Службен весник на Република Македонија

Број 97 **28 мај 2018, понеделник** **година LXXIV**

www.slvesnik.com.mk **contact@slvesnik.com.mk**

СОДРЖИНА

		Стр.
1807.	**Закон** за изменување и дополнување на Законот за оружјето(*).....	**3**
1808.	**Закон** за странци (*).....	**10**
1809.	**Одлука** за одобрување на Годишниот финансиски план за 2018 година на Акционерското друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давател на услуги во воздухопловната навигација М-НАВ АД Скопје.....	**97**
1810.	**Одлука** за одобрување на програмата за давање на услуги на воздухопловната навигација за 2018 на Акционерското друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давање услуги во воздухопловната навигација М-НАВ АД Скопје.....	**97**
1811.	**Одлука** за запишување на правото на сопственост на недвижни ствари во корист на Република Македонија во Катастарот на недвижности.....	**97**
1812.	**Одлука** за пренесување на правото на сопственост на недвижна ствар на Општина Велес.....	**98**
1813.	**Одлука** за давање согласност на Одлуката за продажба на акциите на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија на јавна берзанска аукција.....	**98**
1814.	**Одлука** за давање согласност на Одлуката за продажба на уделите на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија на јавна берзанска аукција.....	**98**
1815.	**Одлука** за давање согласност за спроведување постапка за избор на правно лице кое врши дејност или поседува дозвола за собирање и/или транспортирање, преработка, рециклирање и уништување на отпад.....	**99**
1816.	**Одлука** за престанок и за давање на времено користење на недвижна ствар на Сојуз на борците од Народноослободителната и Антифашистичка војна на Македонија 1941-1945 и граѓаните продолжувачи на Град Скопје.....	**99**
1817.	**Одлука** за престанок и за давање на времено користење на недвижна ствар на Здружението за афирмација на ликовното творештво, организација на ликовниот живот и збогатување на ликовната култура, Друштво на ликовните уметници на Македонија, Скопје.....	**99**

		Стр.
1818.	**Одлука** за престанок и за давање на трајно користење на движна ствар на Општина Штип.....	**100**
1819.	**Одлука** за давање согласност на Правилникот за начинот на вклучување и работа на стручните лица во работата на Фондот за иновации и технолошки развој.....	**100**
1820.	**Одлука** за давање согласност на Тарифникот за висина на надоместок за направена евалуација и дадено стручно мислење на стручни лица.....	**100**
1821.	**Одлука** за давање во закуп на недвижни ствари.....	**100**
1822.	**Одлука** за давање согласност на Правилникот за инструментот за поддршка – кофинансирани грантови за технолошка екстензија.....	**101**
1823.	**Одлука** за давање согласност на Правилникот за инструментот за поддршка - кофинансирани грантови за воспоставување, работење и инвестиции на деловно-технолошки акцелератори.....	**101**
1824.	**Одлука** за отповикување и избор на член на Надзорниот одбор на Друштво фабрика за шински возила „Велес“, ДООЕЛ – Велес.....	**101**
1825.	**Решение** за разрешување од должноста директор на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам.....	**102**
1826.	**Решение** за изменување на Решението за именување на членови на Советот за безбедност и здравје при работа.....	**102**
1827.	**Решение** за именување член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за хематологија – Скопје.....	**102**
1828.	**Решение** за именување член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за неврохирургија – Скопје.....	**102**
1829.	**Решение** за разрешување и именување член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈУ за деца – Детско одморалиште „Илинден“ - Гостивар.....	**103**
1830.	**Решение** за именување член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Крива Паланка.....	**103**
1831.	**Решение** за разрешување од должноста член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за управување и заштита на повеќенаменското подрачје ЈАСЕН – Скопје.....	**103**
1832.	**Решение** за разрешување од должноста член на Одборот за контрола на материјално-финансиското работење на Јавната установа Национален парк Пелистер-Битола.....	**103**
1833.	**Решение** за именување член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом „д-р Русе Бошковски“ - Ростуше.....	**104**
1834.	**Решение** за разрешување и именување членови на Управниот одбор-претставници на основачот на ЈУ Специјален завод – Демир Капија....	**104**
1835.	**Решение** за разрешување од должноста директор на Државниот комунален инспекторат.....	**104**
1836.	**Програма** за изменување на Програмата за превенција на кардиоваскуларни болести (КВБ) во Република Македонија за 2018 година.....	**105**
1837.	**Исправка** на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на движна ствар на Уставен суд на Република Македонија.....	**106**
1838.	**Одлука** за определување на највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	**106**
	Огласен дел.....	**1-84**

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1807.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРУЖЈЕТО(*)

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за оружјето (*),

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 мај 2018 година.

Бр. 08-3417/1
21 мај 2018 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов,** с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Талат Џафери, с.р.

З А К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРУЖЈЕТО (*)

Член 1

Во Законот за оружјето („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 47/2006, 42/2007, 86/2008, 72/10, 158/11, 119/13, 164/13, 152/15, 193/15 и 55/16), во членот 2 став 2 во точката 9) сврзникот „и“ се заменува со точка запирка.

Во точката 10) точката на крајот од реченицата се заменува со сврзникот „и“.

По точката 10) се додава нова точка 11), која гласи:

„11) реплика на старинско оружје.“.

Во став 4 точката 5) се брише.

Во точката 6) која станува точка 5) по зборот „оружје“ се додаваат зборовите: „и муниција“.

Точката 7) станува точка 6).

Член 2

Во членот 4 став 5 точката 7) се менува и гласи:

„7) едностремно долго огнено оружје со комбинирани цевки;“.

Точката 9) се менува и гласи:

„9) оружје со тетива и“.

По точката 9) се додава нова точка 10), која гласи:

„10) оружје (кусо или долго огнено оружје), кое се полни со црн барут од устата на цевката на оружјето и се пали со фитил, кремен или каписла.“.

Ставот 6 се менува и гласи:

„Категорија Д-оружје што е потребно да се пријави и за кое се издава потврда:

1) пневматско оружје;
2) ладно оружје;
3) пеинт бол (Paint ball) и
4) аирсофт (Airsoft).“.

Член 3

Во член 7 по ставот 8 се додава нов став 9, кој гласи:

„Корисниците на дивечот на ловишта можат да набавуваат и поседуваат муниција за оружје со жлебени цевки најмногу до 200 куршуми во текот на календарската година за секое оружје наведено во дозволата за поседување на оружјето, а намењето за лов, освен ако се докаже дека постојат оправдани причини за набавување и поседување на поголема количина на муниција од пропишаната во текот на календарската година, односно ако согласно со евиденцијата на корисниците на дивечот на ловиштата докажат дека поседува помала количина на муниција од пропишаната.“.

Член 4

Во член 9 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„По исклучок од ставот 1 точка 1 на овој член, одобрение за набавување на кусо огнено оружје со жлебена цевка и долго огнено оружје со жлебена цевка на физичкото лице се издава врз основа на претходно поднесено писмено лично барање за издавање одобрение за набавување на оружје, ако физичкото лице има наполнето 25 години живот, освен ако лицето не е активен член на стрелачко друштво подолго од две години“.

Во ставот 2 кој станува став 3 зборовите: „потврда за положен ловечки испит, односно“ се бришат.

Ставовите 3, 4 и 5 стануваат ставови 4, 5 и 6.

Член 5

Во членот 12 став 1 алинејата 3 се менува и гласи:

„- постојат други околности кои укажуваат дека оружјето може да биде злоупотребено, а особено кога лицето е регистрирано во евиденцијата на надлежните органи за често и прекумерно консумирање алкохол или употреба на наркотични дроги и психотропни супстанции, потешко нарушување на односите во семејството, местото на живеење, образовната установа или на работното место, семејно насилство и слично.“.

Член 6

Во членот 13 став 2 во алинејата 1 зборовите: „и има потврда за положен ловечки испит“ се бришат, а по зборот „односно“ се додава зборот „има“.

Член 7

Во член 14 ставот 4 се менува и гласи:

„Овластувањето од ставот 3 на овој член со решение го издава Министерството за внатрешни работи, на правно лице кое има добиено одобрение за основање на цивилно стрелиште, во рок од шест месеци од денот на поднесување на барањето.“.

По ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

„Против решението со кое се одбива барањето за издавање овластување подносителот на барањето има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен (во натамошниот текст: Комисијата), во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.“.

Ставот 5 станува став 6.

Ставот 6 кој станува став 7 се менува и гласи:

„Одредбата од ставот 2 на овој член не се однесува на припадниците на вооружените сили, вработените во Министерството за внатрешни работи, пензионираните работници од Министерството за внатрешни работи, службата за обезбедување на казнено–поправните установи и други работници на државни органи кои со посебни прописи се овластени или биле овластени да носат таков вид на оружје.”.

По ставот 7 се додава нов став 8, кој гласи:

---

* Со овој закон се врши усогласување со Регулатива за спроведување (ЕУ) бр. 2015/2403 на Комисијата од 15 декември 2015 година за утврдување на заеднички упатства за стандарди и техники за деактивирање за да се осигури дека деактивираното огнено оружје станува неповратно онеспособено, CELEX бр. 32015R2403

„Одредбата од ставот 2 на овој член не се однесува и на припадниците на резервниот состав на полицијата, кои најмалку три години ги извршувале полициските работи.”.

Ставовите 7, 8 и 9 стануваат ставови 9, 10 и 11.

Член 8

Во член 14-е по ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

„Доколку барателот има положено теоретски дел од испитот, истиот полага само практичен дел за видот на оружјето за кое има намера да поднесе барање за набавување.“.

Член 9

Во членот 15 став 3 зборот „полицијата“ се заменува со зборовите: „Министерството за внатрешни работи“.

Во ставот 5 по зборовите: „Министерството за внатрешни работи“ запирката се брише и се додаваат зборовите: „и работниците од Министерството за внатрешни работи кои биле овластени да носат оружје, пензионираните работници од вооружените сили и од службата за обезбедување на казнено-поправните установи, како и други работници на државните органи кои со посебни прописи биле овластени да носат оружје,“.

Член 10

Во членот 16 став 2 зборовите: „и кои ги исполнуваат условите од членот 9 став 1 точки 4 и 6 на овој закон“ се бришат.

Член 11

По членот 16 се додава нов член 16-а, кој гласи:

„Член 16-а

За оружјето од Б, Ц и Д категорија што се поседува од физичко или правно лице без издадена исправа за оружјето предвидена согласно со одредбите од овој закон и Законот за набавување, поседување и носење на оружје („Службен весник на СРМ“ број 25/72, 30/72, 18/76, 26/76, 15/83, 51/88 и „Службен весник на Република Македонија“ број 26/93 и 49/2003), надлежниот орган врз основа на лично барање на физичкото или правното лице издава дозвола за оружје, дозвола за поседување на оружје и потврда, ако физичкото лице ги исполнува условите од членот 9 став 1 точки 1, 2, 3, 4, 6 и 7 и ставот 2 од овој закон, односно правното лице ги исполнува условите од членот 16 став 1 точка 1 и ставот 2 од овој закон.

Оружјето од ставот 1 на овој член не смее да потекнува од извршување на кривично дело, односно да било наменето или употребено за извршување на кривично дело, да не е во сопственост на друго физичко или правно лице и ознаките на оружјето да не се оштетени или уништени.

Доколку физичкото лице не ги исполнува условите од членот 9 став 1 точки 1, 2, 3, 4, 6 и 7 и ставот 2 од овој закон, односно правното лице не ги исполнува условите од членот 16 став 1 точка 1 и ставот 2 од овој закон, тогаш Министерството за внатрешни работи донесува решение со кое се одбива барањето за издавање оружје, дозвола за поседување на оружје и потврда.

Против решението од ставот 3 на овој член, физичкото, односно правното лице има право на жалба до Комисијата, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Министерството за внатрешни работи го повикува физичкото, односно одговорното лице во правното лице доброволно да го предаде оружјето од ставот 1 на овој член во најблиската полициска станица до местото на нивното живеалиште, односно местото на седиштето на правното лице, во рок од 15 дена од правосилноста на решението.

При доброволното предавање на оружјето од ставот 5 на овој член нема да се врши идентификација и евиденција на лицата кои доброволно го предале оружјето и против истите нема да биде водена кривична или прекршочна постапка.“.

Член 12

Во членот 17 зборовите: „Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен (во натамошниот текст: комисија)“ се заменуваат со зборот „Комисијата“.

Член 13

Членот 18-а се брише.

Член 14

Во членот 19 став 3 зборовите: „или спортско“ се бришат.

Член 15

Во членот 21 став 1 зборовите: „од пет“ се заменуваат со зборовите: „до пет“.

Во ставот 2 зборовите: „може да биде продолжена“ се заменуваат со зборовите: „се продолжува“, а зборовите: „два месеца пред“ се заменуваат со зборовите: „до денот на“.

Во ставот 5 по зборовите: „поседување на оружје“ запирката се брише, а зборовите: „со која оружјето не може повеќе да се употребува“ се заменуваат со зборовите: „за кое е издадена потврда за трајно онеспособување на оружјето, согласно со одредбите од членот 51-а од овој закон“.

Член 16

Во членот 22 став 2 зборовите: „два месеца пред“ се заменуваат со зборовите: „најдоцна до денот на“.

Член 17

Во член 23 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Дозволата за носење на оружје од ставот 2 на овој член содржи лични податоци и фотографија за работникот за обезбедување.“.

Во ставот 3 кој станува став 4 зборовите: „два месеца пред“ се заменуваат со зборовите: „најдоцна до денот на“.

Ставовите 4 и 5 стануваат ставови 5 и 6.

Член 18

Во членот 24 точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „со налогот за носење на оружје издаден од правното лице согласно со закон.“.

Член 19

Во членот 27 став 1 зборовите: „Д категорија“ се заменуваат со зборовите: „член 4 став 6 точките 1 и 2“.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Оружјето од членот 4 став 6 точките 3 и 4 може да се набавува од стрелачки или спортски друштва заради вршење работи кои спаѓаат во рамките на нивната дејност.“.

Во ставот 2 кој станува став 3 зборовите: „ставот 1“ се заменуваат со зборовите: „ставовите 1 и 2“.

Член 20

Во членот 39 став 6 зборот „привремено“ се заменува со зборот „трајно“.

Член 21

Членот 41 се менува и гласи:

„Дозволата за оружје, дозволата за колекционерско оружје, дозволата за носење оружје и потврдата за пријавување оружје од Д категорија, ќе се поништат во случај кога:

1) е донесено конечно решение за одземање на оружјето и муницијата, дозволата за оружје, дозволата за колекционерско оружје односно дозволата за носење на оружје;

2) одобрението за постојан престој на странец на територијата на Република Македонија престанало согласно со прописите со кои се регулира престојот на странците во Република Македонија;

3) ќе настапи смрт на имателот на дозволата;

4) оружјето е украдено, односно исчезнато или продадено и

5) се исполнети условите од членот 23 став 4 од овој закон.

Дозволата за поседување на оружје и потврдата за пријавување оружје од Д категорија ќе се поништи во случај кога:

1) е донесено конечно решение за одземање на оружјето и муницијата, дозволата за поседување на оружјето или

2) правното лице ќе престане да постои или службата за обезбедување која постоела во рамките на правното лице ќе престане да постои.“.

Член 22

Во членот 42 став 1 во точката 3) зборовите: „алинеи 1 и 2“ се бришат.

Член 23

Во членот 43 став 1 по зборовите: „прекршочна постапка за прекршокот од членот 12 став 1 алинеја 2 од овој закон“ се додаваат зборовите: „или ако постојат околностите предвидени во членот 12 став 1 алинеја 3 од овој закон“ а по зборовите: „надлежниот орган“ се додаваат зборовите: „со решение“.

Член 24

Во член 46 ставот 5 се менува и гласи:

„Одобрението од ставот 1 на овој член го издава надлежниот орган, во рок од шест месеци од денот на поднесување на барањето.”.

По ставот 5 се додава нов став 6, кој гласи:

„Одобрението за производство на оружје и муниција за оружје се издава по претходно прибавени мислења од Министерството за одбрана и Министерството за економија.“.

Член 25

Членот 51-а се менува и гласи:

„Трајно онеспособување (деактивирање) на оружје се врши на оружје од Б и Ц категорија.

Трајно онеспособување на оружје вршат трговските друштва со седиште на територија на Република Македонија кои имаат добиено одобрение за производство на оружје и муниција или поправање на оружје.

По извршувањето на техничката постапка од ставот 1 на овој член, трговските друштва од ставот 2 на овој член, се должни да издадат потврда дека е извршена техничка постапка за трајно онеспособување на оружјето.

Сопственикот на оружјето што е трајно онеспособено за употреба, е должен во рок од осум дена да ги достави оружјето и потврдата од ставот 3 на овој член, до соодветната комисија во секторот за внатрешни работи формирана од страна на министерот за внатрешни работи, која издава потврда дека огненото оружје е трајно онеспособено за употреба.

Комисиите од ставот 4 на овој член се составени од вработени во Секторот за внатрешни работи за чие подрачје се формира комисијата.

Комисијата од ставот 5 на овој член е составена од претседател и три члена и тоа:

- претседателот и еден од членовите се униформирани полициски службеници,

- еден член е од надлежната организациска единица за оружје и

- еден член е од надлежната организациска единица за криминалистичка техника.

Сопственикот на оружјето трајно ја задржува потврдата за деактивирање на оружјето. Доколку деактивираното оружје е предмет на правен промет, тоа е придружено заедно со потврдата за деактивирање.

Сопственикот на оружјето има право да поднесе приговор против потврдата од ставот 4 на овој член до организациската единица во Министерството за внатрешни работи во чиј делокруг е издавањето на потврдите во рок од 15 дена од денот на приемот на потврдата.

По приговорот одлучува раководителот на непосредно повисоката организациска единица во Министерството за внатрешни работи во чиј делокруг е да одлучува по приговорот, во рок од 15 дена од денот на приемот на приговорот.

За издадените потврди за трајно онеспособување на оружје, Министерството за внатрешни работи задолжително води евиденција со наведување на бројот и датумот на издавање на потврдата.

Евиденциите од ставот 8 на овој член се чуваат 20 години.

Министерот за внатрешни работи со подзаконски акт поблиску ќе ги уреди техничките спецификации за деактивирање на огнено оружје, формата и содржината на образецот за означување на деактивираното оружје и формата и содржината на образецот на потврдата за деактивирање на огнено оружје.“.

Член 26

Членот 51-б се менува и гласи:

„Привременото онеспособување (деактивирање) на огнено оружје се врши со преземање на една од следниве технички постапки, со цел:

- низ цевката на оружјето да се провлече жица, чиишто краеви се поврзуваат со метална пломба (пломбирање),

- онеспособување (блокирање) на чкрапалото на огненото оружје со пломба и

- лежиштето на куршуми на револверот да има еден попречно поставен отвор, со пречник еднаков на калибарот на цевката на оружјето. Лежиштето на куршуми на револверот да биде затворено со метална влошка, која ја опфаќа внатрешноста на цевката.

Привремено онеспособување на огнено оружје можат да вршат трговските друштва со седиште на територија на Република Македонија кои имаат добиено одобрение за производство или поправање на оружје и делови за оружје.

По извршувањето на една од техничките постапки од ставот 1 на овој член, трговските друштва од ставот 2 на овој член се должни да издадат потврда дека е извршена техничка постапка за привремено онеспособување на оружјето.“.

Член 27

Во членот 55 став 1 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Ставот 2 се менува и гласи:

„Трансферот на оружје, муниција и главни делови за оружје преку државната граница, се врши од страна на трговските друштва од ставот 1 на овој член, кои ќе добијат одобрение издадено од надлежниот орган.“.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Одобрение за трансфер на оружје, муниција и главни делови за оружје од категоријата Б и Ц се издава по претходно прибавено мислење од Министерството за надворешни работи и Министерството за одбрана.“.

Во ставот 3 кој станува став 4 во алинеите 2 и 4 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Во алинејата 3 зборот „деловите“ се заменува со зборовите: „главните делови“, а по зборот „калибар“ се става запирка и се додаваат зборовите: „категорија, модел“.

Во ставот 4 кој станува став 5 во алинејата 3 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Ставовите 5, 6, 7 и 8 стануваат ставови 6, 7, 8 и 9.

Член 28

Во членот 56 став 1 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Во ставот 3 во воведната реченица и во алинеите 2, 3 и 4 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Во алинејата 3 по зборот „калибар“ се става запирка и се додаваат зборовите: „категорија, модел“.

Во ставовите 5, 7 и 10 зборот „деловите“ се заменува со зборовите: „главните делови“.

Член 29

Во членот 56-а став 1 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Во ставот 2 во воведната реченица по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Во алинејата 2 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“, а по зборот „калибар“ се става запирка и се додаваат зборовите: „категорија, модел“.

Во алинејата 3 по зборовите: „муниција и“ се додава зборот „главни“.

Во ставот 4 зборот „деловите“ се заменува со зборовите: „главните делови“.

По ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

„Одобрението за превоз на муниција, надлежниот орган го издава со рок на важење од два месеца од денот на неговото издавање.“.

Во ставовите 5 и 6 кои стануваат ставови 6 и 7 зборот „деловите“ се заменува со зборовите: „главните делови“.

Ставовите 7 и 8 стануваат ставови 8 и 9.

Член 30

Во членот 60 став 3 зборот „повеќекратна“ се брише, а зборовите: „една година“ се заменуваат со зборовите: „два месеца“.

Член 31

По членот 73-а се додаваат два нови члена 73-б и 73-в, кои гласат:

„Член 73-б

На барање на земја членка на Европската Унија, помош за соодветно извршување или проверка на деактивирање на огнено оружје даваат трговските друштва со седиште на територијата на Република Македонија кои имаат добиено одобрение за производство на оружје и муниција и поправање на оружје и имаат овластување за вршење на техничката постапка за трајно онеспособување на оружјето.

Член 73-в

Деактивираното оружје од Република Македонија може да се пренесе во земја членка на Европската Унија, доколку ја има истата заедничка единствена ознака и е придружено со потврда за деактивирање.

Република Македонија ги признава потврдите за деактивирање кои се издадени од страна на земја членка на Европската Унија, доколку истата ги исполнува условите предвидени со овој закон.“.

Член 32

Во член 83-а ставот 2 се брише.

Член 33

Во член 83-б ставот 3 се брише.

Член 34

Дозволите за поседување и носење на оружје, овластување за носење на оружје и дозволите за поседување на оружје издадени по досегашните прописи се заменуваат врз основа на поднесено писмено лично барање за замена на постојните исправи поднесено од физичкото лице, односно правното лице, најдоцна во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Постојните исправи ќе се заменат врз основа на барањето од ставот 1 на овој член поднесено од физичкото лице, односно правното лице, кои се должни да го пријават оружјето на кое се однесува дозволата до надлежниот орган, според живеалиштето, односно престојувалиштето на странецот, односно според седиштето на правното лице.

Член 35

Сопственикот на оружјето од членот 4 став 5 точки 8 и 9 од Законот за оружјето („Службен весник на Република Македонија“ број 7/2005, 47/2006, 42/2007, 86/2008, 72/10, 158/11, 119/13, 164/13, 152/15, 193/15 и 55/16) е должен да ја замени потврдата за оружјето со дозвола за оружје, односно дозвола за поседување на оружје, со лично поднесување на барање за заменување на потврдата со дозвола за оружје, односно дозвола за поседување на оружје, во рок од пет години од влегувањето во сила на овој закон.

Член 36

Подзаконскиот пропис од членот 24 од овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 37

Барањето од членот 11 став 1 од овој закон со кој се додава нов член 16-а, може да се поднесе најдоцна во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 38

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбата на членот 25 од овој закон која ќе започне да се применува по влегување во сила на подзаконскиот пропис предвиден во членот 25 став 12 од овој закон.

L I GJ
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR ARMË (*)

Neni 1

Në Ligjin për armë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2005, 47/2006, 42/2007, 86/2008, 72/10, 158/11, 119/13, 164/13, 152/15, 193/15 dhe 55/16), në nenin 2 paragrafi 2 në pikën 9) lidhëza "dhe" zëvendësohet me pikëpresje.

Në pikën 10) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me lidhëzën "dhe".

Pas pikës 10) shtohet pikë e re 11), si vijon:

"11) replikë e armës së vjetër.".

Në paragrafin 4 pika 5) shlyhet.

Në pikën 6) e cila bëhet pikë 5) pas fjalës "armë" shtohen fjalët: "dhe municion".

Pika 7) bëhet pikë 6).

Neni 2

Në nenin 4 paragrafi 5 pika 7) ndryshon si vijon:

"7) armë zjarri e gjatë me një qitje me tyta të kombinuara;".

Pika 9) ndryshon si vijon:

"9) armë me tetivë dhe".

Pas pikës 9) shtohet pikë e re 10), si vijon:

"10) armë (armë zjarri e shkurtë ose e gjatë), e cila mbushet me barut të zi nga goja e tytës së armës dhe ndizet me fitil, gurë zjarri ose kapsollë.".

Paragrafi 6 ndryshon si vijon:

"Kategoria D-armë që nevojitet të paraqitet dhe për të cilën jepet vërtetim:

1) armë pneumatike;
2) armë e ftohtë;
3) peint boll (Paint ball) dhe
4) airsoft (Airsoft).".

Neni 3

Në nenin 7 pas paragrafit 8 shtohet paragraf i ri 9, si vijon:

"Shfrytëzuesit e gjahut në vendet për gjuajtje mund të blejnë dhe të posedojnë municion për armë me tyta të vjaskuara më së shumti deri në 200 plumba gjatë vitit kalendarik për çdo armë të përcaktuar në lejen për posedimin e armës dhe të dedikuar për gjueti, përveç nëse dëshmohet se ka shkaqe të arsyeshme për blerjen dhe posedimin e një sasie më të madhe të municionit nga ajo që është përcaktuar gjatë vitit kalendarik, respektivisht në qoftë se në pajtim me evidencën e shfrytëzuesve të gjahut në vendet për gjuajtje dëshmojnë se posedon sasi më të vogël të municionit nga ajo që është përcaktuar.".

Neni 4

Në nenin 9 pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Me përjashtim të paragrafit 1 pika 1 e këtij neni, leje për furnizim me armë të shkurtër të zjarrit me tytë të vjaskuar dhe armë të gjatë zjarri me tytë të vjaskuar, personit fizik i lëshohet në bazë të kërkesës personale me shkrim të parashtruar paraprakisht për lëshimin e lejes për furnizimin me armës, nëse personi fizik ka mbushur moshën 25 vjeçare, përveç nëse personi nuk është anëtar aktiv i një shoqërie për qitje për më shumë se dy vjet".

Në paragrafin 2 i cili bëhet paragraf 3 fjalët: "vërtetim për provimin e dhënë për gjuetar, përkatësisht" shlyhen.

Paragrafët 3, 4 dhe 5 bëhen paragrafë 4, 5 dhe 6.

Neni 5

Në nenin 12 paragrafi 1 alineja 3 ndryshohet si vijon:

"- ekzistojnë rrethana të tjera që dëshmojnë se arma mund të keqpërdoret, dhe veçanërisht kur personi është i regjistruar në evidencën e organeve kompetente për konsum të shpeshtë dhe të tepërt të alkoolit ose përdorimin e drogave narkotike dhe substancave psikotropike, prishje më të rëndë të marrëdhënieve në familje, vendbanim , institucionin arsimor ose në vendin e punës, dhunë familjare dhe ngjashëm.".

Neni 6

Në nenin 13 paragrafi 2 në alinenë 1 fjalët: "dhe ka vërtetim për dhënien e provimit për gjuetar" shlyhen, ndërsa pas fjalës "respektivisht" shtohet fjala "ka".

Neni 7

Në nenin 14 paragrafi 4 ndryshon si vijon:

"Autorizimin nga paragrafi 3 i këtij neni ia lëshon me vendim Ministria e Punëve të Brendshme personit juridik i cili ka marrë leje për themelimin e vendqitjes civile, në afat prej gjashtë muajve nga dita e parashtrimit të kërkesës.".

Pas paragrafit 4 shtohet paragraf i ri 5, si vijon:

"Kundër aktvendimit me të cilin refuzohet kërkesa për lëshimin e autorizimit parashtruesi i kërkesës ka të drejtë për ankesë në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurën Administrative dhe Procedurën për Marrëdhënie Pune në shkallë të dytë (në tekstin e mëtejmë: Komisioni), në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit.".

Paragrafi 5 bëhet paragraf 6.

Paragrafi 6 i cili bëhet paragrafi 7 ndryshon si vijon:

"Dispozita e paragrafit 2 të këtij neni nuk ka të bëjë me pjesëtarët e forcave të armatosura, të punësuarit në Ministrisë e Punëve të Brendshme, punëtorët në pension nga Ministria e Punëve të Brendshme, shërbimin për sigurimin e institucioneve ndëshkuese korrigjuese dhe të punësuarve tjerë të organeve shtetërore që me rregullore të veçanta janë të autorizuar ose kanë qenë të autorizuar të mbajnë lloj armësh të tilla.".

Pas paragrafit 7 shtohet paragraf i ri 8, si vijon:

"Dispozita nga paragrafi 2 të këtij neni nuk ka të bëjë edhe me pjesëtarët e përbërjes rezervë të policisë, të cilët kanë kryer punë policore për të paktën tre vjet.".

Paragrafët 7, 8 dhe 9 bëhen paragrafë 9,10 dhe 11.

Neni 8

Në nenin 14-e pas paragrafit 4 shtohet paragraf i ri 5, si vijon:

"Nëse kërkuesi ka dhënë pjesën teorike të provimit, i njëjti jep vetëm pjesë praktike të llojit të armës për të cilën ka për qëllim të parashtrojë kërkesë për furnizim.".

Neni 9

Në nenin 15 paragrafi 3 fjala "policia" zëvendësohet me fjalët: "Ministria e Punëve të Brendshme".

Në paragrafin 5 pas fjalëve: "Ministria e Punëve të Brendshme" presja fshihet dhe shtohen fjalët: "dhe punonjësit e Ministrisë së Brendshme që kanë qenë të autorizuar për të mbajtur armë, punëtorët e pensionuar nga forcat e armatosura dhe shërbimi i sigurimit të institucioneve ndëshkuese –përmirësuese si dhe punëtorë të tjerë të organeve shtetërore që me rregulla të posaçme kanë qenë të autorizuar të mbajnë armë,".

Neni 10

Në nenin 16 në paragrafin 2 fjalët: "dhe të cilët i plotësojnë kushtet nga neni 9 paragrafi 1 pika 4 dhe 6 të këtij ligji" shlyhen.

(*) Me këtë ligj bëhet harmonizimi me Rregullativën për zbatim (BE) nr. 2015/2403 të Komisionit nga 15 dhjetori 2015 për përcaktimin e udhëzimeve të përbashkëta për standarde dhe teknika për deaktivizim që të sigurohet se arma e zjarrit e deaktivizuar bëhet në mënyrë të pakthyeshme e paaftësuar, CELEX nr. 32015R2403

Neni 11

Pas nenit 16 shtohet nen i ri 16-a, si vijon:

"Neni 16-a

Për armët e kategorisë B, C dhe D që posedohet nga person juridik ose fizik pa lëshimin e dokumentit për armën e paraparë në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe Ligjit për furnizim, posedim dhe mbajtjen e armëve ("Gazeta Zyrtare e RSM" numër 25/72 , 30/72, 18/76, 26/76, 15/83, 51/88 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 26/93 dhe 49/2003), organi kompetent në bazë të kërkesës personale të personit fizik ose juridik jep leje për armë, leje për posedimin e armëve dhe vërtetim, nëse personi i plotëson kushtet nga neni 9 paragrafi 1 pikat 1, 2, 3, 4, 6 dhe 7 dhe paragrafi 2 të këtij ligji respektivisht personi juridik i plotëson kushtet nga neni 16 paragrafi 1 pika 1 dhe paragrafi 2 të këtij ligji.

Arma nga paragrafi 1 i këtij neni nuk guxon të ketë origjinën nga kryerja e një vepre penale, respektivisht të jetë dedikuar ose përdorur për kryerjen e veprës penale, të mos jetë pronësi e një personi tjetër fizik ose juridik dhe shenjat e armës të mos dëmtohen ose asgjësohen.

Nëse personi fizik nuk i plotëson kushtet nga neni 9 paragrafi 1 pikat 1, 2, 3, 4, 6 dhe 7 dhe paragrafi 2 i këtij ligji, respektivisht personi juridik nuk i plotëson kushtet nga neni 16 paragrafi 1 pika 1 dhe paragrafi 2 i këtij neni ligji, atëherë Ministria e Punëve të Brendshme miraton aktvendim me të cilin refuzohet kërkesa për dhënien e armës, lejes për posedim të armës dhe vërtetim.

Kundër aktvendimit nga paragrafi 3 i këtij neni, personi fizik, respektivisht personi juridik ka të drejtë ankese te Komisioni, në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së vendimit.

Ministria e Punëve të Brendshme e fton personin fizik ose personin përgjegjës në person juridik që të dorëzojë vullnetarisht armën nga paragrafi 1 i këtij neni në stacionin më të afërt policor afër vendit të jetesës së tyre, respektivisht në vendin e selisë së personit juridik, në afat prej 15 ditësh nga plotfuqishmëria e aktvendimit.

Gjatë dorëzimit vullnetar të armës nga paragrafi 5 i këtij neni nuk do të bëhet identifikimi dhe evidenca e personave që vullnetarisht e kanë dorëzuar armën dhe kund atyre nuk do të mbahet procedurë penale ose kundërvajtëse.".

Neni 12

Në nenin 17 fjalët: "Komisioni Shtetëror për vendimmarrje në procedurë administrative dhe procedurë për marrëdhënie pune në shkallë të dytë (në tekstin në vijim: Komisioni)" zëvendësohen me fjalën "Komisioni".

Neni 13

Neni 18-a shlyhet.

Neni 14

Në nenin 19 në paragrafin 3 fjalët: "ose sportive" shlyhen.

Neni 15

Në nenin 21 në paragrafin 1 fjalët: "nga pesë" zëvendësohen me fjalët: "deri në pesë".

Në paragrafin 2, fjalët: "mund të vazhdohet" zëvendësohen me fjalët: "vazhdohet" ndërsa fjalët: "dy muaj përpara" zëvendësohen me fjalët: "deri në ditën e".

Në paragrafin 5 presja pas fjalëve: "posedimi i armëve" fshihet ndërsa fjalët: "me të cilën arma nuk mund të përdoret" zëvendësohen me fjalët: "për të cilën është lëshuar vërtetim për paaftësim të përhershëm të armës, në pajtim me dispozitat e nenit 51-a të këtij ligji".

Neni 16

Në nenin 22 në paragrafin 2 fjalët: "dy muaj para" zëvendësohen me fjalët: "më së voni deri në ditën e".

Neni 17

Në nenin 23 pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

"Leja për mbajtjen e armës nga paragrafi 2 i këtij neni përmban të dhëna personale dhe fotografi për punëtorin për sigurim.".

Në nenin 3 i cili bëhet paragrafi 4 fjalët: "dy muaj përpara" zëvendësohen me fjalët: "më së voni deri në ditën e".

Paragrafët 4 dhe 5 bëhen paragrafë 5 dhe 6.

Neni 18

Në nenin 24 pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "me urdhrin për mbajtjen e armës të lëshuar nga personi juridik në pajtim me ligjin.".

Neni 19

Në nenin 27 në paragrafin 1 fjalët: "kategoria D" zëvendësohen me fjalët: "neni 4 paragrafi 6 pikat 1 dhe 2".

Pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Arma nga neni 4 paragrafi 6 pikat 3 dhe 4 mund të furnizohet nga shoqëritë për qitje ose shoqëritë sportive për shkak të kryerjes së punëve të cilat bëjnë pjesë në suaza të veprimtarisë së tyre.".

Në paragrafin 2 i cili bëhet paragraf 3 fjalët: "paragrafi 1" zëvendësohen me fjalët: "paragrafët 1 dhe 2".

Neni 20

Në nenin 39 në paragrafin 6 fjalët: "e përkohshme" zëvendësohet me fjalët: "e përhershme".

Neni 21

Neni 41 ndryshon si vijon:

"Leja për armë, leja për armë të koleksionit, leja për mbajtje të armës dhe vërtetimi për paraqitjen e armës së kategorisë D, do të asgjësohen në rastet nëse:

1) është miratuar aktvendim përfundimtar për marrjen e armës dhe municionit, lejes për armë, lejes për armë të koleksionit respektivisht lejes për mbajtje të armës;

2) leja për qëndrim të përhershëm të të huajit në territorin e Republikës së Maqedonisë ka përfunduar në pajtim me rregullat me të cilat rregullat qëndrimi i të huajve në Republikën e Maqedonisë;

3) do të ndodh vdekje e poseduesit të lejes;

4) arma është vjedhur, respektivisht është zhdukur ose është shitur dhe

5) janë plotësuar kushtet nga neni 23 paragrafi 4 i këtij ligji.

Leja për posedimin e armës dhe vërtetimi për paraqitjen e armës së kategorisë D do të anulohet në rastet kur:

1) është miratuar aktvendim përfundimtar për marrjen e armës dhe municionit, lejes për posedimin e armës ose

2) personi juridik do të shuhet ose shërbimi për sigurim që ka ekzistuar në suaza të personit juridik do të shuhet.".

Neni 22

Në nenin 42 paragrafi 1 në pikën 3) fjalët: "alinetë 1 dhe 2" shlyhen.

Neni 23

Në nenin 43 paragrafi 1 pas fjalëve: "procedurë kundërvajtëse për kundërvajtjen nga neni 12 paragrafi 1 alineja 2 të këtij ligji" shtohen fjalët: "ose nëse ekzistojnë rrethanat e parapara në nenin 12 paragrafi 1 alineja 3 të këtij ligji" dhe pas fjalëve: "organi kompetent" shtohen fjalët: " me aktvendim".

Neni 24

Në nenin 46 paragrafi 5 ndryshon si vijon:

"Lejen nga paragrafi 1 i këtij neni e lëshon organi kompetent, në afat prej gjashtë muajsh nga dita e parashtrimit të kërkesës.".

Pas paragrafit 5 shtohet paragraf i ri 6, si vijon:

"Leja për prodhimin e armëve dhe municionit për armë lëshohet pas mendimeve të marra paraprakisht nga Ministria e Mbrojtjes dhe Ministria e Ekonomisë.".

Neni 25

Neni 51-a ndryshohet si vijon:

"Paaftësim i përhershëm (deaktivizim) i armës kryhet për armët e kategorisë B dhe C.

Paaftësim të përhershëm të armës kryejnë shoqëritë tregtare me seli në territorin e Republikës së Maqedonisë të cilët kanë marrë leje për prodhimin e armëve dhe të municionit ose ndreqje të armëve.

Pas kryerjes se procedurës teknike nga paragrafi 1 i këtij neni, shoqëritë tregtare nga paragrafi 2 i këtij neni, janë të obliguara te japin vërtetim se është kryer procedure teknike për paaftësim të përkohshëm të armës.

Pronari i armës së paaftë për përdorim është i detyruar në afat prej tetë ditësh ta dorëzojë armën dhe vërtetimin nga paragrafi 3 i këtij, në komisionin përkatës në sektorin e punëve të brendshme të formuar nga ministri i Punëve të Brendshme, i cili lëshon vërtetim se arma e zjarrit është e paaftësuar përgjithmonë për përdorim.

Komisionet nga paragrafi 4 i këtij neni përbëhen nga të punësuarit në Sektorin e punëve të brendshme për rajonin e të cilit formohet komisioni.

Komisioni nga paragrafi 5 i këtij neni përbëhet nga kryetari dhe tre anëtarë edhe atë:

- kryetari dhe njëri nga anëtarët janë nëpunës policorë në uniformë,

- njëri anëtar është nga njësia organizative kompetente për armë dhe

- njëri anëtar është nga njësia organizative kompetente për teknikë kriminalistike.

Pronari i armës përgjithmonë e mban vërtetimin për deaktivizimin e armës. Nëse deaktivizimi i armës është lëndë e qarkullimit juridik, ajo shoqërohet së bashku me vërtetimin për deaktivizim.

Pronari i armës ka të drejtë të paraqesë kundërshtim kundër vërtetimit nga paragrafi 4 të këtij neni në njësinë organizative në Ministrinë e Punëve të Brendshme në fushëveprimin e të cilës është lëshimi i vërtetimeve në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të vërtetimit.

Për kundërshtimin vendos udhëheqësi i njësisë organizative më të lartë të drejtpërdrejtë në Ministrinë e Punëve të Brendshme në fushëveprimin e të cilit është të vendosë për kundërshtimin, në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të kundërshtimit.

Për vërtetimet e lëshuara për paaftësim të përhershëm të armëve, Ministria e Punëve të Brendshme mban evidencë të detyrueshme duke shënuar numrin dhe datën e lëshimit të vërtetimit.

Evidencat nga paragrafi 8 i këtij neni ruhen 20 vjet.

Ministri i Punëve të Brendshme me akt nënligjor më afërsisht do t'i rregullojë specifikimet teknike për deaktivizimin e armëve të zjarrit, formën dhe përmbajtjen e formularit për shënimin e deaktivizimit të armës dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të vërtetimit për deaktivizimin e armëve të zjarrit.".

Neni 26

Neni 51-b ndryshon si vijon:

"Paaftësimi i përkohshëm (deaktivizimi) i armës së zjarrit bëhet me marrjen e njërës nga procedurat teknike në vijim, me qëllim:

- nëpër tytën e armës të tërhiqet tel, skajet e të cilit lidhen me plombë metali (plombim),

- paaftësimi (bllokimi) i këmbëzës së armës së zjarrit me plombë dhe

- kushineta e plumbave të revolverit të ketë një hapje të vendosur pjerrtas, me diametër të barabartë me kalibrin e tytës së armës. Foleja e plumbave të revolverit të mbyllet me mbështjellës metali, i cili e përfshin brendësinë e tytës.

Paaftësim të përkohshëm të armës së zjarrit mund të kryejnë shoqëritë tregtare me seli në territorin e Republikës së Maqedonisë të cilat kane marrë leje për prodhimin ose ndreqjen e armeve dhe të pjesëve të armeve.

Gjatë kryerjes së njërës nga procedurat teknike nga paragrafi 1 i këtij neni, shoqëritë tregtare nga paragrafi 2 i këtij neni janë të obliguara të japin vërtetim se është kryer procedurë teknike për paaftësim të përkohshëm të armës.".

Neni 27

Në nenin 55 në paragrafin 1 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore".

Paragrafi 2 ndryshon si vijon:

„Transferimi i armëve, municionit dhe pjesëve kryesore të armëve përmes kufirit shtetëror, do të kryhen nga shoqëritë tregtare nga paragrafin 1 të këtij neni, të cilët do të marrin leje të lëshuar nga organi kompetent.".

Pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

"Leja për transferimin e armëve, municionit dhe pjesëve kryesore për armët të kategorisë B dhe C lëshohet pas marrjes së mendimit paraprak nga Ministria e Punëve të Jashtme dhe nga Ministria e Mbrojtjes.".

Në paragrafin 3 i cili bëhet paragrafi 4 pas në alinetë 2 dhe 4 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore".

Në alinenë 3, fjala "pjesët" zëvendësohet me fjalët: "pjesët kryesore" ndërsa pas fjalës "kalibër" vendoset presje dhe shtohen fjalët: "kategoria, modeli".

Në paragrafin 4 i cili bëhet paragrafi 5 në alinenë 3 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore".

Paragrafët 5, 6, 7 dhe 8 bëhen paragrafë 6, 7, 8 dhe 9.

Neni 28

Në nenin 56 në paragrafin 1 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore".

Në paragrafin 3 në fjalinë hyrëse dhe në alinetë 2,3 dhe 4 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore".

Në alineja 3 pas fjalës "kalibër" shtohet presje dhe shtohen fjalët: "kategoria, modeli".

Në paragrafët 5, 7 dhe 10 fjala "pjesët" zëvendësohet me fjalët: "pjesët kryesore".

Neni 29

Në nenin 56-a paragrafi 1 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore".

Në paragrafin 2 në fjalinë hyrëse pas fjalëve: "municion dhe" shtohen fjalët: "kryesore".

Në alineja 2 pas fjalëve: "municion dhe" shtohet fjala "kryesore" ndërsa pas fjalës "kalibër" vendoset presje dhe shtohen fjalët: "kategoria, modeli".

Në alinenë 3 pas fjalëve: "municion dhe " shtohet fjala "kryesore".

Në paragrafin 4 fjala "pjesët" zëvendësohet me fjalët: "pjesët kryesore".

Pas paragrafit 4 shtohet paragraf i ri 5, si vijon:

"Leja për transportin e municionit, organi kompetent e lëshon me afat me vlefshmëri prej dy muaj nga dita e lëshimit të tij.".

Në paragrafët 5 dhe 6 të cilët bëhen paragraf 6 dhe 7 fjala "pjesët" zëvendësohet me fjalët: "pjesët kryesore".

Paragrafi 7 dhe 8 bëhen paragraf 8 dhe 9.

Neni 30

Në nenin 60 në paragrafin 3 fjala "shumëfishtë" shlyhet, ndërsa fjalët: "një vit" zëvendësohen me fjalët: "dy muaj".

Neni 31

Pas nenit 73-a shtohen dy nene të reja 73-b dhe 73-v, si vijojnë:

"Neni 73-b

Me kërkesë të vendit anëtar të Bashkimit Evropian, ndihmë për kryerjen përkatëse ose kontrollimin e çaktivizimit të armës së zjarrit, ofrojnë shoqëritë tregtare me seli në territorin e Republikës së Maqedonisë të cilat kanë marrë leje për prodhimin e armës dhe municionit dhe rregullimin e armës dhe kanë autorizim për kryerjen e procedurës teknike për paaftësimin e përhershëm të armës.

Neni 73 -v

Arma e çaktivizuar nga Republika e Maqedonisë mund të transportohet në vend anëtar të Bashkimit Evropian nëse e ka shenjën e njëjtë të vetme të përbashkët dhe është shoqëruar me vërtetim për çaktivizim.

Republika e Maqedonisë i njeh vërtetimet për çaktivizim të cilat janë lëshuar nga vend anëtar i Bashkimit Evropian, nëse ajo i plotëson kushtet e parashikuara me këtë ligj.".

Neni 32

Në nenin 83-a paragrafi 2 shlyhet.

Neni 33

Në nenin 83-b paragrafi 3 shlyhet.

Neni 34

Lejet për posedim dhe mbajtje të armës, autorizimin për mbajtjen e armës dhe lejet për posedim të armës të lëshuara sipas rregullave të deritanishme, zëvendësohen në bazë të kërkesës së paraqitur personale me shkrim, për këmbimin e dokumenteve aktuale të parashtruara nga person fizik, respektivisht person juridik, më së voni në afat prej pesë vjetësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Dokumentet ekzistuese do të zëvendësohen në bazë të kërkesës nga paragrafi 1 i këtij neni, të paraqitur nga person fizik, respektivisht nga person juridik, të cilët janë të obliguar ta paraqesin armën me të cilën ka të bëjë leja nga organi kompetent, në bazë të vendbanimit, respektivisht vendqëndrimit të personit të huaj, respektivisht në bazë të selisë së personit juridik.

Neni 35

Pronari i armës nga neni 4 paragrafi 5 pikat 8 dhe 9 të Ligjit për armë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/2005, 47/2006, 42/2007, 86/2008, 72/10, 158/11, 119/13, 164/13, 152/15, 193/15 dhe 55/16) është i obliguar ta ndërrojë vërtetimin për armë me leje për armë, respektivisht leje për posedimin e armës, me kërkesë që do ta parashtrojë personalisht për ndërrimin e vërtetimit me leje për armë, respektivisht leje për posedimin e armës, në afat prej pesë vjet nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 36

Aktet nënligjore të nenit 24 të këtij ligji do të miratohet në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 37

Kërkesa nga neni 11 paragrafi 1 të këtij ligji me të cilin shtohet nen i ri 16-a, mund të paraqitet më së voni në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 38

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", përveç dispozitës së nenit 25 të këtij ligji e cila do të fillojë të zbatohet pas hyrjes në fuqi të aktit nënligjor të paraparë në nenin 25 paragrafi 12 të këtij ligji.

1808.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТРАНЦИ (*)

Се прогласува Законот за странци (*),

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 мај 2018 година.

Бр. 08-3418/1
21 мај 2018 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов,** с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Талат Џафери, с.р.

ЗАКОН ЗА СТРАНЦИ (*)

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на законот

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите за влез, излез, напуштање, престој, враќање на странците со незаконски престој, како и правата и должностите на странците во Република Македонија.

Дефинирање на поими

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) **„Странец“** е лице кое не е државјанин на Република Македонија и лице без државјанство, односно лице кое ниедна држава по сила на својот закон не го смета за свој државјанин;

2) **„Покровител“** е странец кој законски престојува во Република Македонија и поднесува барање за семејно обединување;

3) **„Законски престој“** е престој на странец врз основа на одобрение издадено од надлежен орган на Република Македонија со кое му се дозволува на странецот законски да престојува на нејзината територија;

4) **„Непридружуван малолетник“** е странец кој е на возраст до 18 години живот и кој влегол во Република Македонија без придружба на родител или старател, односно по пристигнувањето во Република Македонија останал без нивна придружба;

5) **„Ранливи лица“** се малолетници, непридружувани малолетници, лица со инвалидитет, стари лица, трудници, самохрани родители со малолетни деца или лица кои биле предмет на тортура, силување или други сериозни форми на психичко, физичко или сексуално насилство;

6) **„Меѓународна заштита“** е статус на бегалец или статус на лице под супсидијарна заштита согласно со закон;

7) **„Опасност по јавното здравје“** е секоја болест со потенцијал да прерасне во епидемија како што е дефинирано во меѓународните здравствени прописи на Светската здравствена организација и други инфективни болести или болести предизвикани од паразити, доколку се предмет на заштитните одредби што се применуваат над граѓаните на Република Македонија по препорака од надлежен орган во определен период;

8) **„Дозвола за престој“** е секое одобрение издадено од надлежен орган на Република Македонија со кое му се дозволува на странецот законски да престојува на нејзината територија;

9) **„Краткорочен престој“** е престој на странец со виза или без виза, во траење не подолго од 90 дена во кој било период од 180 дена, а кој период му претходи на секој ден на престојот, доколку со овој закон или со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено;

10) **„Привремен престој**“ е престој кој му се одобрува на странец кој има намера да престојува во Република Македонија согласно со овој закон;

11) **„Постојан престој“** е престој кој му се одобрува на странец кој најмалку пет години пред поднесувањето на барањето за одобрување постојан престој непрекинато престојувал на територијата на Република Македонија врз основа на одобрен привремен престој, доколку со овој закон поинаку не е определено;

12) **„Валидна патна исправа“** е патна исправа чиј рок на важност не е поминат и која не е лажна, преправена или фалсификувана;

13) **„Виза“** е дозвола за влез и краткорочен престој или транзит на странец што ја издава надлежен орган на Република Македонија;

14) **„Визен режим на Република Македонија“** е листа на држави чии државјани задолжително треба да поседуваат виза кога ја преминуваат границата на Република Македонија и на оние држави чии државјани се изземени од таа обврска;

15) **„Член на екипаж на воздухоплов**“ е лице кое поседува пилотска дозвола или сертификат, односно потврда за член на екипажот согласно со Анекс 9 од Конвенцијата за Цивилна воздушна пловидба од 7.12.1944 година;

---

* Регулатива (ЕЗ) број 399/2016 од Европскиот Парламент и на Советот од 9 март 2016 за воспоставување на Законик на Заедницата за правилата кои го уредуваат начинот на движењето на лица преку границите (Шенгенски граничен кодекс), OJ L 77, 23.3.2016, p. 1 CELEX број 32016R0399; Директива на Советот 2001/51/ЕЗ од 28 јуни 2001 година за дополнување на одредбите од член 26 од Конвенцијата за спроведување на Договорот од Шенген од 14 јуни 1985 година CELEX број: 32001L0051; Регулатива (ЕЗ) бр.810/2009 на Европскиот Парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за воспоставување на Кодекс за визи на Заедницата (Кодекс за визи), OJ L 243, 15.9.2009 p.1 CELEX број 32009R0810; РЕГУЛАТИВА НА СОВЕТОТ (ЕЗ) бр. 333/2002 од 18 февруари 2002 година за унифициран формат на обрасци за ставање виза, издадени од страна на земји-членки, на лица носители на патни исправи кои не се признаени од страна на земјата-членка која го изработува образецот, Official Journal L 053, 23/02/2002 P. 0004 – 0006 CELEX број 32002R0333; Директива 2003/109/ЕЗ на Советот од 25 ноември 2003 за статусот на државјани на трети земји што се жители со долготраен престој изменета со Директивата 2011/51/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 11 мај 2011 година CELEX број 32003L0109 и 32011L0051; Директива 2003/86/ЕЗ на Советот од 22 септември 2003 година за правото на семејно обединување CELEX број 32003L0086; Директива 2009/50 / ЕС на Советот од 25 мај 2009 година за условите за влез и престој на државјани на трети земји заради високо квалификувано вработување CELEX број 32009L0050: Директива 2011/98 / ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 13 декември 2011 година за единствена постапка за аплицирање за единствена дозвола за престој и работа на територијата на земја-членка за државјани на трети земји а и врз заеднички збир на права за работници од трети земји кои легално престојуваат во земја-членка. CELEX број 32011L0098; Директива 2014/36 / ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2014 година за условите за влез и престој на државјани на трети земји заради вработување како сезонски работници CELEX број 32014L0036; Директива 2014/66 / ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 15 мај 2014 година за условите за влез и престој на државјани на трети земји во рамките на трансфер помеѓу претпријатија; CELEX број 32014L0066; Директива 2016/801/ЕУ на Европскиот Парламент и Советот од 11 мај 2016 година за условите за влез и престој на државјани на трети земји за истражување, студирање, обука, волонтерски услуги, шеми за размена на ученици или образовни проекти и програми за Au Pair. CELEX број 32016L0801; Директивата 2008/115/ЕС од Европскиот Парламент и Советот од 16 декември 2008 година за заедничките стандарди и процедури во земјите-членки за враќање на државјани на трети земји кои нелегално престојуваат CELEX број 32008L0115

16) **„Морепловец“** поморско лице во транзит или морнар“ е лице кое е носител на поморска книшка или друга исправа која се признава како документ за идентификација на морепловците, согласно со одредбите од меѓународните договори;

17) **„Национален визен информациски систем“** (во натамошниот текст: Н-ВИС) е електронска информациска база за прием, размена, обработка и чување на податоци во постапките за издавање визи;

18) **„Работа на странци“**, е вработување, сезонско вработување и работење на странец кој е упатен работник;

19) **„Одлука за враќање“** е решение кое го донесува Министерството за внатрешни работи, со кое се утврдува незаконски престој на странецот и му се определува обврска за напуштање на Република Македонија;

20) **„Протерување“** е одлука за враќање во смисла на точка 19 на овој член, придружена со забрана за влез;

21) **„Забрана за влез“** е мерка која се изрекува на странецот од страна на Министерството за внатрешни работи, со која се определува временски период во кој истиот не може да влезе во Република Македонија;

22) **„Доброволно враќање“** е период определен со одлуката за враќање, во кој странецот е должен, самостојно или потпомогнато, да ја напушти територијата на Република Македонија;

23) **„Отстранување“** е спроведување на обврската за враќање на странецот односно напуштање на територијата на Република Македонија;

24) **„Ризик од бегство“** е постоење на причини во поединечни случаи што се засновани на објективни критериуми, кои укажуваат на тоа дека странецот кој е предмет на постапка за враќање може да побегне;

25) **„Ученик"** е странец кој е запишан на домашна образовна установа со цел да следи настава на одобрена наставна програма за основно или средно образование која одговара на ниво 1, 2 или 3 од Меѓународната стандардна класификација на образование, во контекст на програмата за размена на ученици или образовен проект управуван од образовна установа, согласно со закон;

26) **„Студент"** е странец кој е запишан на домашна високообразовна установа, запишана во Регистарот на високо образовни установи, заради редовно студирање, со цел стекнување високообразовна квалификација, вклучително дипломи, сертификати или докторски степени во високо образовната установа, што може да опфати подготвителен курс кој претходи на таквото образование согласно со закон и

27) **„Истражувач"** е странец кој се има стекнато со академски степен доктор на науки или соодветна високообразовна квалификација, која на тој државјанин на трета земја му овозможува пристап до докторски програми избрани од организација за истражување, кој е избран од страна на организација за истражување и на кој му е одобрено прифаќањето на територијата на земја-членка на Европската Унија заради спроведување на истражувачки активности за кои обично е потребна квалификација.

Подрачје на примена

Член 3

Одредбите од овој закон се однесуваат на сите странци, освен на странци кои:

- бараат меѓународна заштита од Република Македонија согласно со Законот за меѓународна и привремена заштита, освен ако со овој закон поинаку не е определено или
- според меѓународното право уживаат привилегии и имунитети, доколку примената на овој закон е во спротивност со преземените меѓународни обврски и начелото на реципроцитет.

Правен статус на странците

Член 4

(1) Странците за време на нивниот законски престој во Република Македонија ги имаат истите права и обврски како и државјаните на Република Македонија, освен ако поинаку не е определено со закон.

(2) За време на престојот во Република Македонија, странците се должни да се придржуваат кон Уставот на Република Македонија, законите, другите прописи и актите на органите на државната власт, како и во согласност со обврските утврдени со ратификуваните меѓународни договори.

Поврзаност на законот со меѓународните правила

Член 5

Овој закон ќе се применува во согласност со меѓународните договори кои Република Македонија ги ратификувала согласно со Уставот, а кои го доведуваат странецот во поповолна положба.

Примена на Законот за општата управна постапка

Член 6

Во постапките што се спроведуваат согласно со одредбите од овој закон соодветно се применуваат одредбите на Законот за општата управна постапка, ако со овој закон поинаку не е определено.

Контрола на движење и престој на странци

Член 7

Работите во врска со контролата на движењето и престојот на странците во Република Македонија ги врши Министерството за внатрешни работи, доколку со закон не е определена надлежност на друг орган.

Миграциона политика

Член 8

Собранието на Република Македонија, на предлог на Владата на Република Македонија, донесува резолуција за миграционата политика со која ќе се укаже на состојбите, проблемите и мерките што ќе се преземат во областа на миграцијата.

ГЛАВА II

ВЛЕЗ НА СТРАНЦИ И НАПУШТАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. Влез на странци

1. Законски влез

Член 9

(1) Се смета дека странецот законито влегол во Република Македонија кога ја преминал државната граница и по извршените гранични проверки на граничниот премин му е дозволен влез, согласно со одредбите од овој закон и Законот за гранична контрола.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, странец може да влезе во Република Македонија под услови и во постапка согласно со закон.

2. Незаконски влез

Член 10

(1) Странецот незаконски влегува во Република Македонија, ако:

- ја премине државната граница надвор од местото, времето или начинот определени за преминување на државната граница,

- ја избегне граничната контрола,

- при влез употреби фалсификувани, туѓи или невалидни патни или други документи пропишани за преминување на државната граница, како и други исправи или

- влезе пред истекот на забраната за влез во Република Македонија.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на странец за кого постојат основи за сомневање дека е жртва на трговија со луѓе, доколку незаконски влегол како последица на кривичното дело „Трговија со луѓе".

(3) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на странец кој побарал признавање на право на меѓународна заштита согласно со Законот за меѓународна и привремена заштита.

3. Услови за влез

Член 11

(1) Странец кој има намера да престојува во Република Македонија во траење не подолго од 90 дена во кој било период од 180 дена, а кој период му претходи на секој ден на престојот, ќе влезе во Република Македонија, доколку:

(а) поседува валидна патна исправа или друг документ пропишан за преминување на државна граница. Патната исправа треба да ги задоволува следниве критериуми:

- да е важечка најмалку три месеци по планираниот датум на заминување на странецот од територијата на Република Македонија, при што во оправдани случаи, утврдени со закон, може да не се исполни оваа обврска и

- да е издадена во претходните 10 години.

(б) поседува валидна виза, доколку е потребна согласно со актот за определување на држави чии државјани мора да поседуваат виза кога ја преминуваат границата на Република Македонија и на оние држави чии државјани се изземени од таа обврска (Визен режим на Република Македонија), освен доколку поседува важечка дозвола за престој;

(в) ги оправда целта и условите на планираниот престој и има средства за издржување, како за време на траењето на планираниот престој, така и за враќање во неговата матична држава или транзит во друга држава која сигурно ќе го прифати или е во можност таквите средства законски да ги обезбеди;

(г) не е лице за кое во системот за контрола на патници и возила е издадено предупредување за забрана за влез и

(д) не претставува закана за јавниот поредок, националната безбедност, јавното здравје или за меѓународните односи на Република Македонија.

(2) За датум на влез во смисла на овој член се смета првиот ден на престој на територијата на Република Македонија, а за датум на излез се смета последниот ден на престојот на територијата на Република Македонија.

(3) Периодот на престој дозволен во согласност со дозволата за престој или со визата Д не се зема предвид при сметањето на времетраењето на краткорочниот престој на територијата на Република Македонија.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член, ќе му се одобри влез на странец:

(а) на кој му се издава виза на граничен премин согласно со членот 41 од овој закон, доколку ги исполнува условите од ставот (1) точки (а), (в), (г) и (д) на овој член;

(б) кој не исполнува еден или повеќе услови за влез од ставот (1) на овој член, од хуманитарни причини, поради национален интерес на Република Македонија или поради исполнување на обврски од меѓународни договори;

(в) доколку поседува важечка дипломатска, службена, конзуларна или специјална лична карта, издадена согласно со членот 179 од овој закон, во временскиот период за кој е издадена истата и ги исполнуваат условите за влез од ставот (1) точки (а), (г) и (д) на овој член;

(г) државјанин на трета земја, кој има одобрен постојан престој во земја членка на Европската Унија или потписничка на Шенгенскиот договор, поседува повеќекратна Шенген „Ц" виза важечка за сите земји членки на Европската Унија или потписнички на Шенгенскиот договор или поседува важечка виза на трета земја за која со одлука на Владата на Република Македонија е овозможен безвизен влез во Република Македонија, односно со одлука на Владата на Република Македонија е укинат визниот режим за краткорочен престој ако ги исполнува условите за влез од ставот (1) точки (а), (в), (г) и (д) на овој член и

(д) државјанин на земја членка на Европска Унија или потписник на Шенгенскиот договор, носител на валидна лична карта или е државјанин на земја со која Република Македонија има ратификуван меѓудржавен договор со кој е предвиден безвизен влез во Република Македонија, ако ги исполнува условите за влез од ставот (1) точки (в), (г) и (д) на овој член.

(5) Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за надворешни работи може да одлучи во Република Македонија да влезе и краткорочно да престојува странец кој поседува привремен престој во земја членка на Европската Унија или потписничка на Шенгенскиот договор, доколку ги исполнува условите за влез од ставот (1) точки (а), (в), (г) и (д)) на овој член, согласно со одредбите од овој закон.

Потребни средства за издржување

Член 12

(1) Потребните средства за издржување во смисла на членот 11 став (1) точка (в) од овој закон, се проценуваат во согласност со времетраењето и целите на престојот, имајќи ја предвид одлуката на Владата на Република Македонија од ставот (2) на овој член.

(2) Владата на Република Македонија ја определува висината на средствата за издржување на странец за период на престој во Република Македонија, за враќање во државата од која доаѓа или за патување во трета држава.

(3) Проценката на потребните средства за издржување може да се изврши врз основа на готовински парични средства, патнички чекови и кредитни картички во сопственост на странецот или преку доказ за поседување недвижни ствари согласно со закон (поседување недвижен имот или изнајмување недвижен имот во Република Македонија, врз основа на што може да обезбеди средства за издржување за време на престојот во Република Македонија, средства по основ на директни странски вложувања, производно техничка соработка и корпорација и слично).

(4) Гарантно писмо и покана издадени од домашно или странско физичко и правно лице или орган на државната управа, кога странец престојува кај него, може да претставуваат доказ за поседување средства за издржување.

Гарантно писмо и покана од правното лице и орган на државната управа

Член 13

(1) Гарантно писмо издава државјанин на Република Македонија или странец кој има одобрен престој во Република Македонија.

(2) Покана од правно лице издава домашно или странско правно лице регистрирано во Република Македонија, кое го повикува странецот во деловна посета, како и орган на државна управа.

(3) Гарантното писмо, поканата од правното лице и од органот на државната управа се прифаќаат како потврда за поседување на средства за издржување, односно обезбедено сместување ако содржат изјава на давателот на гарантното писмо, односно правното лице дека ја презема обврската да обезбеди сместување и да ги покрие сите трошоци за престојот на странецот во Република Македонија и неговото напуштање на територијата на Република Македонија.

(4) Гарантното писмо и поканата од правното лице мора да бидат заверени од страна на нотар, освен поканата од органот на државната управа.

Документи кои ја оправдуваат целта и околностите на предвидениот престој

Член 14

Целта и околностите на предвидениот престој во Република Македонија во смисла на членот 11 став (1) точка в) од овој закон, странецот ги докажува со следниве документи:

а) за деловни патувања:

- покани од фирми или од други правни лица за учество на состанок или друг настан поврзан на трговска, деловна или друга соработка,

- друга документација врз основа на која може да се утврди постоење на трговска, деловна или друга соработка и

- влезници за присуство на саеми и конгреси.

б) за патувања заради посетување на курсеви, студирање или професионална обука:

- потврда за прием во образовна установа заради посетување на стручни или теоретски курсеви во рамките на основна или напредна обука и

- студентски карти/легитимации или сертификати за запишани курсеви.

в) за патувања со цел туристички или приватни посети:

1) докази за сместување:

- покана или гарантно писмо од лицето кај кое странецот доаѓа во посета и

- доказ од установата која дава услуги на сместување или друг соодветен документ во кој е наведено предвидено сместување.

2) докази во врска со планираното патување:

- потврда за резервација на организираното патување или друг соодветен документ во кој е наведен планот на патувањето.

3) доказ за враќањето:

- повратна или друга патна карта.

(г) за патувања со цел учество на политички, научни, културни, спортски или верски настани или за патувања од други причини (покани, влезници, потврди за запишување или програми во кои, каде што е можно, е наведен назив на организацијата домаќин и траење на престојот или друг соодветен документ во кој е наведена причина за посетата).

Влез со заеднички пасош

Член 15

Странец кој е запишан во патна исправа на друго лице, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон, влегува во Република Македонија и ја напушта државата само во придружба на лицето во чија патна исправа е запишан.

4. Обврски на превозниците

Член 16

(1) Физичко или правно лице кое професионално се занимава со превоз на патници може да донесе странец на територијата на Република Македонија по копнен, воздушен или езерски пат само ако странецот има валидна патна исправа или друг пропишан документ за преминување на државната граница, валидна виза или дозвола за престој, доколку се потребни.

(2) Превозникот кој спротивно на ставот (1) на овој член ќе доведе странец на кого му е одбиен влез во Република Македонија, е должен веднаш или во рок што ќе го определи Министерството за внатрешни работи, на свој трошок да го одвезе странецот од Република Македонија до земјата од каде е довезен, до земјата која му ја издала патната исправа или до земјата во која му е гарантиран влезот или да најде начин за негово натамошно превезување, како и да ги сноси трошоците на неговото привремено задржување и отстранување согласно со овој закон.

(3) Во случај кога превозникот не може да постапи согласно со ставот (2) на овој член, е должен на свој трошок да пронајде друг начин на превоз или ако друг начин на превоз не е веднаш можен, да ги преземе трошоците кои ќе настанат за време на престојот и одвезувањето на странецот.

(4) Во случај кога на странец во транзит му е одбиен влез во Република Македонија, полициското службеник на Министерството за внатрешни работи постапува согласно со ставовите (2) и (3) на овој член.

(5) Во случаите од ставовите (2) и (3) на овој член, полициското службеник е должен да ги преземе сите неопходни мерки за спречување на странецот на кој му е одбиен влез, незаконски да влезе во Република Македонија.

II. Одбивање на влез

Член 17

(1) На странец кој не ги исполнува условите за влез и кој не припаѓа на исклучоците утврдени во членот 11 од овој закон, ќе му се одбие влез во Република Македонија.

(2) Одбивањето на влезот нема да биде во спротивност со примената на посебни одредби за правото на меѓународна заштита.

(3) Решение за одбивање на влез на странец во Република Македонија донесува Министерството за внатрешни работи.

(4) Против решението за одбивање на влез, странецот има право на жалба согласно со членот 18 од овој закон.

(5) Податокот за одбивањето на влез се внесува во патната исправа на странецот, доколку ја поседува, како и во системот за контрола на патници и возила.

(6) Полициските службеници надлежни за гранична контрола обезбедуваат странецот на кого му е одбиен влезот, да не влезе на територијата на Република Македонија.

Жалба

Член 18

(1) Против решението за одбивање на влез од членот 17 став (3) од овој закон, странецот има право на жалба која се поднесува во писмена форма на македонски јазик и неговото кирилско писмо, во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен со плаќање административна такса утврдена со закон.

(2) Жалбата од ставот (1) на овој член, не го одлага извршувањето на решението.

(3) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(4) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

(5) Во случај кога жалбената постапка резултира со поништување на првично донесеното решение, во патната исправа на странецот или во визната налепница преку печатот со кој е одбиен влез, се втиснува печат со ознака поништено и се постапува согласно со конечното решение.

Посебна заштита од одбивање влез

Член 19

(1) Врз основа на членот 17 од овој закон не може да му биде одбиен влез на странец:

- кој искажува намера да поднесе барање за признавање на право на меѓународна заштита во Република Македонија,
- кој ќе поднесе барање за признавање право на меѓународна заштита на граничните премини во Република Македонија или
- на кого Република Македонија му го признала правото на меѓународна заштита.

III. Напуштање на државата

Слобода на движење

Член 20

(1) Странецот може слободно да ја напушти Република Македонија, согласност со овој закон.

(2) На странецот нема да му се дозволи да ја напушти Република Македонија ако:

- не поседува валидна патна исправа или друг пропишан документ за преминување на државната граница или валидна виза доколку е потребна поради што нема да му се дозволи влез во друга држава или при излез од Република Македонија употреби фалсификувана, преправена или лажна патна исправа или друг пропишан документ за преминување на државната граница или валидна виза доколку е потребна,
- против него е поведена кривична, прекршочна или судска постапка или
- доколку тоа го бара надлежен суд.

Обврска на странецот да ја напушти државата

Член 21

Странецот е должен да ја напушти Република Македонија:

- до истекот на рокот определен со визата,
- кога издадената виза е поништена,
- до истекот на рокот определен во дозволата за привремен престој,
- кога му е одземено или откажано правото на престој,
- кога е донесено решение за враќање на странецот,
- кога е протеран од Република Македонија или
- најдоцна до истекот на рокот од 90 дена во текот на 180 дена кои претходат на секој ден престој, доколку за влез во Република Македонија не е потребна виза.

Член 22

(1) Странецот кој има повеќе патни исправи, е должен да ја напушти државата со патната исправа со која влегол или со замена на истата што е прифатена од Република Македонија.

(2) Странец кој е запишан во патната исправа на друго лице, влегува и ја напушта Република Македонија само со лицето во чија патна исправа е запишан.

Глава III

ВИЗИ

Издавање на виза

Член 23

(1) Визата се издава на странецот со цел да:

- влезе во Република Македонија и краткорочно престојува во временски период одреден со визата,
- влезе во Република Македонија и престојува заради регулирање на привремен престој и
- помине преку територијата или меѓународната транзитна зона на аеродром во Република Македонија.

(2) Странецот е должен да ја обезбеди визата пред неговото влегување во Република Македонија, освен во случаите утврдени со овој закон.

(3) Странецот престојува во Република Македонија само заради целта поради која е издадена визата.

(4) Поседувањето виза му дава на странецот право на влез во Република Македонија, освен во случаите утврдени во членот 17 од овој закон.

1. Видови визи

Член 24

Видови на визи се:

- аеродромска транзитна виза (виза А),
- виза за краткорочен престој и транзит (виза Ц) и
- виза за регулирање привремен престој (виза Д).

Аеродромска транзитна виза (виза А)

Член 25

(1) Странците кои не ја напуштаат меѓународната транзитна зона на аеродромите во Република Македонија или авионот, не треба да поседуваат аеродромска транзитна виза.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, Владата на Република Македонија може да одлучи дека за државјаните на одредени држави е потребна аеродромска транзитна виза.

(3) Од барањето за поседување аеродромска транзитна виза, предвидена во ставот (2) на овој член се исклучени и следните категории лица:

- членови на семејствата на државјани на Република Македонија,
- носители на дипломатски пасоши или
- членови на екипаж на воздухоплови.

(4) Врз основа на визата од ставот (2) на овој член, странецот може да се задржи во меѓународната транзитна зона на аеродромот до продолжување на патувањето со првиот наредени меѓународен лет.

(5) Задржувањето на странецот во меѓународната транзитна зона на аеродром во Република Македонија, врз основа на визата од ставот (2) на овој член, не се смета за влегување во Република Македонија и странецот не смее да ја напушти таа зона.

Виза за краткорочен престој и транзит (виза Ц)

Член 26

(1) Визата за краткорочен престој и транзит (виза Ц) се издава на странец за еден, два или повеќе влеза, за сите цели на патувања во Република Македонија, освен за оние за кои се издава виза за аеродромски транзит (виза А) или виза за регулирање привремен престој (виза Д).

(2) Престојот по основ на издадена виза Ц не смее да надминува 90 дена во текот на 180 дена кои претходат на секој ден престој.

(3) Ако визата Ц се издава со цел транзит, странецот има право еднократно да престојува најмногу до пет дена на територијата на Република Македонија, имајќи го предвид ставот (2) на овој член.

Виза за регулирање привремен престој (виза Д)

Член 27

(1) Виза за регулирање привремен престој (виза Д) се издава за еднократен влез и право на престој до 30 дена, на странец кој има намера да престојува во Република Македонија заради причините утврдени во членот 71 од овој закон.

(2) Странецот не може да остварува права и обврски кои произлегуваат од целта поради која престојува во Република Македонија само врз основа на издадената виза за регулирање привремен престој (виза Д).

(3) Визата од ставот (1) на овој член се издава по донесување на Решение за привремен престој од страна на Министерството за внатрешни работи.

(4) Странецот на кого му е издадена визата од ставот (1) на овој член е должен во рок од пет дена од денот на влегувањето во Република Македонија да се јави во Министерството за внатрешни работи, кое во рок од 25 дена од денот на неговото јавување ќе му издаде дозвола за привремен престој во Република Македонија.

2. Издавање на виза

Барање за издавање на виза

Член 28

(1) Странецот поднесува барање за издавање виза до надлежно (резидентно или нерезидентно) дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија, не подолго од шест месеци и не пократко од 15 дена пред почетокот на планираното патување.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, барањето за издавање виза може да се поднесе и преку странско дипломатско-конзуларно претставништво на држава со која Република Македонија има потпишано билатерална спогодба за конзуларно застапување во трети држави, преку надворешни даватели на услуги за виза или трговски посредници, на начин пропишан со членот 199 став (1) алинеја (1) од овој закон.

(3) Дипломатско- конзуларното претставништво на Република Македонија може да побара барателот да закаже термин за поднесување на барањето за виза.

(4) Барањето се поднесува лично, освен во случаи утврдени во ставот (5) и (6) од овој закон.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член барањето за издавање виза може да се поднесе и од страна на ополномоштено физичко или правно лице кога:

- странецот е лице со попреченост и
- странецот е добро познат и не постои сомневање во неговата чесна намера.

(6) За малолетно лице барањето од ставот (4) на овој член се поднесува лично од страна на родител или старател.

(7) За лицата вклучени во патна исправа се поднесува посебно барање за издавање на виза.

(8) Кон барањето за издавање виза за регулирање на привремен престој (виза Д) подносителот на барањето задолжително приложува и барање за регулирање на привремен престој и потребната придружна документација утврдена со членовите 72 и 73 став (7) од овој закон, како и други документи утврдени со овој закон.

Интервју со барателот на виза

Член 29

(1) Дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија пред издавањето на визата, ќе го повика барателот на разговор, со цел да ги образложи причините наведени во барањето за издавање виза, а особено ако постои сомневање во однос на целта на посетата или во намерата на странецот да се врати во земјата од каде што доаѓа.

(2) Во случаите утврдени во ставот (1) на овој член странецот е должен лично да се јави и доколку не постапи на наведениот начин неговото барање за издавање виза ќе биде одбиено.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, кога барателот на виза е познат, а не постои сомневање во однос на неговата чесна намера, како и во случај кога барањето е поднесено преку странско дипломатско-конзуларно претставништво на држава со која Република Македонија има потпишано билатерална спогодба за конзуларно застапување во трети држави или преку надворешни даватели на услуги или трговски посредници, дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија може да одлучи да не го повика барателот на виза на разговор.

Услови за издавање виза

Член 30

(1) Виза се издава на странец ако:

- приложи пополнето и потпишано барање за издавање на виза,
- има валидна патна исправа која содржи најмалку две последователни празни страници и била издадена во текот на претходните 10 години, при што нејзината важност мора да биде најмалку три месеци подолга од важењето на визата, освен во оправдани случаи на итност,
- приложи фотографија изработена според пропишани стандарди,
- приложи доказ за платена конзуларна такса за виза, освен во случаите предвидени со посебен закон,
- приложи документи со кои се докажува целта и околностите на планираното патување во Република Македонија,
- приложи документи во врска со обезбедно сместување и поседување финансиски средства за издржување за време на престојот во Република Македонија и за враќање во државата од каде што доаѓа или за транзит во трета земја,
- поседува здравствено осигурување или дополнително здравствено осигурување или индивидуално или колективно патничко осигурување утврдено со посебен закон, меѓународен договор ратификуван согласно со Уставот на Република Македонија или подзаконски акт,

- не претставува опасност по јавниот ред, јавниот поредок, националната безбедност, јавното здравје или за меѓународните односи на Република Македонија,
- не постојат причини за одбивање на влез утврдени во членот 17 од овој закон и
- е исполнет условот од членот 27 став (3) од овој закон.

(2) Обврска да приложат здравствено осигурување, дополнително здравствено осигурување или индивидуално или колективно патничко осигурување немаат следните категории на лица:
- носители на дипломатски, службени или други специјални патни исправи и
- морепловци и други професионални категории кои веќе поседуваат патничко и здравствено осигурување заради својата професионална дејност.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, на странец може да му се издаде виза и кога не е исполнет некој од условите за издавање на виза, ако тоа е од хуманитарни причини, од причини од национален интерес на Република Македонија или врз основа на обврските што произлегуваат од ратификуван меѓународен договор.

Придружни документи

Член 31

(1) При поднесување на барање за аеродромска транзитна (виза А) или виза за краткорочен престој и транзит (виза Ц), барателот ја докажува целта и оправданоста на престојот, со приложување на некои од следниве документи:

1) За деловни патувања:
- покана од фирма или државен орган да присуствува на состанок, конференција или настани поврзани со трговија, индустрија или работа,
- документи коишто покажуваат постоење на трговски или деловни односи,
- влезници за влез на саеми и конгреси, доколку е потребно,
- документи со кои се докажува стопанската дејност на правното лице и
- документи со кои се докажува статусот на барателот за работниот однос во правното лице.

2) За патувања заради студирање или останати видови обука:
- потврда за упис во образовна установа за присуствување на стручни или теоретски предавања во рамките на основна или дополнителна обука и
- студентски картички или потврди за предавањата на кои ќе се присуствува.

3) За патувања заради туристички или лични причини:

а) документи поврзани со сместувањето:
- покана или гарантно писмо од домаќинот, доколку се престојува кај некој и
- документ од установата која обезбедува сместување или кој било друг документ во кој се посочува предвиденото сместување,

б) документи поврзани со планираната маршрута:
- потврда за резервација на организирано патување или кој било друг соодветен документ во кој се посочува програмата за предвиденото патување и
- во случај на транзит: виза или друга дозвола за влез во друга земја на дестинација, билети за натамошното патување.

4) За патувања заради политички, научни, културни, спортски или религиозни настани или други причини:
- (покани, билети за влез, уписи или програми со кои се наведува (доколку е можно) името на организацијата-домаќин и должината на престојот или кој било друг документ во кој се посочува целта на патувањето).

5) За патувања на членови на официјални делегации кои според официјална покана упатена до владата на засегнатата друга држава учествуваат на состаноци, консултации, преговори или програми за размена, како и настани кои се одржуваат на територијата на Република Македонија од страна на меѓувладини организации:
- писмо издадено од овластен орган на засегнатата друга држава, со кое се потврдува дека барателот е член на официјална делегација која патува во Република Македонија за да учествува на гореспоменатите настани, придружено со копија од официјалната покана.

6) За патувања заради медицински причини:
- официјален документ од здравствената институција со кој се потврдува потребата за медицинска нега во таа институција и доказ за поседување финансиски средства да се плати медицинскиот третман и
- резервација или билет за враќање или повратен билет.

7) Документација со која се овозможува проценка на намерата на барателот за издавање виза, да ја напушти територијата на Република Македонија:
- доказ за финансиски средства во земјата на престој,
- доказ за вработување: изводи од сметки во банка,
- доказ за недвижен имот и
- доказ за интегрираност во земјата на престој: семејни врски; професионален статус.

8) Документи во врска со семејната состојба на барателот за издавање виза:
- согласност од родител или законски старател (кога малолетник не патува со нив) и
- доказ за семејни врски со домаќинот/лицето кое праќа покана.

Здравствено осигурување, дополнително здравствено осигурување или индивидуално или колективно патничко осигурување

Член 32

(1) Здравствено осигурување во смисла на членот 30 став (1) алинеја (7) од овој закон претставува здравствено осигурување утврдено со закон или ратификуван меѓународен договор.

(2) Дополнително здравствено осигурување или индивидуално или колективно патничко осигурување во смисла на членот 30 став (1) алинеја (7) од овој закон, претставува осигурување кое ги покрива евентуалните трошоци кои би можеле да се појават во врска со репатријацијата поради медицински причини, итна медицинска интервенција, итно медицинско лекување или смрт на странецот за време на неговиот престој во Република Македонија.

(3) Носителите на дипломатски пасоши се изземени од барањето да поседуваат патничко и здравствено осигурување.

Критериуми за издавање виза за повеќе влегувања

Член 33

Визата за краткорочен престој и визата за аеродромски транзит се издаваат за повеќе влегувања, согласно со членот 30 од овој закон, ако се исполнети следниве услови:
- барателот ја докаже потребата или ја оправда намерата да патува често и/или редовно, особено заради неговиот професионален или семеен статус и
- барателот го докаже својот интегритет и доверливост, особено законското користење на претходните визи, неговата економска состојба во земјата од која потекнува и неговата вистинска намера да ја напушти територијата на Република Македонија пред истекот на важноста на визата за која поднел барање.

Надлежни органи и разгледување и одлучување по барањето за издавање виза

Член 34

(1) По поднесено барање за издавање виза одлучува Министерството за надворешни работи, а визата ја издава дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија.

(2) Во случаи кога постои соменевање дека странецот претставува опасност за јавниот ред и поредок и националната безбедност на Република Македонија, Министерството за надворешни работи е должно да обезбеди претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(3) По поднесено барање за издавање на виза на граничен премиин одлучува Министерството за внатрешни работи.

(4) Дипломатско-конзуларното претставништво ја проверува прифатливоста на барањето за издавање виза во смисла на членот 28 став 1 и членот 30 од овој закон.

(5) Доколку барањето е прифатливо, надлежниот конзуларен службеник во дипломатско-конзуларното претставништво ги внесува податоците во Н-ВИС на начин пропишан во посебен подзаконски пропис.

(6) Доколку не се исполнети условите предвидени во членот 28 став 1 и членот 30 од овој закон, овластениот службеник го враќа образецот на барањето и сите документи поднесени од страна на барателот.

(7) Доколку барањето за виза не е повлечено се издава виза согласно со членот 30 од овој закон или барањето за виза се одбива согласно со членот 37 од овој закон.

(8) Претходно одбивање на барање за виза не води кон автоматско одбивање на ново барање. Новото барање се проценува врз основа на сите достапни информации.

Рокови за одлучување

Член 35

(1) Рокот за одлучување за издавање на аеродромска транзитна виза (виза А) и виза за кракорочен престој и транзит (виза Ц) изнесува 15 календарски дена, сметано од денот на поднесување на комплетно барање за виза.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, рокот може да биде продолжен најмногу до 30 календарски дена, особено кога е потребно дополнително разгледување на барањето.

(3) Рокот од ставот (1) на овој член, може да биде продолжен најмногу до 60 дена, кога во посебни случаи е потребно доставување на дополнителни документи или претходна согласност.

(4) Во случај на одлучување по поднесено барање за издавање виза за регулирање привремен престој (виза Д), Министерството за надворешни работи одлучува во рок од три работни дена, сметано од денот на доставување на решението за одобрен привремен престој од страна на Министерството за внатрешни работи.

Рок на важност на визата

Член 36

(1) Аеродромската транзитна виза (виза А) се издава со рок на важност до шест месеци, а визата за краткорочен престој и транзит (виза Ц), се издава со рок на важност до една година.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, визата за краткорочен престој или транзит (виза Ц) се издава со рок на важење подолг од една година, а најмногу до две години, ако тоа е од научен, економски, културен, спортски или друг национален интерес на Република Македонија, за што одлучува Министерството за надворешни работи.

(3) Доколку не е во спротивност со членот 30 став (1) алинеја 2 од овој закон, важноста на визата за краткорочен престој за еден влез, како и на визата за аеродромски транзит вклучува дополнителен период од 15 дена.

(4) Визата за регулирање на привремен престој (виза Д) се издава со рок на важење до 90 дена.

Одбивање на барањето за издавање виза

Член 37

Барањето за издавање виза се одбива доколку барателот:

- го повлече барањето за издавање виза,
- нема валидна патна исправа која содржи најмалку две празни страници и била издадена во текот на претходните 10 години и нема важност најмалку три месеци подолго од важноста на визата,
- не приложи фотографија изработена според пропишани стандарди,
- не ја оправда целта и околностите на планираниот престој,
- не приложи документи за платена конзуларна такса за виза,
- не приложил доказ за обезбедно сместување и поседување финансиски средства за издржување за време на престојот во Република Македонија и за враќање во државата од каде што доаѓа или за транзит во трета земја,
- веќе престојувал 90 дена на територијата на Република Македонија за време на тековниот период од 180 дена,
- не поседува здравствено осигурување или дополнително здравствено осигурување или индивидуално или колективно патничко осигурување утврдено со закон, меѓународен договор ратификуван согласно со Уставот на Република Македонија или подзаконски акт,
- претставува опасност по јавниот ред, јавниот поредок, националната безбедност јавното здравје или за меѓународните односи на Република Македонија,
- постојат причини за одбивање на влез утврдени во членот 17 од овој закон,
- не е донесено решение за одобрување на привремен престој согласно со членот 75 став (3) од овој закон и
- постои оправдано сомневање во веродостојноста на изјавата и на приложените документи за издавање виза.

Надлежност за донесување решение за одбивање на барањето за издавање виза

Член 38

(1) За одбивање на барањето за издавање виза и на барањето за поништување и отповикување на визата, Министерството за надворешни работи донесува решение на пропишан образец, кое дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија го врачува на странецот.

(2) За одбивањето на барањето за виза поднесено на граничен премин на Република Македонија решение на пропишан образец донесува и врачува Министерството за внатрешни работи.

(3) Податокот за донесеното решение од ставовите (1) и (2) на овој член и за неговото врачување се внесува во Н-ВИС на начин утврден со подзаконски пропис.

(4) Во случај кога се одбива барањето за виза од причини наведени во членот 37 алинеја 9 од овој закон, надлежниот орган не е должен да ги образложи причините од кои се раководел при донесувањето на таквото решение.

Жалба по решението за одбивање на барањето за издавање на виза

Член 39

(1) Против решението за одбивање на барањето за виза, странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(2) Жалбата против решението од ставот (1) се поднесува во писмена форма на македонски јазик и неговото кирилско писмо, до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од денот на приемот на решението, со плаќање административна такса утврдена со закон.

(3) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Член 40

(1) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен се донесува во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(2) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, може да се поведе управен спор пред надлежен суд согласно со Законот за управните спорови.

(3) Во случај кога жалбената постапка резултира со поништување на првично донесеното решение, во патната исправа на странецот (или во образецот за внесување виза) преку печатот со кој е означено скратување, поништување и отповикување на виза, се втиснува печат со ознака „поништено“.

Виза издадена на граничен премин

Член 41

(1) Визата за краткорочен престој и транзит (виза Ц), за еден влез со право на престој до 15 дена, по исклучок од членот 34 од овој закон, може да се издаде и на граничен премин ако тоа е од национален интерес на Република Македонија, од хуманитарни причини или ако тоа е предвидено со ратификуван меѓународен договор.

(2) Во случаите кога визата не може да се внесе во патната исправа, истата се внесува на посебен образец за внесување виза.

(3) Визата од ставот (1) на овој член ќе се издаде, ако:

- странецот ги исполнува општите услови за влез во Република Македонија од членот 11 став (1) точки (а), (в), (г) и д) од овој закон,
- странецот приложи документи со кои ги докажува,
-непредвидливите и итните причини за влез во Република Македонија поради кои не бил во можност да поднесе барање за виза претходно и
- е обезбедено враќање на странецот во државата во која престојува или од која влегува во Република Македонија.

(4) Виза на граничен премин со цел транзитирање преку територијата на Република Македонија, може да се издаде на морепловци доколу ги исполнуваат условите од ставот (3) на овој член и доколку ја преминуваат границата со цел качување или симнување од пловен објект на кој што ќе работат или работеле како членови на екипаж.

(5) Доколку не се исполнети условите за издавање виза на граничен премин од ставовите (1) и (3) на овој член, како и доколку постои разумно сомневање за автентичноста на придружните документи поднесени од страна на барателот или вистинитоста на нивната содржина, доверливоста на изјавите дадени од страна на барателот или неговата намера да ја напушти територијата на Република Македонија пред истекот на визата за која поднел барање, се донесува решение согласно со членот 38 став (2) од овој закон.

(6) Против решението од ставот (5) на овој член странецот има право на жалба, согласно со членот 39 од овој закон.

Форма и содржина на визата

Член 42

(1) Визата се издава во вид на налепница, што се прилепува во патната исправа.

(2) Визата ги содржи следниве податоци:

- име и презиме на странецот,
- вид на визата,
- рок на важење на визата,
- траење на престојот во Република Македонија,
- број на влегувања,
- број на пасош на странецот,
- место и датум на издавањето на визата,
- забелешки од надлежниот орган што ја издава визата,
- печат на надлежниот орган кој ја издава и потпис на овластеното лице,
- машински читлива зона и
- место за фотографија.

(3) Визата содржи вградени заштитни обележја.

(4) Податоците во визата се внесуваат и печатат електронски, при што на еднаш отпечатена налепница, податоците не можат механички или рачно да се менуваат или бришат.

(5) Налепницата за виза може да биде рачно пополнета само во случај на виша сила, при што во тој случај еднаш внесените податоци не можат рачно да се менуваат или бришат.

(6) За рачно пополнување на налепницата за виза од ставот (5) на овој член, потребно е да се добие согласност од надлежниот орган за издавање виза.

(7) За лицата кои се вклучени во патната исправа на странецот и за кои се поднесени посебни барања за издавање на виза, на патната исправа се прилепуваат посебни налепници за виза за секое лице.

(8) По исклучок од ставот (1) на овој член, налепницата за виза се прилепува на образец на кој се прилепува виза во случај кога патната исправа не е признаена од страна на Република Македонија, пропишана со подзаконски пропис согласно со членот 199 став (1) алинеја 2 од овој закон.

(9) Образецот за внесување виза го издава/обезбедува дипломатско- конзуларно претставништво на Република Македонија, односно Министерството за внатрешни работи, доколку визата се издава на граничен премин.

(10) Податокот за прилепување на налепницата за виза на образец на кој се прилепува виза во случај кога патната исправа не е признаена од страна на Република Македонија, се внесува во Н-ВИС, на начин утврден со пропис донесен од министерот за надворешни работи.

Поништување и уништување на пополнета налепница за виза

Член 43

(1) Во случај кога ќе се открие печатена или техничка грешка во налепница за виза, истата се поништува, согласно со пропишан начин.

(2) Уништувањето на поништена визна налепница, како и на отпечатена налепница на поништената или отповиканата виза, кои не се залепени на патната исправа на странецот или на образецот за внесување виза од членот 42 став (8) од овој закон, се врши од страна на комисија формирана од страна на министерот за надворешни работи, составена од тројца членови од Министерството за надворешни работи.

Продолжување виза

Член 44

(1) Визата издадена за краткорочен престој и транзит (Виза Ц) може еднократно да се продолжи заради виша сила и хуманитарни причини кои го спречиле странецот да ја напушти Република Македонија, пред истекот на валидност или времетраењето на престојот одобрен со визата.

(2) Визата од ставот (1) на овој член може еднократно да се продолжи и доколку имателот на визата го оправда продолжувањето со обезбедување доказ за постоење сериозни лични причини, при што вкупното траење на престојот во државата не смее да биде подолго од 90 дена во текот на 180 дена кои претходат на секој ден престој во Република Македонија.

(3) За продолжувањето на визата од ставовите (1) и (2) на овој член, се наплатува такса за виза, согласно со Законот за административни такси.

(4) Визата се продолжува во вид на визна налепница, од страна на Министерството за внатрешни работи.

(5) Податокот за продолжувањето на визата се внесува во Н-ВИС, на начин утврден со пропис донесен од министерот за надворешни работи.

(6) Доколку барателот го повлече барањето за продолжување виза, Министерството за внатрешни работи донесува решение за прекинување на постапката, во рок од 15 дена од ден на повлекувањето на барањето.

Скратување на важноста на издадената виза

Член 45

(1) Министерството за внатрешни работи на граничните премини ќе ја скрати важноста на издадената виза, ако утврди дека странецот нема доволно средства за издржување за определеното време на престојот во Република Македонија или доколку странецот би го пречекорил дозволениот период на престој од 90 дена во период од 180 дена, сметајќи од денот на првото влегување.

(2) Важноста на визата се скратува со издавање на нова визна налепница од страна на Министерството за внатрешни работи.

(3) Податокот за скратување на важноста на издадената визата се внесува во Н-ВИС, на начин утврден со пропис донесен од министерот за надворешни работи.

Поништување и отповикување на виза

Член 46

(1) Визата ќе се поништи, ако:

- дополнително се утврди дека странецот при издавањето на визата не исполнувал некој од условите за издавање на виза утврдени со овој закон,

- странецот во барањето за издавање виза дал невистинити податоци за својот идентитет, за целта и околностите на патувањето, транзитот и престојот или други невистинити податоци, се послужил со фалсификувани, туѓи или неважечки патни или други исправи или правото на престој му е одземено или е вратен или протеран од Република Македонија или

- странецот во барањето за издавање виза дал невистинити податоци за својот идентитет, за целта и околностите на патувањето, транзитот и престојот или други невистинити податоци, се послужил со фалсификувани, туѓи или неважечки патни или други исправи или правото на престој му е одземено или е вратен или протеран од Република Македонија.

(2) Визата ќе се отповика:

- ако се утврди дека странецот повеќе не ги исполнува условите за издавање на виза и

- на барање на имателот на визата.

(3) Визата ја поништува и отповикува Министерството за внатрешни работи, а ако странецот не остварил влез во Република Македонија, визата ја поништува и отповикува дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија што ја издало визата, по претходна одлука на Министерството за надворешни работи.

(4) Поништувањето и отповикувањето на визата јасно се означуваат во патната исправа на странецот, односно во образецот за внесување на виза.

(5) Странец кој се наоѓа во Република Македонија и на кого визата му е поништена или отповикана, е должен веднаш да ја напушти територијата на Република Македонија.

(6) За поништувањето и отповикувањето на визата, надлежниот орган од ставот (3) на овој член, во рок од три дена донесува решение на пропишан образец, кое се врачува на странецот.

(7) Неможноста на носителот на визата да претстави на границата еден или повеќе од придружните документи наведени во членот 31 став (3) од овој закон, не значи автоматски носење одлука за поништување или отповикување на визата.

Жалба по решение за поништување и отповикување на виза

Член 47

(1) Против решението за поништување и отповикување на визата, странецот има право на жалба, освен доколку барањето за отповикување е поднесено од страна на имателот на визата.

(2) Жалбата против решението од ставот (1) се поднесува во писмена форма на македонски јазик, до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од денот на приемот на решението, со плаќање административна такса утврдена со закон.

(3) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(4) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен се донесува во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(5) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

(6) Податокот за поништувањето или отповикувањето на визата се внесува во Н-ВИС на начин утврден со пропис донесен од министерот за надворешни работи.

3. Национален визен информациски систем (Н-ВИС)

Воспоставување

Член 48

Во Министерството за надворешни работи се воспоставува Национален визен информациски систем (Н-ВИС).

Член 49

(1) Во Н-ВИС може да се обработуваат следните податоци на подносителите на барања за виза: име и презиме (претходни презимиња); име на мајка и татко; датум и место на раѓање; пол; држава на раѓање; државјанство/ства; претходно државјанство; број на лична карта (факултативно); брачна состојба; вид на пасош; број на пасош; институција која го издала пасошот; датум на издавање; важност на пасошот; дали е дозволено враќање во државаа на престој, ако не е матична земја на подносителот на барањето; занимање; работодавач, адреса на работодавачот и телефонски број; име и адреса на образовна установа и телефонски број (за студенти); главна дестинација; вид на виза; број на влегувања кои се бараат; траење на престојот; претходно издадени визи (во последните три години) и нивната важност, дали е одобрен влез во државата на конечна дестинација (во случај на транзит); претходни престои во Република Македонија; цел на патувањето; датум на пристигнување, датум на заминување; граничен премин при првото влегување или на транзитниот правец; вид на превозно средство; име и адреса на домашното физичко или правно лице канител, како и лице за контакт; име на хотел или привремена адреса на престој во Република Македонија, кој ги покрива трошоците за пат и за престојот; средства за издржување за време на престојот, доказ за платена такса за виза; доказ за повратна авионска карта; презиме на брачниот другар, презиме на брачниот другар од раѓање, име на брачниот другар, дата на раѓање и место на раѓање на брачниот другар; деца; домашна адреса на барателот број на телефон и адреса на електронската пошта; место и датум на аплицирање; потпис на барателот; за кои цели се бара визата; за кои цели се бара дозволата за привремен престој и за кое време; лице врз основа на чиј статус во Република Македонија се бара дозвола за привремен престој; здравствено осигурување, дополнително здравствено осигурување или индивидуално или колективно патничко осигурување; вид на образование; доказ за неосудуваност; доказ дека не се води кривична постапка; фотографија со димензии 3,5 см x 4,5 см во боја со бела позадина; доказ за резидентност на земја членка на Европската Унија или на Организацијата за економска соработка и развој (во натамошниот текст: ОЕЦД); имотен лист; купопродажен договор/доказ за вредност на имот.

(2) Во Н-ВИС се внесуваат и обработуваат и податоци за: решение за привремен престој со доставница; решение за одбивање на барање за привремен престој со доставница, мислење на Министерство за внатрешни работи во однос на можноста за издавање на виза за одредени држави; мислење од Агенција за вработување на Република Македонија во однос на работа, на упатени и сезонски работници, издадени, продолжени, скратени, одбиени, поништени и отповикани визи; повлекување на барање за визи, сериски број на визни налепници.

(3) Податоците од ставот (1) на овој член се обработуваат во постапката за добивање на виза утврдена со овој закон.

Надлежни органи за обработка на податоци во Н-ВИС

Член 50

Обработка на податоци во Н-ВИС вршат следниве надлежни органи:

1) Министерството за надворешни работи;

2) Министерството за внатрешни работи и

3) Агенцијата за вработување на Република Македонија.

Обработка на лични податоци

Член 51

(1) Личните податоци што се внесуваат во Н-ВИС се обработуваат согласно со целите утврдени со закон и согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(2) Личните податоци што се вклучени во процесите на обработка се бришат веднаш во случаите кога ќе се утврди дека не се точни или престанале причините, односно условите поради кои личниот податок е вклучен во тие процеси.

(3) Личните податоци содржани во Н-ВИС од нивното внесување, сé до нивното бришење можат да се даваат на користење под услови и во постапка утврдени со закон и со прописите за заштита на личните податоци.

Одржување на Н-ВИС

Член 52

Министерството за надворешни работи се грижи за одржување на Н-ВИС на начин утврден со посебен пропис, со кој е уредена работата на Н-ВИС, како и согласно со прописите за заштита на личните податоци.

Обработка на податоците во Н-ВИС

Член 53

(1) Барањето за издавање виза и податоците прибрани од барателите на виза, се внесуваат и обработуваат во Н-ВИС.

(2) На лица вработени во надлежните органи утврдени во членот 50 од овој закон, може да им биде доделен пристап до Н-ВИС, ако работат на работни места за кои е утврдена потреба од обработка на податоците во Н-ВИС.

(3) На лицата од ставот (2) на овој член, им се одзема пристапот, ако:

- повеќе не работат на работни места за кои е утврдена потреба за обработка на податоците од Н-ВИС,

- неовластено ги обработуваат податоците од Н-ВИС или

- не ги применуваат техничките и организациските мерки за безбедност на Н-ВИС.

(4) Начинот на прибирање, внесување и обработка на податоците прибрани од барателите на виза, доделување на пристап на надлежните органи, нивоата на пристапот, поблиските критериуми според кои се утврдува нивото на пристапот, времетраењето на пристапот, начинот на утврдување на престанување и за одземање на пристапот до податоците во Н-ВИС се уредува со подзаконски пропис кој го донесува министерот за надворешни работи.

Одговорност за квалитетот на податоците

Член 54

(1) Надлежните органи од членот 50 од овој закон, се одговорни за квалитетот на податоците внесени во Н-ВИС од доменот на нивната надлежност и за нивната вистинитост и точност.

(2) Лицата вработени во надлежните органи се должни од доменот на својата надлежност да ги внесат податоците во Н-ВИС утврдени во членот 49 од овој закон.

Начин на обработка и рокови на чување на податоците во Н-ВИС

Член 55

(1) Податоците во Н-ВИС се обработуваат електронски исклучиво за целите утврдени со закон.

(2) Податоците во Н-ВИС се чуваат во електронски облик за период неопходен за остварување на целите за кои податоците се собрани, но најмногу до пет години од денот на нивното внесување, по што се уништуваат на начин предвиден со подзаконски пропис, кој го донесува министерот за надворешни работи.

Обврска за чување на тајна

Член 56

Лицата вработени во надлежните органи на кои им е доделен пристап до Н-ВИС, се должни да ги чуваат како тајна податоците до кои дошле во својата работа, како за време на нивниот работен однос во надлежните државни органи, така и по неговото престанување, а кои претставуваат лични податоци согласно со закон.

Безбедност на податоците во Н-ВИС

Член 57

Надлежните органи се должни согласно со закон, да ги преземат сите неопходни технички и организациски мерки за да обезбедат заштита, односно безбедност на податоците кои ги обработуваат во Н-ВИС.

4. Поднесување барање и издавање визи преку надворешни даватели на услуги за визи или трговски посредници

Надворешни даватели на услуги

Член 58

(1) Надворешен давател на услуги е странско правно лице регистрирано за вршење на услуги за посредување за добивање на визи за странска држава, кое посредува во прибирањето на барањата за визи, во смисла на прием на барањето за виза и останатата потребна документација во зависност од видот на визата, нејзино проследување до надлежното дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија, како и издавање на визиран пасош на странски државјанин кој барањето за виза го поднел преку надворешен давател на услуги.

(2) Разгледувањето на барањето за виза, интервјуто, печатењето и прилепувањето на налепницата за виза се врши од страна на дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија.

(3) Надворешениот давател на услуги нема пристап до Н-ВИС на Министерството за надворешни работи.

Член 59

(1) Соработката со надворешните даватели на услуги се остварува врз основа на договор за соработка склучен помеѓу надворешниот давател на услугата со Министерството за надворешни работи или со дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија, по претходна согласност од Министерството за надворешни работи.

(2) Договорот за соработка од ставот (1) на овој член, особено ги уредува прашањата за:

- општите информации за визниот режим на Република Македонија и обрасците на барањата за визи и барањата за издавање дозволи за привремен престој кои надворешниот давател на услуги ги прави достапни на подносителите на барањата,
- техничките, организациските и безбедносните мерки кои треба да бидат исполнети од давателот на услугите со цел за заштита на личните податоци од случајно или незаконско уништување или случајно губење, промена, неовластено користење или пристап до личните податоци,
- стручноста и начинот на однесување на вработените на давателот на услугите,
- висината на надоместокот за извршената услуга од страна на давателот,
- проверката на успешноста на спроведувањето на активностите на давателот на услуга,
- начинот на постапување со општите барања упатени од страна на дипломатско-конзуларното претставништво, како и
- начинот на вршење надзор од страна на дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија.

Член 60

(1) Изборот на надворешен давател на услуги го врши Министерството за надворешни работи врз основа на јавен повик или врз основа на изразен интерес за соработка од страна на надворешен давател на услуги.

(2) Јавниот повик од ставот (1) на овој член, се објавува на интернет страницата на Министерството за надворешни работи, односно дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, со рок од најмалку 15 работни дена за доставување на документацијата, сметано од денот на објавувањето на јавниот повик.

(3) За извршената услуга надворешениот давател на услуга има право на надомест кој се наплатува од барателот на услугата.

(4) Висината на надоместокот од ставот (3) на овој член, не може да биде повисока од половината на надоместокот за таксата за виза утврден со закон.

(5) Начинот за избор на надворешен давател на услуги ќе биде утврден во посебен пропис што ќе го донесе министерот за надворешни работи.

Член 61

Дипломатско-конзуларното претставништво обезбедува стручна обука на надворешните даватели на услуги и врши надзор над спроведувањето на договорот од членот 59 од овој закон, по случаен избор, во просториите на надворешниот давател на услугата.

Трговски посредници

Член 62

Соработката со трговските посредници се остварува врз основа на доделена акредитација од страна на Министерството за надворешни работи за прибирање на барања за виза за туристички цели (во натамошниот текст: акредитација).

Доделување акредитација

Член 63

(1) Акредитацијата од членот 62 од овој закон ја доделува Министерството за надворешни работи, во рок од 30 дена од денот на поднесување на барање за акредитација, а врз основа на извршена проверка на:

- тековниот статус на трговскиот посредник (лиценца, трговски регистар, договори со банки),
- постојни договори со трговски партнери основани во Република Македонија кои нудат услуги на сместување и организираат туристички аранжмани и
- постојни договори со транспортни компании кои вклучуваат организиран превоз до Република Македонија и враќање на странците во земјата од која се довезени.

(2) За добивање на акредитација, барањето од ставот (1) на овој член трговскиот посредник го поднесува до дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во период од 15 јануари до 15 март во тековната година за која се бара акредитацијата.

(3) Кон барањето од ставот (1) на овој член, трговскиот посредник приложува и:

- дозвола за работа во областа на туризмот или копија заверена на нотар, на македонски јазик и неговото кирилско писмо и англиски јазик, согласно со закон,
- договор со трговскиот партнер од ставот (1) алинеја 2 на овој член и решение за упис во Централен регистар,
- договор со транспортната компанија од ставот (1) алинеја 3 на овој член,
- договор со осигурителна компанија за групно или поединечно осигурување на туристи,
- проценка на број на туристи кои ќе ги користат туристичките аранжмани за патување во Република Македонија и
- полномошно за претставникот на трговскиот посредник овластен за доставување на поднесените барања за визи и потребната документација до дипломатско-конзуларното претставништво, како и за подигање на издадените визи, односно решенијата за одбивање на барањата за издавање визи.

(4) Акредитацијата од ставот (1) на овој член, се издава на македонски јазик и неговото кирилско писмо и англиски јазик и содржи податоци за: трговскиот посредник на кого му се доделува акредитацијата, дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во кое трговскиот посредник ќе ги доставува поднесените барања за визи, претставникот на трговскиот посредник овластен за поднесување на барања за визи, времетраењето на акредитацијата, потпис и печат на Министерството за надворешни работи.

Права и обврски

Член 64

(1) Дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија ги објавува податоците за трговскиот посредник на веб страната на Министерството за надворешни работи преку кој странските државјани можат да поднесат барање за виза.

(2) Контролата врз работењето на трговскиот посредник ја врши надлежното дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија.

(3) Трговскиот посредник на кого му е доделена акредицација е должен да го извести дипломатското претставништво со кое соработува за:

- раскинување на договорот со трговскиот партнер од членот 63 став (1) алинеја 2 од овој закон,
- склучување на договор за соработка со нов трговски партнер и
- промена на претставникот на трговскиот посредник од членот 63 став (3) алинеја 6 од овој закон.

Отповикување на акредитација

Член 65

Министерството за надворешни работи ја отповикува акредитацијата од членот 62 од овој закон, ако:

- трговскиот посредник не го извести дипломатско-конзуларното претставништво за настанати промени во тековниот статус и договорите од членот 63 став (1) алинеи 1, 2 и 3 од овој закон. Во тој случај договорите од членот 63 став (1) алинеи 2 и 3 од овој закон се ништовни,
- трговскиот посредник не врши редовно доставување на поднесените барања за визи и потребната документација до дипломатско-конзуларното преставништво,
- трговскиот посредник доставува фалсификувана, лажна или преправана документација и
- постапува спротивно на целта на доделената акредитација.

Глава IV

ПРЕСТОЈ НА СТРАНЦИ

Дефинирање на престој на странец

Член 66

Престој на странец, во смисла на овој закон е:

1) краткорочен престој;
2) привремен престој и
3) постојан престој.

1. Краткорочен престој

Дефинирање на краткорочен престој

Член 67

(1) Краткорочен престој во смисла на овој закон, се смета престој на странец со виза или без виза, доколку со овој закон или со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено.

(2) Странец кој ги исполнува условите за влез од членот 11 од овој закон, краткорочно престојува во Република Македонија најмногу 90 дена во кој било период од 180 дена кои претходат на секој ден престој во Република Македонија.

(3) При утврдување на времетраењето на краткорочниот престој од ставот (2) на овој член, не се зема предвид времето на претходно одобрениот привремен или постојан престој на територијата на Република Македонија.

(4) Странецот од ставот (1) на овој член кој краткорочно престојува без виза, може да престојува во Република Македонија од истите причини што се дозволени за странците кои мораат да имаат виза.

(5) Странец нема краткорочен престој во смисла на ставот (1) на овој член, ако:

- незаконски влегол во Република Македонија,
- нема валидна виза, доколку му е потребна согласно со визниот режим на Република Македонија,
- ја искористил визата или истекла важноста на издадената виза,
- престојувал подолго од 90 дена во кој било период од 180 дена кои претходат на секој ден престој во Република Македонија и
- е доведен од државната граница во просториите на судот заради спроведување на прекршочна или кривична постапка, а не му е дозволен влез во Република Македонија.

Престанување на краткорочен престој

Член 68

Краткорочниот престој на странецот престанува:
- кога има важечка забрана за влез во Република Македонија,
- со истекот на рокот определен во визата,
- со откажување на краткорочниот престој и
- со истекот на рокот утврден во членот 67 став 2 од овој закон.

Откажување краткорочен престој

Член 69

На странец му се откажува краткорочниот престој, ако:
- остане без средства за издржување и сместување или транзит во трета држава во која сигурно ќе биде прифатен, а издржувањето и сместувањето за време на престојот во Република Македонија не му е обезбедено на друг законски начин,
- не ги намирил доспеаните финансиските обврски во Република Македонија и
- претставува опасност за јавниот ред и поредок, националната безбедност или меѓународните односи на Република Македонија.

Надлежност за донесување решение за откажување краткорочен престој

Член 70

(1) За откажување краткорочен престој одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член се определува рок на доброволно враќање во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија, согласно со членот 152 од овој закон, како и времето за кое му е забрането повторно влегување во Република Македонија, утврдено во членот 153 од овој закон.

(3) Против решението од ставот (1) на овој член странецот може да поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

(4) Поведувањето на управен спор пред надлежен суд од ставот (3) на овој член не го одлага извршувањето на решението за откажување краткорочен престој.

2. Привремен престој

2.1 Причини за привремен престој

Член 71

(1) Привремен престој му се одобрува на странец кој има намера да престојува во Република Македонија заради следниве причини:
- работа,
- школување или студирање,
- учество во програми на меѓународна размена на ученици или студенти,
-специјализација, стручно усовршување или практично оспособување,
- волонтирање,
- научно-истражувачка дејност,
- лекување,
- сместување или згрижување во установи за стари лица,
- семејно обединување или
- хуманитарни причини.

(2) Привремен престој му се одобрува и на:
- странец кој е член на потесното семејство на државјанин на Република Македонија,
- странец кој по потекло е од Република Македонија,
- дете на странец родено во Република Македонија или
- странец резидент на држава членка на Европската Унија или на ОЕЦД, кој стекнал право на сопственост на стан, станбена зграда и куќа на територијата за Република Македонија под услови утврдени со закон, во износ од најмалку 40.000 евра.

(3) Странецот на кого му е дозволен привремен престој за одредена цел, може да престојува во Република Македонија само во согласност со целта заради која му е дозволен престојот и за определено време.

Услови за одобрување привремен престој

Член 72

(1) На странец му се одобрува привремен престој во Република Македонија, ако:
- има средства за издржување, односно издржувањето му е обезбедено на друг законски начин,
- има обезбедено сместување или има средства за сместување,
- има здравствено осигурување,
- ги исполнува условите предвидени за одделни видови на привремен престој утврдени во членот 71 од овој закон,
- не постојат причини за одбивање на влез утврдени во членот 17 од овој закон,
- е неосудуван во државата чиј државјанин е и во државата во која престојува на безусловна казна затвор во времетраење подолго од 6 (шест) месеци за кривично дело кое се гони по службена должност и
- не се води кривична постапка против странецот во државата чиј државјанин е или во државата во која престојува и од која го поднесува барањето за одобрување на приврмен престој за кривично дело за кои е предвидена казна затвор во времетраење подолго од 6 (шест) месеци кое се гони по службена должност.

(2) Странец, кој е на возраст до 18 години живот, а кој има намера во Република Македонија да престојува без придружба на родител, односно старател покрај условите од ставот (1) алинеи 1, 2 ,3 и 4 на овој член, задолжително треба да приложи и заверено одобрение од родителите, односно од старателот за престој во Република Македонија.

(3) Одобрението од ставот (2) на овој член мора да е заверено од надлежен орган на државата од која доаѓа странецот или од дипломатско-конзуларно преставништво на Република Македонија.

2.2 Постапка за одобрување привремен престој

Барање за одобрување привремен престој

Член 73

(1) Привремен престој се одобрува по поднесено барање на странецот кој има намера да престојува во Република Македонија.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, во случаи утврдени со овој закон привремен престој се одобрува и по поднесено барање од друго физичко лице, овластен претставник или правно лице.

(3) Барањето за одобрување на привремен престој во Република Македонија, како придружен документ на барањето за издавање на виза за регулирање на долгорочен престој (виза Д), странецот може да го поднесе во дипломатско- конзуларното претставништво на Република Македонија или преку дипломатско или конзуларно претставништво на држава со која Република Македонија има потпишано договор за конзуларно застапување во трети земји, преку надворешните даватели

на услуги или трговски посредници или директно во Министерството за внатрешни работи, во случаи предвидени со овој закон.

(4) Поради хуманитарни причини, барањето за одобрување привремен престој се поднесува до Министерството за внатрешни работи.

(5) Подносителот на барањето за одобрување привремен престој е должен на барање на надлежниот орган лично да се јави на разговор.

(6) Во барањето од ставот (1) на овој член, задолжително се наведува целта и околностите на предвидениот престој во Република Македонија кои во текот на постапката не смеат да се менуваат.

(7) Со барањето за одобрување привремен престој, странецот е должен да поднесе валидна патна исправа или заверен препис од истата, чиј рок на важење е најмалку 90 дена подолг од времето предвидено за престој во Република Македонија и докази дека се исполнети условите од членот 72 став (1) алинеи 1, 2, 3 и 4 од овој закон.

Постапување на дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство по поднесеното барање

Член 74

(1) Дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија, што примило барање на странец за издавање на виза за привремен престој (виза Д), кон барањето го приложува и барањето за одобрување привремен престој во Република Македонија, барањето го внесува во Н-ВИС информацискиот систем, заради одлучување по барањето од страна на Министерството за внатрешни работи.

(2) Диломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија нема да го прими барањето од ставот (1) на овој член, ако кон барањето не е приложена потребната документација утврдена со членот 73 став (7), како и други документи утврдени со овој закон.

Надлежност за донесување решение за одобрување привремен престој

Член 75

(1) За барањето на странецот за одобрување привремен престој во Република Македонија одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(2) Решението со кое се дозволува привремен престој, Министерството за внатрешни работи го издава во рок од 30 работни дена од денот на приемот на барањето - доколку барањето е поднесено во Министерството за внатрешни работи, односно 60 работни дена - доколку барањето е поднесено во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија или преку дипломатско или конзуларно претставништво на држава со која Република Македонија има потпишано договор за конзуларно застапување во трети земји, преку надворешните даватели на услуги или трговски посредници до надворешните даватели на услуги.

(3) Странецот кој поднел барање за одобрување на привремениот престој во Министерството за внатрешни работи согласно овој закон, може да остане во Република Македонија до донесувањето на конечна одлука по неговото барање, за што Министерството за внатрешни работи му издава посебна потврда.

(4) По исклучок од ставот (2) на овој член, роковите можат да бидат продолжени најмногу за 30 работни дена, особено кога е потребно дополнително разгледување на барањето.

(5) При разгледување на барањето за одобрување на привремен престој ќе се има во предвид најдобриот интерес на малолетните деца.

(6) Во случај кога со решението од ставот 1 на овој член се одбива барањето за одобрување на привремен престој во Република Македонија во решението се наведуваат причините за одбивање на барањето.

(7) Решението од ставот (1) на овој член, се внесува (скенира) во Н-ВИС системот и дипломатско-конзуларното претставништво предава испечатена копија на скенираното решение каде што странецот го поднел.

(8) Странецот со потпис и датум го потврдува приемот на решението на испечатената копија на скенираното решение.

(9) Во случаите предвидени со членот 77 став (3) од овој закон решението може да го подигне и овластениот претставник на странецот или на правното лице.

(10) Против решението од ставот (1) на овој член, странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(11) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(12) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

Дозвола за привремен престој

Член 76

(1) На странецот, на кој му е издадено решение со кое му се одобрува привремен престој, Министерството за внатрешни работи му издава дозвола за привремен престој.

(2) Дозволата за привремен престој, Министерството за внатрешни работи ја издава лично на странецот на кого се однесува.

(3) Дозволата за привремен престој, Министерството за внатрешни работи ја продолжува, ако на странецот му е издадено решение за продолжување на привремен престој согласно со членот 79 од овој закон.

(4) Дозволата издадена за привремен престој заради работа, преставува единствена дозвола за работа и престој на странецот на кој му се издава.

Член 77

(1) Странецот задолжително треба да има решение со кое му се одобрува привремен престој во Република Македонија пред неговото прво влегување во Република Македонија по тој основ, доколку барањето се поднесе во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија.

(2) При првото влегување во Република Македонија странецот од ставот (1) на овој член, покрај решението за одобрување привремен престој потребно е да поседува и виза за регулирање привремен престој (виза Д).

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, кога постапката за привремен престој странецот, овластен преставник на странецот или на правно лице ја започнува во Република Македонија, согласно со овој закон, на странецот ќе му се издаде виза за регулирање привремен престој (виза Д), доколку во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија го приложи решението со кое му се одобрува привремен престој.

Член 78

Со дозволата за привремен престој странецот може да излегува и влегува во Република Македонија без виза, до истекот на рокот определен со дозволата за престој.

Продолжување на привремен престој

Член 79

(1) Привремен престој се продолжува за време што е потребно за исполнување на целта на престојот, но не подолго од една година.

(2) На барање на странецот што се поднесува не порано од 30 дена пред истекот на привремениот престој или најдоцна 15 дена по истекот на привремениот престој, ако се исполнети условите од членот 72 од овој закон, привремениот престој се продолжува при што секое продолжување не може да биде подолго од една година.

(3) Странецот, кој во рокот утврден во ставот (2) на овој член, поднел барање за продолжување на привремениот престој може да остане во Република Македонија до донесувањето на конечна одлука по неговото барање, за што Министерството за внатрешни работи му издава посебна потврда.

(4) Привремен престој нема да се продолжи ако се утврди дека странецот неоправдано не престојувал во Република Македонија подолго од една четвртина од рокот за кој му е дозволен привремен престој.

(5) Министерството за внатрешни работи, по поднесеното барање согласно со ставот (2) на овој член ќе донесе решение во рок од 30 работни дена од денот на приемот на барањето.

(6) Против решението на Министерството за внатрешни работи со кое се одлучува за продолжување на привремениот престој, странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(7) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(8) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

(9) Времетраењето на продолжениот привремен престој од ставот (2) на овој член, не може да се скрати поради настапување на болест на странец кој ги исполнува условите од членот 72 од овој закон.

2.3. Привремен престој заради различни причини

а) Привремен престој заради работа

Член 80

(1) Привремен престој заради работа, според намената, ќе се одобри за:

1) вработување на странец;

2) сезонско вработување на странец и

3) упатени работници.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, странец може да престојува и работи во Република Македонија и врз основа на потврда за регистрација за работа, која е издадена во согласност со посебен закон, доколку работата што ја врши странецот е пократка од 90 дена.

Член 81

(1) Привремен престој заради вработување и сезонско вработување ќе се одобри на странец кој ги исполнува условите согласно закон и за кој е добиено позитивно мислење од страна на Агенцијата за вработување на Република Македонија (во натамошниот текст: Агенцијата).

(2) Агенцијата по однос на поднесено барање за добивање на мислење издава мислење за периодот кој странецот го навел во барањето, но не подолго од една година.

(3) Доколку периодот за работен ангажман не е наведен во барањето на странката, првичното мислење ќе се издаде за период од шест месеци.

Член 82

(1) Странец во Република Македонија може да работи врз основа на решение за привремен престој заради работа.

(2) Странецот со одобрен привремен престој заради работа во Република Македонија може да ја врши само работата за која му е одобрен привремениот престој.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, странецот кој има краткорочен престој во државата може да врши краткотрајни работи во период до 90 дена со потврда за регистрација на работата, доколку со закон поинаку не е определено.

Член 83

(1) Привремен престој заради работа ќе се одобри врз основа на барање на странецот, правното лице со кое странецот треба да склучи договор за вработување или од него овластен претставник, кое може да се поднесе и во Министерството за внатрешни работи.

(2) Привремен престој заради работа ќе се одобри ако Агенцијата издаде позитивно мислење дека странецот ги исполнува условите согласно со закон, доколку со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено.

(3) Мислењето од ставот (2) на овој член, Министерството за внатрешни работи го обезбедува по службена должност согласно со закон.

(4) Агенцијата е должна да го достави мислењето од ставот (2) на овој член до Министерството за внатрешни работи во рок од 15 работни дена од ден на приемот на документацијата.

(5) Доколку документацијата доставена преку Министерството за внатрешни работи до Агенцијата е некомплетна, Агенцијата ќе издаде мислење дека не се исполнети условите за издавање на мислење, со образложение кој од доказите утврдени со овој закон недостасува.

(6) Доколку Агенцијата не постапи во рокот од ставот (4) на овој член, ќе се смета дека мислењето е негативно.

Член 84

(1) Агенцијата води евиденција за издадени мислења врз основа на податоците добиени во постапката за издавање на мислењето.

(2) По однос на издадено мислење од Агенцијата, одговорните лица во правниот субјект каде странецот е работно ангажиран задолжително вршат пријавување на почетокот на работата, најдоцна во рок од 90 дена од денот на издавањето на мислењето од Агенцијата.

(3) Агенцијата по службена должност на квартален период до Министерството за внатрешни работи доставува известување за лица за кои е издадено позитивно мислење, а во законски предвидениот рок со истите не е извршено пријавување на почетокот на работата.

(4) Ако работниот или договорниот однос заради некоја причина не успее да се заснова или се прекине работниот или договорниот однос со странецот пред истекот на важноста на дозвола за престој по однос на работа, подносителот е должен да го извести органот кој ја издал дозволата.

(5) Обврска од ставот (4) на овој член, важи и за самовработени лица, ако тие престанат да ја вршат дејноста пред истекот на дозволата.

Член 85

(1) Во постапката за продолжување на привремен престој заради работа со цел добивање на позитивно мислење од Агенцијата, барањето треба да се издаде во период на важност на претходно издаденото мислење, но не порано од 30 дена пред истекот на истото.

(2) Агенцијата покрај проверката на доказите согласно со членовите 87, 89 и 91 од овој закон, во постапката за продолжување на привремен престој заради работа, врши проверка дали во времето на претходно регулираниот привремен престој заради работа е:

- извршена пријава на работа на странец во Агенцијата и
- подмирена обврската за социјално осигурување во Република Македонија или е доставен дополнителен доказ за социјално и здравствено осигурување во случаите на упатените работници.

2.3.1 Привремен престој заради вработување

Член 86

(1) Привремен престој заради вработување на странец се одобрува врз основа на издадено позитивно мислење од страна на Агенцијата дека странецот ги исполнува следниве услови:

- работодавачот ги исполнува законски пропишаните услови,
- квотата која важи за овој облик на вработување не е пополнета и
- вработувањето на странецот нема негативни влијанија на пазарот на трудот, особено врз домашната состојба на невработеност, структурата на вработеност или регионалните потреби за создавање на нови работни места во индустриите.

(2) Согласно со одредбите од ставот (1) на овој член, позитивно мислење ќе се издава под услов ако домашните лица кои бараат работа не ја бараат соодветната работа.

(3) Во случаите поврзани со управители, основачи, спортисти, работници од областа на културата, научници, уредници, персонал во дипломатски претставништва кои немаат привилегиран статус и странци, кои повеќе од една години работат кај ист работодавач и на исто работно место, вработувањето на странци нема да се поврзува со пазарот на трудот, заради природата на работата за која станува збор и позитивно мислење за горенаведените случаи ќе се издава без оглед на моменталните услови на пазарот на труд во Република Македонија во поглед на дефицитарноста на работната сила.

(4) Мислењата по однос на привремен престој заради вработување на странец ќе се издаваат како дел од квотата утврдена за вработување на странци во Република Македонија.

Услови за привремен престој заради вработување

Член 87

Во постапката за добивање на мислење од страна на Агенцијата во смисла на членот 80 став (1) алинеја 1 од овој закон, потребно е да бидат приложени и следниве докази:

- доказ за регистрација, односно упис во Централниот регистар на Република Македонија на правниот субјект каде лицето ќе биде работно ангажирано,
- документ со кој се докажува идентитетот на странецот,
- образложение за потребите за вработување на странецот,
- потпишан договор за вработување помеѓу работодавецот и странецот согласно со прописите за работни односи и
- доказ за соодветно образование или специфична стручна оспособеност на странецот издаден од овластен орган или институција.

Привремен престој заради сезонско вработување

Член 88

(1) Позитивно мислење од Агенцијата по однос на барање за одобрување на привремен престој заради сезонско вработување во смисла на членот 80 став (1) алинеја 2 од овој закон, ќе се издаде како дел од квотата која е определена за сезонското вработување.

(2) Сезонското вработување на странци ќе биде дозволено во рамките на активностите од сезонска природа, единствено во случај кога побарувачката на пазарот на работна сила привремено ја надминува понудата, која ќе послужи како основа за одредување на годишната квота за овие намени.

(3) Позитивно мислење по однос на барањето за одобрување на привремен престој заради сезонско вработување за странец, се издава со важност до шест месеци, а за сезонско вработување во градежништвото до девет месеци, само еднаш во календарската година, освен доколку поинаку не е определено со овој закон.

(4) За извршување на сезонското вработување, работодавачот е должен да склучи договор за засновање на работен однос на определено време со странецот.

Услови за привремен престој заради сезонско вработување

Член 89

(1) Во постапката за добивање на мислење од страна на Агенцијата за привремен престој заради сезонско вработување, потребно е да бидат приложени и следниве докази:

- доказ за регистрација, односно упис во Централниот регистар на Република Македонија на правниот субјект каде лицето ќе биде работно ангажирано,
- документ со кој се докажува идентитетот на сезонскиот работник,
- потпишан договор за вработување помеѓу работодавецот и странецот согласно прописите за работни односи,
- образложение за потребата за сезонска работа на странец,
- доказ за соодветно образование во соодветната област или оспособеност на странецот доколку странецот работи во регулирана професија согласно со закон,
- доказ за познавање на македонскиот јазик и неговото кирилско писмо, во случаите кога тоа го бара потребата на работата и
- доказ дека има обезбедено сместување кое обезбедува соодветен животен стандард за време траење на неговиот престој.

(2) Агенцијата нема да издаде позитивно мислење доколку:

- работодавецот е казнет поради незаконско вработување или непријавување на странецот како работник,
- доколку е покренатa постапка за стечај или
- доколку работодавецот е казнет поради неисполнување на обврските утврдени со закон во врска со плаќање на придонеси, даноци, како и други обврски утврдени со закон.

Привремен престој за упатени работници

Член 90

(1) Позитивно мислење од Агенцијата по однос на барање за одобрување за привремен престој заради упатување на работник во смисла на членот 80 став (1) алинеја 3 од овој закон, ќе се издаде како дел од квотата која е определена за упатени работници.

(2) Странско правно лице може привремено да ги упати своите работници во Република Македонија, заради давање на услуга врз основа на склучен договор со клиент од Република Македонија.

(3) Странско правно лице може привремено да ги упати своите работници од локацијата на нивното постојано вработување во странство, во филијала или друга организациска деловна единица преку кои ќе биде присутен на пазарот во Република Македонија, заради спроведување на некои специфични задачи или заради обезбедување на договорните услуги на територијата на Република Македонија.

(4) Странско правно лице може да упатува работници вработени кај него, ако работниците биле претходно вработени кај тоа правно лице најмалку една година.

(5) По исклучок од ставот (4) на овој член, доколку станува збор за практиканти, истите треба претходно да биле вработени кај тоа правно лице најмалку шест месеци.

(6) Странските работници може да се упатат во Република Македонија за не подолго од две години, освен ако не е поинаку утврдено со овој или друг закон или меѓународен договор ратификуван согласно со Уставот на Република Македонија.

(7) Странските работници во смисла на ставот (1) на овој член, може повторно да поднесат барање за привремен престој заради работа согласно со членот 80 став (1) алинеја 1 од овој закон по привремен престанок на работата наметнат од важноста на претходно одобрениот привремен престој заради работа.

(8) По исклучок од одредбите од овој член, доколку станува збор за упатени работници согласно со ратификувани билатерални договори за социјално осигурување, ќе се применуваат одредбите од билатералниот договор.

Услови за привремен престој заради упатени работници

Член 91

Во постапката за добивање на мислење од страна на Агенцијата за привремен престој заради упатување на работник потребно е да бидат приложени и следниве докази:

- доказ за регистрација, односно упис на странско правно лице, филијалата или друга организациска деловна единица во Централниот регистар на Република Македонија,
- документ со кој се докажува идентитетот на упатениот работник,
- доказ дека упатениот работник најмалку една година е во работен однос и е пријавен во задолжително социјално осигурување од страна на странскиот работодавач,
- акт за упатување на работникот на времена работа во организациската единица,
- договор на странецот со трговското друштво односно филијалата и
- доказ за соодветно социјално осигурување на странецот од матичната држава или доказ за соодветно здравствено осигурување, согласно со прописите во Република Македонија.

б) Привремен престој заради школување или студирање

Услови за привремен престој заради школување или студирање

Член 92

(1) Привремен престој на странец заради школување или студирање ќе се одобри ако странецот кон барањето приложи и:

- потврда дека е запишан како редовен ученик на одобрена наставна програма во основно или средно образование во училиште верифицирано од Министерството за образование и наука, во која е определено времетраењето на планираното школување или
- потврда дека е запишан како редовен студент на одобрена студиска програма на високообразовна установа евидентирана во Регистарот на високообразовни установи кој го води Министерството за образование и наука, во која е определено времетраењето на планираното студирање,
- одобрение од родител, односно старател за престој во Република Македонија, доколку странецот е малолетен и
- доказ дека го владее јазикот или се запишал на курс за изучување на јазикот на кој ќе се одвива наставната програма во образовната установа во Република Македонија.

(2) По исклучок од ставот (1) алинеја 4 на овој член, доколку учениците односно студентите следат настава на јазик на државата од која доаѓаат или претходното образование го завршиле на јазикот на кој се изведува наставната, односно студиската програма на образовната установа на која се запишуваат, потребно е истото да го докажат со доставување на копија од свидетелство односно диплома, со што се смета дека го владеат јазикот на кој ќе се одвива наставната програма.

(3) Министерството за образование и наука, по претходно барање на Министерството за внатрешни работи, доставува листа на високообразовни установи запишани во Регистарот на високообразовни установи и листа на акредитирани студиски програми до Министерството за внатрешни работи и тековно го известува за секоја настаната промена.

(4) Во случај кога странецот од ставот (1) на овој член законски престојува во Република Македонија заради студирање, барањето за одобрување привремен престој може да го поднесе и до Министерството за внатрешни работи.

(5) Министерот за образование и наука во соработка со министерот за внатрешни работи го пропишува видот, формата и содржината на образецот за потврдата од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој член.

Времетраење на престојот

Член 93

(1) Привремен престој заради школување или студирање се одобрува за период до една година и истиот може да се продолжува ако странецот ги исполнува условите утврдени во членот 79 од овој закон и ако приложи потврда од образовната установа дека постигнал значителен напредок во образованието.

(2) Без оглед на исполнување на условите од ставот (1) на овој член, привремен престој заради студирање нема да се продолжи ако се утврди дека странецот го пречекорил дозволениот број на работни часови согласно со закон.

(3) Привремен престој заради школување или студирање може да се продолжува најмногу до една година од истекот на рокот утврден за тој вид на школување или студирање.

(4) Доколку постојат особено оправдани причини, привремениот престој може да се продолжи и по истекот на рокот утврден во ставот (3) на овој член, но не подолго од една година.

(5) Странецот по завршувањето на школувањето или студирањето заради кое му е дозволен привремениот престој е должен да ја напушти територијата на Република Македонија.

(6) Странецот кој во Република Македонија престојува заради школување или студирање не може да се вработи или да работи во Република Македонија.

(7) По исклучок од ставот (6) на овој член, на странецот кој престојува заради студирање може да му се дозволи вршење на краткорочни или помошни работи согласно закон.

в) Привремен престој заради учество во програми на меѓународна размена на ученици или студенти

Услови за одобрување привремен престој

Член 94

(1) На странец кој во Република Македонија доаѓа заради учество во програми на меѓународна размена на ученици во средно образование или студенти му се одобрува привремен престој ако странецот приложи и:

- потврда од државен орган, високо-образовна установа запишана во Регистерот на високо-образовни установи на Министерството за образование и наука или институција надлежна за извршување на ратификувани меѓународни договори за меѓународна размена на ученици или студенти во која ќе се утврди дека странецот е прифатен во меѓународната размена, како и времетраењето на неговото учеството во програмата за меѓународната размена на ученици или студенти и
- потврда од државен орган, високо-образовна установа запишана во Регистерот на високо-образовни установи на Министерството за образование и наука или институција надлежна за извршување на ратификувани меѓународни договори за меѓународна размена на ученици или студенти за преземање на финансиска одговорност за странецот за време на неговиот престој во Република Македонија во однос на трошоците за издржување, сместување, школување односно студирање, здравствено осигурување и трошоците за враќање.

Времетраење на привремениот престој

Член 95

(1) Привремениот престој заради учество во програми на меѓународна размена на ученици или студенти се одобрува за период до една година.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, ако постојат особено оправдани причини, привремениот престој од ставот (1) на овој член може да се продолжи, но не подолго од една година.

(3) Странецот кој во Република Македонија престојува заради учество во програми на меѓународна размена на ученици или студенти не може да се вработи или да работи во Република Македонија.

г) Привремен престој заради специјализација, стручно усовршување или практично оспособување

Услови за одобрување привремен престој

Член 96

(1) Привремен престој заради специјализација, стручно усовршување или практично оспособување се одобрува ако странецот кон барањето приложи и потврда од соодветно правно лице или надлежен орган во Република Македонија дека му е одобрена специјализација, стручно усовршување или практично оспособување, како и верифицирана програма согласно со закон во која е утврдено времетраењето на предвидената специјализација, стручно усовршување или практично оспособување.

(2) Привремениот престој од ставот (1) на овој член се одобрува на странец кој се стекнал со високо образование со цел стручно усовршување на практикант или странец кој студира во друга држава заради остварување на практична настава која му е потребна за стекнување на високо образование, а ги исполнува општите услови за привремен престој од овој закон.

(3) Како доказ за оправданоста на барањето покрај потврдата и програмата, приложува и доказ за стекнатото ниво на образование и квалификација во претходните две години пред поднесување на барањето, односно доказот за обврската за практична настав со цел стекнување високо образование.

(4) Стручното усовршување или практичното оспособување се спроведува согласно верифицирана програма, која содржи:

- опис на програмата за стручно усовршување или практичното оспособување на практикантот, односно практичното оспособување на студенти, цел и фаза на усовршување, односно настава,
- времетраење на приправничниот стаж односно практичното оспособување,
- број на часови за стручно оспособување на практикантот, односно практичното оспособување,
- начин на спроведување надзор на спроведување на стручното усовршување или практичното оспособување и
- права и обврски помеѓу практикантот и работодавецот.

(5) Доколку странецот од ставот (1) на овој член, не ги исполнува условите од членот 72 став 1 алинеи 1 и 2 од овој закон, потребно е правното лице, односно надлежниот орган од ставот 1 на овој член да достави доказ за покривање на трошоците за време на неговиот престој и дека има обезбедено сместување.

Времетраење на привремениот престој

Член 97

(1) Привремен престој заради специјализација, стручно усовршување или практично оспособување се одобрува за период до една година и истиот може да се продолжува ако се исполнети условите утврдени во членот 79 од овој закон.

(2) По истекот на рокот утврден во програмата за предвидената специјализација, стручно усовршување или практично оспособување странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, ако постојат особено оправдани причини, привремениот престој од ставот (1) на овој член може да се продолжи и по истекот на рокот утврден во програмата за тој вид специјализација, стручно усовршување или практично оспособување, но не подолго од една година.

д) Привремен престој заради волонтерство

Член 98

(1) Привремен престој заради волонтерство се одобрува ако странецот кон барањето приложи и согласност за волонтирање издадена од Министерството за труд и социјална политика.

(2) Привремениот престој од ставот (1) на овој член се одобрува за периодот за кој е издадена согласноста, но не подолго од една година и истиот може да се продолжува ако се исполнети условите од членот 79 од овој закон.

ѓ) Привремен престој заради вршење на научно-истражувачка дејност

Услови за привремен престој

Член 99

(1) Привремен престој заради вршење на научно-истражувачка дејност се одобрува ако странецот-истражувач кон барањето приложи и:

- договор склучен со субјекти за вршење на научно-истражувачка дејност кои се евидентирани во регистарот на Министерството за образование и наука,
- доказ за финансирање на истражувачкиот проект,
- заверена копија за ниво на образование (диплома за завршен прв, втор или трет циклус на студии) и
- потврда од субјектите од ставот (1) алинеја 1 на овој член со која е склучен договорот за преземање на финансиска одговорност за трошоците за престој, здравственото осигурување и трошоците за враќање на странецот кој ќе врши научно-истражувачка дејност во Република Македонија.

Претходна потврда од Министерството за образование и наука

Член 100

(1) Субјектот за вршење на научно-истражувачка дејност кој е евидентиран во регистарот на субјекти за вршење на научно-истражувачка дејност на Министерството за образование и наука, може да склучи договор со странецот за вршење на научно-истражувачка дејност.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член треба да содржи:

- назив и целта на научно-истражувачката дејност,
- обврската на странецот-истражувач да ја заврши научно-истражувачката дејност,
- обврска на субјектот за вршење на научно-истражувачка дејност да обезбеди услови за извршување на научно-истражувачката дејност и
- датум на почеток и крај на научно-истражувачката дејност.

(3) Министерството за образование и наука, врз основа на поднесено барање од страна на субјектот од ставот (1) на овој член, потврдува дека истиот е евидентиран во Регистарот на субјекти за вршење на научно-истражувачка дејност на Министерството за образование и наука.

(4) Кон барањето од ставот (2) на овој член, субјектот од ставот (1) на овој член е должен да достави потврда за преземање на финансиска одговорност за трошоците за престој, здравственото осигурување и трошоците за враќање на странецот-истражувач.

(5) Субјектот од ставот (1) на овој член во рок од 24 часа го информира Министерството за образование и наука во случај на спреченост во вршењето или прекин на вршењето на научно-истражувачката дејност.

(6) Во периодот од два месеца по истекот на договорот за вршење на научно- истражувачка дејност субјектот од ставот (1) на овој член е должен да го извести Министерството за образование и наука за резултатите и престанокот на извршениот научно-истражувачки проект.

Услови за склучување на договор за вршење на научно-истражувачка дејност

Член 101

(1) Субјектот за вршење научно-истражувачка дејност кој е евидентиран во регистарот на субјекти за вршење научно-истражувачка дејност на Министерството за образование и наука, може да склучи договор со странецот за вршење на научно- истражувачка дејност ако се исполнети следниве услови:

а) научно-истражувачкиот проект е прифатен од надлежните органи на субјектот по утврдувањето на:

- целта и времетраењето на научно-истражувачката дејност и обезбедувањето на финансиски средства за негова реализација и
- квалификациите на странецот-истражувач од аспект на целите на научно- истражувачката дејност, утврдени со заверена копија на неговата диплома.

б) странецот-истражувач кој ќе врши научно-истражувачка дејност во Република Македонија ќе има доволно средства за издржување за време на неговиот престој во Република Македонија и за негово враќање и

в) странецот-истражувач во Република Македонија ќе има здравствено осигурување.

(2) Странецот-истражувач може да изведува настава која не е подолга од осум часа неделно, согласно актот за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на вискообразовна дејност.

Времетраење на привремениот престој заради научно-истражувачка дејност

Член 102

(1) Привремен престој заради научно-истражувачка дејност се одобрува за период до една година и истиот ќе се продолжи доколку и понатаму се исполнети условите од членот 79 од овој закон.

(2) По истекот на рокот за спроведување на научно истражувачкиот проект утврден со договорот странецот-истражувач е должен да излезе од територијата на Република Македонија.

е) Привремен престој заради лекување

Услови за одобрување привремен престој заради лекување

Член 103

Привремен престој заради лекување се одобрува ако странецот кон барањето приложи и:

- потврда издадена од здравствена установа во Република Македонија каде што ќе се спроведе потребното лекување на странецот, во која е утврдено времетраењето на потребното лекување и на евентуалниот постмедицински третман,
- потврда издадена од здравствената установа во Република Македонија од ставот (1) алинеја 1 на овој член во која ќе се утврди дека приемот на странецот на лекување во таа здравствена установа нема да биде на штета на пациентите кои се државјани на Република Македонија и
- доказ дека се обезбедени средства за лекување, на товар на странецот или на товар на државата од која потекнува странецот.

Времетраење на привремениот престој заради лекување

Член 104

(1) Привремен престој заради лекување се одобрува за период до една година и истиот може да се продолжува ако се исполнети условите утврдени во членот 79 од овој закон.

(2) По истекот на времетраењето на потребното лекување и евентуалниот постмедицински третман странецот е должен да излезе од територијата на Република Македонија.

ж) Привремен престој заради сместување или згрижување во установи за стари лица

Услови за одобрување на привремен престој заради сместување или згрижување во установи за стари лица

Член 105

(1) Привремен престој заради сместување или згрижување во установи за стари лица може да се издаде ако странецот кон барањето приложи и:

- доказ дека е постар од 60 години,
- договор за сместување или згрижување, склучен меѓу странецот и установата за стари лица во Република Македонија и
- доказ за преземање на финансиска одговорност на установата на ставот (1) алинеја 2 на овој член за трошоците во случај на негова смрт.

(2) По исклучок од ставот (1) алинеја 1 на овој член, во случај кога странецот нема навршено 60 години живот, кон барањето се приложува и соодветна здравствена документација издадена од земјата чиј државјанин е, за потребата од негово сместување или згрижување во установа за стари лица.

Времетраење на привремениот престој заради сместување или згрижување во установи за стари лица

Член 106

(1) Привремен престој заради сместување или згрижување во установи за стари лица се одобрува за период до една година и истата може да се продолжува ако се исполнети условите утврдени во членот 79 од овој закон.

(2) По истекот на договорот од членот 105 став (1) алинеја 2 од овој закон или во случај на негово предвремено раскинување странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија.

з) Привремен престој врз основа на семејно обединување

Право на семејно обединување

Член 107

(1) На странец на кој во Република Македонија му е одобрен постојан престој или привремен престој, за период од една година, заради работа, научно- истражувачка дејност, волонтерство или кој е по потекло од Република Македонија, под услови согласно со овој закон, му се признава право на семејно обединување со членовите на неговото потесно семејство кои се странци, независно дали семејниот однос настанал пред или по влезот на странецот кој е носител на правото на семејно обединување (во натамошниот текст: покровител).

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, право на семејно обединување не се признава на членови на потесно семејство на странец кој има дозвола за привремен престој заради сезонско вработување во смисла на членот 88 од овој закон.

Член на потесно семејство на покровител

Член 108

(1) Член на потесно семејство на покровител, во смисла на овој закон, се сметаат странците кои се:

- брачен другар на покровителот,
- малолетни заеднички деца на покровителот и неговиот брачен другар вклучувајќи ги и посвоените деца, утврдено со доказ од матичната земја во која е извршено посвојувањето,
- малолетни деца на покровителот вклучувајќи ги и посвоените деца, врз кои има старателство и кои се зависни од него и
- малолетни деца, вклучувајќи ги и посвоените деца на брачниот другар на покровителот врз кои брачниот другар има старателство и кои се зависни од него.

(2) Малолетните деца треба да се на возраст до 18 години живот и да не се во брак.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, за членови на потесното семејство се сметаат и странци кои се:

- родителите на покровителот или на неговиот брачен другар, кога тие се зависни од нив и не уживаат соодветна семејна поддршка во државата во која живеат,
- полнолетни деца на странецот или на неговиот брачен другар, кои не се во брак кога поради нивната здравствена состојба не можат да ги задоволат сопствените потреби и
- родители на малолетно дете, ако тоа го наметнуваат најдобрите интереси на детето.

Права на членовите на потесното семејство на покровителот

Член 109

Членовите на потесното семејство на покровителот на кои им е одобрен привремен престој во Република Македонија имаат право на образование, професионално усовршување, вработување и вршење самостојна дејност, под услови утврдени со закон.

Услови за одобрување привремен престој

Член 110

(1) Барање за одобрување привремен престој на членовите на неговото потесно семејство може да поднесе и покровителот, кој има одобрен престој во Република Македонија, кој барањето го поднесува до Министерството за внатрешни работи.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член може да се поднесе до Министерството за внатрешни работи и од страна на член на потесното семејство кој законски престојува на територијата на Република Македонија.

(3) Кон барањето покровителот е должен да достави докази за:

- одобрениот престој на територијата на Република Македонија,
- семејните врски,
- стабилни и редовни извори кои се доволни за негово издржување и за издржување на членовите на неговото потесното семејство кои имаат намера да престојуваат во Република Македонија,
- обезбедено сместување за членовите на потесното семејство,
- лично здравствено осигурување, како и здравствено осигурување за членовите на потесното семејство и
- заверени копии од нивните патни исправи.

(4) Во случај кога се поднесува барање за одобрување привремен престој за малолетни деца на покровителот или на неговиот брачен другар утврдени во членот 108 став (1) алинеја 2 од овој закон, а вршењето на родителското право е поделено, кон барањето покровителот мора да поднесе и согласност од другиот родител, заверена од надлежниот орган во државата во која престојува другиот родител.

(5) Во случај кога старателството од членот 108 став (1) алинеи 3 и 4 од овој закон е поделено, за остварување на правото на семејно обединување кон барањето од ставот (1) на овој член покровителот задолжително треба да поднесе и согласност од другиот старател кој го дели старателството, заверена од надлежниот орган во државата во која тој престојува.

(6) Привремен престој врз основа на семејно обединување нема да се одобри ако постојат основи на сомневања дека бракот со покровителот кој има одобрен престој во Република Македонија, односно посвојувањето или старателството над малолетни деца е склучено единствено со цел за овозможување на лицето да влезе или да престојува во Република Македонија.

(7) Во случај на полигамен брак, кога покровителот кој има одобрен престој во Република Македонија има брачен другар со кој живее на територијата на Република Македонија, нема да се дозволи семејно обединување со другиот брачен другар.

Времетраење на привремениот престој

Член 111

(1) На членовите на потесното семејство на покровителот кој има одобрен привремен престој во Република Македонија им се одобрува привремен престој за период до една година, со можност истиот да се продолжува за ист временски период како и одобрениот привремен престој на покровителот.

(2) На членовите на потесното семејство на покровителот кој има одобрен постојан престој им се одобрува привремен престој за период до една година со можност, под услови утврдени со овој закон, истиот да се продолжува до стекнување на услови за постојан престој.

(3) Покрај причините утврдени во членот 79 став (4) од овој закон, престојот од ставот (1) на овој член, нема да се продолжи и ако се утврди дека:

- покровителот и членовите на неговото потесно семејство не живеат во вистинска брачна семејна заедница,
- се утврди дека брачниот другар е во брак, или е во постојан долготраен однос со друго лице,
- се утврди дека во постапката за одлучување по поднесеното барање за продолжување на привремениот престој биле дадени невистинити или погрешни информации или биле користени фалсификувани, туѓи или неважечки документи или е извршена измама на друг начин,
- постојат основи за сомневање дека бракот со покровителот кој има одобрен престој во Република Македонија, односно посвојувањето или старателството над малолетните деца е склучено по договор и ако
- престојот на покровителот му престанал, а членот на семејството не ги исполнува условите за добивање на автономна дозвола за престој.

(4) Околностите од ставот (3) на овој член можат да се утврдат од изјави на засегнати лица или од трети лица, врз основа на писмена документација или проверки извршени од страна на Министерството за внатрешни работи.

(5) При одлучување за одобрување на продолжување на привремениот престој од ставот (1) на овој член, се земаат во предвид должината на престојот на странецот во Република Македонија, неговите лични, семејни односи, како и постоењето на фамилијарни, културни и социјални врски со неговата земја на потекло.

Автономна дозвола за престој

Член 112

(1) На барање на брачниот другар, како и на детето кое станало полнолетно, а кои имале одобрен привремен престој во Република Македонија по основ на семејно обединување во непрекинато траење од најмалку четири години и на кои не им е одобрен привремен престој поради останатите причини утврдени во членот 71 од овој закон, ќе им се издаде автономна дозвола за престој доколку ги исполнуваат условите од членот 72 од овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, во случај кога покровителот починал или брачната заедница престанала да постои, како и поради особено тешки околности на лицата од ставот (1) на овој член може да им се издаде автономна дозвола за престој ако привремениот престој по основ на семејно обединување бил во непрекинато траење од најмалку три години.

Брак по договор

Член 113

(1) Брак по договор, во смисла на овој закон, претставува брак склучен меѓу државјанин на Република Македонија или странец кој има одобрен престој во Република Македонија со странец, со единствена цел за избегнување на условите за влез и престој утврдени со овој закон и одобрување на престој во Република Македонија.

(2) Основи за сомневање дека бракот е склучен по договор постојат особено, ако:

- брачните другари не живеат заедно,
- постои недостиг на соодветен придонес кон одговорностите кои произлегуваат во бракот,
- давање на противречни информации за лични податоци за другиот брачен партнер (име и презиме, адреса, националност, работа и слично), за околности на нивната права средба или други важни лични информации,
- брачните другари не се сретнале пред бракот,
- брачните другари не зборуваат јазик што е разбирлив за двајцата,
- извршено е плаќање на одредена сума на пари за склучувањето на бракот, со исклучок на пари дадени во форма на мираз доколку странецот доаѓа од земја каде што давањето на мираз е вообичаена пракса,
- минатото на еден или двајцата сопружници содржи докази за претходни бракови по договор или аномалии во престојот и
- постојат други околности кои укажуваат дека бракот е по договор.

(3) Основите за сомневање од ставот (2) на овој член се утврдуваат од изјави од засегнатите лица или од трети лица, врз основа на писмена документација или проверки извршени од страна на Министерството за внатрешни работи.

(4) Одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член се применуваат и во постапката за одобрување постојан престој.

s) Одобрување привремен престој на странец кој е член на потесното семејство на државјанин на Република Македонија

Член 114

Странец кој е член на потесното семејство на државјанинот на Република Македонија според условите утврдени согласно со овој закон, има право на привремен престој во Република Македонија.

Член на потесно семејство на државјанин на Република Македонија

Член 115

(1) Член на потесно семејство на државјанин на Република Македонија (во натамошниот текст: државјанинот), во смисла на овој закон, се сметаат странците кои се:

- брачен другар на државјанинот,
- малолетни заеднички деца на државјанинот и неговиот брачен другар вклучувајќи ги и посвоените деца, утврдено со потврда (доказ) на матичната земја во која е извршено посвојувањето,

- малолетни деца на државјанинот вклучувајќи ги и посвоените деца, врз кои има старателство и кои се зависни од него и
- малолетни деца, вклучувајќи ги и посвоените деца на брачниот другар на државјанинот врз кои брачниот или другар има старателство и кои се зависни од него.

(2) Малолетните деца треба да се на возраст до 18 години живот и да не се во брак.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, за членови на потесното семејство се сметаат и странци кои се:
- родители на државјанинот или на неговиот брачен другар, кога тие се зависни од нив и не уживаат соодветна семејна поддршка во државата во која живеат;
- полнолетни деца на државјанинот или на неговиот брачен другар кои не се во брак кога поради нивната здравствена состојба не можат да ги задоволат сопствените потреби и
- родители на малолетно дете, ако тоа го наметнуваат најдобрите интереси на детето.

Услови за одобрување привремен престој

Член 116

(1) Државјанинот на Република Македонија кој во Република Македонија има пријавено живеалиште може да поднесе барање за одобрување привремен престој на членовите на неговото потесно семејство.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член државјанинот на Република Македонија може да го поднесе и до Министерството за внатрешни работи.

(3) Привремениот престој на лицето од ставот (1) на овој член се одобрува за период до една година и истиот може да се продолжува под условите утврдени со овој закон.

(4) На лицето од ставот (1) на овој член привремениот престој може самостојно да му се продолжува и кога државјанинот на Република Македонија починал или престанала брачната заедница, а која во Република Македонија траела најмалку три години, како и во случај кога тоа го наметнуваат особено тешки околности.

(5) Привремениот престој од ставот (1) на овој член нема да се одобри, ниту да се продолжи ако се утврди дека постојат основи за сомневање дека бракот со државјанинот на Република Македонија е склучен по договор.

(6) На детето кое е родено на територијата на Република Македонија и на кое во моментот на раѓањето еден од родителите е државјанин на Република Македонија, а другиот родител е странец со одобрен привремен престој во Република Македонија, а кое нема државјанство на Република Македонија, во првите шест месеци на живот не му е потребна дозвола за престој.

(7) По исклучок од ставот (6) на овој член, врз основа на поднесено барање од државјанинот на Република Македонија, приложено со согласност од другиот родител, Министерството за внатрешни работи по шест месеци од денот на раѓањето на детето од ставот (6) на овој член ќе му одобри постојан престој во Република Македонија.

и) Привремен престој на странец кој по потекло е од Република Македонија

Услови за одобрување престој

Член 117

(1) На странец кој по потекло е од Република Македонија ќе му се одобри привремен престој ако странецот ги исполнува условите за одобрување привремен престој утврдени во членот 72 од овој закон.

(2) Во случај кога странецот од ставот (1) на овој член законски престојува во Република Македонија, барањето за одобрување привремен престој може да го поднесе и до Министерството за внатрешни работи.

(3) Привремениот престој од ставот (1) на овој член се одобрува за период до една година и истиот може да се продолжува ако странецот ги исполнува условите од членот 79 од овој закон.

ј) Привремен престој на дете на странец родено во Република Македонија

Член 118

(1) На детето на странец кое е родено во Република Македонија и кое не е државјанин на Република Македонија, во првите шест месеци на живот не му е потребна дозвола за престој.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, врз основа на поднесено барање на еден од родителите, односно старателот, кој има одобрен привремен престој во Република Македонија, а во согласност со другиот родител, Министерството за внатрешни работи на детето од ставот (1) на овој член по шест месеци од денот на раѓањето му одобрува привремен престој за период до една година.

(3) Привремениот престој од ставот (2) на овој член може да се продолжи врз основа на поднесено барање на еден од родителите, односно на старателот на детето и истиот може да се продолжува за временски период за кој важи привремениот престој на еден од родителите на детето, односно на старателот на детето.

(4) Во случај кога еден од родителите, односно старателот на детето од ставот (1) на овој член има постојан престој во Република Македонија, на детето по шест месеци од денот на неговото раѓање, врз основа на поднесено барање од родителот, односно старателот, а во согласност со другиот родител, му се одобрува постојан престој во Република Македонија.

к) Привремен престој на странец кој стекнал право на сопственост на стан, станбена зграда и куќа на територијата на Република Македонија

Член 119

(1) На странец резидент на држава членка на Европската Унија и на ОЕЦД, му се одобрува привремен престој ако странецот кон барањето приложи и доказ дека се стекнал со право на сопственост на стан, станбена зграда и куќа на територијата на Република Македонија под услови утврдени со закон.

(2) Привремениот престој од ставот (1) на овој член се одобрува за период до една година и истата може да се продолжува согласно со членот 79 од овој закон.

л) Привремен престој поради хуманитарни причини

Член 120

(1) Привремен престој поради хуманитарни причини се одобрува по исклучок, на странец кој не ги исполнува условите за одобрување привремен престој утврдени со овој закон во следниве случаи:
- ако постојат основи за сомневање дека е жртва на кривично дело „Трговија со луѓе" утврдено со Кривичниот законик,
- на непридружуван малолетник,
- на лица без државјанство или
- други оправдани причини од хуманитарен карактер.

(2) Привремениот престој од ставот (1) алинеи 2, 3 и 4 на овој член, се издава за период до една година и истиот може да се продолжува доколку се утврди дека и понатаму постојат хуманитарните причини.

(3) Во случај кога на странецот му се одобрува привремен престој поради хуманитарни причини, не се применуваат одредбите за враќање согласно со овој закон се додека постојат хуманитарните причини.

(4) Со одобрувањето на престојот од ставот (1) на овој член, за странецот престануваат да важат одредбите од членот 145 став (1) и (2) од овој закон.

Привремен престој на жртви на трговија со луѓе

Период на закрепнување и рефлексија

Член 121

(1) На странец за кого постојат основи на сомнение дека е жртва на кривично дело „Трговија со луѓе" утврдено со Кривичниот законик (во натамошниот текст: жртва на трговија со луѓе), му се овозможува период на закрепнување и рефлексија во траење до два месеца заради укажување заштита и помош во закрепнувањето и избегнување на влијанието на сторителите на кривичното дело „Трговија со луѓе".

(2) За време на периодот на закрепнување и рефлексија, странецот кој е жртва на трговија со луѓе треба да донесе одлука дали ќе соработува со надлежните државни органи во откривањето на кривичните дела и гонење на нивните сторителите или ќе се врати во државата чиј државјанин е или во која има законски престој.

(3) Периодот на закрепнување и рефлексија не е условен од соработката на жртвата со трговија со луѓе со надлежните државни органи од ставот (1) на овој член.

(4) Странецот од ставот (1) на овој член за време на периодот на закрепнување и рефлексија се сместува во посебна просторија во Прифатниот центар за странци на Министерството за внатрешни работи, а по одобрување привремен престој согласно со овој закон, во Центарот за лица жртви на трговија со луѓе на Министерството за труд и социјална политика.

(5) Привремениот престој од ставот (4) на овој член Министерството за внатрешни работи го одобрува во најкус можен рок, но не подолго од пет дена.

(6) Во случај кога жртви на трговија со луѓе се малолетници под 18 години, раководејќи се со најдобрите интереси на малолетниците, периодот од ставот (1) на овој член може да се продолжи.

(7) За време на периодот утврден во ставовите (1) и (5) на овој член странецот не може да биде протеран од Република Македонија

(8) Периодот од ставот (1) на овој член може да биде прекинат, ако:

- странецот претставува опасност за јавниот ред и националната безбедност на Република Македонија или
- се утврди дека статусот жртва на кривичното дело „Трговија со луѓе“ е стекнат на незаконски начин.

(9) За прекинување на периодот на закрепнување и рефлексија, Министерството за внатрешни работи донесува решение, против кое странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(10) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(11) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

Права на жртвите на трговија со луѓе за време на периодот на закрепнување и рефлексија

Член 122

(1) За време на периодот на закрепнување и рефлексија, жртвата на трговија со луѓе има право на соодветно и безбедно сместување; медицинска и психолошко-социјална помош; материјална помош; превод и толкување на совети и информации за нивните законски права, како и правна помош за време на кривичната или друга постапка во која жртвата на трговија со луѓе ги остварува своите права утврдени со закон.

(2) Жртвата на трговија со луѓе на јазик што може да го разбере се известува за правото на образование, за соодветните судски или административни постапки, како и за остварување на правото на азил, за можностите и постапката за нивно враќање во државата чии државјани се или во која имале законски престој пред нивното влегување на територијата на Република Македонија, како и за условите за издавање дозвола за привремен престој во Република Македонија.

Трошоци во период на одлучување

Член 123

Трошоците што ќе настанат со сместување на жртвата на трговија со луѓе во Прифатниот центар на Министерството за внатрешни работи во периодот на закрепнување и рефлексија, паѓаат на товар на Буџетот на Република Македонија.

Услови за одобрување привремен престој и времетраење

Член 124

(1) Во периодот на закрепнување и рефлексија на странецот на кој ќе му се утврди статус на жртва на трговија со луѓе ќе му се издаде дозвола за привремен престој, ако:

- неговиот престој е неопходен заради неговата лична состојба или
- неговиот престој е неопходен заради соработка со надлежните државни органи за откривањето на кривични дела и гонење на нивните сторителите.

(2) Привремениот престој од ставот (1) на овој член ќе се одобри за период до шест месеци и истиот ќе се продолжува, доколку се исполнети условите утврдени во ставот (1) на овој член.

Одземање на правото на привремен престој

Член 125

Привремен престој на жртва на трговија со луѓе ќе се одземе:

- ако странецот го злоупотреби или изгуби статусот на жртва на трговија со луѓе или
- претставува опасност за јавниот ред и националната безбедност на Република Македонија.

3. Престанување на привремен престој

а) Одземање на привремен престој

Причини за одземање привремен престој

Член 126

(1) На странец кој има одобрен привремен престој, освен привремен престој одобрен на жртви на трговија со луѓе, ќе му се одземе привремениот престој, ако:

- со правосилна пресуда е осуден на казна затвор во траење од најмалку три месеци,

- остане без средства за издржување и сместување, а издржувањето и сместувањето за време на престојот во Република Македонија не му е обезбедено на друг законски начин,
- се утврди дека странецот свесно дал невистинити информации или свесно ја прикрил целта и околностите кои се од значење за издавањето на дозволата за привремен престој, или биле користени фалсификувани, туѓи или неважечки документи,
- дополнително се утврди дека странецот повеќе не ги исполнува условите за одобрување привремен престој,
- престојува во спротивност со наведената цел и околностите на престојот,
- одбива да ги извршува одлуките на државните органи,
- изврши повреда на одредбите од овој закон,
- претставува опасност за јавниот ред и националната безбедност на Република Македонија,
- се утврди дека странецот неоправдано престојувал надвор од Република Македонија во период подолг од една четвртина од периодот за кој му одобрен привремен престој,
- му е одобрен привремен престој заради семејно обединување, а се утврди дека не живее во вистинска брачна или семејна заедница со странецот кој е носител на правото на семејно обединување,
- му е одобрен привремен престој заради работа, а не успеал да го склучи договорот за вработување со правното лице или договорот за вработување престанал да му важи пред истекување на важноста на издадената дозвола за привремен престој заради работа, или ако странецот почнал да врши работа различна од работата за која му е издадена дозволата за привремен престој заради работа, за што Агенцијата за вработување доставува известување до Министерството за внатрешни работи,
- се утврди дека покровителот или неговиот брачен другар е во брак или долготрајна врска со друго лице или
- постојат основани сомневања дека бракот или со странецот кој има одобрен престој или со државјанинот на Република Македонија е склучен по договор или постојат сомневања дека бракот не е склучен врз основа на желба на едната или другата страна.

(2) При одлучување за одземање на привремениот престој се земаат предвид должината на престојот на странецот во Република Македонија, неговите лични, економски и други врски со Република Македонија, како и последиците кои ќе произлезат од изречената мерка за него и неговото семејство.

(3) Пред донесувањето на решението од странецот ќе се побара изјава за околностите кои се важни за донесување на решението.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член, привремениот престој нема да се одземе ако сериозноста на стореното дело и врските на странецот со Република Македонија укажуваат дека одземањето на привремениот престој ќе има несразмерно тешки последици за странецот или за близок член на неговото потесно семејство кој законски престојува во Република Македонија.

Надлежност за донесување решение за одземање привремен престој

Член 127

(1) За одземање привремен престој одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член се определува рок на доброволно враќање во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија согласно со членот 152 од овој закон.

(3) Против решението од ставот (1) на овој член, странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(4) Жалбата на решението поднесена од странец кој престојувал на територијата на Република Македонија врз основа на дозвола за привремен престој помалку од три години, не го одлага извршувањето на решението.

(5) Одредбата од ставот (4) на овој член не се однесува во случај ако странецот има дете кое е со законски престој на територијата на Република Македонија и кое живее во заедничко семејно домаќинство со странецот.

(6) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(7) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

б) Престанок на привремен престој

Член 128

Привремен престој на странец престанува:
- ако е протеран од Република Македонија,
- ако му е изречена забрана за влез во Република Македонија,
- ако му е одземено правото на привремен престој,
- со истекот на рокот за кој му е одобрен привремен престој во Република Македонија, а странецот во определениот рок не поднесе барање за продолжување на дозволата за привремен престој,
- ако странецот се откаже од привремениот престој и тоа од денот на поднесената изјава за откажување од привремениот престој или
- кога ќе се стекне со државјанство на Република Македонија.

4. Постојан престој

4.1 Одобрување постојан престој

Член 129

(1) Постојан престој се одобрува на странец кој најмалку пет години пред поднесувањето на барањето за одобрување постојан престој непрекинато престојувал на територијата на Република Македонија врз основа на одобрен привремен престој.

(2) Постојан престој ќе се одобри и на лице под меѓународна заштита кое најмалку пет години пред поднесување на барањето за одобрување постојан престој непрекинато престојувало на територијата на Република Македонија согласно со овој статус.

(3) Постојан престој нема да се одобри на странец кој престојува во Република Македонија врз основа на дозвола за привремен престој издадена заради:
- работа на сезонски работници, дневни мигранти, преместени работници или работници испратени од обезбедувачи на услуги за целите на прекуграничното обезбедување на услуги,
- школување или студирање,
- учество во програми на меѓународна размена на ученици или студенти,
- специјализација, стручно усовршување или практично оспособување,
- волонтерство,
- научно истражување,

- семејно обединување со покровител кој привремено престојува во Република Македонија заради научно истражување,
- семејно обединување со покровител кој привремено престојува во Република Македонија заради волонтерство,
- сместување или згрижување во установи за стари лица,
- лекување и
- хуманитарни причини.

(4) Постојан престој нема да се одобри и на странец кој:
- има одобрение да престојува во Република Македонија врз основа на привремена заштита или поднело барање за одобрение за престој врз таа основа и чека одлука за неговиот статус;
- има поднесено барање за меѓународна заштита и не е донесена конечна одлука во постапката за признавање право на меѓународна заштита,
- има одобрен привремен престој заради стекнување на право на сопственост на стан, станбена зграда и куќа на териоторијата на Република Македонија согласно со одредбите од овој закон и
- има законски статус регулиран со Виенската конвенција за дипломатски односи од 1961 година, Виенската конвенција за конзуларни односи од 1963 година или Виенската конвенција за претставување на државите во нивните односи со меѓународните организации од универзален карактер.

(5) По основ на семејно обединување постојан престој ќе се одобри само на членовите на потесното семејство на покровителот кој има одобрен постојан престој, доколку живеат во вистинска брачна или семејна заедница, како и на зависните членови на потесното семејство на странецот, а кои го исполнуваат условот од ставот (1) на овој член.

(6) На странец чиј престој е во интерес на Република Македонија, ќе му се одобри постојан престој пред истекот на рокот од ставот (1) на овој член.

(7) Дозволата за постојан престој ја издава Министерството за внатрешни работи лично на странецот на кого се однесува.

Услови за одобрување постојан престој

Член 130

Постојан престој ќе му се одобри на странец и на лице под меѓународна заштита, кои:
- до моментот на поднесување на барањето престојувале во Република Македонија непрекинато пет години согласно со членот 129 ставови (1) и (2) од овој закон,
- имаат стабилни и редовни средства за издржување, без користење на социјална помош,
- имаат обезбедено сместување или средства за сместување,
- имаат здравствено осигурување,
- за време на престојот во Република Македонија, во периодот од пет години пред поднесувањето на барањето за постојан престој не сториле кривично дело за кое е предвидена казна затвор во траење од најмалку една година,
- не претставуваааат опасност за јавниот ред, јавното здравје, националната безбедност или меѓународните односи на Република Македонија и
- го владеат македонскиот јазик до тој степен да може лесно да се разберат со околината.

Засметување

Член 131

(1) Условот за пет години непрекинат престој во Република Македонија од членот 129 став (1) од овој закон се смета дека е исполнет ако странецот во периодот од пет години пред поднесување на барањето за одобрување постојан престој не престојувал надвор од Република Македонија шест последователни месеци или во временски период што во вкупно траење не надминува десет месеци.

(2) Во случаите од посебни или исклучителни причини од привремена природа предвиденият рок од ставот (1) на овој член може да биде продолжен.

(3) За странец кој има одобрен престој во Република Македонија согласно со членот 71 став (1) алинеи 2, 3 и 4 од овој закон, при засметување на периодот од членот 129 став (1) од овој закон, во случај кога ги исполнува условите од членовите 129 и 130 од овој закон, се засметува само половина од периодот од привремениот престој.

(4) За лице под меѓународна заштита, при засметување на периодот од членот 129 став (1) од овој закон:
- се засметува половина од истиот, ако периодот од датумот на поднесеното барање за меѓународна заштита до донесување на конечната одлука во постапката за признавање право на меѓународна заштита не надминува 18 месеци и
- се засметува целиот, ако периодот од датумот на поднесеното барање за меѓународна заштита до донесување на конечната одлука во постапката за признавање право на меѓународна заштита надминува 18 месеци.

Посебни услови за одобрување постојан престој

Член 132

(1) Лицата кои со влегување во сила на овој закон ќе се сметаат за странци во Република Македонија, а кои до 8 септември 1991 година биле државјани на СФРЈ и имале законски престој на територијата на СРМ, а по 8 септември 1991 година продолжиле да престојуваат во Република Македонија, како и нивните деца кои се на возраст над пет години, ќе се стекнат со право на постојан престој во Република Македонија, ако во рок од три години од влегување во сила на овој закон поднесат барање за одобрување постојан престој.

(2) За лицата од ставот (1) на овој член не важат одредбите од членот 130 од овој закон.

(3) Во определени случаи (социјални случаи, малолетни деца, лица неевидентирани во матична книга на родени) кон барањето од ставот (1) на овој член во постапката за одобрување постојан престој се приложува и мислење од надлежна институција дека лицето или членовите на семејството користеле одредени права од надлежен орган во Република Македонија.

(4) Лицата од ставот (1) на овој член потребно е да достават доказ дека не се државјани на друга држава за која разумно може да се претпостави дека е земја на негово потекло или потекло на неговите родители.

(5) За лицата од ставот (4) на овој член кои се државјани на друга држава се применуваат одредбите од членот 130 од овој закон.

Права на странецот со одобрен постојан престој

Член 133

(1) Ако со друг закон поинаку не е определено, странецот кој има одобрен постојан престој во Република Македонија има исти права како и државјанинот на Република Македонија и тоа:

- престој во Република Македонија без временско ограничување,
- пристап до вработување или вршење на самостојна дејност,
- образование и професионална обука, вклучувајќи и студирање,
- признание на професионални дипломи, сертификати и други квалификации,
- социјална заштита и социјална помош,
- даночни бенефиции,
- пристап кон стоки и услуги и набавки на стоки и услуги достапни за јавноста,
- слобода на здружување и членување во одредена организација на работници или работодавачи или организации чии членови се вклучени врз основа на одредени занимања и
- слободен пристап на целата територија на Република Македонија, освен на подрачја на кои движењето е забрането или ограничено заради заштита на безбедноста или одбраната на Република Македонија.

(2) Странецот кој има одобрен постојан престој може да излегува и влегува во Република Македонија без виза.

(3) За правата од ставовите (1) и (2) на овој член, странецот се информира од страна на Министерството за внатрешни работи при доставување на решението од членот 135 од овој закон.

Постапка за одобрување постојан престој

Барање за одобрување постојан престој

Член 134

(1) Постојан престој се одобрува по поднесено барање на странецот.

(2) Кон барањето од ставот (1) на овој член, странецот е должен да достави валидна патна исправа или заверен препис од истата, како и докази дека се исполнети условите од членот 130 став (1) алинеи 1, 2, 3, 4 и 6 од овој закон.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член странецот кој е лице под меѓународна заштита како и лице предвидено во членот 130 став (1) од овој закон, не е должен да достави валидна патна исправа или заверен препис од истата.

(4) При разгледување на барањето за одобрување постојан престој ќе се има предвид најдобриот интерес на малолетните деца.

Надлежност за донесување решение за одобрување постојан престој

Член 135

(1) За барањето на странецот за одобрување постојан престој во Република Македонија одлучува Министерството за внатрешни работи со решение, најдоцна во рок од четири месеци од денот на доставувањето на барањето со документите од членот 134 став (2) од овој закон.

(2) Во исклучителни случаи поврзани со сложеноста на разгледување на барањето, временскиот рок од ставот (1) на овој член може да се продолжи но не подолго од три месеци.

(3) Во случај кога нема да се одобри постојан престој на странецот од причини утврдени во членот 130 став (1) алинеја 6 од овој закон, надлежниот орган не е должен да ги образложи причините од кои се раководел при донесување на таквото решение.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член, странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(5) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на поднесување на жалбата.

(6) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со закон.

4.2 Престанување на постојан престој

а) Одземање постојан престој

Причини за одземање постојан престој

Член 136

(1) На странец на кој во Република Македонија му е одобрен постојан престој ќе му се одземе постојаниот престој, ако:

- со правосилна пресуда е осуден на казна затвор во траење најмалку од една година за кривично дело кое се гони по службена должност и претставува опасност за јавниот ред во Република Македонија,
- се утврди дека странецот свесно дал невистинити податоци или свесно ја прикрил целта и околностите кои се од значење за одобрување постојан престој,
- се утврди дека странецот престојува надвор од Република Македонија непрекинато подолго од 12 месеци, без согласност од Министерството за внатрешни работи или
- престане меѓународната заштита на странецот во Република Македонија.

(2) Министерството за внатрешни работи, освен на странецот од членот 129 став (2) од овој закон, може да даде согласност странецот да престојува надвор од Република Македонија подолго од 12 последователни месеци без притоа да му се одземе правото на постојан престој, при што ќе се има предвид должината на престојот на странецот во Република Македонија, како и целта и околностите на престојот надвор од Република Македонија.

(3) При одлучување за одземање на правото на постојан престој се земаат предвид должината на престојот на странецот во Република Македонија, возраста на странецот, неговите лични, економски и други врски со Република Македонија, како и последиците од таквото решение за него или за неговото потесно семејство.

(4) Пред да се донесе решението, од странецот ќе се побара изјава за околностите кои се важни за донесување на решение.

(5) Постојаниот престој нема да се одземе ако сериозноста на стореното дело и врските на странецот со Република Македонија укажуваат дека одземањето на постојаниот престој ќе има несразмерно тешки последици за странецот или за член на неговото потесно семејство кој законски престојува на територијата на Република Македонија.

Надлежност за донесување решение за одземање постојан престој

Член 137

(1) За одземање постојан престој одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член, се определува рок на доброволно враќање во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија согласно со членот 152 од овој закон.

(3) Против решението од ставот (1) на овој член, странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(4) Жалбата од ставот (3) на овој член, го одлага извршувањето на решението, освен во случај кога странецот претставува закана за јавниот ред и поредок и националната безбедност.

(5) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на поднесување на жалбата.

(6) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

б) Престанок на постојан престој

Член 138

(1) Постојаниот престој на странецот престанува:
- ако е протеран од Република Македонија,
- ако му е изречена забрана за влез во Република Македонија,
- ако му е одземено правото на постојан престој,
- се откаже од правото на постојан престој и тоа од денот на поднесената изјава за откажување на дозволата за постојан престој и
- се стекне со државјанство на Република Македонија.

(2) Истекувањето на важноста на дозволата за постојан престој не значи престанување на правото на постојан престој на странецот.

5. Облик и содржина на дозвола за престој

Член 139

(1) Дозволата за привремен престој и дозволата за постојан престој (во натамошниот текст: дозвола за престој) се издаваат во форма на посебен документ.

(2) Дозволата за престој содржи:
- вид на дозволата за престој,
- број на дозволата,
- фотографија на носителот на дозволата,
- име и презиме на лицето на кое му е издадена дозволата,
- рок на важење,
- место и датум на издавање,
- државјанство,
- место и датум на раѓање,
- пол,
- матичен број за странец на лицето на кое се издава,
- потпис на носителот на дозволата,
- престојувалиште и адреса, односно живеалиште и адреса,
- грб на Република Македонија,
- машински читлива зона,
- безбедносни печатарски техники,
- ултравиолетова и инфрацрвена заштита,
- заштита со оптички варијабилни мастила,
- специјални ефективни заштитни мотиви против фалсификати и измама,
- заштита против копирање и
- заштити во техники на издавање.

(3) Дозволата за престој содржи вградени заштитни обележја.

Времетраење на дозволите за престој

Член 140

(1) Посебниот документ на кој се издава дозволата за постојан престој за странец на возраст од пет до 27 години се издава со рок на важење од пет години, а за странец постар од 27 години со рок на важење од десет години.

(2) По истекување на рокот на важење на дозволата за постојан престој, а по поднесено барање истата се обновува.

(3) Посебниот документ на кој се издава дозволата за привремен престој се издава со рок на важење на решението со кое се дозволува привремениот престој, но не повеќе од една година.

Обврска за носење на дозволата за престој

Член 141

Странецот е должен дозволата за престој да ја носи со себе.

Обврска за замена на дозволата за престој

Член 142

(1) Странецот е должен да поднесе барање за замена на дозволата за престој:
- ако истата е оштетена или дотраена, или од други причини не може повеќе да служи за својата намена,
- ако странецот го промени личното име или
- кога ќе истече рокот на нејзиното важење, утврден во членот 140 став (1) од овој закон.

(2) Странецот е должен најдоцна во рок од 15 дена од денот на настанување на која било од причините од ставот (1) на овој член, да поднесе барање за замена на дозволата за престој.

Обврска за враќање на дозволата за престој

Член 143

Странецот е должен издадената дозвола за престој да ја врати на Министерството за внатрешни работи, во случаите утврдени во членовите 128 и 138 од овој закон.

6. Ограничување или забрана за движење на странци во Република Македонија

Член 144

Владата на Република Македонија со посебен акт ќе го ограничи или забрани движењето на странците во определени подрачја или да забрани постојан или привремен престој на одредени места кога тоа е потребно заради заштита на безбедноста или одбраната на Република Македонија.

Глава V

ВРАЌАЊЕ НА СТРАНЕЦ

1. Услови за враќање

Член 145

(1) Министерството за внатрешни работи одлучува за враќање на странец на кој му се откажува или одзема законскиот престој во државата, кој незаконски престојува или се протерува од територијата на Република Македонија, согласно со одредбите од овој закон.

(2) Одлучувањето за враќање е составен дел од решенијата со кои се откажува или одзема законскиот престој на странецот, решението за враќање и решението за протерување.

(3) За решението за враќање, како и за делот од решенијата од ставот (2) на овој член кој се однесува на враќањето на странецот и правните лекови, на барање на странецот се обезбедува превод на јазик кој се смета дека странецот го разбира или може да го разбере.

(4) Во случај кога странецот незаконски ја преминал државната граница надвор од местото, времето или

начинот определени за преминување на државната граница или е фатен непосредно по незаконското преминување на државната граница, нема да се постапи согласно со ставот (3) на овој член.

Принцип на невраќање, најдобар интерес на малолетното дете, животот во семејството и здравствената состојба

Член 146

(1) Враќање на странецот се врши во согласност со принципот на невраќање, најдобриот интерес на малолетното дете и потребите на другите ранливи лица и жртви на трговија со луѓе, животот во семејството и здравствената состојба на странецот.

(2) Странецот се враќа во неговата земја на потекло, во транзитна земја согласно со договори за реадмисија или други постапки, како и во друга земја во која тој доброволно одлучува да се врати и во која ќе биде прифатен.

(3) Малолетното дете не смее да се врати во матичната држава или во друга држава која е согласна да го прифати, додека во таа држава не му се обезбедат соодветни услови за прифаќање.

(4) Малолетното дете не смее да биде вратено во друга држава каде што неговото враќање би било во спротивност со Конвенцијата за правата на децата, Конвенцијата за заштита од мачење и нечовечко или понижувачко постапување или казнување или Конвенцијата за заштита на правата на човекот и основните слободи.

(5) Во случај на откривање на непридружувано малолетно дете кое незаконски престојува на територијата на Република Македонија, Министерството за внатрешни работи веднаш ги известува:

- дипломатско-конзуларното претставништво на државата чиј државјанин е, заради утврдување на членовите на неговото потесно семејство, како и
- центарот за социјална работа со цел да се определи старател согласно со закон.

(6) Непридружуваното малолетно дете од ставот (5) на овој член ќе биде сместено на локација предложена од страна на старателот, а во исклучителни случаи може да се смести во Прифатниот центар за странци во постапка утврдена со закон.

Незаконски престој

Причини за незаконски престој

Член 147

(1) Странецот незаконски престојува во Република Македонија ако не ги исполнува или повеќе не ги исполнува условите за влез и престој , односно ако:

- незаконски влезе во Република Македонија,
- престојува подолго од 90 дена во текот на 180 дена кои претходат на секој ден престој во Република Македонија, а за влез не му е потребна виза,
- нема валидна виза, доколку му е потребна согласно со визниот режим на Република Македонија,
- ја искористил визата или истекла важноста на издадената виза,
- со истекот на рокот за кој му е одобрен привремен престој во Република Македонија, а странецот во определениот рок не поднесе барање за продолжување на дозволата за привремен престој,
- не ја напушти Република Македонија во рокот кој му е определен,
- влегол во Република Македонија пред истек на забраната за влез,
- е конечно одбиен во постапката по поднесено барање за остварување право на меѓународна заштита од Република Македонија, како и лицето чие право на азил е престанато, поништено или укинато согласно со Законот за меѓународна и привремена заштита и не ја напуштил територијата на Република Македонија во определен рок согласно со закон и
- странецот кој искажал намера за поднесување на барање за признавање право на азил, ако во рок од 72 часа не поднел барање за признавање на право на азил согласно со одредбите од Законот за меѓународна и привремена заштита.

(2) Одредбата од ставот (1) алинеја 1 на овој член не се однесува на странец за кого постојат основи за сомневање дека е жртва на кривично дело „Трговија со луѓе", доколку недозволеното влегување е извршено како последица на кривичното дело „Трговија со луѓе".

(3) Одредбата од ставот (1) алинеја 1 на овој член не се однесува на странец кој побарал признавање на право на меѓународна заштита согласно со Законот за меѓународна и привремена заштита.

Надлежност за донесување решение за враќање на странецот

Член 148

(1) За враќање на странецот во случаите од членот 147 од овој закон одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(2) Со решението за враќање се определува рок на доброволно враќање во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија согласно со членот 152 од овој закон.

(3) Со решението од ставот (1) на овој член, странецот се известува дека ако не ја напушти територијата на Република Македонија во рокот на доброволно враќање, ќе се отстрани од Република Македонија.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член странецот може да поведе управен спор пред надлежен суд.

(5) Поведувањето управен спор пред надлежен суд од ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решението за враќање.

(6) Постапката пред надлежниот суд е итна.

2. Протерување на странец

Причини за протерување

Член 149

(1) Странец може да биде протеран ако:

- со правосилна пресуда е осуден на казна затвор во траење од најмалку една година,
- претставува сериозна опасност за јавниот ред и поредок, националната безбедност или меѓународните односи на Република Македонија,
- постојат сериозни причини да се смета дека сторил тешки кривични дела, а особено кривични дела поврзани со производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори или постојат цврсти докази за неговата намера да изврши такви кривични дела на територијата на Република Македонија,
- е конечно одбиен во постапката по поднесено барање за остварување право на меѓународна заштита од Република Македонија, како и лицето чие право на азил е престанато, поништено или укинато согласно со Законот за меѓународна и привремена заштита и не ја напуштил територијата на Република Македонија во определен рок согласно со закон,
- престојува во спротивност со наведената цел и околностите на престојот,
- претставува опасност за јавното здравје или
- изврши повеќе пати повторени или потешки повреди на одредбите од овој закон.

(2) Одредбата од ставот (1) алинеја 6 на овој член нема да се применува ако болеста на странецот што претставува опасност за јавното здравје се појавила по истекот на три месеци од денот кога странецот влегол во Република Македонија.

(3) При одлучување за протерување на странецот од Република Македонија се земаат предвид должината на престојот на странецот во Република Македонија, неговата возраст, неговите лични, економски и други врски со Република Македонија и последиците што ќе произлезат од изречената мерка за него или за член на неговото потесно семејство кој законски престојува во Република Македонија.

(4) Одредбите од овој член не се применуваат на странец кој бара меѓународна заштита од Република Македонија согласно со Законот за меѓународна и привремена заштита.

Протерување на странци кои уживаат посебна заштита

Член 150

(1) Странец кој има одобрен постојан престој во Република Македонија и странец кој е брачен другар на државјанин на Република Македонија и кој престојува во Република Македонија врз основа на дозвола за привремен престој може да биде протеран од Република Македонија само, ако:

- со правосилна пресуда е осуден на казна затвор во траење од најмалку три години и
- претставува сериозна опасност за јавниот ред, националната безбедност или меѓународните односи на Република Македонија.

(2) Странецот од ставот (1) алинеја 1 на овој член, нема да се протера ако сериозноста на стореното дело и врските на странецот со Република Македонија укажуваат дека протерувањето на странецот ќе има несразмерно тешки последици за странецот или за член на неговото потесно семејство кој законски престојува во Република Македонија.

Надлежност за донесување решение

Член 151

(1) Министерството за внатрешни работи донесува решение за протерување на странецот од Република Македонија.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член се определува рокот на доброволно враќање во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија согласно со членот 152 од овој закон, како и времето за кое му е забрането повторно влегување во Република Македонија, утврдено во членот 153 од овој закон.

(3) Во случај кога странецот се протерува од причини утврдени во членот 149 став (1) алинеи 2 и 3 од овој закон, надлежниот орган не е должен да ги образложи причините од кои се раководел при донесувањето на таквото решение.

(4) Со решението од ставот (1) на овој член странецот се известува дека ако доброволно не ја напушти територијата на Република Македонија во определениот рок, ќе се отстрани од Република Македонија.

(5) Против решението од ставот (1) на овој член странецот може да поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

(6) Поведувањето на управен спор пред надлежен суд од ставот (5) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) Протерувањето, рокот во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија, како и времето за кое на странецот му е забрането повторно влегување во Република Македонија се запишуваат во патната исправа на странецот, доколку ја поседува.

Период на доброволно враќање

Член 152

(1) Периодот на доброволно враќање е помеѓу седум и триесет дена и не ја исклучува можноста за предвремено заминување на странецот.

(2) При определување на рокот во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија се зема предвид времето кое е потребно странецот да ги обезбеди потребните документи или финансиските средства за напуштање на Република Македонија.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член, при постоење на оправдани причини (времетраење на нивниот престој, малолетни лица кои посетуваат настава и други оправдани причини), по барање на странецот, Министерството за внатрешни работи може да го продолжи периодот од ставот (1) на овој член, но не подолго од 90 дена.

(4) Во периодот на доброволно враќање, како и во случај од ставот (3) на овој член на странецот му се овозможува одржување на семејната заедница со членовите на неговото семејство кои се наоѓаат на територијата на Република Македонија, итна здравствена грижа и соодветен третман на болеста доколку ја има, задоволување на посебните потреби на ранливите лица, како и пристап до основниот образовен систем на малолетните лица во зависност од времетраењето на нивниот престој.

(5) Во случај кога постои ризик од бегство или кога странецот претставува опасност за јавниот ред, националната безбедност или меѓународните односи на Република Македонија, како и во случај на откажување на краткорочен престој, со решение може да се определи странецот да ја напушти Република Македонија во рок кој е пократок од оној што е предвиден во ставот 1 на овој член.

(6) Министерството за внатрешни работи може да ја промени одлуката од ставот (5) на овој член и дополнително да определи рок на доброволно заминување, имајќи ги во предвид специфичните околности како што се (времетраење на престој, деца кои посетуваат училиште, постоење на друго семејство, социјални врски и други).

(7) Доколку се работи за ранлива категорија на лице странец, а на кој му е определен рок за доброволно враќање согласно со ставовите (1) и (3) на овој член, истиот може да биде сместен на определено место од страна на Министерството за труд и социјална политика.

(8) На странецот на кој му е определен рок за доброволно враќање, со цел да избегне ризик од бегство, може да му се одредат обврски за редовно пријавување во Министерството за внатрешни работи, вложување на соодветна финансиска гаранција, приложување на документи или обврска да престојува на одредено место.

(9) Министерството за труд и социјална политика, преку годишна програма ќе ги предлага мерките за поддршка на процесот на доброволно враќање.

(10) Странецот на кој му е определен период на доброволно враќање може да поднесе барање за потпомагање во процесот на доброволно враќање.

(11) Рокот во кој странецот е должен да ја напушти територијата на Република Македонија се запишува во патната исправа на странецот, доколку ја поседува.

Забрана за влез

Член 153

(1) На странец кој не ја напуштил Република Македонија во периодот на доброволно враќање, на кој му е определен доброволен рок согласно со членот 152 став 5 од овој закон, на кој со решение на Министерството за внатрешни работи му е откажан краткорочниот престој или е протеран од Република Македонија, може да му биде определен временски период во кој не може да влезе во Република Македонија.

(2) Временскиот период за кој на странецот му е забрането повторно влегување во Република Македонија не може да биде подолг од пет години.

(3) Забраната за влез кога е донесено решение за протерување не може да биде пократка од шест месеци.

(4) Забраната за влез кога е донесено решение за откажување на краткорочен престој не може да биде пократка од 30 дена, ниту подолга од три месеци.

(5) По исклучок, периодот од ставот (2) на овој член може биде подолг доколку странецот претставува сериозна закана за јавниот ред, јавниот поредок или националната безбедност, во случаи утврдени со посебен закон.

(6) При одлучувањето за забраната за влез во Република Македонија се земаат предвид должината на престојот на странецот во Република Македонија, неговата возраст, неговите лични, економски и други врски со Република Македонија и последиците што ќе произлезат од изречената мерка за него или за член на неговото потесно семејство кој законски престојува во Република Македонија.

(7) Ако постојат хуманитарни или причини од интерес на Република Македонија, Министерството за внатрешни работи на странецот може да му го прекине или скрати периодот за забрана за влез доколку докаже дека во целост постапил со решението од членот 151 став (2) од овој закон со цел да се олесни доброволното враќање.

(8) Во случај кога странецот поднел барање за признавање на право на азил забраната за влез ќе биде прекината, а кога му е одобрен статус на бегалец или лице под супсидијарна заштита, забраната за влез ќе биде повлечена.

(9) Барањето од ставот (7) на овој член странецот го поднесува до Министерството за внатрешни работи преку дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија во странство.

(10) Забраната за влез се запишува во патната исправа на странецот, доколку ја поседува.

Отстранување

Член 154

(1) Странецот кој не ја напуштил Република Македонија во периодот на доброволно враќање или кога не е определено доброволно враќање во случаите утврдени со овој закон, се отстранува од територијата на Република Македонија.

(2) Странец на кој му е изречена казна или прекршочна санкција протерување на странец од земјата веднаш се отстранува од државата.

Спроведување на отстранување

Член 155

(1) Во случај кога е определен период на доброволно враќање, отстранувањето од членот 154 став (1) од овој закон се спроведува по истекот на тој период, освен ако во меѓувреме не настанале околностите од членот 152 став (5) од овој закон.

(2) Странец кој согласно со овој закон се отстранува од државата, полициските службеници на Министерството за внатрешни работи го спроведуваат до државната граница, го упатуваат преку граница, го предаваат на претставници на странската држава чиј државјанин е странецот или на претставници на странската држава од која дошол.

(3) Кога постојат оправдани причини за тоа, странецот со негова согласност може да биде пренесен во друга држава која не е земја на потекло (држава чиј државјанин е) или земја на транзит.

(4) При спроведување на отстранувањето потребно е да се имаат во предвид физичката состојба и менталниот капацитет на странецот.

(5) Доколку при спроведувањето на отстранувањето странецот пружи отпор и е неопходно користење средства за присилба од страна на службените лица, истите ќе бидат применети како последно средство, на пропорционален и разумен начин, согласно со закон, почитувајќи ги основните права, достоинството и физичкиот интегритет на странецот.

(6) Непридружуван малолетник се отстранува во држава во која ќе биде предаден на член на семејството, на назначен старател или во установа за прифаќање на деца.

(7) Во постапката за отстранување на странецот, Министерството за внатрешни работи може да соработува со други државни органи, надлежни органи на други држави или меѓународни организации.

Одложување на отстранувањето

Член 156

(1) Отстранувањето на странецот може да се одложи за соодветен период земајќи ги предвид специфичните околности на поединичниот случај и тоа:

- кога со него се нарушува принципот на неврашање,
- кога е нарушена физичката или здравствената состојба на странецот или
- не постои можност за транспорт при враќање на странецот.

(2) Во случаите утврдени во ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член, Министерството за внатрешни работи на странецот му издава потврда за одложување на отстранувањето.

(3) На странецот на кој му е одложено отстранувањето може да му се одредат обврските од членот 152 став (8) од овој закон.

(4) Во периодот на одложување на отстранувањето на странецот му се овозможува одржување на семејната заедница со членовите на неговото семејство кои се наоѓаат на територијата на Република Македонија, итна здравствена грижа и соодветен третман на болеста доколку ја има, задоволување на посебните потреби на ранливите лица, како и пристап до основниот образовен систем на малолетните лица во зависност од времетраењето на нивниот престој.

Забрана за отстранување на странец

Член 157

Странец не смее да се отстрани во држава:

- во која неговиот живот или слобода би биле во опасност поради неговата раса, вера, националност, припадност на социјална група или политичко уверување или
- каде што би бил подложен на мачење, нечовечко или понижувачко постапување или казнување.

Привремено задржување на странец

Член 158

(1) Заради обезбедување во постапката за отстранување, странецот може да биде задржан од страна на Министерството за внатрешни работи најдолго до 24 часа.

(2) Странецот од ставот (1) на овој член веднаш се известува за причините за задржувањето и за можноста по негово барање да го информира дипломатско-конзуларното претставништво на државата чиј државјанин е, да оствари контакт со правен застапник и членови на неговото семејство.

(3) За задржувањето на непридружуван малолетно дете веднаш се известува Центарот за социјална работа и дипломатско-конзуларното претставништво на државата чиј државјанин е.

(4) Задржувањето на странецот престанува веднаш по престанувањето на причините за неговото задржување, а најдоцна до истекот на рокот определен во ставот (1) на овој член.

Сместување на странец во Прифатниот центар за странци на Министерството за внатрешни работи

Член 159

(1) За сместување на странци кои не е можно да се отстранат од територијата на Република Македонија од кои било причини во рокот утврден во членот 158 став (1) од овој закон, се формира Прифатен центар за странци на Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: Прифатен центар).

(2) Во Прифатниот центар привремено може да се задржи и странец кој незаконски престојува на територија на Република Македонија, а за кој не е донесена одлука за враќање поради ризик од бегство или кога странецот ја избегнува или попречува постапката за враќање.

(3) Во Прифатниот центар привремено може да се задржи и странец за кој е одлучено да се врати, а кој не поседува валидна патна исправа поради што не може доброволно да ја напушти Република Македонија.

(4) Во Прифатниот центар може да се смести барател на право на азил, за кој е донесена одлука за ограничување на слобода на движење согласно со закон.

(5) Во посебна просторија за малолетници во рамките на Прифатниот центар се сместува и непридружуван малолетник кој од објективни причини веднаш не може да се предаде на органот на државата чиј државјанин е и за тоа се известува Центарот за социјална работа заради определување старател согласно со Законот за семејството.

(6) Во случаите од ставот (5) на овој член се почитува принципот на најдобар интерес на детето.

(7) Непридружуваните малолетни деца и семејствата со малолетни деца се задржуваат во Прифатниот центар само во краен случај и за што е можно пократок временски период.

(8) За време на сместување на странците во Прифатниот центар ќе им се овозможи вклучување во слободни и рекреативни активности соодветни на нивната возраст, правна, социјална, медицинска и психолошка помош, како и право на образование во образовните установи во Република Македонија.

Надлежност за донесување решение

Член 160

(1) За привремено задржување на странците од членот 159 од овој закон во Прифатниот центар одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член, странецот може да поведе управен спор пред надлежен суд согласно со Законот за управните спорови.

(3) Поведувањето на управен спор пред надлежен суд од ставот (2) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(4) Постапката пред надлежен суд е итна.

Времетраење на привремено задржување во Прифатен центар

Член 161

(1) Странецот привремено се задржува во Прифатниот центар до престанувањето на причините кои го оневозможиле неговото отстранување од територијата на Република Македонија, но не подолго од шест месеци.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, задржувањето може да се продолжи најдолго за уште 12 месеци, ако странецот:

- одбие да даде лични или други податоци и документи кои се потребни за негово отстранување или дал лажни податоци,
- на друг начин го спречува или пролонгира отстранувањето или
- ако оправдано се очекува доставување на патни или други документи потребни за отстранување кои се побарани од надлежни органи на други држави.

(3) Странецот од членот 159 став (3) од овој закон ќе се задржи во Прифатниот центар до добивање на валидна патна исправа од државата чиј државјанин е, односно до издавање на пасошот од членот 170 став (2) од овој закон.

(4) Странецот не смее да го напушти Прифатниот центар, освен ако постојат особено оправдани причини и за тоа му е дадена согласност од надлежниот орган.

(5) По истекот на роковите од ставовите (1) и (2) на овој член, странецот го напушта Прифатниот центар.

Член 162

Странец кој не може да се отстрани, како и странецот од членот 159 став (3) од овој закон, доколку има обезбедено сместување и средства за издржување во Република Македонија и од околностите на случајот може да се оцени дека не му е потребно сместување во Прифатниот центар, Министерството за внатрешни работи може да донесе решение со кое ќе му го ограничи движењето само во местото на престој и ќе одреди обврска за негово редовно јавување во одредени временски периоди во Министерството за внатрешни работи.

Престанок на привременото задржување во Прифатен центар

Член 163

(1) Привременото задржување на странецот во Прифатниот центар престанува:

- со отстранување на странецот,
- со истекот на рокот за кој е определно привременото задржување,
- ако престојот на странецот стане законски,
- ако е поништено решението за задржување,
- ако престанат причините поради кои е донесено решение за задржување и
- со отпуштање од Прифатниот центар.

(2) Странецот ќе се отпушти од Прифатен центар, ако:

- околностите укажуваат дека отстранувањето нема да може да се изврши и
- странецот е привремено задржан во Прифатниот центар кога не може да се утврди идентитетот согласно со членот 183 став (3) од овој закон, а по утврдување на идентитетот не е донесено ново решение за привремено задржување во Прифатен центар.

(3) Странецот може да се отпушти од Прифатен центар и во случај кога:
- отстранувањето на странецот е одложено поради нарушување на принципот на неврaќање и
- се исполнети условите од членот 162 од овој закон.

(4) За престанок на привременото задржување на странцот во Прифатниот центар одлучува Министерството за внатрешни работи со решение.

(5) Против решението од ставот (1) на овој член, странецот може да поведе управен спор пред надлежен суд согласно со Законот за управните спорови.

(6) Поведувањето управен спор пред надлежен суд од ставот (5) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) Постапката пред надлежен суд е итна.

Трошоци на отстранување

Член 164

(1) Трошоците што ќе настанат со привременото задржување на странецот во Прифатниот центар, како и другите трошоци што ќе настанат со неговото отстранување ги сноси странецот.

(2) Доколку странецот нема средства, трошоците паѓаат на товар на превозникот кој го донел странецот на територијата на Република Македонија без важечка и призната патна исправа, или со патна исправа без виза или дозвола за престој, доколку се потребни.

(3) Ако трошоците не се на товар на превозникот согласно со ставот (2) на овој член, трошоците паѓаат на товар на лицето кое се обврзало дека ќе ги сноси трошоците за странецот за време на неговиот престој во Република Македонија.

(4) Во случај кога не можат да се обезбедат средства на начин определен во ставовите (1), (2) и (3) на овој член, трошоците паѓаат на товар на Буџетот на Република Македонија.

Глава VI

ПАТНИ И ДРУГИ ИСПРАВИ НА СТРАНЦИ

1. Патни исправи

Дефинирање на патна исправа

Член 165

Патни исправи во смисла на овој закон се:
- странска патна исправа и
- патна исправа за странец.

Странска патна исправа

Член 166

За странска патна исправа во смисла на овој закон се смета:
- пасош или друг патен документ издадени согласно со меѓународните стандарди од држави и меѓународни организации кои се признати и прифатени од страна на Република Македонија,
- пасош или други патни документи кои иако се издадени од држави или меѓународни организации кои не се признаени од страна на Владата на Република Македонија, гарантираат враќање на странецот и кои со акт на Владата на Република Македонија се утврдени како патни исправи кои овозможуваат влез и престој во Република Македонија,
- патна исправа за признаен бегалец, издадена согласно со Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година и Протоколот за статусот на бегалците од 1967 година и
- патна исправа за лица без државјанство, издадена согласно со Конвенцијата за лица без државјанство од 1954 година.

Услов за прифаќање на странска патна исправа

Член 167

Странската патна исправа ќе се прифати како важечка, ако:
- содржи податоци за утврдување на идентитетот на носителот, а патните исправи од членот 166 алинеи 1 и 2 од овој закон и податоци за државјанството или националноста на носителот,
- е издадена согласно со меѓународните стандарди,
- рокот на важноста е подолг за најмалку три месеци од дозволениот престој на странецот во Република Македонија,
- овозможува враќање на странецот од земјата од која потекнува или влез во трета земја и
- е целосна, не е преправана, лажна или фалсификувана.

Патна исправа за странец

Член 168

(1) Патна исправа за странец е исправа која ја издава надлежен орган на Република Македонија на странец кој законски престојува во Република Македонија.

(2) Патна исправа за странец е:
- пасош за странец,
- патен лист за странец,
- патна исправа за лице без државјанство, согласно со Конвенцијата за статус на лицата без државјанство од 1954 година и
- патна исправа за признаен бегалец, согласно со Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година и Протоколот за статусот на бегалците од 1967 година, утврдена со закон.

Барање за издавање на патна исправа за странец

Член 169

(1) Патна исправа за странец се издава на барање на странец кој наполнил 18 години живот и кој има потполна деловна способност.

(2) За малолетно дете, односно лице кое нема потполна деловна способност, барањето за издавање на патна исправа го поднесува еден од родителите, во согласност со другиот родител.

(3) Кога родителското право го врши еден од родителите, барањето за издавање на патна исправа за лице помладо од 18 години живот го поднесува родителот на кого лицето му е доверено на чување и воспитување.

(4) За барањето на странецот одлучува Министерството за внатрешни работи со решение, против кое странецот има право на жалба во рок од осум дена од приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(5) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(6) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

(7) Одредбите од ставовите (1), (2), (3), (4), (5) и (6) на овој член не се однесуваат за издавање на патна исправа за бегалец.

Пасош за странец

Член 170

(1) На странец кој законски престојува во Република Македонија, а нема и не може да обезбеди важечка странска патна исправа од државата чиј државјанин е, за излегување и влегување во Република Македонија може да му се издаде пасош за странец.

(2) На странец кој треба да ја напушти територијата на Република Македонија, а нема и не може да обезбеди важечка странска патна исправа од државата чиј државјанин е, за излегување од Република Македонија може да му се издаде пасош за странец.

(3) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на странец кој има статус на бегалец согласно со Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година и Протоколот за статусот на бегалците од 1967 година.

Член 171

(1) Пасош за странец издава Министерството за внатрешни работи.

(2) На странец кој има дозвола за привремен престој во Република Македонија и кој ги исполнува условите од членот 178 од овој закон, му се издава пасош за странец со рок на важење до важноста на дозволата за привремен престој, но не подолго од една година.

(3) На странец кој има дозвола за постојан престој и кој ги исполнува условите од членот 178 од овој закон, му се издава пасош за странец со рок на важност до две години.

Член 172

(1) Пасошот за странец му овозможува на странецот влез и напуштање на Република Македонија во периодот за кој е издаден.

(2) Пасошот за странец важи за сите држави, освен за државата чиј државјанин е странецот.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, пасошот за странец може да се издаде и со важност само за одредени држави.

(4) Кога постојат особено оправдани причини, пасошот може да важи и за државата чиј државјанин е странецот.

Патен лист за странец

Член 173

(1) Патен лист за странец издава дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство врз основа на претходна согласност од Министерството за внатрешни работи, на странец кој е со законски престој во Република Македонија и кој во странство останал без важечката патна исправа за странец издадена од надлежен орган на Република Македонија.

(2) Исправата од ставот (1) на овој член е со важност само за враќање на странецот во Република Македонија и истата се издава со рок на важење до 30 дена.

Патна исправа за лице без државјанство

Член 174

(1) Патна исправа за лице без државјанство издава Министерството за внатрешни работи, согласно со Конвенцијата за статусот на лицата без државјанство од 1954 година.

(2) Патната исправа од ставот (1) на овој член се издава со рок на важење до една година.

(3) Патната исправа од ставот (1) на овој член може да се продолжува согласно со Конвенцијата за статусот на лицата без државјанство од 1954 година.

Патна исправа за бегалец

Член 175

(1) Патна исправа за бегалец издава Министерството за внатрешни работи, согласно Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година и Протоколот за статусот на бегалците од 1967 година утврдена со закон.

(2) Патната исправа од ставот (1) на овој член, се издава со рок на важење до две години.

(3) Патната исправа од ставот (1) на овој член, може да се продолжува согласно со Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година.

Одбивање на издавање на пасош за странец

Член 176

Пасош за странец нема да се издаде на странец:

- против кого се води кривична или прекршочна постапка, на барање од надлежен суд,
- кому му е изречена безусловна казна затвор, додека не ја издржи казната,
- кој не ги намирил имотно-правните или финансиските обврски кон Република Македонија, на барање на надлежен орган,
- за кого постои сомневање во однос на идентитетот на странецот,
- кој не може да докаже дека нема или не може да обезбеди валидна патна исправа од државата чиј државјанин е или
- ако тоа го налагаат интересите на националната безбедност или меѓународните односи на Република Македонија.

Одземање на патна исправа за странец

Член 177

(1) Патната исправа за странец се одзема кога:

- дополнително се утврди дека пред денот на издавањето на патната исправа постоеле причините од членот 135 од овој закон,
- дополнително настанат причините од членот 184 од овој закон,
- правото на престој му престане,
- странецот е протеран од Република Македонија или му е одземено правото на престој,
- патната исправа е оштетена или на друг начин станала неупотреблива,
- направена е измена или дополнување на содржината на патната исправа, без знаење на надлежниот орган,
- нема фотографија или врз основа на фотографија не може да се утврди идентитетот на странецот или
- исправата ја поседува неовластено лице.

(2) Решение за одземање на патната исправа донесува Министерството за внатрешни работи, против кое странецот има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(3) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(4) Решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен ќе се донесе во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на жалбата.

(5) Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен може да се поведе управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за управните спорови.

Обврска за враќање на патната исправа за странец

Член 178

(1) Странецот е должен да ја врати патната исправа за странец кога ќе добие валидна патна исправа од државата чиј државјани е или кога ќе се стекне со државјанство на Република Македонија.

(2) Ако странецот не постапи согласно со ставот (1) на овој член, истата ќе му биде одземена од страна на Министерството за внатрешни работи.

2. Дипломатска, службена, конзуларна или специјална лична карта

Член 179

(1) На странец кој е член на дипломатско-конзуларното претставништво на странска држава или е член на друга странска мисија која во Република Македонија има дипломатски статус, како и на членовите на неговото потесно семејство (брачен другар и деца) се издава дипломатска, службена или конзуларна лична карта.

(2) На странец кој е член на претставништво на странска држава или на друга странска мисија, кои во Република Македонија имаат специјален статус утврден со посебна спогодба меѓу Република Македонија и странската држава, односно странската мисија, како и на членовите на неговото семејство (брачен другар и деца) им се издава специјална лична карта.

(3) Специјална лична карта од ставот (2) на овој член им се издава и на:

- странски експерт или волонтер ангажиран за реализација на проекти од јавен интерес за Република Македонија, од страна на органите на државната управа на Република Македонија или од страна на дипломатско-конзуларно претставништво на странска држава или претставништво на друга странска мисија, кое во Република Македонија има дипломатски или специјален статус,

- родител на странец кој е член на дипломатско-конзуларно претставништво на странска држава или претставништво на друга странска мисија која во Република Македонија има дипломатски или специјален статус и

- на странец кој е член на помошен персонал ангажиран од дипломатско-конзуларно претставништво на странска држава или претставништво на друга странска мисија која во Република Македонија има дипломатски статус.

(4) Дипломатската, службената, конзуларната или специјалната лична карта од ставот (1) на овој член ја издава Министерството за надворешни работи.

(5) Странецот од ставовите (1), (2) и (3) на овој член е должен да ја носи дипломатската, службената, конзуларната или специјалната лична карта со себе и истата по престанокот на неговиот статус да ја врати.

3. Пријавување на исчезната, изгубена, украдена или друго отуѓување на патна и друга исправа на странец

Член 180

(1) Исчезнување или губење, кражба или друго отуѓување на патната исправа односно исправа со која странецот го докажува својот идентитет, странецот е должен да го пријави на Министерството за внатрешни работи најдоцна во рок од 24 часа од моментот кога тоа го забележал.

(2) Министерството за внатрешни работи на странецот му издава потврда за пријавувањето во смисла на ставот (1) на овој член.

(3) Странец кој во странство ќе ја изгуби патната исправа што е издадена од Министерството за внатрешни работи, должен е тоа да го пријави во дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во странство.

(4) Во случаите од ставовите (1) и (3) на овој член, странецот е должен да ги наведе и образложи сите околности во врска со исчезнувањето, губењето, кражбата или другото отуѓување на патната исправа, односно на исправата со која го докажува идентитетот.

Глава VII

ДОКАЖУВАЊЕ НА ИДЕНТИТЕТ НА СТРАНЕЦ

Исправи за докажување на идентитет

Член 181

(1) Странецот го докажува својот идентитет со: патна исправа на државата чиј државјанин е, патна исправа за странци, дозвола за престој, дипломатска, службена, конзуларна или специјална лична карта или со друга јавна исправа која содржи фотографија од која може да се утврди неговиот идентитет.

(2) Забрането е странецот да ја даде исправата од ставот (1) на овој член на послуга на друг или да се послужи со туѓа патна исправа како со своја.

(3) Забрането е исправата од ставот (1) на овој член да се дава или зема во залог поради ненамирени обврски кон државните органи, правни или физички лица, како и за остварување на друга корист или некое право.

(4) Забрането е менување, бришење или исправање на податоците и на забелешките во исправата од ставот (1) на овој член, како и менување на фотографијата или потписот во исправата.

(5) Забрането е да се користи исправата од ставот (1) на овој член која е внесена во евиденцијата за изгубени и исчезнати исправи.

Обврска за покажување на документ за идентификација

Член 182

(1) Странецот е должен на барање на овластено службено лице на Министерството за внатрешни работи да ја покаже исправата со која го докажува идентитетот, како и да даде други информации во врска со неговиот идентитет и престој во Република Македонија.

(2) Ако постои сомнение дека утврдениот идентитет на странецот не е вистинит, странецот е должен да придонесе во разјаснувањето на неговиот идентитет, при што ќе му се овозможи да го докаже идентитетот на кој било начин.

(3) Во случај од ставот (2) на овој член, странецот ќе биде информиран дека е казниво да се даваат невистинити податоци.

Задржување на странец чиј идентитет не може да се утврди

Член 183

(1) Ако странецот одбива или не е во можност да го докаже својот идентитет, овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи со цел да го утврдат неговиот идентитет можат да го задржат странецот, но не повеќе од 12 часа.

(2) Ако во рокот од ставот (1) на овој член не може да се утврди идентитетот на странецот, овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи поднесуваат барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

(3) Врз основа на решението на судот со кое на странецот му е одредена мерка „задржување на странец во Прифатниот центар", овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи го задржуваат странецот во Прифатниот центар.

(4) Странецот од ставот (1) на овој член може да биде задржан во Прифатниот центар до добивање на податоци за неговиот идентитет, за кое одлучува судот со решение.

Задржување на патна исправа за странец

Член 184

(1) Кога постојат основи за сомневање дека идентитетот на странецот не е вистински, овластено службено лице на Министерството за внатрешни работи може да ја задржи патната исправа, односно другата исправа со која странецот го докажува својот идентитет.

(2) Овластено службено лице на Министерството за внатрешни работи може да ја задржи патната исправа, односно другата исправа со која странецот го докажува својот идентитет и кога постојат основи за сомневање дека странецот сторил кривично дело за кое се гони по службена должност, односно прекршок.

(3) За задржувањето на исправата во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член, овластеното службено лице на странецот му издава потврда, а исправата заедно со барањето за поведување на прекршочна постапка, односно кривичната пријава ги поднесува до надлежниот суд.

Преглед и претрес на странец

Член 185

Ако странецот на барање на овластено службено лице на Министерството за внатрешни работи не ја покаже исправата со која го докажува идентитетот, односно премолчува или крие информации во врска со неговиот идентитет, овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи можат, согласно со закон, да извршат преглед и претрес на странецот, претрес на неговиот дом и на други простории, како и преглед на превозните средства.

Фотографирање и земање на отпечатоци

Член 186

(1) Овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи можат странецот да го фотографираат и да му земат отпечатоци од прсти, кога:

- не може да обезбеди доказ за својот идентитет, дава лажни податоци за својот идентитет или кога документите за идентитет му се фалсификувани, туѓи или неважечки,
- му се издава дозвола за престој,
- му се издава патна исправа за странец,
- е одбиен по поднесено барање за одобрување на престој,
- на територијата на Република Македонија сторил кривично дело за кое може да се изрече казна затвор,
- е протеран од Република Македонија,
- му е одземено правото на привремен или постојан престој или
- незаконски престојува во Република Македонија.

(2) Овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи можат да извршат споредување на отпечатоците од прстите на странецот од ставот (1) на овој член со постојните отпечатоци во дактилоскопските збирки.

Глава VIII

ПРИЈАВУВАЊЕ НА ЖИВЕАЛИШТЕ И ПРЕСТОЈУВАЛИШТЕ

Обврска на странецот да го пријави престојувалиштето или живеалиштето

Член 187

(1) Странецот е должен на Министерството за внатрешни работи во тек на краткорочниот престој да го пријави престојувалиштето во Република Македонија.

(2) Престојувалиште во смисла на овој закон е место во кое странецот привремено престојува за време на неговиот краткорочен престој или за време на важењето на дозволата за привремен престој.

(3) Живеалиште во смисла на овој закон е место во кое странецот со дозвола за постојан престој се населил со намера во него постојано да живее.

Пријавување на странец со привремен или постојан престој

Член 188

(1) Странецот на кој му е одобрен привремен престој во Република Македонија должен е да го пријави престојувалиштето или промената на адресата на станот во рок од три дена од денот на преминувањето на државната граница, односно од денот на промена на адресата на станот.

(2) Странец на кој му е одобрен постојан престој во Република Македонија должен е да го пријави живеалиштето и промената на адресата на станот во рок од осум дена од денот на доаѓањето во живеалиштето, односно од денот на промената на адресата.

(3) Странецот од ставот (2) на овој член кој има намера да престојува подолго од 30 дена надвор од местото на своето живеалиште е должен да го пријави престојувалиштето во рок од три дена по доаѓањето во местото на престојувалиштето.

(4) Странецот од ставовите (1) и (2) на овој член е должен да го одјави престојувалиштето или живеалиштето во рок од 24 часа пред заминувањето.

Обврска на здравствените установи

Член 189

Здравствените установи кои го примиле странецот на лекување и за кого ќе се утврди дека болеста на странецот претставува опасност за јавното здравје се должни да го пријават лекувањето на странецот на Министерството за внатрешни работи во рок од 24 часа од приемот на странецот.

Пријавување на странец кој краткорочно престојува

Член 190

(1) Правните и физичките лица кои им даваат услуги на сместување на странците со наплата се должни да го пријават престојот на странецот на Министерството за внатрешни работи во рок од 12 часа од часот на давањето на услугата.

(2) Други лица кај кои странците престојуваат се должни да го пријават престојот на странецот во рок од 48 часа од часот на доаѓањето на странецот.

(3) Странецот кој не ги користи услугите од ставовите (1) и (2) на овој член, е должен самиот да го пријави своето престојувалиште на Министерството за внатрешни работи во рок од 48 часа од часот на преминување на државната граница, односно во рок од 48 часа да ја пријави промената на адресата на станот во местото на престојувалиштето.

(4) Одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, се однесуваат на странец кој во Република Македонија краткорочно престојува.

Евиденција за странци

Член 191

(1) Правните и физичките лица кои даваат услуги на сместување на странци со наплата се должни да водат евиденција за странците.

(2) Евиденциите од ставот (1) на овој член се заверуваат од страна на Министерството за внатрешни работи.

(3) Евиденцијата на странци се чува три години од денот на последното евидентирано престојување.

(4) Правните и физичките лица се должни на овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи да им овозможат увид во евиденцијата за странци.

Глава IX

ПОСТАПКА, ПРАВНА ПОМОШ И СУДСКА ЗАШТИТА

Член 192

(1) Кога странецот не го разбира јазикот во постапката, а против него е покренатa постапка за протерување од Република Македонија, за откажување и одземање на правото на престојот или е потребно е да ја напушти Република Македонија согласно со решение за враќање, Министерството за внатрешни работи ќе обезбеди на странецот да му се даде објаснување на јазикот што странецот го разбира.

(2) Трошоците од ставот (1) на овој член ги обезбедува Министерството за внатрешни работи.

Правна помош и судска заштита

Член 193

Кога против странецот е покренатa постапка за протерување од Република Македонија, одземање на правото на престојот или лишување од слобода или е потребно да ја напушти Република Македонија согласно со решение за враќање, странецот ќе биде известен дека има право на правна помош и судска заштита и право да контактира со претставникот на својата држава во Република Македонија.

Глава X

ЕВИДЕНЦИИ И ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ

Член 194

(1) Заради обезбедување на податоци за состојбата и движењето на странците, како и за документите кои им се издадени, Министерството за внатрешни работи води евиденција и тоа:

1. Евиденцијата за одобрен привремен престој кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум на раѓање,
- место и држава на раѓање,
- државјанство,
- определен матичен број на странецот,
- вид на образование,
- брачна состојба,
- број, вид, датум,место на издавање и рок на важење на патната исправа,
- датум и место на влез во Република Македонија,
- престојувалиште, односно адреса во Република Македонија,
- промена на адреса на престојувалиште,
- причина за одобрениот привремен престој,
- број, датум и рок на важност на издадената дозвола за привремен престој и
- забелешка.

2. Евиденција за одбиени барања за привремен престој кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум на раѓање,место и држава на раѓање,
- државјанство,
- број, вид, датум,место на издавање и рок на важење на патната исправа,
- датум на поднесување на барањето,
- законски основ, односно причина за одбивање на барањето и
- забелешка.

3. Евиденција за одобрен постојан престој кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум на раѓање,
- место и држава на раѓање,
- државјанство,
- матичен број за странец,
- вид на образование,
- брачна состојба,
- број, вид, датум,место на издавање и рок на важење на патната исправа,
- датум и место на влез во Република Македонија,
- живеалиште во Република Македонија,
- промена на адреса на живеалиште,
- број и датум на решение за одобрен постојан престој,
- број, датум и рок на важност на издадената дозвола за постојан престој и
- забелешка.

4. Евиденција за одбиени барања за постојан престој, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум на раѓање,место и држава на раѓање,
- државјанство,
- матичен број за странец,
- број, вид, датум,место на издавање и рок на важење на патната исправа,
- датум на поднесување на барањето,
- законски основ, односно причина за одбивање на барањето и
- забелешка.

5. Евиденција на странци за краткорочен престој кој се води во форма на регистри, кои ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум на пријавување,
- датум на одјавување
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид, број и валидност на патна исправа,
- вид, број, важност и место на издавање на визата,
- престојувалиште, односно адреса на стан во Република Македонија,
- датум и место на влез во Република Македонија и
- забелешка.

и во форма на картотеки, кој ги содржат следниве рубрики:

а) Прв дел од картотеката со наслов Пријавување и одјавување на престојувалиште, адреса во Република Македонија, кои ги содржат следниве рубрики:
- презиме и име,

- ден, месец и година на раѓање,
- место и држава на раѓање,
- вид и број на патна исправа,
- државјанство,
- вид, број, важност и место на издавање на визата,
- место и датум на преминување на границата,
- до кога може законски да престојува,
- претходно пријавено престојувалиште во Република Македонија,
- сегашно пријавено престојувалиште во Република Македонија,
- датум на пријавување,
- датум на одјавување,
- забелешка и
- потпис на подносителот.

б) Втор дел од картотеката Пријавување и одјавување на престојувалиште, адреса во Република Македонија кој гласи „ПОТВРДА“:

- презиме и име,
- ден, месец и година на раѓање,
- вид и број на патна исправа,
- адреса во Република Македонија,
- место за печат и
- потпис на службено лице.

6. Евиденција на странци со пријавено престојувалиште/живеалиште кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум на пријавување,
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид и број на патна исправа,
- живеалиште, престојувалиште, односно адреса на стан во Република Македонија,
- датум и место на влез во Република Македонија,
- датум на одјавување и
- забелешка.

7. Евиденција за поднесени барања и издадени визи на граничен премин, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид, број и рок на важење на патна исправа,
- вид на издадената виза,
- причина за издавање,
- рок на важење на визата и
- забелешка.

8. Евиденција за поништени, отповикани визи, визи кои се продолжени, визи на кои им е скратена нивната важност, како и на уништени визи налепници, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид, број и рок на важење на патна исправа,
- вид и број на визата која е поништена, отповикана или продолжена,
- дипломатско-конзуларно претставништво каде е издадена визата,
- причини за поништување, односно отповикување или продолжување на визата,
- вид и број на новата виза и
- забелешка.

9. Евиденција за издадени пасоши за странци и патни исправи за лица без државјанство, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- матичен број за странец,
- живеалиште/престојувалиште во Република Македонија,
- причина за издавање на пасош,
- вид и број на издадениот пасош,
- рок на важење на патна исправа и
- забелешка.

10. Евиденција за одбиени барања за издавање на пасоши за странци и патни исправи за лица без државјанство кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- државјанство,
- живеалиште/престојувалиште, односно адреса на станот,
- законски основ според кој барањето е одбиено,
- датум на поднесување на жалба,
- исход од жалбата,
- датум на поднесување на тужба,
- исход од тужбата и
- забелешка.

11. Евиденција за пријавени исчезнати, изгубени, украдени или на друг начин отуѓени патни и други исправи, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- причина за престој во Република Македонија,
- вид и број на исчезнатата патна исправа,
- начин на утврдување на идентитет и
- забелешка.

12. Евиденција за странци сместени во Прифатниот центар, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид и број на документ за идентификација,
- причина за сместување и
- забелешка.

13. Евиденција за изречени мерки кон странци и странци кои се протерани од Република Македонија, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:

- реден број,
- датум,
- име и презиме,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид и број на патна исправа,
- причини за престој во Република Македонија,
- законски основ,
- рок во кој странецот е должен да ја напушти Република Македонија,
- време за кое му е забрането влегување во Република Македонија и
- забелешка.

14. Евиденција на странци на кои им е откажан краткорочниот престој во Република Македонија, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме на странецот,
- датум на раѓање,
- место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид и број на патна исправа,
- рок на важење на патна исправа,
- причина за откажување на краткорочниот престој,
- рок за доброволно напуштање на Република Македонија,
- рок за забрана за повторно влегување во Република Македонија и
- забелешка.

15. Евиденција на странци на кои им е одземен привремениот/постојаниот престој во Република Македонија, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- број на патна исправа,
- рок на важење на патна исправа,
- матичен број за странец,
- причина за престој во Република Македонија,
- законски основ за одземање на престојот,
- рок на напуштање,
- забрана и
- забелешка.

16. Евиденција на странци на кои им е издадено решение за враќање, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме,
- датум, место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид и број на патна исправа,
- причини за престој во Република Македонија,
- законски основ за враќање,
- рок во кој странецот е должен да ја напушти Република Македонија,
- време за кое му е забрането влегување во Република Македонија и
- забелешка.

17. Евиденција на странци на кои им е одбиен влез во државата, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- датум,
- име и презиме,
- датум, место и држава на раѓање,
- вид, број, датум, место на издавање и рок на важење на патна исправа,
- причина за одбивање на влез и
- забелешка.

18.Евиденција на странци на кои се земени отпечатоци од прсти кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- име и презиме на странецот,
- датум, место и држава на раѓање,
- пол,
- вид, број, датум, место на издавање и рок на важење на патната исправа,
- причина за земање на отпечатоци од прсти и
- забелешка.

19. Евиденции кои ги водат правните и физичките лица кои даваат услуги на сместување на странци со наплата, кој се води во форма на регистри и ги содржат следниве рубрики:
- реден број,
- име и презиме,
- датум на раѓање,
- место и држава на раѓање,
- државјанство,
- вид и број на патна исправа и
- вид и број на дозвола за престој.

(2) Министерството за надворешни работи води евиденција за:
- поднесени барања за издавање на визи издадени, поништени и отповикани визи и уништени визни налепници кои ги содржат податоците утврдени во членот 49 од овој закон,
- издадени патни листови за странци во кои се содржани следниве податоци: презиме, име, пол, државјанство, датум на раѓање, место на раѓање, живеалиште и адреса, единствен матичен број, датум на издавање, орган кој го издава, важност, вид, код и број на патен лист за странец,
- издадени дипломатски службени, конзуларни или специјални лични карти, која содржи податоци носителот на личната карта и тоа име и презиме, пол, ден, месец и година на раѓање, место на раѓање, вид и број на патна исправа, функција,адреса на станот и назив на странското дипломатско или конзуларното претставништво, односно меѓународната организација и
- склучени договори со надворешни даватели на услуги за визи и издадени акредитации на трговски посредници за визи ги содржи следниве податоци: број и датум на склучен договор со надворешен давател на услуги за визи, рок на важност на договорот, име презиме и функција на потписниците на договорот, назив и седиште на странското правно лице надворешен давател на услуги за визи, односно трговскиот посредник, број и датум на издадена лиценца, назив дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија во кое трговскиот посредник ќе ги доставува поднесените барања за визи, име и презиме, датум на раѓање, број на пасош и државјанство на претставникот на трговскиот посредник овластен за поднесување на барања за визи, времетраењето на акредитацијата, име презиме и функција на потписникот на акредитацијата.

(3) Министерството за внатрешни работи и Министерството за надворешни работи имаат пристап до евиденциите кои се водат од нивна страна, на начин утврден со подзаконски пропис.

(4) Податоците од евиденциите за одобрен привремен престој и одбиени барања за негово одобрување се чуваат пет години по истекот на важноста на одобрениот привремен престој, односно од поднесеното барање.

(5) Податоците од евиденциите за одобрен постојан престој и одбиени барања за негово одобрување се чуваат десет години од престанокот на постојаниот престој, односно од поднесеното барање.

(6) Податоците од евиденциите за пријавено престојувалиште/живеалиште се чуваат пет години од одјавувањето, односно по истекот на пријавата за престојувалиште, односно живеалиште.

(7) Податоците од евиденциите за краткорчен престој се чуваат пет години од одјавувањето, односно по истекот на рокот за краткорочен престој.

(8) Податоците од евиденциите за поништени, отповикани визи, визи кои се продолжени, визи на кои им е скратена нивната важност, како и на уништени визи налепници, се чуваат пет години од извршеното поништување, отповикување, продолжување, односно скратување на нивната важност.

(9) Податоците од евиденциите за поднесени барања и издадени визи на граничен премин се чуваат пет години од денот на нивното издавање.

(10) Податоците од евиденциите за издадените, односно одбиените барање за издавање на патни и други исправи се чуваат десет години од нивното издавање.

(11) Податоците од евиденциите за пријавени исчезнати, изгубени, украдени или на друг начин отуѓени патни и други исправи се чуваат две години од нивното пријавување за исчезнати, изгубени, украдени или на друг начин отуѓени.

(12) Податоците за изречени мерки (безбедносни и заштитни мерки, откажување краткорочен престој, одземање привремен или постојан престој, решение за враќање, протерување, одбивање влез) се чуваат пет години од истекот на рокот за кој била изречена мерката.

(13) Податоците од евиденциите за странци сместени во Прифатниот центар се чуваат пет години од престанокот на нивниот престој во Прифатниот центар.

Член 195

Државни органи можат да ги користат податоците од евиденциите од членот 194 од овој закон доколку за тоа имаат правен интерес, за што одлучува Министерството за внатрешни работи, односно Министерството за надворешни работи.

Член 196

(1) Министерот за внатрешни работи ќе донесе подзаконски прописи за:

- начинот на одобрување и одбивање на влез, одобрување и продолжување на привремен престој и одобрување на постојан престој, откажување и одземање на престој, враќање, протерување и отстранување на странец, пријавување и одјавување на живеалиште и престојувалиште на странец, како и за начинот на водење и користење на податоците од евиденциите од членот 194 став (1) од овој закон,

- формата и содржината на образецот на: решението за одбивање влез на странец во Република Македонија, решението за откажување краткорочен престој, барањето за издавање/продолжување на привремен престој, решението за одобрување привремен престој, дозволата за привремен престој, решение за продолжување привремен престој, потврдата за престој во Република Македонија до донесување на одлука за продолжување на привремениот престој, решението за одбивање барање за одобрување/продолжување привремен престој, решението за одземање привремен престој, барање за одобрување постојан престој, дозволата за постојан престој, решението за одбивање постојан престој, решение за одземање постојан престој, барање за замена на дозвола за престој, решение за враќање, решението за протерување на странец од Република Македонија, решение за привремено задржување на странец во Прифатниот центар за странци на Министерството за внатрешни работи, решението за ограничување на движењето на странец само во местото на престој, штембилот за протерување, штембил за откажување краткорочен престој, штембил за одземање привремен/постојан престој, образец за согласноста што ја дава Министерството за внатрешни работи за странецот за престој надвор од Република Македонија подолго од 12 месеци при постојан престој и образец на потврдата за престој во Република Македонија до донесување на одлука за одобрување на привремениот престој,

- формата и содржината на образецот со кој се пријавува или одјавува живеалиштето или престојувалиштето на странецот, како и образецот на картотеката пријавување и одјавување на престојувалиште, адреса во Република Македонија како и на образецот за евиденцијата на странци што ја водат правните лица и поединци кои на странците им даваат услуги за сместување и

- куќниот ред на Прифатниот центар.

Член 197

(1) Министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за надворешни работи ќе донесе подзаконски прописи за:

- начинот на издавање на патни и други исправи за странец,

- начинот на пријавување на исчезнати, изгубени, украдени или друго отуѓување на патни и други исправи на странец,

- формата и содржината на образецот на патната и на друга исправа за странец, како и на образецот на барањето за нивно издавање и

- начинот на водење на евиденција и користење на податоците од евиденцијата за издадени патни и други исправи на странец.

Член 198

Министерот за труд и социјална политика ќе донесе подзаконски пропис за начинот на издавање на мислењето од членот 83 став (2) од овој закон.

Член 199

(1) Министерот за надворешни работи во согласност со министерот за внатрешни работи, ќе донесе подзаконски прописи за:

- начинот на издавање визи за странци, поништување и отповикување на визи, продолжување, скратување на нивната важност, како и уништување на визната налепница и

- формата и содржината на образецот на визната налепница, образецот за поднесување на барање за издавање виза, образецот за издавање виза во случај кога патната исправа не е признаена од страна на Република Македонија, како и на образецот за одбивање, поништување и отповикување на визата.

(2) Министерот за надворешни работи ќе донесе подзаконски прописи за:

- начинот на водење евиденција и користење на податоците од евиденциите од членот 194 став (2) од овој закон,

- формата и содржина на образецот на акредитацијата за соработка со трговски посредници,

- начинот на избор на надворешен давател на услуги,

- начинот на постапување и дистрибуирање на обрасците за визи и

- начинот на работа и функционирање на Н-ВИС.

(3) Министерството за надворешни работи, согласно со членот 166 став (1) алинеја 1 од овој закон, објавува Листа на пасоши и други патни документи издадени согласност меѓународните стандарди, а кои се издадени од држави и меѓународни организации кои се признаени и прифатени од страна на Република Македонија или од специјални административни региони и субјекти и територијални власти кои не се признаени како држави.

(4) Министерот за надворешни работи согласно со членот 166 став (1) алинеја 2 од овој закон објавува Листа на пасоши или други патни документи издадени од држави и меѓународни организации или од специјални административни региони и субјекти и територијални власти кои не се признаени како држави, а чии патни документи не се признаени и прифатени од страна на Република Македонија.

(5) Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за надворешни работи, во соработка со Министерството за внатрешни работи, согласно со членот 25 став (2) од овој закон, донесува Листа на држави од чиишто државјани се бара да поседуваат аеродромска транзитна виза кога поминуваат меѓународна транзитна зона на аеродромите во Република Македонија (Виза А).

(6) Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството за надворешни работи донесува уредба за определување на држави чии државјани мора да поседуваат виза кога ја преминуваат границата на Република Македонија и на оние држави чии државјани се изземени од таа обврска (Визен режим на Република Македонија).

Глава XI

ИНТЕГРИРАНА БАЗА ЗА СТРАНЦИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ ПОДАТОЦИ ЗА АЗИЛ, МИГРАЦИИ И ВИЗИ

1. Воспоставување и функционирање

Воспоставување

Член 200

(1) Во Министерството за внатрешни работи се воспоставува Интегрирана база на податоци за странци вклучувајќи податоци за азил, миграции и визи (во натамошниот текст: Базата).

(2) Базата претставува интегриран информационен систем кој овозможува обработка и користење на податоците меѓу надлежни органи, со цел евидентирање на состојбите во врска со влезот, движењето и престојот на странците во Република Македонија по различни основи утврдени со закон.

Содржина на Базата

Член 201

(1) Базата содржи податоци за:
- странецот,
- членовите на потесното семејство на странецот,
- лицето кај кого престојува странецот,
- специфични податоци за постапките во кои се обработуваат податоците содржани во Базата и
- податоци за документите што произлегуваат од постапките во кои се обработуваат податоците содржани во Базата.

(2) Во Базата можат да се обработуваат само следниве лични податоци за странецот: единствен број на странец; единствен матичен број за странец; име, презиме, моминско презиме, средно име, татково име и име на мајка; пол; државјанство; датум на раѓање; место на раѓање во странство; поштенски код на место на раѓање во странство; место на раѓање во Република Македонија; држава на раѓање; занимање; образование; е-меил адреса; телефон за контакт; брачен статус; датум на склучување на брак; место на склучување на брак; вработување; живеалиште/престојувалиште пред доаѓање во Република Македонија; поштенски код на живеалиште/престојувалиште пред доаѓање во Република Македонија; престојувалиште, држава, улица и број; место на престој или живеалиште во Република Македонија; документи за идентификација; тип на патна исправа, држава која ја издала патната исправа, број на патната исправа, датум на издавање на патната исправа и важност на патна исправа и воена служба-година, воена служба-род и воена служба-место.

(3) Во Базата можат да се обработуваат само следниве лични податоци за членовите на потесното семејство на странецот: единствен број на странецот - носител; семејно сродство со странецот - носител; во брак со странецот - носител; единствен број на странец; единствен матичен број; име, презиме, моминско презиме, средно име, татково име и име на мајка; пол; државјанство; датум на раѓање; место на раѓање во странство; место на раѓање во Република Македонија; држава на раѓање; занимање; образование; брачен статус; живеалиште/престојувалиште пред доаѓање во Република Македонија; поштенски код на живеалиште/престојувалиште пред доаѓање во Република Македонија; престојувалиште, држава, улица и број; место на престој или живеалиште во Република Македонија и тип на патна исправа, држава која ја издала патната исправа, број на патна исправа, датум на издавање на патната исправа и важност на патната исправа.

(4) Во Базата можат да се обработуваат само следниве лични податоци за лицето кај кого престојува странецот: единствен број на странецот - носител; семејно сродство со странецот - носител; во брак со странецот - носител; единствен матичен број; име, презиме, моминско презиме, средно име, татково име и име на мајка; пол; државјанство; датум на раѓање; место на раѓање во странство; место на раѓање во Република Македонија; држава на раѓање; занимање; образование; брачен статус и улица, број и место на престој или живеалиште во Република Македонија.

(5) Податоците од ставот (1) на овој член се обработуваат во постапките за привремен престој во согласност со условите за издавање на дозвола за привремен престој на странец, односно одземање на правото на привремен престој на странец во Република Македонија согласно со закон; постапките за постојан престој во согласност со условите за издавање на дозвола за постојан престој на странец, односно одземање на правото на постојан престој на странец во Република Македонија согласно закон; постапките за државјанство; влез, односно напуштање на територијата на Република Македонија; постапките за реадмисија и илегална миграција; постапките за издавање или продолжување на виза; постапките за издавање, односно продолжување на работните дозволи согласно со прописите за вработување и работа на странци; постапките за добивање и престанок на правото на меѓународна заштита согласно закон, како и за волонтирање согласно со прописите за волонтерството.

Надлежни органи за обработка и користење на податоци од Базата

Член 202

(1) Обработка на податоци од Базата вршат следниве надлежни органи:
1) Министерството за внатрешни работи;
2) Министерството за надворешни работи;
3) Министерството за труд и социјална политика и
4) Агенцијата за вработување на Република Македонија.

(2) Податоците од Базата можат да се даваат на користење на Државниот завод за статистика за нивна обработка согласно со закон.

Обработка на лични податоци

Член 203

(1) Личните податоци што се внесуваат во Базата можат да се обработуваат согласно со целите утврдени со закон и согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(2) Личните податоци што се вклучени во процесите на обработка се бришат веднаш во случаите кога ќе се утврди дека не се точни или престанале причините, односно условите поради кои личниот податок е вклучен во тие процеси.

(3) Личните податоци содржани во Базата од нивното внесување, сé до нивното бришење можат да се даваат на користење под услови и во постапка утврдени со закон и со прописите за заштита на личните податоци.

Одржување на Базата

Член 204

(1) Министерството за внатрешни работи ја одржува Базата, согласно со закон и прописите за заштита на личните податоци.

(2) Надлежните органи од членот 202 став (1) точки 2, 3 и 4 од овој закон се должни да определат овластено лице за администрирање на базите на податоци што ги водат согласно со закон, со цел за успешно функционирање на Базата.

(3) Начинот на одржување на Базата, како и меѓусебните односи на надлежните органи од членот 202 од овој закон во процесот на одржување на Базата, ги уредува Владата на Република Македонија.

2. Обработка на податоците во базата

Пристап до Базата

Член 205

(1) На лицата вработени во надлежните органи може да им биде доделен пристап до Базата, ако работат на работни места за кои е утврдена потреба од обработка на податоците од Базата согласно со нивните акти за систематизација на работните места.

(2) На лицата им се одзема пристапот, ако:

- повеќе не работат на работни места за кои е утврдена потреба за обработка на податоците од Базата,
- неовластено ги обработуваат податоците од Базата или
- не ги применуваат техничките и организациските мерки за безбедност на Базата.

(3) Начинот на доделување на пристапот, нивоата на пристапот, поблиските критериуми според кои се утврдува нивото на пристапот, времетраењето на пристапот, начинот за утврдување на престанување и за одземање на пристапот до податоците во Базата ги уредува Владата на Република Македонија.

Одговорност за квалитетот на податоците

Член 206

(1) Надлежните органи се одговорни за квалитетот на податоците во Базата и за нивната вистинитост и точност.

(2) Лицата вработени во надлежните органи се должни веднаш да ги внесат податоците во Базата утврдени во членот 201 од овој закон.

(3) Само надлежниот орган што ги внел податоците може да ги дополни, измени или избрише податоците што се нецелосни, неточни или неажурирани.

(4) Во случај кога надлежните органи во Базата внеле различни податоци за исто лице, ќе се консултираат меѓусебно за да се утврди вистинитоста и точноста на податоците.

Начин на обработка и рокови на чување на податоците во Базата

Член 207

(1) Податоците во Базата се обработуваат автоматски или на друг начин и исклучиво за целите утврдени со закон.

(2) Податоците во Базата се чуваат за период неопходен за остварување на целите за кои податоците се собрани, но најмногу до рокот утврден со закон.

(3) Кога ќе се утврди дека целта поради која податоците се внесени во Базата е исполнета, односно кога ќе се утврди дека причините поради кои податоците се внесени во Базата престанале, истите веднаш се бришат или уништуваат од Базата од страна на надлежниот орган од членот 202 од овој закон.

Обврска за чување на тајна

Член 208

Лицата вработени во надлежните органи на кои им е доделен пристап до Базата се должни да ги чуваат како тајна податоците до кои дошле во својата работа како за време на нивниот работен однос во надлежните државни органи, така и по неговото престанување, а кои претставуваат лични податоци согласно со закон.

Права на субјектот на лични податоци

Член 209

(1) Секој субјект на лични податоци има право на пристап, исправка или бришење на неговите лични податоци содржани во Базата.

(2) Субјектот од ставот (1) на овој член правото на пристап, исправка или бришење на неговите лични податоци содржани во Базата го остварува под услови и во постапка утврдени со закон.

(3) По исклучок од ставовите (1) и (2) на овој член, на субјектот на лични податоци нема да му се обезбеди право на пристап до податоците, доколку тоа е неопходно за спречување и откривање кривични дела, односно кога тоа е неопходно за заштита на субјектот на лични податоци или на правата и слободите на други лица.

3. Безбедност на податоците во базата

Член 210

(1) Надлежните органи се должни да ги преземат сите неопходни технички и организациски мерки согласно со закон, за да обезбедат заштита, односно безбедност на податоците кои ги обработуваат во Базата.

(2) Обезбедувањето на тајност, заштита и безбедност на податоците содржани во Базата го уредува Владата на Република Македонија.

Глава XII

КАЗНЕНИ И ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Кривични дела

Помагање на странец при недозволен влез и транзит

Член 211

(1) Тој што ќе му помогне на странец недозволено да влезе во Република Македонија или да помине преку територијата на Република Македонија спротивно на одредбите предвидени со овој закон ќе се казни за кривично дело помагање на странец при недозволен влез и транзит со казна затвор до една година или со парична казна.

(2) Тој што кривичното дело од ставот (1) на овој член ќе го стори со намера за себе или за друг да прибави противправна имотна корист ќе се казни со казна затвор најмалку три години.

(3) Ако при вршењето на кривичното дело од ставот (2) на овој член е загрозен животот на странецот или делото е сторено во состав на група, банда или друго здружение создадено за вршење на такво дело, сторителот ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(4) Обидот за кривичното дело од ставовите (1) и (2) на овој член е казнив.

(5) Ако кривичното дело од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна, а за кривичното дело од ставовите (2) и (3) на овој член на правното лице покрај паричната казна ќе му се изрече и привремена забрана за вршење одделна дејност или трајна забрана за вршење одделна дејност.

(6) Превозните средства употребени за извршување на делото се одземаат.

Помагање на странец при незаконит престој

Член 212

(1) Тој што со намера за себе или за друг да прибави противправна имотна корист ќе му помогне на странец да престојува во Република Македонија спротивно на одредбите од овој закон ќе се казни за кривично дело помагање на странец при незаконит престој со казна затвор најмалку три години.

(2) Обидот за кривичното дело од ставот (1) на овој член е казнив.

(3) Ако кривичното дело од ставот (1) на овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна и ќе му се изрече и привремена забрана за вршење одделна дејност или трајна забрана за вршење одделна дејност.

(4) Превозните средства употребени за извршување на делото се одземаат.

Прекршоци

Член 213

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) на територијата на Република Македонија донесе или одбие да одведе странец кој нема валидна патна исправа или друг документ пропишан за преминување на државната граница, валидна виза или дозвола за престој, доколку се потребни или одбие да ги сноси трошоците на неговото враќање, привремено задржување и присилно отстранување (член 16);

2) задржи исправа на странец во залог заради ненамирени обврски или остварување на друга корист или право (член 181 став (3));

3) не го пријави во пропишаниот рок приемот на странецот на лекување за кого ќе се утврди дека болеста претставува опасност за јавното здравје (член 189);

4) не го пријави престојот на странецот во пропишаниот рок (член 190 став (1));

5) не води или неуредно ја води евиденцијата за странци или ако не ја чува три години од денот на последното евидентирано престојување (член 191 ставови (1) и (2)) и

6) не им овозможи на овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи да извршат увид во евиденцијата за странци (член 191 став (4)).

(2) На правното лице од ставот (1) точка 1 на овој член ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење дејност, согласно со Законот за прекршоците.

(3) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 214

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице се врши согласно со Законот за прекршоците.

Член 215

(1) Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на лице кое врши самостојна дејност давање услуги на сместување, ако:

1) задржи исправа на странец во залог заради ненамирени обврски или остварување на друга корист или некое право (член 181 став (3));

2) не го пријави престојот на странецот во определен рок (член 190 став (1));

3) не води или неуредно води евиденција за странци или ако не ја чува три години од денот на последното евидентирано престојување (член 191 ставови (1) и (2)) и

4) не им овозможи на овластените службени лица на Министерството за внатрешни работи да извршат увид во евиденцијата на странци (член 191 став (4)).

(2) Глобата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече и на приватен работодавач кој професионално се занимава со превоз на патници, ако на територијата на Република Македонија донесе или одбие да одведе странец кој нема важечка и призната патна исправа со виза или со дозвола за престој, доколку се потребни или одбие да ги сноси трошоците за негово враќање, привремено задржување и присилно отстранување (член 16).

(3) На приватниот работодавач од ставот (2) на овој член може да му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност.

Член 216

(1) Глоба во износ од 600 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, кое:

1) ќе задржи исправа на странец во залог заради ненамирени обврски или остварување на друга корист или право (член 181 став (3));

2) во исправата изврши менување, бришење или исправање на податоците и на забелешките, како и менување на фотографијата или потписот на исправата (член 181 став (4));

3) користи исправа која е внесена во евиденција за изгубени и исчезнати исправи (член 181 став (5)) и

4) во определениот рок не го пријави престојот на странецот (член 190 став (2)).

Член 217

(1) Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на странецот, ако:

1) незаконски влезе во република Македонија (член 10 став (1));

2) престојува во Република Македонија во спротивност со наведената цел и причини на престојот (членови 23 став (3), 67 став (4) и 71 став (3));

3) во издадената виза ги избрише или ги промени податоците (член 42 став 4);

4) не ја напушти Република Македонија во рокот што му е определен (членови 70 став (2), 127 став (2), 137 став (2), 148 став (2) и 151 став (2));

5) се движи и престојува на одредено подрачје на кое е ограничено или забрането движење или престој на странци (член 144);

6) незаконито престојува во Република Македонија (член 147);

7) го напушти Прифатниот Центар за странци без согласност на надлежниот орган (член 161 став (4));

8) својата исправа ја даде на послуга на друг или се послужи со туѓа исправа како со своја (член 181 став (2));

9) својата исправа ја даде во залог заради ненамирени обврски кон државните органи, правни или физички лица, или заради остварување на друга корист или право (член 181 став (3));

10) во исправата изврши менување, бришење или исправање на податоците и на забелешките, како и менување на фотографијата или потписот на исправата (член 181 став (4));

11) користи исправа која е внесена во евиденцијата за изгубени и исчезнати исправи (член 181 став (5));

12) на барање на овластено службено лице на Министерството за внатрешни работи одбива да ја покаже исправата со која го докажува својот идентитет, како и одбива да даде информации во врска со неговиот идентитет и престој (член 182 став (1)) и

13) на барање на овластено службено лице на Министерството за внатрешни работи не може да го докаже својот идентитет (член 182 став (2)).

(2) За прекршоците од ставот (1) на овој член на странецот може да му се изрече и прекршочна санкција протерување странец од земјата.

Член 218

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на странец кој:

1) нема да се јави во Министерството за внатрешни работи во рок од пет дена од денот на влегувањето во Република Македонија за издавање дозвола за привремен престој (член 27 став (4));

2) не носи со себе важечка дозвола за престој (член 141);

3) не поднесе барање за замена на дозволата за престој согласно со членот 142 од овој закон;

4) не ја врати издадената дозвола за престој (член 143);

5) не ја врати патната исправа за странец кога ќе добие важечка патна исправа од државата чиј државјанин е или кога ќе се стекне со државјанство на Република Македонија (член 178 став (1));

6) не пријави исчезната, загубена, украдена или на друг начин отуѓена патна исправа, односно исправата со која го докажува идентитетот (член 180 став (1));

7) не го пријави односно одјави престојувалиштето, живеалиштето или промената на адресата во пропишаниот рок согласно со членот 188 од овој закон и

8) не го пријави, односно одјави престојувалиштето и промената на адресата на странецот согласно со членот 190 став (3) од овој закон.

Член 219

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени во овој закон ја води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Глава XIII

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 220

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 221

Националниот визен информациски систем (Н-ВИС) кој е воспоставен и Прифатниот центар за странци на Министерството за внатрешни работи кој е формиран со Законот за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13, 148/15 и 217/15) ќе продолжат да работат согласно со овој закон.

Член 222

Постапките започнати до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе завршат согласно со одредбите од Законот за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13, 148/15 и 217/15).

Член 223

Исправите издадени согласно со прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжат да важат до истекот на рокот на важење наведен во истите.

Член 224

Со денот на започнување на примената овој закон престанува да важи Законот за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13, 148/15 и 217/15).

Член 225

Одредбите од членовите 11, 17, 18, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64 и 65 од овој закон престануваат да важат со денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската Унија.

Член 226

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија", а ќе започне да се применува по една година од денот на неговото влегување во сила.

LIGJ PËR TË HUAJ ([*])

Kreu I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Lënda e ligjit

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kushtet për hyrje, dalje, lëshim, qëndrim, kthim të të huajve me qëndrim të paligjshëm, si dhe të drejtat dhe detyrat e të huajve në Republikën e Maqedonisë.

Përkufizimi i nocioneve

Neni 2

Shprehje të veçanta të përdorura në këtë ligj e kanë domethënien si vijon:

1) **"I huaj"** është personi i cili nuk është shtetas i Republikës së Maqedonisë dhe personi pa shtetësi, përkatësisht personi të cilin asnjë shtet me plotfuqishmëri të ligjit të vet nuk e llogarit si shtetas të vetin;

2) **"Mbrojtës"** është i huaj i cili ligjërisht qëndron në Republikën e Maqedonisë dhe parashtron kërkesë për bashkim familjar;

3) **"Qëndrim ligjor"** është qëndrimi i të huajit në bazë të lejes së lëshuar nga organi kompetent i Republikës së Maqedonisë me të cilën i lejohet të huajit ligjërisht të qëndrojë në territorin e saj;

4) **"I mitur i pashoqëruar"** është i huaji i cili është deri në moshën 18 vjet jetë dhe i cili ka hyrë në Republikën e Maqedonisë pa shoqërim të prindit ose kujdestarit, përkatësisht pas arritjes në Republikën e Maqedonisë ka mbetur pa shoqërimin e tyre;

5) **"Persona të cenuar"** janë të mitur, të mitur të pashoqëruar, persona me invaliditet, persona të moshuar, shtatzëna, prind vetmbajtës me fëmijë të mitur ose persona të cilët kanë qenë lëndë e torturës, dhunimit ose formave tjera serioze të dhunës psikike, fizike ose seksuale;

6) **"Mbrojtje ndërkombëtare"** është statusi i refugjatit ose statusi i personit nën mbrojtje subsidiare në pajtim me ligj;

7) **"Rrezik për shëndetin publik"** është secila sëmundje me potencial të rritet në epidemi siç është përkufizuar në rregullat shëndetësore ndërkombëtare të Organizatës Shëndetësore Botërore dhe sëmundje tjera infektuese ose sëmundje të shkaktuara nga parazitët, nëse janë lëndë e dispozitave mbrojtëse që zbatohen nga organi kompetent në periudhë të caktuar;

8) **"Leje për qëndrim"** është secila leje e lëshuar nga organi kompetent i Republikës së Maqedonisë me të cilën i lejohet të huajit ligjërisht të qëndrojë në territorin e saj;

9) **"Qëndrim afatshkurtër"** është qëndrimi i të huajit me vizë ose pa vizë, në kohëzgjatje jo më të gjatë se 90 ditë në cilën do periudhë prej 180 ditësh, ndërsa e cila periudhë i paraprin çdo dite të qëndrimit, nëse me këtë ligj ose me marrëveshje të ratifikuar ndërkombëtare nuk është përcaktuar ndryshe;

10) **"Qëndrim i përkohshëm"** është qëndrimi i cili i lejohet të huajit i cili ka për qëllim të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë në pajtim me këtë ligj;

11) **"Qëndrim i përhershëm"** është qëndrimi i cili i lejohet të huajit i cili më së paku pesë vjet para parashtrimit të kërkesës për lejimin e qëndrimit të përhershëm pa ndërprerë ka qëndruar në territorin e Republikës së Maqedonisë në bazë të qëndrimit të përkohshëm të lejuar, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe;

12) **"Dokument udhëtimi i vlefshëm"** është dokument udhëtimi afati i vlefshmërisë i të cilit nuk ka kaluar dhe i cili nuk është i rrejshëm, i ndryshuar ose falsifikuar;

13) **"Vizë"** është leja për hyrje dhe qëndrim afatshkurtër ose transit e të huajit që e lëshon organi kompetent i Republikës së Maqedonisë;

14) **"Regjim i vizave i Republikës së Maqedonisë"** është lista e shteteve shtetasit e të cilëve në mënyrë të detyrueshme duhet të posedojnë vizë kur e kalojnë kufirin e Republikës së Maqedonisë dhe atyre shteteve shtetasit e të cilave janë liruar nga ai obligim;

15) **"Anëtar i ekipit të mjetit të aviacionit"** është person i cili posedon leje për pilot ose certifikatë përkatësisht vërtetim për anëtar të ekipit në pajtim me Aneksin 9 nga Konventa për aviacion ajror civil prej 7.12.1944;

16) **"Lundrues detar, person detar në transit ose marinar"** është personi i cili është bartës i librezës detare ose dokumentit tjetër i cili pranohet si dokument për identifikim të lundruesve detarë, në pajtim me dispozitat nga marrëveshjet ndërkombëtare;

17) **"Sistemi informativ nacional i vizave"** (në tekstin e mëtutjeshëm: S-INV) është bazë elektronike informative për pranim, shkëmbim, përpunim dhe rruajtje të të dhënave në procedurat për lëshimin e vizave;

18) **"Punë e të huajve"**, është punësimi, punësimi sezonal dhe puna e të huajit i cili është punëtor i udhëzuar;

19) **"Vendim për kthim"** është aktvendimi të cilin e miraton Ministria e Punëve të Brendshme, me të cilin përcaktohet qëndrimi i paligjshëm i të huajit dhe i caktohet obligimi për lëshimin e Republikës së Maqedonisë;

20) **"Dëbim"** është vendimi për kthim sipas pikës 19 të këtij neni, i shoqëruar me ndalim për hyrje;

21) **"Ndalim për hyrje"** është masa e cila i shqiptohet të huajit nga Ministria e Punëve të Brendshme, me të cilën caktohet periudha kohore në të cilën ai nuk mund të hyjë në Republikën e Maqedonisë;

22) **"Kthim në mënyrë vullnetare"** është periudha e caktuare me vendimin për kthim, në të cilën i huaji është i detyruar, në mënyrë të pavarur ose me ndihmë, ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë;

---

[*] Rregullativa (BE) numër 399/2016 nga Parlamenti Evropian dhe e Këshillit prej 9 mars 2016 për vendosjen e Kodit të Bashkësisë për rregullat të cilat e rregullojnë mënyrën e lëvizjes së personave nëpërmjet kufijve (Kodeksi kufitar i Shengenit), OJ L 23.3.2016, p.1 CELEX numër 32016R0399; Direktiva e Këshillit 2001/51/BE prej 28 qershor 2001 për plotësimin e dispozitave të nenit 26 nga Konventa për zbatimin e Marrëveshjes nga Shengen prej 14 qershor 1985 CELEX numër: 32001L0051; Rregullativa (BE) numër 810/2009 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit prej 13 korrik 2009 për vendosjen e Kodeksit për viza të Bashkësisë (Kodeks për viza), OJ L 243, 15.9.2009 p. 1 CELEX numër 32009R0810; RREGULLATIVA E KËSHILLIT (BE) numër 333/2002 prej 18 shkurt 2002 për format të unifikuar të formularëve për vendosjen e vizave, të dhëna nga ana e vendeve-anëtare, personave bartës të dokumenteve rrugore të cilat nuk janë pranuar nga ana e vendit-anëtarë i cili e përpunon formularin, Official Journal L 053, 23/02/2002 P. 0004 – 0006 CELEX numër 32002R0333; Direktiva 2003/109/BE e Këshillit prej 25 nëntor 2003 për statusin e shtetasve të vendeve të treta të cilët janë banorë me qëndrim afatgjatë të ndryshuar me Direktivën 2011/51/BE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit prej 11 maj 2011 CELEX numër 32003L0109 dhe 32011L0051; Direktiva 2003/86/BE e Këshillit prej 22 shtator 2003 për të drejtën e bashkimit familjar CELEX numër 32003L0086; Direktiva 2009/50/8KE e Këshillit prej 25 maj 2009 për kushtet për hyrje dhe qëndrim të shtetasve të vendeve të treta për shkak të punësimit të kualifikuar të lartë CELEX numër 32009L0050: Direktiva 201/98/BE / BE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit prej 13 dhjetor 2011 për procedurë të vetme për aplikim për leje të vetme për qëndrim dhe punë në territorin e vendit-anëtar për shtetas të vendeve të treta dhe mbi përmbledhjen e përbashkët të të drejtave për punëtorë nga vendet e treta të cilët në mënyrë legale qëndrojnë në vend-anëtarë. CELEX numër 32011L0098; Direktiva 2014/36/BE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit prej 26 shkurt 2014 për kushtet për hyrje dhe qëndrim të shtetasve të vendeve të treta për shkak të punësimit si punëtorë sezonalë CELEX numër 32014L0036; Direktiva 2014/66/BE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit prej 15 maj 2014 për kushtet për hyrje dhe qëndrim të shtetasve të vendeve të treta në kuadër të transferit ndërmjet ndërmarrjeve; CELEX numër 32014L006; Direktiva 2016/801/BE e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit prej 11 maj 2016 për kushtet për hyrje dhe qëndrim të shtetasve të vendeve të treta për hulumtim, studim, trajnim, shërbime vullnetare, skema për shkëmbimin e nxënësve ose projekte dhe programe arsimore për Au Pair. CELEX numër 32016L0801; Direktiva 2008/115/KE nga Parlamenti Evropian dhe Këshilli prej 16 dhjetor 2008 për standarde të përbashkëta dhe procedura në vendet-anëtare për kthimin e shtetasve të vendeve të treta të cilët në mënyrë jolegale qëndrojnë CELEX numër 32008L0115

23) **"Largim"** është zbatim i obligimit për kthimin e të huajit përkatësisht lëshimin e territorit të Republikës së Maqedonisë;

24) **"Rrezik nga arratisja"** është ekzistimi i shkaqeve në raste individuale që janë bazuar në kritere objektive, të cilat sugjerojnë në atë se i huaji i cili është lëndë e procedurës për kthim mund të ikë;

25) **"Nxënës"** është i huaji i cili është i regjistruar në institucion arsimor të vendit me qëllim që të ndjekë mësim të programit mësimor të lejuar për arsim fillor dhe të mesëm i cili i përshtatet nivelit 1, 2 ose 3 të Klasifikimit standard ndërkombëtar të arsimit, në kontekst të programit për shkëmbim të nxënësve ose projekt arsimor i menaxhuar nga institucioni arsimor, në pajtim me ligj;

26) **"Student"** është i huaji i cili është i regjistruar te institucioni i arsimit të lartë të vendit, i regjistruar në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë, për shkak të studimit të rregullt, me qëllim të fitimit të kualifikimit të arsimit të lartë, duke përfshirë diploma, certifikata ose shkallë të doktoraturës në institucionin e arsimit të lartë, që mund të përfshijë kursin përgatitor i cili i paraprin arsimit të tillë në pajtim me ligj;

27) **"Hulumtues"** është i huaji i cili ka fituar shkallën akademike doktor i shkencave ose kualifikimin përkatës të arsimit të lartë, e cila atij shtetasi të vendit të tretë i mundëson qasje te programet e doktoraturës të zgjedhura nga organizata për hulumtim, i cili është zgjedhur nga organizata për hulumtim dhe të cilit i është lejuar pranimi në territorin e vendit-anëtar të Bashkimit Evropian për zbatim të aktiviteteve hulumtuese për të cilat zakonisht është i nevojshëm kualifikimi.

Fusha e zbatimit

Neni 3

Dispozitat e këtij ligji u dedikohen të gjithë të huajve, përveç të huajve të cilët:

- kërkojnë mbrojtje ndërkombëtare nga Republika e Maqedonisë në pajtim me Ligjin për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme, përveç nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe ose
- sipas të drejtës ndërkombëtare gëzojnë privilegje dhe imunitete, nëse zbatimi i këtij ligji është në kundërshtim me obligimet e ndërmarra ndërkombëtare dhe parimin e reciprocitetit.

Statusi juridik i të huajve

Neni 4

(1) Të huajt gjatë qëndrimit të tyre ligjor në Republikën e Maqedonisë, i kanë të drejtat dhe obligimet e njëjta sikurse shtetasit e Republikës së Maqedonisë, përveç nëse nuk është përcaktuar ndryshe me ligj.

(2) Gjatë qëndrimit në Republikën e Maqedonisë, të huajt janë të obliguar t'i përmbahen Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë, ligjeve, dispozitave të tjera dhe akteve të organeve të pushtetit shtetëror, si dhe në pajtim me obligimet e përcaktuara me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare.

Lidhshmëria e ligjit me rregullat ndërkombëtare

Neni 5

Ky ligj do të zbatohet në pajtim me marrëveshjet ndërkombëtare që i ka ratifikuar Republika e Maqedonisë në pajtim me Kushtetutën, e të cilat e sjellin të huajin në gjendje më të volitshme.

Zbatimi i Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative

Neni 6

Në procedurat të cilat zbatohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj nuk është përcaktuar ndryshe.

Kontrolli i lëvizjes dhe qëndrimit të të huajve

Neni 7

Punët në lidhje me kontrollin e lëvizjes dhe qëndrimin e të huajve në Republikën e Maqedonisë i kryen Ministria e Punëve të Brendshme, nëse me ligj nuk i është përcaktuar kompetenca organit tjetër.

Politika e migrimit

Neni 8

Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, me propozim të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, miraton rezolutë për politikën e migrimit me të cilën do të sugjerohet për gjendjet, problemet dhe masat që do të ndërmerren në sferën e migrimit.

Kreu II

HYRJA E TË HUAJVE DHE LËSHIMI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

I. Hyrja e të huajve

1. Hyrja ligjore

Neni 9

(1) Konsiderohet se i huaji në mënyrë të ligjshme ka hyrë në Republikën e Maqedonisë kur e ka kaluar kufirin shtetëror dhe pas kontrolleve të kryera kufitare në vendkalimin kufitar i është lejuar hyrje, në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe Ligjit për kontroll kufitar.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, i huaji mund të hyjë në Republikën e Maqedonisë në kushte dhe procedurë në pajtim me ligjin.

2. Hyrja joligjore

Neni 10

(1) I huaji hyn në mënyrë joligjore në Republikën e Maqedonisë, nëse:

- e kalon kufirin shtetëror jashtë vendit, kohës ose mënyrës së përcaktuar për kalimin e kufirit shtetëror,
- e shmang kontrollin kufitar,
- gjatë hyrjes përdor dokumente të falsifikuara, të huaja ose jo të vlefshme ose dokumente tjera të përcaktuara për kalimin e kufirit shtetëror, si dhe dokumente tjera ose
- hyn para skadimit të ndalimit për hyrje në Republikën e Maqedonisë.

(2) Dispozita nga paragrafi (1) të këtij neni nuk i përket të huajit për të cilin ekzistojnë baza për dyshim se është viktimë e tregtisë me njerëz, nëse ka hyrë në mënyrë joligjore si pasojë e veprës penale "Tregti me njerëz".

(3) Dispozita nga paragrafi (1) i këtij neni nuk i përket të huajit i cili ka kërkuar njohje të të drejtës së mbrojtjes ndërkombëtare në pajtim me Ligjin për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme.

3. Kushtet për hyrje

Neni 11

(1) I huaji i cili ka për qëllim të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë në kohëzgjatje jo më gjatë se 90 ditë në cilën do periudhë prej 180 ditëve, periudha e të cilit i paraprin çdo dite të qëndrimit, do të hyjë në Republikën e Maqedonisë, nëse:

(a) posedon dokument të vlefshëm udhëtimi ose dokument tjetër të përcaktuar për kalimin e kufirit shtetëror. Dokumenti i udhëtimit duhet t'i plotësojë kriteret në vijim:

- të ketë afat të vlefshmërisë së paku tre muaj pas datës së planifikuar të largimit të të huajit nga territori i Republikës së Maqedonisë, me ç'rast në raste të arsyeshme, të përcaktuara me ligj, mund të mos përmbushet ky obligim dhe

- të jetë lëshuar në 10 vitet paraprake,

(b) posedon vizë të vlefshme, nëse është e nevojshme në pajtim me aktin për përcaktimin e shteteve shtetasit e të cilave doemos duhet të posedojnë vizë kur e kalojnë kufirin e Republikës së Maqedonisë dhe të atyre shteteve shtetasit të të cilave u është hequr ai obligim (Regjimi i vizave të Republikës së Maqedonisë), përveç nëse posedon leje të vlefshme të qëndrimit,

(v) i arsyeton qëllimet dhe kushtet e qëndrimit të planifikuar dhe ka mjete për mbajtje, sikur gjatë kohëzgjatjes së qëndrimit të planifikuar, ashtu edhe për kthimin në vendin e tij amë ose transit në shtet tjetër e cila me siguri do ti pranojë ose është në mundësi mjetet e tilla t'i sigurojë në mënyrë ligjore,

(g) nuk është person për të cilin në sistemin e kontrollit të udhëtarëve dhe automjeteve i është dhënë paralajmërim për ndalim për hyrje dhe

(d) nuk paraqet kërcënim për rendin publik, sigurinë nacionale, shëndetin publik ose për marrëdhënie ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë.

(2) Datë e hyrjes në kuptim të këtij neni konsiderohet dita e parë e qëndrimit në territorin e Republikës së Maqedonisë, ndërsa datë e daljes konsiderohet dita e fundit e qëndrimit në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(3) Periudha e qëndrimit e lejuar në pajtim me lejen për qëndrim ose me vizën D nuk merret parasysh duke e marrë në konsideratë kohëzgjatjen e qëndrimit afatshkurtër në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(4) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, do t'i lejohet hyrja e të huajit:

(a) të cilit i jepet viza në kalimin kufitar në pajtim me nenin 41 të këtij ligji, nëse i plotëson kushtet nga paragrafi (1) pikat (a), (v), (g) dhe (d) të këtij neni;

(b) i cili nuk përmbush një nga shumë kushtet për hyrje nga paragrafi (1) i këtij neni, nga shkaqet humanitare, për shkak të interesit nacional të Republikës së Maqedonisë ose për shkak të përmbushjes së obligimeve nga marrëveshja ndërkombëtare;

(v) nëse posedon letërnjoftim të vlefshëm diplomatik, zyrtar, konsullor ose special, të lëshuar në pajtim më nenin 179 të këtij ligji, në periudhën kohore për të cilën është dhënë e njëjta dhe i përmbushin kushtet për hyrje nga paragrafi (1) pikat (a), (g) dhe (d) të këtij neni;

(g) shtetas i shtetit të tretë, i cili ka qëndrim të përhershëm të lejuar në vendin anëtar të Bashkimit Evropian ose nënshkruese e Marrëveshjes së Shengenit, posedon vizë të shumëfishtë të Shengenit "C" e vlefshme për të gjitha vendet anëtare të Bashkimit Evropian ose nënshkruese të Marrëveshjes së Shengenit ose posedon vizë të vlefshme të vendit të tretë me të cilën me vendim të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë është hequr regjimi i vizave për qëndrim afatshkurtër nëse i përmbush kushtet për hyrje nga paragrafi (1) pikat (a), (v), (g) dhe (d) të këtij neni dhe

(d) shtetas i vendit anëtar i Bashkimit Evropian ose nënshkrues i Marrëveshjes së Shengenit, bartës i letërnjoftimit ose është shtetas i vendit me të cilin Republika e Maqedonisë ka marrëveshje të ratifikuar ndërkombëtare me të cilin është paraparë hyrje pa viza në Republikën e Maqedonisë, nëse i përmbush kushtet për hyrje nga paragrafi (1) pikat (v), (g) dhe (d) të këtij neni.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Punëve të Jashtme mund të vendosë në Republikën e Maqedonisë të hyjë dhe në afat të shkurtës të qëndrojë i huaji i cili posedon qëndrim të përkohshëm në vendin anëtar të Bashkimit Evropian ose nënshkruese e marrëveshjes së Shengenit nëse i përmbush kushtet për hyrje nga paragrafi (1) pikat (a),(v),(g) dhe (d)) të këtij neni, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Mjetet e nevojshme për mbajtje

Neni 12

(1) Mjetet e nevojshme për mbajtje sipas nenit 11 paragrafit (1) pikës (v) të këtij ligji, vlerësohen në pajtim me kohëzgjatjen dhe qëllimet e qëndrimit, duke marrë parasysh vendimin e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë nga paragrafi (2) i këtij neni.

(2) Qeveria e Republikës së Maqedonisë e përcakton lartësinë e mjeteve për mbajtje të të huajit për periudhën e qëndrimit në Republikën e Maqedonisë, për kthim në shtetin nga i cili vjen ose për udhëtim në shtetin e tretë.

(3) Vlerësimi i mjeteve të nevojshme për mbajtje mund të realizohet në bazë të mjeteve me para në dorë, çeqeve të udhëtimit dhe kartelave kreditore në pronësi të të huajit ose nëpërmjet dëshmisë për posedimin e sendeve të patundshme në pajtim me ligjin (posedim të pronës së patundshme ose marrje me qira të pronës së patundshme në Republikën e Maqedonisë, në bazë të të cilës mund të sigurojë mjete për mbajtje gjatë kohës së qëndrimit në Republikën e Maqedonisë, mjete në bazë të investimeve të huaja direkte, bashkëpunim prodhues teknik dhe kooperim dhe të ngjashme).

(4) Letërgarancia dhe ftesa e e lëshuar nga personi fizik dhe juridik vendas ose i huaj ose organi i administratës shtetërore, kur një i huaj qëndron tek ai, mund të paraqesë dëshminë e posedimit të mjeteve për mbajtje.

Letërgarancia dhe ftesa e personit juridik dhe organi i administratës shtetërore

Neni 13

(1) Letërgaranci lëshon shtetasi i Republikës së Maqedonisë ose i huaji i cili ka leje qëndrimi në Republikën e Maqedonisë.

(2) Ftesë nga personi juridik lëshon personi i vendit apo personi i huaj juridik i regjistruar në Republikën e Maqedonisë, i cili e thërret të huajin për vizitë afariste,si dhe organi i administratës shtetërore.

(3) Letërgarancia dhe ftesa nga personi juridik dhe nga organi i administratës shtetërore pranohen si vërtetim për posedimin e mjeteve për mbajtje, përkatësisht ka siguruar vendqëndrim nëse përmbajnë deklarata të dhënësit të letërgarancisë, përkatësisht personit juridik se e ka ndërmarrë obligimin të sigurojë qëndrim dhe t'i mbulojë të gjitha shpenzimet për qëndrimin e të huajit në Republikën e Maqedonisë dhe lëshimin e tij të territorit të Republikës së Maqedonisë.

(4) Letërgarancia dhe ftesa nga personi juridik doemos duhet të jenë të verifikuara nga noteri, përveç ftesa e organit të administratës shtetërore.

Dokumentet të cilat e arsyetojnë qëllimin dhe rrethanat e qëndrimit të paraparë

Neni 14

Qëllimin dhe rrethanat e qëndrimit të paraparë në Republikën e Maqedonisë sipas nenit 11 paragrafit (1) pikës v) të këtij ligji, i huaji i vërteton me dokumentet e mëposhtme:

a) për udhëtime afariste:

- ftesa nga kompanitë ose personat e tjerë juridikë për pjesëmarrje në takim apo ngjarje tjetër që lidhet me tregtinë, biznesin apo ndonjë bashkëpunim tjetër,

- dokumentacion tjetër në bazë të të cilit mund të konstatohet ekzistimi i bashkëpunimit tregtar, afarist ose ndonjë bashkëpunimi tjetër dhe
- bileta për pjesëmarrje në panaire dhe kongrese.

b) për udhëtime për të ndjekur kurse, studim ose trajnim profesional:
- vërtetim për pranim në institucion arsimor për ndjerkje të kurseve profesionale ose teorike në suaza të trajnimit fillor ose të avancuar dhe
- kartat / legjitimacione të studentit ose certifikatat për kurset e regjistruara.

v) për udhëtime me qëllim turistik ose vizita private:
1) dëshmi për akomodim:
- ftesën ose letrën e garancisë nga personi tek i cili i huaji vjen në vizitë;
- dëshmi nga institucioni i cili ofron shërbime të akomodimit ose dokument tjetër të përshtatshëm në të cilin është theksuar strehimi i parashikuar.

2) dëshmi në lidhje me udhëtimin e planifikuar:
- konfirmimin e rezervimit të udhëtimi të organizuar ose të ndonjë dokumenti tjetër të përshtatshëm në të cilën është theksuar plani i udhëtimit.

3) dëshmi për kthim:
- biletë kthyese ose biletë tjetër.

(g) për udhëtime me qëllim të pjesëmarrjes në ngjarje politike, shkencore, kulturore, sportive ose fetare ose për udhëtime për arsye të tjera (ftesa, bileta, vërtetim për regjistrim ose programe në të cilat, kur është e mundur, është theksuar emri i organizatës nikoqire dhe kohëzgjatja e qëndrimit ose ndonjë dokument tjetër i përshtatshëm në të cilën është theksuar arsyeja e vizitës).

Hyrja me pasaportë të përbashkët

Neni 15

I huaji i regjistruar në dokumentin e udhëtimit të personi tjetër, nëse i plotëson kushtet e përcaktuara me këtë ligj, hyn në Republikën e Maqedonisë dhe e lë shtetin vetëm me shoqërimin e personit, pasaporta e të cilit është e regjistruar.

4. Obligimi i transportuesve

Neni 16

(1) Personi fizik ose juridik i cili është angazhuar profesionalisht me transport të udhëtarëve mund të sjellë të huaj në territorin e Republikës së Maqedonisë në rrugë tokësore, ajrore ose nga liqeni vetëm nëse i huaji ka dokument udhëtimi të vlefshëm ose një dokument tjetër të përcaktuar për kalimin e kufirit shtetëror, vizë valide ose leje qëndrimi, nëse është e nevojshme.

(2) Transportuesi i cili në kundërshtim me paragrafin (1) të këtij neni, do të sjellë të huaj të cilit i është refuzuar hyrja në Republikën e Maqedonisë, është i detyruar që menjëherë ose brenda afatit që do ta përcaktojë Ministria e Punëve të Brendshme, në shpenzim të tij ta largojë të huajin nga Republika e Maqedonisë deri në vendin nga i cili është marrë, deri në vendin që i ka lëshuar dokumentin e udhëtimit ose në vendin në të cilin është garantuar hyrja ose të gjejë mënyrë për transportimin e tij të mëtejshëm, si dhe të bartë shpenzimet e mbajtjes oselargimit të tij të përkohshëm në përputhje me këtë ligj .

(3) Në rast kur transportuesi nuk mund të veprojë në përputhje me paragrafin (2) të këtij neni, është i detyruar me shpenzimet e veta të gjejë një mënyrë tjetër të transportit ose nësenënyrë tjetër e transportit nuk është menjëherë e mundshme, të bartë shpenzimet që do të dalin për kohën e qëndrimit dhe largimin e të huajit.

(4) Në rastet kur i huaji është në transit i refuzohet hyrja në Republikën e Maqedonisë, nëpunësi policorë i Ministrisë së Punëve të Brendshme vepron në përputhje me paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni.

(5) Në rastet nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni, nëpunësi policor është i detyruar të ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për parandalimin e të huajit që i është refuzuar hyrja, në mënyrë ilegale të hyjë në Republikën e Maqedonisë.

II. Refuzimi i hyrjes

Neni 17

(1) Të huajit që nuk i plotëson kushtet për hyrje dhe i cili nuk i përket përjashtimeve të përcaktuara në nenin 11 të këtij ligji, do t'i refuzohet hyrja në Republikën e Maqedonisë.

(2) Refuzimi i hyrjes nuk do të jetë në kundërshtim me zbatimin e dispozitave të veçanta për të drejtën e mbrojtjes ndërkombëtare.

(3) Aktvendim për refuzimin e hyrjes së të huajit në Republikën e Maqedonisë miraton a Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Kundër aktvendimit për refuzimin e hyrjes, i huaji ka të drejtë ankese në pajtim me nenin 18 të këtij ligji.

(5) E dhëna për refuzimin e hyrjes vendoset në dokumentin e udhëtimit të të huajit, nëse e posedon, si dhe në sistemin e kontrollit të udhëtarëve dhe automjeteve.

(6) Nëpunësit policorë kompetentë për kontroll kufitar sigurojnë që i huaji të cilit i refuzohet hyrja, të mos hyjë në territorin e Republikës së Maqedonisë.

Ankesa

Neni 18

(1) Kundër aktvendimit për refuzim të hyrjes nga neni 17 paragrafi (3) të këtij ligji, i huaji ka të drejtë ankese ndaj aktvendimit e cila dorëzohet me shkrim në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e tij cirilik, në afat prej tetë ditësh nga dita e marrjes së aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë me pagim e taksës administrative të përcaktuar me ligj.

(2) Ankesa nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e prolongon ekzekutimin e aktvendimit.

(3) Vendimi i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, do të miratohet në afat prej 15 ditëve nga dita e paraqitjes së ankesës.

(4) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë mund të ngritet kontest administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(5) Në rast se procedura e ankesës rezulton me anulimin e aktvendimit të miratuar fillimisht, në dokumentin e udhëtimit të të huajit ose në vizën e ngjitur ose nëpërmjet vulës me të cilën është refuzuar hyrja, vendoset vulë me shenjë e anuluar dhe veprohet në përputhje me vendimin përfundimtar.

Mbrojtja e veçantë nga hyrja e refuzuar

Neni 19

(1) Në bazë të nenit 17 të këtij ligji nuk mund t'i refuzohet hyrja të huajit:
- i cili shpreh qëllim për të paraqitur kërkesë për njohjen e të drejtës për mbrojtje ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë,
- i cili do të paraqesë kërkesë për njohjen e të drejtës për mbrojtje ndërkombëtare në vendkalimet kufitare në Republikën e Maqedonisë ose
- të cilit Republika e Maqedonisë ia pranon të drejtën e mbrojtjes ndërkombëtare.

III. Lëshimi i shtetit

Liria e lëvizjes

Neni 20

(1) I huaji mund të largohet lirisht nga Republika e Maqedonisë në pajtim me këtë ligj.

(2) Të huajit nuk do t'i lejohet të largohet nga Republika e Maqedonisë nëse:

- nuk posedon dokument të vlefshëm udhëtimi ose dokument tjetër të përcaktuar për kalimin e kufirit shtetëror ose vizë valide nëse është e nevojshme për çka nuk do t'i lejohet hyrje në shtet tjetër ose gjatë daljes nga Republika e Maqedonisë përdor dokumentin e falsifikuar, korrigjuar ose dokument të rreme të udhëtimit ose dokument tjetër të përcaktuar për kalimin e kufirit shtetëror ose vizë të vlefshme nëse është e nevojshme,
- kundër tij është ngritur procedurë penale, kundërvajtëse ose procedurë gjyqësore ose
- nëse atë e kërkon gjykata kompetente.

Obligimi i të huajit për ta lëshuar shtetin

Neni 21

I huaji është i obliguar ta lëshojë Republikën e Maqedonisë:

- deri në kalimin e afatit të përcaktuar me vizë,
- kur viza e lëshuar është anuluar,
- deri në kalimin e afatit të përcaktuar në lejen për qëndrim të përkohshëm,
- kur i është marrë ose hequr e drejta e qëndrimit,
- kur është miratuar aktvendim për kthim të të huajit,
- kur është dëbuar nga Republika e Maqedonisë ose
- më së voni deri në mbarimin e afatit prej 90 ditëve gjatë 180 ditëve që paraprijnë çdo qëndrim ditor, nëse për hyrje në Republikën e Maqedonisë nuk është e nevojshme vizë.

Neni 22

(1) I huaji i cili ka më shumë dokumente udhëtimi, është i detyruar të largohet nga vendi me dokumentin e udhëtimit me të cilin ka hyrë ose me zëvendësimin e tij që është pranuar nga Republika e Maqedonisë.

(2) I huaji i cili është regjistruar në dokumentin e udhëtimit të personit tjetër, hyn dhe e lëshon Republikën e Maqedonisë vetëm me personin në dokumentin e udhëtimit të të cilit është regjistruar.

Kreu III

VIZAT

Lëshimi i vizave

Neni 23

(1) Viza i lëshohet të huajit me qëllim që të:

- hyjë në Republikën e Maqedonisë dhe të qëndrojë në afat të shkurtër në periudhë kohore të përcaktuar me vizë,
- hyjë në Republikën e Maqedonisë dhe të qëndrojë me qëllim të rregullimit të qëndrimit të përkohshëm dhe
- kalojë nëpër territorin ose zonën ndërkombëtare të transitit në aeroport në Republikën e Maqedonisë.

(2) I huaji është i detyruar ta sigurojë vizën para hyrjes së tij në Republikën e Maqedonisë, përveç rasteve të përcaktuara me këtë ligj.

(3) I huaji qëndron në Republikën e Maqedonisë vetëm për qëllimin për të cilin është lëshuar viza.

(4) Posedimi i vizës i jep të huajit të drejtën për të hyrë në Republikën e Maqedonisë, përveç rasteve të përcaktuara në nenin 17 të këtij ligji.

1. Llojet e vizave

Neni 24

Llojet e vizave janë:

- Viza transitore e aeroportit (viza A),
- Viza për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C) dhe
- Viza për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D).

Viza transitore e aeroportit (viza A)

Neni 25

(1) Të huajt të cilët nuk e lëshojnë zonën ndërkombëtare të transitit në aeroportet në Republikën e Maqedonisë ose aeroplanin, nuk duhet të posedojnë vizë transiti të aeroportit.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, Qeveria e Republikës së Maqedonisë mund të vendosë se për shtetasit e shteteve të caktuara është e nevojshme vizë transiti e aeroportit.

(3) Nga kërkesa për posedim të vizës transitore të aeroportit, të paraparë në paragrafin (2) të këtij janë përjashtuar edhe kategoritë e personave në vijim:

- anëtarët e familjeve të shtetasve të Republikës së Maqedonisë,
- bartësit e pasaportës diplomatike ose
- anëtarët e ekuipazhit të mjeteve të aviacionit.

(4) Në bazë të vizës nga paragrafi (2) i këtij neni, i huaji mund të mbahet në zonën ndërkombëtare të transitit në aeroport deri në vazhdimin e udhëtimit me fluturimin e parë vijues ndërkombëtar.

(5) Mbajtja e të huajit në zonën ndërkombëtare të transitit në aeroport në Republikën e Maqedonisë në bazë të vizës nga paragrafi (2) i këtij neni nuk konsiderohet për hyrje në Republikën e Maqedonisë dhe i huaji nuk guxon ta lëshojë atë zonë.

Viza për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C)

Neni 26

(1) Viza për qëndrim afatshkurtër dhe transit (vizë C) i lëshohet të huajit për një, dy ose më shumë hyrje për të gjitha qëllimet e udhëtimit në Republikën e Maqedonisë, përveç atyre për të cilët është lëshuar viza për transit në aeroport (viza A) ose viza për të rregulluar qëndrimin e përkohshëm (viza D).

(2) Qëndrimi në bazë të vizës së lëshuar C nuk guxon të kalojë 90 ditë gjatë 180 ditëve që i paraprijnë qëndrimit të çdo dite.

(3) Nëse viza C lëshohet për qëllime transiti, i huaji ka të drejtë të qëndrojë një herë më së shumti deri në pesë ditë në territorin e Republikës së Maqedonisë, duke pasur parasysh paragrafin (2) të këtij neni.

Viza për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D)

Neni 27

(1) Viza për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D) lëshohet për një hyrje dhe të drejtën e qëndrimit deri në 30 ditë, për të huaj që ka për qëllim të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë për shkaqet e përcaktuara në nenin 71 të këtij ligji.

(2) I huaji nuk mund të realizojë të drejtat dhe detyrimet që rrjedhin nga qëllimi për të cilin ai qëndron në Republikën e Maqedonisë vetëm në bazë të vizës së lëshuar për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D).

(3) Viza nga paragrafi (1) i këtij neni lëshohet pas miratimit të Aktvendimit për qëndrim të përkohshëm nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) I huaji, të cilit i është lëshuar viza nga paragrafi (1) i këtij neni, është i detyruar që në afat prej pesë ditësh nga dita e hyrjes në Republikën e Maqedonisë të paraqitet në Ministrinë e Punëve të Brendshme, e cila në afat prej 25 ditëve nga dita e paraqitjes do t'i lëshojë leje për qëndrim të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë.

2. Lëshimi i vizës

Kërkesa për lëshimin e vizës

Neni 28

(1) I huaji paraqet kërkesë për lëshimin e vizës te përfaqësia konsullore diplomatike kompetente (rezidente apo jorezidente) të Republikës së Maqedonisë, jo më gjatë se gjashtë muaj dhe jo më shkurtër se 15 ditë përpara fillimit të udhëtimit të planifikuar.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, kërkesa për lëshimin e vizës mund të paraqitet edhe nëpërmjet përfaqësisë konsullore diplomatike të huaj të shtetit me të cilin Republika e Maqedonisë ka nënshkruar marrëveshje bilaterale për përfaqësim konsullor në vendet e treta, nëpërmjet ofruesve të jashtëm të shërbimeve për viza ose ndërmjetësuesit tregtarë, në mënyrën e përcaktuar në nenin 199 paragrafin (1) alinenë (1) të këtij ligji.

(3) Përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë mund t'i kërkojë kërkuesit të caktojë termin për paraqitjen e kërkesës për vizë.

(4) Kërkesa dorëzohet personalisht, përveç në rastet e përcaktuara në paragrafët (5) dhe (6) të këtij ligji.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (4) i këtij neni kërkesa për lëshimin e vizës mund të paraqitet edhe nga personi fizik ose juridik i autorizuar kur:

- i huaji është person me pengesa dhe
- i huaji njihet mirë dhe nuk ekziston dyshim për qëllimin e tij të ndershëm.

(6) Për person të mitur, kërkesa nga paragrafi (4) i këtij neni dorëzohet personalisht nga prindi ose kujdestari.

(7) Për personat e përfshirë në dokumentin e udhëtimit parashtrohet kërkesë e veçantë për lëshimin e vizës.

(8) Me kërkesën për lëshimin e vizës për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D) parashtruesi i kërkesës detyrimisht paraqet edhe kërkesë për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm dhe dokumentacionin e nevojshëm shoqërues të përcaktuar me nenet 72 dhe 73 paragrafin (7) të këtij ligji, si dhe dokumente tjera të përcaktuara me këtë ligj.

Intervistë me kërkuesin e vizës

Neni 29

(1) Përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë para lëshimit të vizës, do ta thërrasë kërkuesin në bisedë me qëllim që t'i arsyetojë shkaqet e paraqitura në kërkesën për lëshmin e vizës dhe veçanërisht nëse ka dyshime në lidhje me qëllimin e vizitës ose në qëllimin e të huajit për tu kthyer në vendin nga i cili vjen.

(2) Në rastet e përcaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji është i detyruar të paraqitet personalisht dhe nëse nuk vepron në mënyrën e theksuar kërkesa për vizë do të refuzohet.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, kur kërkuesi i vizës është i njohur dhe nuk ka dyshim në lidhje me qëllimin e tij të sinqertë, si dhe në rastin kur kërkesa paraqitet nëpërmjet një përfaqësie konsullore diplomatike të huaj të shtetit me të cilin Republika e Maqedonisë ka nënshkruar marrëveshje bilaterale për përfaqësim konsullor në vendet e treta ose nëpërmjet ofruesve të jashtëm të shërbimeve ose ndërmjetësve tregtarë, përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë mund të vendosë që të mos e thërrasë kërkuesin e vizës për bisedë.

Kushtet për lëshimin e vizës

Neni 30

(1) Viza i lëshohet të huajit nëse:

- dorëzon kërkesë të plotësuar dhe të nënshkruar për lëshimin e vizës,
- ka dokument të vlefshëm udhëtimi që përmban të paktën dy faqe boshe të njëpasnjëshme dhe është lëshuar gjatë 10 viteve të kaluara dhe vlefshmëria e saj duhet të jetë së paku tre muaj më e gjatë se vlefshmëria e vizës, përveç rasteve të justifikuara urgjente,
- dorëzon fotografi të përpunuar sipas standardeve të përcaktuara,
- dorëzon dëshmi për taksë konsullore të paguar për vizë, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj të veçantë,
- dorëzon dokumente me të cilat vërtetohet qëllimi dhe rrethanat e udhëtimit të planifikuar në Republikën e Maqedonisë,
- dorëzon dokumente në lidhje me vendosjen e siguruar dhe posedimin e mjeteve financiare për vetëmbajtje gjatë qëndrimit në Republikën e Maqedonisë dhe për kthim në vendin nga i cili vjen ose për transit në vend të tretë,
- posedon sigurim shëndetësor ose sigurim shëndetësor shtesë ose sigurim individual ose kolektiv të udhëtimit të përcaktuar me ligj të veçantë, marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë ose akt nënligjor,
- nuk përbën rrezik për rendin publik, rregullin publik, sigurinë kombëtare, shëndetin publik ose për marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë,
- nuk ekzistojnë shkaqe për refuzimin e hyrjes së përcaktuar në nenin 17 të këtij ligji dhe
- është plotësuar kushti nga neni 27 paragrafi (3) të këtij ligji.

(2) Obligim për të paraqitur sigurim shëndetësor, sigurim shëndetësor plotësues ose sigurim individual ose kolektiv të udhëtimit nuk kanë kategoritë e mëposhtme të personave:

- bartës të dokumenteve diplomatike, zyrtare ose dokumenteve tjera speciale të udhëtimit dhe
- lundrues detarë dhe kategori të tjera profesionale që veç më posedojnë sigurim të udhëtimit dhe shëndetësor për shkak të veprimtarisë së tyre profesionale.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, të huajit mund t'i jepet viza edhe kur nuk plotësohet ndonjë nga kushtet për lëshimin e vizës, nëse kjo është për arsye humanitare, për arsye të interesit nacional në Republikën e Maqedonisë ose në bazë të detyrimeve që rrjedhin nga marrëveshje ndërkombëtare e ratifikuar.

Dokumente shoqëruese

Neni 31

(1) Gjatë parashtrimit të kërkesës për transit në aeroport (viza A) ose vizë për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C), kërkuesi e dëshmon qëllimin dhe arsyetimin e qëndrimit, duke dorëzuar disa nga dokumentet e mëposhtme:

1) Për udhëtime afariste:

- ftesë nga firmë ose organ shtetëror për të marrë pjesë në takim, konferencë ose ngjarje që lidhen me tregtinë, industrinë ose punën,
- dokumente që tregojnë ekzistimin e marrëdhënieve tregtare dhe afariste,
- bileta për hyrje në panaire dhe kongrese, nëse është e nevojshme,
- dokumente me të cilat dëshmohet veprimtaria ekonomike e personit juridik dhe
- dokumente me të cilatn dëshmohet statusi i kërkuesit për marrëdhënie pune në personin juridik.

2) Për udhëtime për shkak të studimit ose llojet e tjera të trajnimeve:
- vërtetim për regjistrim në institucion arsimor për ndjekjen e ligjëratave profesionale ose teorike në suaza të trajnimeve bazë ose plotësuese dhe
- kartela studentore ose vërtetime për ligjërata në të cilat do të marrin pjesë.
3) Për udhëtim për shkaqe turistike ose personale:
a) dokumente lidhur me akomodimin:
- ftesë ose fletë garancie nga nikoqiri, nëse qëndron te dikush dhe
- dokument nga institucioni i cili siguron akomodim ose ndonjë dokument tjetër në të cilin theksohet akomodimi i paraparë,
b) dokumente lidhur me marshrutën e planifikuar:
- vërtetim për rezervim të udhëtimit të organizuar ose ndonjë dokument tjetër përkatës që tregon programin për udhëtimin e parashikuar dhe
- në rast të transitit: vizë ose leje tjetër për hyrje në shtet tjetër të destinacionit, bileta për udhëtim të mëtejshëm.
4) Për udhëtimet për evenimente politike, shkencore, kulturore, sportive ose fetare ose për arsye të tjera:
- (festa, bileta për hyrje, regjistrim ose programe me të cilat theksohet (nëse është e mundshme) emri i organizatës - nikoqir dhe kohëzgjatja e qëndrimit ose cili do dokument tjetër në të cilën theksohet qëllimi i udhëtimit).
5) Për udhëtime për anëtarët e delegacioneve zyrtare që sipas ftesës zyrtare të drejtuar te qeveris e vendit tjetër të marrin pjesë në mbledhje, konsultime, negociata apo programe shkëmbimi, si dhe ngjarje që mbahen në territorin e Republikës së Maqedonisë nga organizatat ndërqeveritare:
- letër të lëshuar nga organ i autorizuar i vendit tjetër në fjalë, me të cilën konfirmohet se kërkuesi është anëtar i delegacioni zyrtar që udhëton në Republikën e Maqedonisë për të marrë pjesë në ngjarjet e lartpërmendura, e shoqëruar me një kopje të ftesës zyrtare.
6) Për udhëtime për arsye mjekësore:
- dokument zyrtar nga institucioni shëndetësor që konfirmon nevojën për kujdes mjekësor në atë institucion dhe dëshmi për posedimin e mjeteve financiare për të paguar trajtimin mjekësor dhe
- rezervim të biletës për kthim ose biletë kthyese,
7) Dokumentacion që lejon vlerësimin e qëllimit të kërkuesit për lëshimin e vizës, të dalë nga territori i Republikës së Maqedonisë:
- dëshmi për mjete financiare për qëndrim në vend,
- dëshmi për punësim: certifikata nga llogaritë në banka,
- dëshmi për pronë të patundshme,
- dëshmi për integrim në vendin e qëndrimit: lidhje familjare; status profesional.
8) Dokumentet në lidhje me gjendjen familjare të kërkuesit për lëshimin e vizës:
- pajtim nga prindërit ose kujdestari ligjor (kur i mituri nuk udhëton me ta) dhe
- dëshmi për lidhje familjare me nikoqirin/personin i cili e dërgon ftesën.

Sigurimi shëndetësor, sigurimi shëndetësor plotësues ose sigurimi individual ose kolektiv i udhëtimit

Neni 32

(1) Sigurimi shëndetësor sipas nenit 30 paragrafit (1) alinesë (7) të këtij ligji paraqet sigurim shëndetësor të përcaktuar me ligj ose me marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar.

(2) Sigurimi shëndetësor plotësues ose sigurimi individual ose kolektiv i udhëtimit sipas nenit 30 paragrafit (1) alinesë (7) të këtij ligji, paraqet sigurim që mbulon shpenzimet eventuale që mund të paraqiten në lidhje me participimin për shkaqe mjekësore, ndërhyrje emergjente mjekësore, trajtim mjekësor urgjent ose vdekje të të huajit gjatë qëndrimit të tij në Republikën e Maqedonisë.

(3) Bartësit e pasaportave diplomatike përjashtohen nga kërkesa të posedojnë sigurimin e udhëtimit dhe sigurim shëndetësor.

Kriteret për lëshimin e vizave për më shumë hyrje

Neni 33

Viza për qëndrim afatshkurtër dhe viza për transit në aeroport lëshohen për më shumë hyrje, në pajtim me nenin 30 të këtij ligji nëse plotësohen kushtet e mëposhtme:
- kërkuesi e dëshmon nevojën ose e justifikon qëllimin për të të udhëtuar shpesh dhe/ose rregullisht, veçanërisht për shkak të statusit të tij profesional ose familjar dhe
- kërkuesi e dëshmon integritetin dhe besueshmërinë e tij, në veçanti përdorimin ligjor të vizave të mëparshme, gjendjen e tij ekonomike në vendin e origjinës dhe qëllimin e tij të vërtetë që ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë para përfundimit të vlefshmërisë së vizës për të cilën ai ka aplikuar.

Organet kompetente dhe shqyrtimi dhe vendimmarrja për kërkesën për lëshimin e vizës

Neni 34

(1) Për kërkesën e parashtruar për lëshimin e vizës vendos Ministria e Punëve të Jashtme kurse vizën e lëshon përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë.

(2) Në rastet kur ekziston dyshim se i huaji paraqet rrezik për rendin dhe rregullimin publik dhe sigurinë nacionale të Republikës së Maqedonisë, Ministria e Punëve të Jashtme është e detyruar të sigurojë pajtim paraprak nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Për kërkesën e parashtruar për lëshimin e vizës në kalimin kufitar, vendos Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Përfaqësia konsullore diplomatike e verifikon pranueshmërinë e kërkesës për dhënien e vizës sipas nenit 28 paragrafit 1 dhe nenit 30 të këtij ligji.

(5) Nëse kërkesa është e pranueshme, zyrtari konsullor kompetent në përfaqësinë konsullore diplomatike i fut të dhënat në S-INV në mënyrën e përcaktuar në akt nënligjor të posaçëm.

(6) Nëse nuk plotësohen kushtet e parapara në nenin 28 paragrafin 1 dhe nenin 30 të këtij ligji nëpunësi i autorizuar e kthen formularin e kërkesës dhe të gjitha dokumentet e paraqitur nga kërkuesi.

(7) Nese kerkesa per vizë nuk është terhequr lëshohet vizë në përputhje me nenin 30 të këtij ligji ose kërkesa për vizë refuzohet në përputhje me nenin 37 të këtij ligji.

(8) Refuzimi i mëparshëm i kërkesës për vizë nuk çon në refuzimin automatik të kërkesës së re. Kërkesa e re vlerësohet në bazë të të gjitha informatave të arritshme.

Afate për vendimmarrje

Neni 35

(1) Afati për vendosjen për lëshimin e vizës transit të aeroportit (viza A) dhe vizë për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C) është 15 ditë kalendarike, llogaritur nga dita e paraqitjes së kërkesës së plotë për vizë.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, afati mund të vazhdohet deri në 30 ditë kalendarike, veçanërisht kur është i nevojshëm shqyrtimi shtesë i kërkesës.

(3) Afati nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet deri në 60 ditë, kur në raste të veçanta është e nevojshme të dorëzohen dokumente shtesë ose pajtim paraprak.

(4) Në rast të vendosjes për kërkesën për vizë të paraqitur për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D), Ministria e Punëve të Jashtme vendos në afat prej tri ditëve të punës, duke llogaritur nga dita e dorëzimit të aktvendimit për qëndrim të përkohshëm të miratuar nga Ministria e Punëve të Brendshme.

Afati i vlefshmërisë së vizës

Neni 36

(1) Viza transit e aeroportit (viza A) lëshohet me afat të vlefshmërisë deri në gjashtë muaj kurse viza për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C) lëshohet me afat të vlefshmërisë deri në një vit.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, viza për qëndrim afatshkurtër ose transit (viza C) lëshohet me afat vlefshmërie më të gjatë se një vit, kurse më së shumti deri në dy vjet, nëse kjo është me interes shkencor, ekonomik, kulturor, sportiv apo interes tjetër nacional të Republikës së Maqedonisë, për çka vendos Ministria e Punëve të Jashtme.

(3) Nëse nuk është në kundërshtim me nenin 30, paragrafin (1), pikën 2, të këtij ligji, vlefshmëria e vizës për qëndrim afatshkurtër për një hyrje, si dhe e vizës për transit në aeroport përfshin periudhë shtesë prej 15 ditësh.

(4) Viza për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D) lëshohet me afat vlefshmërie deri në 90 ditë.

Refuzimi i kërkesës për dhënien e vizës

Neni 37

Kërkesa për lëshimin e vizës refuzohet nëse kërkuesi:

- e tërheq kërkesën për lëshimin e vizës,
- nuk ka dokument udhëtimi të vlefshëm që përmban të paktën dy faqe bosh dhe është lëshuar gjatë 10 viteve të kaluara dhe nuk ka vlefshmëri të paktën tre muaj më të gjatë se vlefshmëria e vizës,
- nuk dorëzon fotografi të përpunuar sipas standardeve të përcaktuara,
- nuk e arsyeton qëllimin dhe rrethanat e qëndrimit të planifikuar,
- nuk i dorëzon dokumentet për taksë të paguar konsullore për vizë,
- nuk ka paraqitur dëshmi për strehimin e siguruar dhe posedimin e mjeteve financiare për vetëmbajtje gjatë qëndrimit në Republikën e Maqedonisë dhe për kthim në vendin nga i cili vjen ose për transit në vend të tretë,
- veç më ka qëndruar 90 ditë në territorin e Republikës së Maqedonisë gjatë periudhës vijuese prej 180 ditësh,
- nuk posedon sigurim shëndetësor ose sigurim shëndetësor shtesë ose sigurim individual ose kolektiv të udhëtimit të përcaktuar me ligj të veçantë, marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë ose akt nënligjor,
- përben rrezik për rendin publik, rregullin publik, sigurinë nacionale, shëndetin publik ose për marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë,
- ekzistojnë shkaqe për refuzimin e hyrjes së përcaktuar në nenin 17 të këtij ligji,
- nuk është miratuar aktvendim për miratimin e qëndrimit të përkohshëm në pajtim me nenin 75 paragrafin (3) të këtij ligji dhe
- ekziston dyshim i bazuar për besueshmërinë e deklaratës dhe të dokumenteve të dorëzuara për lëshim të vizës.

Kompetenca për miratimin e aktvendimit për refuzimin e kërkesës për lëshimin e vizës

Neni 38

(1) Për refuzimin e kërkesës për lëshimin e vizave dhe të kërkesës për anulimin dhe revokimin e vizës, Ministria e Punëve të Jashtme miraton aktvendim në formular të përcaktuar, të cilin përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë ia dorëzon të huajit.

(2) Për refuzimin e kërkesës për vizë të paraqitur në kalim kufitar të Republikës së Maqedonisë, aktvendim në formuar të përcaktuar miraton dhe dorëzon Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) E dhëna për aktvendimin e miratuar në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni dhe për dorëzimin e tij, futet në S-INV në mënyrën e përcaktuar me akt nënligjor.

(4) Në rast kur refuzohet kërkesa për vizë refuzohet për shkaqet e përmendura në nenin 37, alinenë 9 të këtij ligji, organi kompetent nuk është i obliguar të arsyetojë shkaqet nga të cilat është udhëhequr gjatë miratimit të aktvendimit të tillë.

Ankesa për aktvendimin e refuzimit të kërkesës për lëshimin e vizës

Neni 39

(1) Kundër aktvendimit për refuzimin e kërkesës për vizë, i huaji ka të drejtë për ankesë në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(2) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) dorëzohet me shkrim në gjuhën maqedonase dhe në shkrimin e saj cirilik, te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit, me pagimin e taksës administrative të përcaktuar me ligj.

(3) Ankesa nuk e prolongon realizimin e vendimit.

Neni 40

(1) Vendimin i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë miratohet në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të ankesës.

(2) Kundër Aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, mund të vendoset kontest administrativ para gjykatës kompetente në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(3) Në rast kur procedura e ankesës rezulton me anulimin e aktvendimit të miratuar fillimisht, në dokumentin e udhëtimit për të huajin (ose në formularin për vendosjen e vizës) nëpërmjet vulës me të cilën shënohet shkurtimi, anulimi ose heqja e vizës, vihet vulë me shenjë "e anuluar".

Viza e lëshuar në vendkalimin kufitar

Neni 41

(1) Viza për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C), për hyrje me të drejtë të qëndrimit deri 15 ditë, me përjashtim të nenit 34 të këtij ligji, mund të lëshohet edhe në vendkalimin kufitar nëse është me interes nacional të Republikës së Maqedonisë, për shkaqe humanitare ose nëse është paraparë me ratifikimin e marrëveshjes ndërkombëtare.

(2) Në rastet kur viza nuk mund të vendoset në dokumentin e udhëtimit, ajo vendoset në formular të veçantë për vendosjen e vizave.

(3) Viza nga paragrafi (1) i këtij neni, do të lëshohet, nëse:

- i huaji i plotëson kushtet e përgjithshme për hyrje në

Republikën e Maqedonisë nga neni 11 paragrafi (1) pikat (a), (v), (g) dhe d) të këtij ligji,

- i huaji ka dorëzuar dokumente me të cilat i dëshmon, shkaqet e paparapara dhe urgjente për hyrje në Republikën e Maqedonisë për shkak të të cilave nuk ka pasur mundësi të dorëzojë kërkesë për vizë paraprakisht dhe

- është siguruar kthim i të huajit në shtet në të cilin qëndron ose në të cilin hyn në Republikën e Maqedonisë.

(4) Viza në vendkalimin kufitar me qëllim të transitimit përmes territorit të Republikës së Maqedonisë, mund të lëshohet për lundrues detarë nëse i plotësojnë kushtet e paragrafit (3) të këtij neni dhe nëse e kalojnë kufirin me qëllim të hipjes ose zbritjes nga objekti lundrues në të cilin do të punojnë ose kanë punuar si anëtarë të ekuipazhit.

(5) Nëse nuk janë plotësuar kushtet për lëshimin e vizës në vendkalimin kufitar nga paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni, si dhe nëse ekziston dyshimi i matur për autenticitetin e dokumenteve shoqëruese të dorëzuara nga kërkuesi ose autenticiteti i përmbajtjes së tyre, besueshmëria e deklaratave të lëshuara nga kërkuesi ose qëllimi i tij që ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë para skadimit të vizës për të cilën ka parashtruar kërkesë, miratohet aktvendim në pajtim me nenin 38 paragrafin (2) të këtij ligji.

(6) Kundër aktvendimit nga paragrafi (5) i këtij neni i huaji ka të drejtë për ankesë, në pajtim me nenin 39 të këtij ligji.

Forma dhe përmbajtja e vizës

Neni 42

(1) Viza lëshohet në formë të etiketës, që ngjitet në dokumentin e udhëtimit.

(2) Viza përmban këto të dhëna:

- emrin dhe mbiemrin e të huajit,
- llojin e vizës,
-afatin e vlefshmërisë së vizës,
-kohëzgjatjen e qëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
-numrin e hyrjeve,
- numrin e pasaportat të të huajit,
- vendin dhe datën e lëshimit të vizës,
-vërejtje nga organi kompetent që e lëshon vizën,
- vulën e organit kompetent i cili e lëshon dhe nënshkruan për personin e autorizuar,
- zonën e lexueshme të makinës dhe
- vendin për fotografi.

(3) Viza përmban shënime të vendosura mbrojtëse.

(4) Të dhënat e vizës vendosen dhe shtypen në mënyrë elektronike, në ç'rast në letrën ngjitëse të shtypur, të dhënat nuk mund në ndryshohet ose shlyhen në mënyrë mekanike ose me dorë.

(5) Etiketa për vizë mund të plotësohet me dorë vetëm në rast të fuqisë madhore, në ç'rast të dhënat e vendosura një herë nuk mund të shlyhen ose të ndryshohen me dorë.

(6) Për plotësimin me dorë të etiketës për vizë nga paragrafi (5) i këtij neni, është e nevojshme të merret pëlqim nga organi kompetent për lëshimin e vizës.

(7) Për personat të cilët janë të përfshirë në dokumentin e udhëtimit të të huajit dhe për të cilat janë parashtruar kërkesa të veçanta për lëshimin e vizës, për dokument të udhëtimit ngjiten letra ngjitëse të veçanta për vizë për çdo person.

(8) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, letra ngjitëse për vizë ngjitet në formular në të cilin ngjitet viza në rast kur dokumenti i udhëtimit nuk pranohet nga Republika e Maqedonisë, e përcaktuar me dispozita nënligjore në pajtim me nenin 199 paragrafin (1) alinenë 2 të këtij ligji.

(9) Formularin për vendosjen e vizës e lëshon/ siguron përfaqësia konsullore diplomatike në Republikën e Maqedonisë, përkatësisht Ministria e Punëve të Brendshme, nëse viza lëshohet në vendkalimin kufitar.

(10) Të dhënat për ngjitjen e letrës ngjitëse për vizë në formularin në të cilin ngjitet viza në rast kur dokumenti i udhëtimit nuk njihet nga Republika e Maqedonisë, vendoset në S-INV, në mënyrë të përcaktuar me dispozitën e miratuar nga ministri i Punëve të Jashtme.

Heqja dhe asgjësimi i letrës ngjitëse të plotësuar për vizë

Neni 43

(1) Në rast kur do të hiqet gabimi i shtypit ose gabimi teknik i ngjitëses për vizë, e njëjta hiqet, në pajtim me mënyrën e përcaktuar.

(2) Asgjësimi i letrës së vizës së hequr, si dhe i letrës ngjitëse të shtypur të vizës së asgjësuar ose të tërhequr, të cilat nuk janë të ngjitura në dokumentin e udhëtimit të të të huajit ose në formularin për vendosjen e vizës nga neni 42 paragrafi (8) i këtij ligji, bëhet nga komisioni i formuar nga ministri i Punëve të Jashtme, të përbërë nga tre anëtarë nga Ministria e Punëve të Jashtme.

Vazhdimi i vizës

Neni 44

(1) Viza e lëshuar për qëndrim afatshkurtër dhe transit (viza C) mund të vazhdohet një herë për shkak të fuqisë madhore dhe shkaqeve humanitare të cilat e kanë penguar të huajin ta lëshojë Republikën e Maqedonisë, para skadimit të vlefshmërisë ose kohëzgjatjes së qëndrimit të miratuar me vizë.

(2) Viza nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet një herë edhe nëse poseduesi i vizës e arsyeton vazhdimin me sigurimin e dëshmisë për ekzistimin e shkaqeve serioze personale, në ç'rast kohëzgjatja e plotë në vend nuk guxon të jetë më e gjatë se 90 ditë gjatë 180 ditëve të cilat i paraprijnë çdo dite të qëndrimit në Republikën e Maqedonisë.

(3) Për vazhdimin e vizës nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, arkëtohet taksë për vizë, në pajtim me Ligjin për taksa administrative.

(4) Viza vazhdohet në llojin e ngjitëses së vizës, nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(5) E dhëna për vazhdimin e vizës vendoset në S-INV, në mënyrë të përcaktuar me dispozita të miratuara nga ministri i Punëve të Jashtme.

(6) Nëse kërkuesi e tërheq kërkesën për vazhdimin e vizës, Ministria e Punëve të Brendshme miraton aktvendim për ndërprerjen e procedurës, në afat prej 15 ditësh nga dita e tërheqjes së kërkesës.

Shkurtimi i vlefshmërisë së vizës së lëshuar

Neni 45

(1) Ministria e Punëve të Brendshme në vendkalimet kufitare do ta shkurtojë vlefshmërinë e vizës së lëshuar, nëse vërtetohet se i huaji nuk ka mjete të mjaftueshme për mbajtje për kohën e përcaktuar të qëndrimit në Republikën e Maqedonisë ose nëse i huaji do ta tejkalonte periudhën e lejuar të qëndrimit prej 90 ditësh në periudhën prej 180 ditësh, duke llogaritur nga dita e parë e hyrjes.

(2) Vlefshmëria e vizës shkurtohet me lëshimin e ngjitëses së re nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) E dhëna për shkurtimin e vlefshmërisë të vizës së lëshuar vendoset në S-INV, në mënyrë të përcaktuar me dispozitë të miratuara nga ministri i Punëve të Jashtme.

Anulimi dhe revokimi i vizës

Neni 46

(1) Viza do të anulohet, nëse:

- në mënyrë plotësuese përcaktohet se i huaji gjatë lëshimit të vizës nuk e ka plotësuar ndonjrin nga kushtet për lëshimin e vizës të përcaktuar me këtë ligj,

- i huaji në kërkesën për lëshimin e vizës ka dhënë të dhëna të pasakta për identitetin e tij, për qëllimin dhe rrethanat e udhëtimit, transitin dhe qëndrimin ose të dhëna të tjera të pavërteta, është shërbyer me dokumente tjera të falsifikuara, të huaja ose të pavlefshme ose dokumente të tjera ose e drejta për qëndrim i është hequr ose është kthyer ose dëbuar nga Republika e Maqedonisë ose

- i huaji në kërkesën për lëshimin e vizës ka dhënë të dhëna të pavërteta për identitetin e tij, për qëllimin dhe rrethanat e udhëtimit, transitin dhe qëndrimin ose të dhëna të tjera të pavërteta, është shërbyer me dokumente tjera të falsifikuara, të huaja ose të pavlefshme ose dokumente të tjera ose e drejta e qëndrimit i është hequr ose është kthyer ose dëbuar nga Republika e Maqedonisë.

(2) Viza do të revokohet:

- nëse vërtetohet se i huaji më tutje nuk i plotëson kushtet për lëshimin e vizës dhe

- me kërkesë të poseduesit të vizës.

(3) Vizën e anulon dhe revokon Ministria e Punëve të Brendshme, ndërsa nëse i huaji nuk ka realizuar hyrje në Republikën e Maqedonisë, vizën e anulon dhe e revokon përfaqësia konsullore diplomatike në Republikën e Maqedonisë që e ka lëshuar vizën, me vendim paraprak të Ministrisë së Punëve të Jashtme.

(4) Anulimi dhe revokimi i vizës qartë shënohet në dokumentin e udhëtimit të personit të huaj, përkatësisht në formularin për vendosjen e vizës.

(5) I huaji i cili gjendet në Republikën e Maqedonisë dhe të cilit viza i është anuluar ose tërhequr, është i obliguar që menjëherë ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë.

(6) Për anulimin dhe revokimin e vizës, organi kompetent nga paragrafi (3) i këtij neni, në afat prej tri ditësh miraton aktvendim në formular të përcaktuar, që i dorëzohet të huajit.

(7) Pamundësia e bartësit të vizës që të paraqesë në kufi një ose më shumë dokumente shoqëruese të cekura në nenin 31 paragrafin (3), të këtij ligji, nuk nënkupton miratim automatik të vendimit për anulimin ose revokimin e vizës.

Ankesa për aktvendimin e vizës së anuluar dhe të revokuar

Neni 47

(1) Kundër aktvendimit për anulimin dhe tërheqjen e vizës, i huaji ka të drejtë për ankesë, përpos nëse kërkesa për tërheqje është dorëzuar nga poseduesi i vizës.

(2) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) dorëzohet me shkrim në gjuhën maqedonase, në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit, me pagimin e taksës administrative të përcaktuar me ligj.

(3) Ankesa nuk e prolongon realizimin e aktvendimit.

(4) Vendimi i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë miratohet në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të ankesës.

(5) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të dytë, mund të paraqitet kontest administrativ në gjykatën kompetente në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(6) E dhëna për anulimin ose tërheqjen e vizës vendoset në S-INV, në mënyrë të përcaktuar me dispozitën e miratuar nga ministri i Punëve të Jashtme.

3. Sistemi informativ nacional i vizave (S-INV)

Vendosja

Neni 48

Në Ministrinë e Punëve të Jashtme vendoset Sistemi informativ nacional i vizave (S-INV).

Neni 49

(1) Në S-INV mund të përpunohen këto të dhëna për dorëzuesit e kërkesave për vizë; emri dhe mbiemri (mbiemrat paraprakë); emri i nënës dhe babait; data dhe vendi i lindjes; gjinia; shteti i lindjes; shtetësia/shtetësitë; shtetësia paraprake; numri i letërnjoftimit (fakultative); gjendja martesore; lloji i pasaportës; nëse është i lejuar kthimi në shtetin e qëndrimit, nëse nuk është vendi amë i parashtruesit të kërkesës; profesioni; punëdhënësi, adresa e punëdhënësit dhe numri i telefonit; emri dhe mbiemri i institucionit arsimor dhe numri i telefonit (për studentë); destinacioni kryesor; lloji i vizës; numri i hyrjes të cilat kërkohen; kohëzgjatja e qëndrimit; viza të lëshuara paraprakisht (në tre vitet e fundit) dhe vlefshmëria e tyre, nëse është e lejuar hyrja në shtet në destinacionin përfundimtar (në rast transit); qëndrime paraprake në Republikën e Maqedonisë; qëllimi i udhëtimit; data e arritjes, data e shkuarjes; vendkalimi kufitar gjatë hyrjes së parë ose drejtimi transit; lloji i mjetit transportues; emri adresa e personit vendas fizik ose juridik të thirrur, si dhe personi për kontakt; emri i hotelit ose adresa e përkohshme e qëndrimit në Republikën e Maqedonisë, kush i mbulon harxhimet e rrugës dhe për qëndrim; mjetet për mbajtje gjatë kohës së qëndrimit, dëshmi për taksën e paguar për vizë; dëshmi për avio buletë kthyese; mbiemri i bashkëshortit/es, mbiemri i lindjes i bashkëshortit/es, emri i bashkëshortit/es, data dhe vendi i lindjes së bashkëshortit/es; fëmijët; adresa e shtëpisë së kërkuesit numri i telefononit dhe adresa e postës elektronike; vendi dhe data e aplikimit; nënshkrimi i kërkuesit; për çfarë qëllime kërkohet viza; për çfarë qëllime kërkohet leja për qëndrim të përkohshëm dhe për cilën kohë; personi në bazë të statusit të të cilit në Republikën e Maqedonisë kërkon leje për qëndrim të përkohshëm; sigurimi shëndetësor,sigurimi shëndetësor shtesë, sigurimi individual ose kolektiv; lloji i arsimit; dëshmia për moshetueshmëri; dëshmia se nuk mbahet procedurë penale; fotografia me dimensione 3,5x4,5 cm me ngjyrë me sfond të bardhë; dëshmi për rezidencë në vendin anëtar të Bashkimit Evropian ose të Organizatës për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik (në tekstin e mëtejmë: OECD); fletë pronësia; marrëveshja e shitblerjes/ dëshmia për vlerën e pronës.

(2) Në S-INV vendosen dhe përpunohen edhe të dhënat për: aktvendimi për qëndrim të përkohshëm me dërgesë; aktvendimi për refuzimin e kërkesës për qëndrim të përkohshëm me dërgesë, mendimi i Ministrisë së Punëve të Brendshme lidhur me mundësinë për lëshimin e vizës për shtete të caktuara; mendimi nga Agjencia e Punësimit e Republikës së Maqedonisë lidhur me punën, për punëtorë të dërguar dhe sezonalë, viza të lëshuara, të vazhduara, të shkurtuara, të refuzuara, të anuluara dhe të tërhequra, tërheqja e kërkesës për viza, numri serik i letrave ngjitëse.

(3) Të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni përpunohen në procedurën për marrjen e vizës të përcaktuar me këtë ligj.

Organet kompetente për përpunimin e të dhënave në S-INV

Neni 50

Përpunimin e të dhënave në S-INV e kryejnë këto organe:

1) Ministria e Punëve të Jashmte;

2) Ministria e Punëve të Brendshme dhe

3) Agjencia për Punësim e Republikës së Maqedonisë.

Përpunimi i të dhënave personale

Neni 51

(1) Të dhënat personale që kanë të bëjnë me S-INV përpunohen në pajtim me qëllimet e përcaktuara me ligj dhe në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

(2) Të dhënat personale që janë të përfshira në proceset e përpunimit shlyhen menjëherë në rastet kur do të vërtetohet se nuk janë të sakta ose janë ndërprerë shkaqet, përkatësisht kushtet për shkak të të cilave e dhëna personale është përfshirë në ato procese.

(3) Të dhënat personale të përmbajtura në S-INV nga vendosja e tyre, deri në shlyerjen e tyre mund të jepen në shfrytëzim nën kushte dhe nën procedurë të përcaktuar me ligj dhe me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

Mirëmbajtja e S-INV

Neni 52

Ministria e Punëve të Jashtme kujdeset për mirëmbajtjen e S-INV në mënyrë të përcaktuar me dispozita të veçanta, me të cilën është përcaktuar puna e S-INV, si dhe në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

Përpunimi i të dhënave në S-INV

Neni 53

(1) Kërkesa për lëshimin e vizës dhe të dhënat e grumbullura nga kërkuesit e vizës, vendosen dhe përpunohen në S-INV.

(2) Personave të punësuar në organet kompetente të përcaktuara në nenin 50 të këtij ligji, mund t'u ndahet qasje në S-INV, nëse punojnë në vende të punës për të cilat është përcaktuar nevoja e përpunimit të të dhënave në S-INV.

(3) Personave nga paragrafi (2) i këtij neni, u merret qasja, nëse:

- nuk punojnë më në vendet e punës për të cilat është përcaktuar nevoja për përpunimin e të dhënave nga S-INV,
- pa autorizim i përpunojnë të dhënat e S-INV ose
- nuk i zbatojnë masat teknike dhe organizuese për siguri të S-INV.

(4) Mënyra e grumbullimit, vendosjes dhe përpunimit të të dhënave të grumbulluara nga kërkuesit evizave, ndarja e qasjes së organeve kompetente, nivelet e qasjes, kriteret e përafërta sipas të cilave përcaktohet niveli i qasjes, kohëzgjatja e qasjes, mënyra e përcaktimit të ndërprerjes dhe për heqjen e qasjes në të dhënat në S-INV rregullohen me dispozitat nënligjore që i miraton ministri i Punëve të Jashtme.

Përgjegjësia për kualitetin e të dhënave

Neni 54

(1) Organet kompetente nga neni 50 i këtij ligji, janë përgjegjës për kualitetin e të dhënave të vendosura në S-INV nga sfera e kompetencave të tyre dhe për autenticitetin dhe saktësinë e tyre.

(2) Personat e punësuar në organet kompetente janë të obliguar nga sfera e kompetencave të tyre t'i vendosin të dhënat në S-INV të përcaktuara në nenin 49 të këtij ligji.

Mënyra e përpunimit dhe afatet e ruajtjes së të dhënave në S-INV

Neni 55

(1) Të dhënat në S-INV përpunohen në formë elektronike vetëm për qëllimet e përcaktuara me ligj.

(2) Të dhënat në S-INV ruhet në formë elektronike për periudhën e nevojshme për realizimin e qëllimeve për të cilat të dhënat janë grumbulluar, por smë së shumti deri në pesë vjet nga dita e vendosjes së tyre, pastaj asgjsohen në mënyrë të përcaktuar me dispozita nënligjore, që i miraton ministri i Punëve të Jashtme.

Obligimi për ruajtjen e sekretit

Neni 56

Personat e punësuar në organet kompetente të cilëve u është ndarë qasje në S-INV, janë të obliguar t'i ruajnë si sekret të dhënat te të cilat kanë ardhur gjatë punës së tyre, si gjatë marrëdhënies së tyre të punës në organet shtetërore kompetente, ashtu edhe pas ndërprerjes së tyre, ndërsa të cilat paraqesin të dhëna personale në pajtim me ligjin.

Siguria për të dhënat në S-INV

Neni 57

Organet kompetente janë të obliguara që në pajtim me ligjin, t'i marrin të gjitha masat e nevojshme teknike dhe organizative që të sigurojnë mbrojtjen, përkatësisht sigurinë e të dhënave të cilat përpunohen në S-INV.

4. Dorëzimi i kërkesës dhe lëshimi i vizave përmes dhënësve të jashtëm të shërbimeve për viza ose ndërmjetësuesve tregtarë

Dhënësit e jashtëm të shërbimeve

Neni 58

(1) Dhënësi i jashtëm i shërbimeve është person i huaj juridik i regjistruar për kryerjen e shërbimeve për ndërmjetësimin e marrjes së vizës për shtete të huaja, i cili ndërmjetëson për grumbullimin e kërkesave për viza, në kuptimin e pranimit të kërkesës për vizë dhe dokumentacionit të nevojshëm varësisht nga lloji i vizës, përcjelljen e saj në përfaqësinë konsullore diplomatike kompetente në Republikën e Maqedonisë, si dhe lëshimin e pasaportës me vizë shtetasit të huaj i cili për vizë e ka dërguar nëpërmjet dhënësit të jashtëm të shërbimeve.

(2) Shqyrtimi i kërkesës për vizë, intervista, shtypja dhe ngjitja e letrës ngjitëse për vizë bëhet nga përfaqësia konsullore diplomatike në Republikën e Maqedonisë.

(3) Dhënësi i jashtëm i shërbimeve nuk ka qasje në S-INV të Ministrisë së Punëve të Jashtme.

Neni 59

(1) Bashkëpunimi me dhënësit e jashtëm të shërbimeve realizohet në bazë të marrëveshjes për bashkëpunim të lidhur ndërmjet dhënësit të jashtëm të shërbimit me Ministrinë e Punëve të Jashtme ose me përfaqësinë konsullore diplomatike në Republikën e Maqedonisë, sipas pëlqimit paraprak nga Ministria e Punëve të Jashtme.

(2) Marrëveshja për bashkëpunim nga paragrafi (1) i këtij neni, në veçanti i rregullon çështjet për:

- informatat e përgjithshme për regjimin e vizave të Republikës së Maqedonisë dhe formularët e kërkesës për viza dhe kërkesat për lëshimin e lejeve për qëndrim të përkohshëm të cilat dhënësi i jashtëm i shërbimeve i bën të arritshme për parashtruesit e kërkesave,

- masat teknike, organizative dhe të sigurisë të cilat duhet të plotësohen nga dhënësi i shërbimeve me qëllim të mbrojtjes së të dhënave personale nga asgjësimi i rastësishëm ose joligjor ose humbja e rastësishme, ndryshimi, shfrytëzimi i paautorizuar ose qasja në të dhënat personale,
- profesionalizmi dhe mënyra e sjelljes së të punësuarve të dhënësit të shërbimeve,
- shuma e kompensimit të shërbimit të kryer nga dhënësi,
- kontrolli për suksesin e zbatimit të aktiviteteve të dhënësit të shërbimit,
- mënyra e qasjes me kërkesat e përgjithshme të dërguara nga përfaqësia konsullore diplomatike, si dhe
- mënyra e kryerjes së mbikëqyrjes nga e përfaqësia konsullore diplomatike në Republikën e Maqedonisë.

Neni 60

(1) Zgjedhjen e dhënësit të jashtëm të shërbimeve e bën Ministria e Punëve të Jashtme në bazë të thirrjes publike ose në bazë të interesit të shprehur për bashkëpunim nga dhënësi i jashtëm i shërbimeve.

(2) Thirrja publike nga paragrafi (1) i këtij neni, publikohet në internet faqen e Ministrisë së Punëve të Jashtme, përkatësisht në përfaqësitë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë, me afat prej së paku 15 ditë pune për dorëzimin e dokumentacionit, llogaritur nga dita e publikimit të thirrjes publike.

(3) Për shërbimin e kryer dhënësi i jashtëm i shërbimit ka të drejtë për kompensim i cili paguhet nga kërkuesi i shërbimit.

(4) Shuma e kompensimit nga paragrafi (3) i këtij neni, nuk mund të jetë më e lartë se gjysma e kompensimit për taksën e vizës të përcaktuar me ligj.

(5) Mënyra e zgjedhjes së dhënësit të jashtëm të shërbimeve do të përcaktohet me dispozitë të veçantë që do ta miratojë ministri i Punëve të Jashtme.

Neni 61

Përfaqësia konsullore diplomatike siguron trajnim profesional për dhënësit e jashtëm të shërbimeve dhe kryen mbikëqyrje mbi zbatimin e marrëveshjes të nenit 59 të këtij ligji, me zgjedhje të rastësishme, në lokalet e dhënësit të jashtëm të shërbimeve.

Ndërmjetësuesit tregtarë

Neni 62

Bashkëpunimi me ndërmjetësuesit tregtarë realizohet në bazë të akreditimit të ndarë nga Ministria e Punëve të Jashtme për grumbullimin e kërkesave për viza për qëllime turistike (në tekstin e mëtejmë: akreditim).

Ndarja e akreditimit

Neni 63

(1) Akreditimin e nenit 62 të këtij ligji e ndan Ministria e Punëve të Jashtme, në afat prej 30 ditësh nga dita e dorëzimit të kërkesës për akreditim, në bazë të kontrollit të kryer të:

-statusit rrjedhës të ndërmjetësuesit tregtar (licenca, regjistri tregtar, marrëveshjet me bankën),
- marrëveshjet ekzistuese me partnerët tregtarë të themeluar në Republikën e Maqedonisë të cilët ofrojnë shërbime të vendosjes dhe organizojnë aranzhmane turistike dhe
- marrëveshjet ekzistuese me kompanitë transportuese të cilat përfshijnë transport të organizuar për në Republikën e Maqedonisë dhe kthimin e të huajve në vendin prej ku janë dërguar.

(2) Për marrjen e akreditimit, kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni ndërmjetësuesi tregtar e parashtron në përfaqësinë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë në periudhë prej 15 janar deri 15 mars të vitit rrjedhës për të cilën kërkohet akreditim.

(3) Me kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni, ndërmjetësuesi tregtar dorëzon edhe:

- leje për punë në sferën e turizmit ose kopje të vërtetuar në noter, në gjuhën maqedonase dhe në shkrimin e saj cirilik dhe në gjuhën angleze, në pajtim me ligjin,
- marrëveshje me partnerin tregtar të paragrafit (1) alinesë 2 të këtij neni dhe vendim për regjistrim në Regjistrin Qendror,
- marrëveshje me kompaninë transportuese nga paragrafi (1) alineja 3 e këtij neni,
- marrëveshje me kompaninë e sigurimit për sigurim grupor ose individual të turistëve,
- vlerësim të numrit të turistëve të cilët i shfrytëzojnë aranzhmanet turistike për udhëtim në Republikën e Maqedonisë dhe
- autorizim për përfaqësuesin e ndërmjetësuesit tregtar të autorizuar për dorëzimin e kërkesave të parashtruara për vizë dhe dokumentacioni i nevojshëm për përfaqësinë konsullore diplomatike, si dhe për marrjen e vizave të lëshuara, përkatësisht vendimeve për refuzimin e kërkesave për lëshimin e vizave.

(4) Akreditimi nga paragrafi (1) i këtij neni, lëshohet në gjuhën maqedonase dhe në shkrimin e saj cirilik dhe në gjuhën angleze dhe përmban të dhëna për: ndërmjetësuesin tregtar të cilit i ndahet akreditimi, përfaqësinë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë në të cilën ndërmjetësuesi tregtar do t'i dorëzojë kërkesat e parashtruara për viza, përfaqësuesi i ndërmjetësuesit tregtar i autorizuar për parashtrimin e kërkesave për viza, kohëzgjatja e akreditimit, nënshkrimi dhe vula e Ministrisë së Punëve të Jashtme.

Të drejtat dhe obligimet

Neni 64

(1) Përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë i publikon të dhënat për ndërmjetësuesin tregtar në ueb faqen e Ministrisë së Punëve të Jashtme përmes të cilit shtetasit mund të dorëzojnë kërkesë për vizë.

(2) Kontrollin mbi punën e ndërmjetësuesit tregtar e kryen përfaqësia kompetente konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë.

(3) Ndërmjetësuesi tregtar të cilit i është ndarë akreditimi është i obliguar ta informojë përfaqësinë konsullore diplomatike me të cilën bashkëpunon:

- prishja e marrëveshjes me partnerin tregtar të nenit 63 paragrafit (1) alinesë 2 të këtij ligji,
- lidhja e marrëveshjes për bashkëpunim me partnerin e ri tregtar dhe
- ndryshimi i përfaqësuesit të ndërmjetësuesit tregtar nga neni 63 paragrafi (3) alineja 6 të këtij ligji.

Tërheqja e akreditimit

Neni 65

Ministria e Punëve të Jashtme e tërheq akreditimin nga neni 62 i këtij ligji, nëse:

- ndërmjetësuesi tregtar nuk e informon përfaqësinë konsullore diplomatike për ngjarjet e shkaktuara në statusin rrjedhës dhe marrëveshjet nga neni 63 paragrafi (1) alinetë 1, 2 dhe 3 të këtij ligji. Në atë rast marrëveshjet nga neni 63 paragrafi (1) alinetë 2 dhe 3 të këtij ligji janë të pavlefshme,

- ndërmjetësuesi tregtar nuk kryen dorëzim të rregullt të kërkesave të parashtruara për viza dhe të dokumentacionin e nevojshëm në përfaqësitë konsullore diplomatike,
- ndërmjetësuesi tregtar dorëzon dokumentacion të falsifikuar, të rrejshëm ose të korrigjuar dhe
- vepron në kundërshtim me qëllimin e akreditimit të ndarë.

Kreu IV
QËNDRIMI I TË HUAJVE

Definimi i qëndrimit të të huajit

Neni 66

Qëndrimi i të huajve, në kuptimin e këtij ligji është:
1) qëndrim afatshkurtër;
2) qëndrim i përkohshëm dhe
3) qëndrim i përhershëm.

1. Qëndrimi afatshkurtër

Definimi i qëndrimit afatshkurtër

Neni 67

(1) Qëndrim afatshkurtër në kuptimin e këtij ligji, llogaritet qëndrimi i të huajit me vizë ose pa vizë, nëse me këtë ligj ose me ratifikimin e marrëveshjeve ndërkombëtare nuk është përcaktuar ndryshe.

(2) I huaji i cili i plotëson kushtet për hyrje nga neni 11 i këtij ligji, qëndron shkurt në Republikën e Maqedonisë më së shumti 90 ditë në cilëndo periudhë prej 180 ditëve që paraprijnë çdo ditë qëndrimi në Republikën e Maqedonisë.

(3) Gjatë përcaktimit të kohëzgjatjes së qëndrimit afatshkurtër nga paragrafi (2) i këtij neni, nuk merret parasysh koha e miratimit të qëndrimit paraprak të përkohshëm ose të përhershëm në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(4) I huaji nga paragrafi (1) i këtij neni i cili në afat të shkurtër qëndron pa vizë, mund të qëndrojnë në Republikën e Maqedonisë nga shkaqet e njëjta që janë të lejuara për të huajt të cilët detyrimisht duhet të kenë vizë.

(5) I huaji nuk ka qëndrim afatshkurtër në kuptimin e paragrafit (1) të këtij neni, nëse:
- në mënyrë joligjore ka hyrë në Republikën e Maqedonisë,
- nuk ka vizë qeveritare, nëse i nevojitet në pajtim me regjimin e vizave të Republikës së Maqedonisë,
- e ka shfrytëzuar vizën ose i ka skaduar afati vizës së lëshuar,
- qëndron më gjatë se 90 ditë në cilëndo periudhë prej 180 ditëve që paraprijnë në çdo ditë qëndrimi në Republikën e Maqedonisë dhe
- është sjellë në kufirin shtetëror në hapësirat e gjykatës për shkak të zbatimit të procedurës kundërvajtëse ose procedurës penale, ndërsa nuk i është lejuar hyrje në Republikën e Maqedonisë.

Ndërprerja e qëndrimit afatshkurtër

Neni 68

Qëndrimi afatshkurtër i të huajit ndërpritet:
- kur ka ndalim të vlefshëm për hyrje në Republikën e Maqedonisë;
- me skadimin e afatit të caktuar në vizë,
- me heqjen dorë nga qëndrimi afatshkurtër dhe
- me skadimin e afatit të përcaktuar në nenin 67 paragrafi 2 të këtij ligji.

Anulimi i qëndrimit afatshkurtër

Neni 69

Të huajit i anulohet qëndrimi afatshkurtër, nëse:
- mbetet pa mjete për mbajtje dhe akomodim apo transit në shtetin e tretë në të cilin sigurisht do të pranohet, kurse mbajtja dhe akomodimi gjatë kohës së qëndrimit në Republikën e Maqedonisë nuk i është siguruar në mënyrën tjetër ligjore,
- nuk i ka paguar obligimet e maturuara financiare në Republikën e Maqedonisë,
- paraqet rrezik për rendin publik dhe rregullimin, sigurinë nacionale apo marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë.

Kompetenca për miratimin e aktvendimit për anulimin e qëndrimit afatshkurtër

Neni 70

(1) Për anulimin e qëndrimit afatshkurtër vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim.

(2) Me aktvendim nga paragrafi (1) i këtij neni caktohet afati i kthimit vullnetar në të cilin i huaji ka për detyrë ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë, në pajtim me nenin 152 të këtij ligji, si dhe koha për të cilën i është ndaluar hyrja e sërishme në Republikën e Maqedonisë, të përcaktuar në nenin 153 të këtij ligji.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni i huaji mund të ngrejë kontest administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(4) Ngritja e kontestit administrativ para gjykatës kompetente nga paragrafi (3) i këtij neni nuk e anulon zbatimin e aktvendimit për anulimin e qëndrimit afatshkurtër.

2. Qëndrimi i përkohshëm

2.1 Shkaqet për qëndrim të përkohshëm

Neni 71

(1) Qëndrimi i përkohshëm i lejohet të huajit i cili ka për qëllim të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë për shkaqet si vijojnë:
- punë,
- shkollim apo studim,
- pjesëmarrje në programet e shkëmbimit ndërkombëtar të nxënësve apo studentëve,
- specializim, përsosje profesionale apo aftësim praktik,
- punë vullnetar,
- veprimtari hulumtuese shkencore,
- mjekim,
- akomodim apo përkujdesje në institucionet për persona të moshuar;
- bashkim familjar apo
- shkaqe humanitare.

(2) Qëndrimi i përkohshëm i lejohet edhe:
- të huajit i cili është anëtar i familjes së ngushtë të shtetasit të Republikës së Maqedonisë,
- të huajit i cili me origjinë është nga Republika e Maqedonisë,
- fëmijës së të huajit i lindur në Republikën e Maqedonisë apo
- të huajit rezident i vendit anëtar të Bashkimit Evropian apo OECD-së, i cili e ka marrë të drejtën e pronësisë së banesës, ndërtesës banesore dhe shtëpisë në territorin e Republikën e maqedonisë me kushtet e përcaktuara me ligj, në shumë prej së paku 40.000 euro.

(3) I huaji të cilit i është lejuar qëndrimi i përkohshëm për qëllim të caktuar, mund të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë vetëm në pajtim me qëllimin për të cilin i është lejuar qëndrimi dhe për kohë të caktuar.

Kushtet për lejimin e qëndrimit të përkohshëm

Neni 72

(1) Të huajit i lejohet qëndrimi i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë, nëse;

- ka mjete për mbajtje, përkatësisht mbajtja i është siguruar në mënyrë tjetër ligjore,
- ka të siguruar akomodim apo ka mjete për akomodim,
- ka sigurim shëndetësor,
- i përmbush kushtet e parapara për llojet e veçanta të qëndrimit të përkohshëm të përcaktuara në nenin 71 të këtij ligji,
- nuk ekzistojnë shkaqe për refuzimin e hyrjes të përcaktuara në nenin 17 të këtij ligji,
- nuk është i gjykuar në shtetin shtetas i të cilit është dhe në shtetin në të cilin qëndron me dënim të pakushtëzuar me burg në kohëzgjatje më gjatë se 6 (gjashtë) muaj për vepër penale që ndiqet me detyrë zyrtare dhe
- nuk mbahet procedurë penale kundër të huajit në shtet shtetas i të cilit është apo në shtetin në të cilin qëndron dhe nga i cili e parashtron kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm për vepër penale për të cilat parashihet dënim me burg në kohëzgjatje më të gjatë se 6 (gjashtë) muaj që ndiqet me detyrë zyrtare.

(2) I huaji, i cili është deri në moshën 18 vjeçare, i cili ka për qëllim në Republikën e Maqedonisë të qëndrojë pa shoqërimin e prindit, përkatësisht kujdestarit krahas kushteve nga paragrafi (1) alinetë 1, 2, 3 dhe 4 të këtij neni, detyrimisht duhet të parashtrojë edhe leje të verifikuar nga prindërit, përkatësisht nga kujdestari për qëndrim në Republikën e Maqedonisë.

(3) Leja nga paragrafi (2) i këtij neni doemos duhet të verifikohet nga organi kompetent i shtetit nga i cili vjen i huaji apo nga përfaqësitë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë.

2.2 Procedura për lejimin e qëndrimit të përkohshëm

Kërkesa për lejimin e qëndrimit të përkohshëm

Neni 73

(1) Qëndrimi i përkohshëm lejohet me kërkesë të parashtruar të të huajit i cili ka për qëllim të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, në rastet e përcaktuara me këtë ligj qëndrimi i përkohshëm lejohet edhe me kërkesë të parashtruar nga personi tjetër fizik, përfaqësuesi i autorizuar apo personi juridik.

(3) Kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë, si dokument shoqërues të kërkesës për lëshimin e vizës për rregullimin e qëndrimit afatgjatë (viza D), i huaji mund ta parashtrojë në përfaqësinë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë apo përmes përfaqësisë konsullore apo diplomatike të shtetit me të cilin Republika e Maqedonisë ka marrëveshje të nënshkruar për përfaqësim konsullor në vendet e treta, përmes dhënësve të jashtëm të shërbimeve apo ndërmjetësuesve tregtarë apo drejtpërdrejt në Ministrinë e Punëve të Brendshme, në rastet e parapara me këtë ligj.

(4) Për shkaqe humanitare, kërkesa për lejimin e qëndrimit të përkohshëm parashtrohet në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(5) Parashtruesi i kërkesës për lejimin e qëndrimit të përkohshëm ka për detyrë me kërkesë të organit kompetent personalisht të paraqitet në bisedë.

(6) Në kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni, detyrimisht theksohet qëllimi dhe rrethanat e qëndrimit të paraparë në Republikën e Maqedonisë të cilat gjatë procedurës nuk guxojnë të ndryshohen.

(7) Me kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm, i huaji ka për detyrë të parashtrojë dokument të vlefshëm udhëtimi apo kopje të verifikuar të tij, afati i vlefshmërisë i të cilit është së paku 90 ditë më gjatë se koha e paraparë për qëndrim në Republikën e Maqedonisë dhe prova se janë përmbushur kushtet nga neni 72 paragrafi (1) alinetë 1, 2, 3 dhe 4 të këtij ligji.

Veprimi i përfaqësisë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë jashtë vendit me kërkesën e parashtruar

Neni 74

(1) Përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë, që e ka pranuar kërkesën e të huajit për lëshimin e vizës për qëndrim të përkohshëm (viza D), në kërkesën e bashkëngjit edhe kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë, kërkesën e fut në sistemin informativ S-INV, për shkak të vendosjes për kërkesën nga ana e Ministrisë së Punëve të Brendshme.

(2) Përfaqësia konsullore diplomatike e Republikës së Maqedonisë nuk do ta pranojë kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse në kërkesë nuk është bashkëngjitur dokumentacioni i nevojshëm i përcaktuar me nenin 73 paragrafi (7), si dhe dokumentet tjera të përcaktuara me këtë ligj.

Kompetenca për miratimin e aktvendimit për lejimin e qëndrimit të përkohshëm

Neni 75

(1) Për kërkesën e të huajit për lejimin e qëndrimit të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë vendos Ministria e Punëve të Brednshme me aktvendim.

(2) Aktvendimin me të cilin lejohet qëndrimi i përkohshëm, Ministria e Punëve të Brednshme e lëshon në afat prej 30 ditësh pune nga dita e pranimit të kërkesës - nëse kërkesa është parashtruar në Ministrinë e Punëve të Brednshme, përkatësisht 60 ditë pune - nëse kërkesa është parashtruar në përfaqësinë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë apo përmes përfaqësisë diplomatike apo konsullore të shtetit me të cilin Republika e Maqedonisë ka nënshkruar marrëveshje për përfaqësim konsullor në vendet e treta, përmes dhënësve të jashtëm të shërbimeve apo ndërmjetësuesve tregtarë te dhënësit e jashtëm të shërbimeve.

(3) I huaji i cili ka parashtruar kërkesë për lejimin e qëndrimit të përkohshëm në Ministrinë e Punëve të Brendshme në pajtim me këtë ligj, mund të mbetet në Republikën e Maqedonisë deri në miratimin e vendimit përfundimtar pas kërkesës së tij, për çka Ministria e Punëve të Brendshme i lëshon vërtetim të veçantë.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, afatet mund të vazhdohen më së shumti për 30 ditë pune, veçanërisht kur nevojitet shqyrtimi plotësues i kërkesës.

(5) Gjatë shqyrtimit të kërkesës për lejimin e qëndrimit të përkohshëm do të kihet parasysh interesi më i mirë i fëmijëve të mitur.

(6) Në rast kur me aktvendim nga paragrafi 1 i këtij neni refuzohet kërkesa për lejimin e qëndrimit të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë në aktvendim theksohen shkaqet për refuzimin e kërkesës.

(7) Aktvendimi nga paragrafi (1) i këtij neni, futet (skenohet) në sistemin S-INV dhe përfaqësia konsullore diplomatike lëshon kopje të shtypur të aktvendimit të skenuar ku i huaji e ka parashtruar.

(8) I huaji me nënshkrim dhe datë e vërteton pranimin e aktvendimit të kopjes së shtypur të aktvendimit të skenuar.

(9) Në rastet e parapara me nenin 77 paragrafi (3) të këtij ligji aktvendimin mund ta marrë edhe përfaqësuesi i autorizuar i të huajit apo të personit juridik.

(10) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji ka të drejtë ankese në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(11) Aktvendimi i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 30 ditësh nga dita e parashtrimit të ankesës.

(12) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

Leja për qëndrim të përkohshëm

Neni 76

(1) Të huajit, të cilit i është lëshuar aktvendimi me të cilin i lejohet qëndrimi i përkohshëm, Ministria e Punëve të Brendshme i lëshon leje për qëndrim të përkohshëm.

(2) Lejen për qëndrim të përkohshëm, Ministria e Punëve të Brendshme ia lëshon personalisht të huajit të cilit i referohet.

(3) Lejen për qëndrim të përkohshëm, Ministria e Punëve të Brendshme e vazhdon, nëse të huajit i është lëshuar aktvendimi për vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm në pajtim me nenin 79 të këtij ligji.

(4) Leja e lëshuar për qëndrim të përkohshëm për shkak të punës, paraqet leje të vetme për punë dhe qëndrim të të huajit të cilit i është lëshuar.

Neni 77

(1) I huaji detyrimisht duhet të ketë aktvendim me të cilën i lejohet qëndrimi i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë para hyrjes së tij të parë në Republikën e Maqedonisë në këtë bazë, nëse kërkesa parashtrohet në përfaqësinë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë.

(2) Gjatë hyrjes së parë në Republikën e Maqedonisë i huaji nga paragrafi (1) i këtij neni, krahas aktvendimit për lejimin e qëndrimit të përkohshëm nevojitet të posedojë edhe vizë për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D).

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, kur procedura për qëndrim të përkohshëm i huaji, përfaqësuesi i autorizuar apo personi juridik e fillon në Republikën e Maqedonisë, në pajtim me këtë ligj, të huajit do t'i lëshohet vizë për rregullimin e qëndrimit të përkohshëm (viza D), nëse në përfaqësinë konsullore diplomatike të Republikës së Maqedonisë e bashkëngjit aktvendimin me të cilin i lejohet qëndrimi i përkohshëm.

Neni 78

Me lejen për qëndrim të përkohshëm i huaji mund të dalë dhe të hyjë në Republikën e Maqedonisë pa vizë, deri në skadimin e afatit të caktuar me lejen për qëndrim.

Vazhdimi i qëndrimit të përkohshëm

Neni 79

(1) Qëndrimi i përkohshëm vazhdohet për aq kohë sa nevojitet për përmbushjen e qëllimit të qëndrimit, por jo më gjatë se një vit.

(2) Në kërkesë të të huajit që parashtrohet jo më herët se 30 ditë para skadimit të qëndrimit të përkohshëm, apo më së voni 15 ditë pas skadimit të qëndrimit të përkohshëm, nëse përmbushen kushtet nga neni 72 i këtij ligji, qëndrimi i përkohshëm vazhdohet me ç'rast çdo vazhdim nuk mund të jetë më i gjatë se një vit.

(3) I huaji, i cili në afatin e përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, ka parashtruar kërkesë për vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm mund të mbetet në Republikën e Maqedonisë deri në miratimin e vendimit përfundimtar pas kërkesës së tij, për çka Ministria e Punëve të Brendshme i lëshon vërtetim të veçantë.

(4) Qëndrimi i përkohshëm nuk do të vazhdohet nëse përcaktohet se i huaji në mënyrë të paarsyeshme nuk ka qëndruar në Republikën e Maqedonisë më gjatë se një e katërta e afatit për të cilin i është lejuar qëndrimi i përkohshëm.

(5) Ministria e Punëve të Brendshme, pas kërkesës së parashtruar në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni do të miratojë aktvendim në afat prej 30 ditësh pune nga dita e pranimit të kërkesës.

(6) Kundër aktvendimit të Ministrisë së Punëve të Brendshme me të cilën vendoset për vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm, i huaji ka të drejtë ankese në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(7) Aktvendimi i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 30 ditësh nga dita e parashtrimit të ankesës.

(8) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(9) Kohëzgjatja e qëndrimit të vazhduar të përkohshëm nga paragrafi (2) i këtij neni, nuk mund të shkurtohet për shkak të paraqitjes të sëmundjes së të huajit i cili i përmbush kushtet nga neni 72 i këtij ligji.

2.3. Qëndrimi i përkohshëm për shkaqe të ndryshme

a) Qëndrimi i përkohshëm për punë

Neni 80

(1) Qëndrimi i përkohshëm për punë, sipas dedikimit, do të lejohet për:

1) punësimin e të huajit,

2) punësimin sezonal të të huajit dhe

3) punëtorë të dërguar,

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji mund të qëndrojë dhe punojë në Republikën e Maqedonisë dhe në bazë të vërtetimit për regjistrim për punë, e cila lëshohet në pajtim me ligjin e veçantë, nëse puna që e kryen i huaji është më e shkurtër se 90 ditë.

Neni 81

(1) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të punësimit dhe punësimit sezonal do t'i lejohet të huajit i cili i përmbush kushtet në pajtim me ligjin dhe për të cilën është marrë mendimi pozitiv nga ana e Agjencisë së Punësimit të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: Agjencia).

(2) Agjencia në lidhje me kërkesën e parashtruar për marrjen e mendimit lëshon mendim për periudhën të cilën i huaji e ka theksuar në kërkesë, por jo më gjatë se një vit.

(3) Nëse periudha për angazhimin në punë nuk është theksuar në kërkesën e palës, mendimi i parë do të lëshohet për periudhën prej gjashtë muajsh.

Neni 82

(1) I huaji në Republikën e Maqedonisë mund të punojë në bazë të aktvendimit për qëndrim të përkohshëm për punë.

(2) I huaji me qëndrim të lejuar të punës për punë në Republikën e Maqedonisë mund ta kryejë vetëm punën për të cilën i është lejuar qëndrimi i përkohshëm.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) të këtij neni, i huaji i cili ka qëndrim afatshkurtër në shtet mund të kryejë punë afatgjata në periudhën deri në 90 ditë me vërtetim për regjistrim të punës, nëse me ligj nuk përcaktohet ndryshe.

Neni 83

(1) Qëndrimi i përkohshëm për punë do të lejohet në bazë të kërkesës së të huajit, personit juridik me të cilin i huaji duhet të lidh marrëveshje për punësim apo përfaqësuesi i autorizuar prej tij, e cila mund të parashtrohet edhe në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(2) Qëndrimi i përkohshëm për punë do të lejohet nëse Agjencia lëshon mendim pozitiv se i huaji i përmbush kushtet në pajtim me ligjin, nëse me marrëveshjen e ratifikuar ndërkombëtare nuk përcaktohet ndryshe.

(3) Mendimin nga paragrafi (2) i këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme e siguron me detyrë zyrtare në pajtim me ligjin.

(4) Agjencia ka për detyrë ta dorëzojë mendimin nga paragrafi (2) i këtij neni te Ministria e Punëve të Brendshme në afat prej 15 ditësh pune nga dita e pranimit të dokumentacionit.

(5) Nëse dokumentacioni i dorëzuar përmes Ministrisë së Punëve të Brendshme te Agjencia është i pakompletuar, Agjencia do të lëshojë mendim se nuk janë përmbushur kushtet për lëshimin e mendimit, me arsyetimin se cila nga provat e përcaktuara me këtë ligj mungon.

(6) Nëse Agjencia nuk vepron në afatin nga paragrafi (4) i këtij neni, do të llogaritet se mendimi është negativ.

Neni 84

(1) Agjencia mban evidencë për mendimet e lëshuara në bazë të të dhënave të marra në procedurën për lëshimin e mendimit.

(2) Në lidhje me mendimin e lëshuar nga Agjencia, personat përgjegjës në subjektin juridik ku i huaji është angazhuar në punë detyrimisht kryejnë paraqiten të fillimit të punës, më së voni në afat prej 90 ditësh nga dita e lëshimit të mendimit nga Agjencia.

(3) Agjencia me detyrë zyrtare në periudhë tremujore te Ministria e Punëve të Brendshme dorëzon njoftim për personat për të cilët është lëshuar mendimi pozitiv, kurse në afatin e paparë ligjor me të njëjtët nuk është bërë paraqitja e fillimit të punës.

(4) Nëse marrëdhënia e punës apo marrëdhënia kontraktuese për ndonjë shkak nuk arrin të themelohet apo ndërpritet marrëdhënia e punës apo marrëdhënia kontraktuese me të huajin para skadimit të vlefshmërisë së lejes për qëndrim në lidhje me punën, parashtruesi ka për detyrë ta njoftojë organin i cili e ka lëshuar lejen.

(5) Obligimi nga paragrafi (4) i këtij neni, vlen edhe për personat e vetëpunësuar, nëse ato pushojnë ta kryejnë veprimtarinë para skadimit të lejes.

Neni 85

(1) Në procedurën për vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm për punë me qëllim të marrjes së mendimit pozitiv nga Agjencia, kërkesa duhet të lëshohet në periudhën e vlefshmërisë së mendimit të lëshuar paraprakisht, por jo më herët se 30 ditë para skadimit të tij.

(2) Agjencia krahas kontrollit të provave në pajtim me nenet 87, 89 dhe 91 të këtij ligji, në procedurën për vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm për shkak të punës, bën kontroll nëse në kohën e qëndrimit të përkohshëm të rregulluar paraprakisht për punë është:

- kryer paraqitja e punës së të huajit në Agjencinë dhe
- është shlyer obligimi për sigurim social në Republikën e Maqedonisë apo është dorëzuar provë plotësuese për sigurim social dhe shëndetësor në rastet e punëtorëve të dërguar.

2.3.1 Qëndrimi i përkohshëm për punësim

Neni 86

(1) Qëndrimi i përkohshëm për punësim të të huajit lejohet në bazë të mendimit të lëshuar pozitiv nga ana e Agjencisë se i huaji i përmbush kushtet në vijim:

- punëdhënësi i përmbush kushtet e përcaktuara ligjore,
- kuota e cila vlen për këtë formë të punësimit nuk është plotësuar dhe
- punësimi i të huajit nuk ka ndikime negative në tregun e punës, veçanërisht në gjendjen vendore të papunësisë, strukturën e punësimit apo nevojat rajonale për krijimin e vendeve të reja të punës në industritë.

(2) Në pajtim me dispozitat nga paragrafi (1) i këtij neni, mendimi pozitiv do të lëshohet me kusht nëse personat vendorë të cilët kërkojnë punë nuk e kërkojnë punën përkatëse.

(3) Në rastet e lidhura me drejtorët, themeluesit, sportistët, punëtorët nga sfera e kulturës, shkencëtarët, redaktorët, personeli në përfaqësitë diplomatike të cilët nuk kanë status të privilegjuar dhe të huajt, të cilët më tepër se një vit punojnë te punëdhënësi i njëjtë dhe në vendin e njëjtë të punës, punësimi i të huajve nuk do të lidhet me tregun e punës, për shkak të natyrës së punës për të cilën bëhet fjalë dhe mendimi pozitiv për rastet e lartpërmendura do të lëshohet pa marrë parasysh kushtet momentale në tregun e punës në Republikën e Maqedonisë në aspekt të deficitetit të fuqisë punëtore.

(4) Mendimet në lidhje me qëndrimin e përkohshëm për shkak të punësimit të të huajit do të lëshohen si pjesë e kuotës së përcaktuar për punësimin e të huajve në Republikën e Maqedonisë.

Kushtet për qëndrimin e përkohshëm për punësim

Neni 87

Në procedurën për marrjen e mendimit nga ana e Agjencisë në kuptim të nenit 80 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji, nevojitet të bashkëngjiten edhe provat si vijojnë:

- prova për regjistrim në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë të subjektit juridik ku personi do të angazhohet me punë,
- dokumenti me të cilin dëshmohet identiteti i të huajit,
- arsyetimi për nevojat për punësimin e të huajit,
- marrëveshja e nënshkruar për punësim ndërmjet punëdhënësit dhe të huajit në pajtim me rregullat për marrëdhënie pune dhe
- provë për arsimin përkatës apo aftësimin specifik profesional të të huajit të lëshuar nga organi apo institucioni i autorizuar.

Qëndrimi i përkohshëm për punësim sezonal

Neni 88

(1) Mendimi pozitiv nga Agjencia në lidhje me kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm për punësim sezonal në kuptim të nenit 80 paragrafi (1) alineja 2 të këtij ligji, do të lëshohet si pjesë e kuotës e cila është caktuar për punësim sezonal.

(2) Punësimi sezonal i të huajve do të lejohet në kornizat e aktiviteteve të natyrës sezonale, vetëm në rastin kur kërkesa në tregun e fuqisë punëtore përkohësisht e tejkalon ofertën, e cila do të shërbejë si bazë për caktimin e kuotës vjetore për këto dedikime.

(3) Mendimi pozitiv në lidhje me kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm për punësim sezonal për të huajin, lëshohet me vlefshmëri deri në gjashtë muaj, kurse për punësim sezonal në ndërtimtari deri në nëntë muaj, vetëm një herë në vitin kalendarik, përveç nëse nuk përcaktohet ndryshe me këtë ligj.

(4) Për kryerjen e punësimit sezonal, punëdhënësi ka për detyrë të lidhë marrëveshje për themelimin e marrëdhënies së punës në kohë të caktuar me të huajin.

Kushtet për qëndrimin e përkohshëm për punësim sezonal

Neni 89

(1) Në procedurën për marrjen e mendimit nga ana e Agjencisë për qëndrim të përkohshëm për punësim sezonal, nevojitet të bashkëngjiten edhe provat si vijojnë:

- prova për regjistrim në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë të subjektit juridik ku personi do të angazhohet me punë,
- dokumenti me të cilin dëshmohet identiteti i punëtorit sezonal;
- marrëveshja e nënshkruar për punësim ndërmjet punëdhënësit dhe të huajit në pajtim me rregullat për marrëdhënie pune,
- arsyetim për nevojën për punën sezonale të të huajit,
- provë për arsimin përkatës në sferën përkatëse apo aftësimi i të huajit nëse i huaji punon në profesionin e rregulluar në pajtim me ligjin,
- provë për njohjen e gjuhës maqedonase dhe alfabetit të saj cirilik, në rastet kur këtë e kërkon nevoja e punës dhe
- provë se ka të siguruar akomodim i cili siguron standard jetësor përkatës gjatë kohëzgjatjes së qëndrimit të tij.

(2) Agjencia nuk do të lëshojë mendim pozitiv nëse:

- punëdhënësi është i dënuar për shkak të punësimit joligjor apo mosparaqitjes së të huajit si punëtor,
- nëse është ngritur procedurë për falimentim apo
- nëse punëdhënësi është i dënuar për shkak të mospërmbushjes së obligimeve të përcaktuara me ligj në lidhje me pagesën e kontributeve, tatimeve, si dhe obligimeve tjera të përcaktuara me ligj.

Qëndrimi i përkohshëm për punëtorët e dërguar

Neni 90

(1) Mendimi pozitiv nga Agjencia në lidhje me kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm për dërgim të punëtorit në kuptim të nenit 80 paragrafi (1) alineja 3 të këtij ligji, do të lëshohet si pjesë e kuotës e cila është caktuar për punëtorët e dërguar.

(2) Personi i huaj juridik mund përkohësisht t'i dërgojë punëtorët e vet në Republikën e Maqedonisë, për shkak të dhënies së shërbimit në bazë të marrëveshjes së lidhur me klientin nga Republika e Maqedonisë.

(3) Personi i huaj juridik mund përkohësisht t'i dërgojë punëtorët e vet nga lokacioni i punësimit të tyre të përhershëm jashtë vendit, në filiale apo njësi tjetër afariste organizative përmes së cilave do të jetë prezent në Republikën e Maqedonisë, për shkak të zbatimit të disa detyrave specifike apo për sigurim të shërbimeve kontraktuese në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(4) Personi i huaj juridik mund të dërgojë punëtorë të punësuar tek ai, nëse punëtorët kanë qenë të punësuar paraprakisht tek ai person juridik së paku një vit.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (4) i këtij neni, nëse bëhet fjalë për praktikantë, këta duhet paraprakisht të jenë të punësuar tek ai person juridik së paku gjashtë muaj.

(6) Punëtorët e huaj mund të dërgohen në Republikën e Maqedonisë për jo më tepër se dy vjet, përveç nëse nuk përcaktohet ndryshe me këtë ligj apo me ligj tjetër apo marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë.

(7) Punëtorët e huaj në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni, mund përsëri të parashtrojnë kërkesë për qëndrim të përkohshëm për punë në pajtim me nenin 80 paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji pas ndërprerjes së përkohshme të punës të imponuar nga rëndësia e qëndrimit të përkohshëm të lejuar paraprakisht për shkak të punës.

(8) Me përjashtim nga dispozitat e këtij neni, nëse bëhet fjalë për punëtorët e dërguar në pajtim me marrëveshjet e ratifikuara bilaterale për sigurim social, do të zbatohen dispozitat e marrëveshjes bilaterale.

Kushtet për qëndrim të përkohshëm për shkak të punëtorëve të dërguar

Neni 91

Në procedurën për marrjen e mendimit nga ana e Agjencisë për qëndrim të përkohshëm për shkak të dërgimit të punëtorit nevojitet të bashkëngjiten edhe provat si vijojnë:

- provë për regjistrim të personit të huaj juridik, filialit apo njësisë tjetër afariste organizative në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë,
- dokumenti me të cilin dëshmohet identiteti i punëtorit të dërguar,
- provë se punëtori i dërguar së paku një vit është në marrëdhënie pune dhe është paraqitur në sigurimin e detyrueshëm social nga ana e punëdhënësit të huaj.
- akti për dërgimin e punëtorit në punë të përkohshme në njësinë organizative,
- marrëveshja e të huajit me shoqërinë tregtare përkatësisht filialin dhe
- provë për sigurim social përkatës të të huajit nga shteti amë apo provë për sigurim shëndetësor përkatës, në pajtim me rregullat në Republikën e Maqedonisë.

b) Qëndrimi i përkohshëm për shkollim apo studim

Kushtet për qëndrim të përkohshëm për shkollim apo studim

Neni 92

(1) Qëndrimi i përkohshëm i të huajit për shkollim apo studim do të lejohet nëse i huaji kërkesës ia bashkëngjit edhe:

- vërtetim se është regjistruar si nxënës i rregullt në programin e lejuar mësimor në arsimin fillor apo arsimin e mesëm në shkollën e verifikuar nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës, në të cilën është caktuar kohëzgjatja e shkollimit të planifikuar apo
- vërtetim se është regjistruar si student i rregullt në programin e lejuar studimor të institucionit të arsimit të lartë të evidentuar në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë të cilin e mban Ministria e Arsimit dhe Shkencës, në të cilën është caktuar kohëzgjatja e studimit të planifikuar,
- leja nga prindi përkatësisht kujdestari për qëndrim në Republikën e Maqedonisë, nëse i huaji është i mitur dhe
- provë se e zotëron gjuhën apo është regjistruar në kurs për mësimin e gjuhës në të cilin do të zhvillohet programi mësimor në institucionin arsimor në Republikën e Maqedonisë.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) alineja 4 të këtij neni, nëse nxënësit përkatësisht studentët ndjekin mësim në gjuhën e shtetit prej të cilit vijnë apo arsimin paraprak e kanë përfunduar në gjuhën në të cilën zhvillohet programi mësimor përkatësisht programi studimor i institucionit arsimor në të cilin regjistrohen, nevojitet këtë ta dëshmojnë me dorëzimin e kopjes së dëftesës, përkatësisht diplomës, me çka konsiderohet se e zotërojnë gjuhën në të cilën do të zhvillohet programi mësimor.

(3) Ministria e Arsimit dhe Shkencës, me kërkesë paraprake të Ministrisë së Punëve të Brendshme, dorëzon listë të institucioneve të arsimit të lartë në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë dhe listë të programeve të akreditуara studimore te Ministria e Punëve të Brendshme dhe në mënyrë rrjedhëse e njofton për secilin ndryshim të bërë.

(4) Në rast kur i huaji nga paragrafi (1) i këtij neni në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë për studim, kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm mund ta parashtrojë edhe te Ministria e Punëve të Brendshme.

(5) Ministri i Arsimit dhe Shkencës në bashkëpunim me ministrin e Punëve të Brendshme e përcakton llojin, formën dhe përmbajtjen e formularit për vërtetimin nga paragrafi (1) alinetë 1 dhe 2 të këtij neni.

Kohëzgjatja e qëndrimit

Neni 93

(1) Qëndrimi i përkohshëm për shkollim apo studim lejohet për periudhën deri në një vit dhe ky mund të vazhdohet nëse i huaji i përmbush kushtet e përcaktuara në nenin 79 të këtij ligji dhe nëse bashkëngjit vërtetim nga institucioni arsimor se ka arritur avancim evident në arsim.

(2) Pa marrë parasysh përmbushjen e kushteve nga paragrafi (1) i këtij neni, qëndrimi i përkohshëm për studim nuk do të vazhdohet nëse përcaktohet se i huaji e ka tejkaluar numrin e lejuar të orëve të punës në pajtim me ligjin.

(3) Qëndrimi i përkohshëm për shkollim apo studim mund të vazhdohet më së shumti deri në një vit nga skadimi i afatit të përcaktuar për atë lloj të shkollimit apo studimit.

(4) Nëse ekzistojnë shkaqe të arsyeshme, qëndrimi i përkohshëm mund të vazhdohet edhe pas skadimit të afatit të përcaktuar në paragrafin (3) të këtij neni, por jo më gjatë se një vit.

(5) I huaji pas përfundimit të shkollimit apo studimit për shkak të të cilit i është lejuar qëndrimi i përkohshëm ka për detyrë ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë.

(6) I huaji i cili në Republikën e Maqedonisë qëndron për shkollim apo studim nuk mund të punësohet apo të punojë në Republikën e Maqedonisë.

(7) Me përjashtim nga paragrafi (6) i këtij neni, të huajit i cili qëndron për studim mund t'i lejohet kryerja e punëve afatshkurtra apo punëve ndihmëse në pajtim me ligj.

v) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të pjesëmarrjes në programe të shkëmbimit ndërkombëtar të nxënësve ose studentëve

Kushtet për lejim të qëndrimit të përkohshëm

Neni 94

(1) Të huajit i cili në Republikën e Maqedonisë vjen për shkak të pjesëmarrjes në programe të shkëmbimit ndërkombëtar të nxënësve në arsimin e mesëm ose studentëve i miratohet qëndrim i përkohshëm nëse i huaji dorëzon edhe:

- vërtetim nga organi shtetëror, institucioni i arsimit të lartë i regjistruar në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës ose institucioni kompetent për kryerjen e marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara për shkëmbimin ndërkombëtar të nxënësve ose studentëve në të cilin do të përcaktohet se i huaji është pranuar në shkëmbimin ndërkombëtar, si dhe kohëzgjatja e pjesëmarrjes së tij në programin për shkëmbim ndërkombëtar të nxënësve ose studentëve dhe
- vërtetim nga organi shtetëror, institucioni i arsimit të lartë i regjistruar në Regjistrin e institucioneve të arsimit të lartë të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës ose institucioni kompetent për realizim të marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara për shkëmbimin ndërkombëtar të nxënësve ose studentëve për marrjen e përgjegjësisë financiare për të huajt gjatë kohës së qëndrimit të tij në Republikën e Maqedonisë në lidhje me shpenzimet për mbajtje, vendosje, shkollim përkatësisht studim, sigurim shëndetësor dhe shpenzimet për kthim.

Kohëzgjatja e qëndrimit të përkohshëm

Neni 95

(1) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të pjesëmarrjes në programe të shkëmbimit ndërkombëtar të nxënësve ose studentëve miratohet për periudhë deri në një vit.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse ekzistojnë shkaqe posaçërisht të arsyeshme, qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet, por jo më shumë se një vit.

(3) I huaji i cili në Republikën e Maqedonisë qëndron për pjesëmarrje në programe të shkëmbimit ndërkombëtar të nxënësve ose studentëve nuk mund të punësohet ose të punojë në Republikën e Maqedonisë.

g) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të specializimit, përsosjes profesionale ose përsosjes praktike

Kushte për lejim të qëndrimit të përkohshëm

Neni 96

(1) Qëndrimi i përkohshëm për specializim, përsosje profesionale ose aftësim praktik lejohet nëse i huaji me kërkesën dorëzon edhe vërtetim nga personi juridik përkatës ose organi kompetent në Republikën e Maqedonisë që i është lejuar specializimi, përsosja profesionale ose aftësimi praktik, si dhe programi i verifikuar në pajtim me ligjin në të cilin është përcaktuar kohëzgjatja e specializimit të parashikuar, përsosjes profesionale ose aftësimit praktik.

(2) Qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni i lejohet të huajit që është pajisur me arsim të lartë me qëllim të përsosjes profesionale praktikantit ose të huajit që studion në shtet tjetër për shkak të realizimit të mësimit praktik i cili i nevojitet për arritjen e arsimit të lartë, dhe i plotëson kushtet e përgjithshme për qëndrim të përkohshëm nga ky ligj.

(3) Si dëshmi për arsyetim të kërkesës, përveç vërtetimit dhe programit, bashkëngjit edhe dëshmi për nivelin e fituar të arsimit dhe kualifikim në dy vitet e mëparshme para paraqitjes së kërkesës, përkatësisht dëshmisë për detyrimin për mësim praktik me qëllim të pajisjes me arsim të lartë.

(4) Përsosja profesionale ose aftësimi praktik zbatohet në pajtim me programin e verifikuar, i cili përmban:

- përshkrim të programit për përsosje profesionale ose aftësim praktik të praktikantit, përkatësisht aftësim praktik të studentëve, qëllim dhe fazë të përsosjes, përkatësisht mësimit,
- kohëzgjatje të stazhit të praktikantit përkatësisht aftësimit praktik,
- numër të orëve për aftësim profesional të praktikantit, përkatësisht aftësimit praktik,
- mënyrë të zbatimit të mbikëqyrjes së zbatimit të përsosjes profesionale ose aftësimit praktik dhe
- të drejta dhe detyrime ndërmjet praktikantit dhe punëdhënësit.

(5) Nëse i huaji nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk i plotëson kushtet nga neni 72 paragrafi 1, alinetë 1 dhe 2 të këtij ligji, është e nevojshme që personi juridik përkatësisht organi kompetent nga paragrafi 1 i këtij neni të dorëzojë dëshmi për mbulimin e shpenzimeve gjatë qëndrimit të tij dhe se ka siguruar vendosje.

Kohëzgjatja e qëndrimit të përkohshëm

Neni 97

(1) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të specializimit, përsosjes profesionale ose aftësimit praktik, lejohet për periudhë deri në një vit dhe ai mund të vazhdohet nëse plotësohen kushtet e përcaktuara në nenin 79 të këtij ligji.

(2) Pas kalimit të afatit të përcaktuar në programin për specializim , përsosje profesionale ose aftësim praktik të paraparë, i huaji është i detyruar ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse ekzistojnë arsye të posaçme të arsyeshme, qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet edhe pas kalimit të afatit të përcaktuar në programin për atë lloj specializimi, përsosje profesionale ose aftësim praktik, por jo më shumë se një vit.

d) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të punës vullnetare

Neni 98

(1) Qëndrim i përkohshëm për shkak të punës vullnetare lejohet nëse i huaji me kërkesën bashkangjet edhe pajtim për punë vullnetare të lëshuar nga Ministria e Punës dhe Politikës Sociale.

(2) Qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni lejohet për periudhën për të cilën është lëshuar pajtimi, por jo më gjatë se një vit dhe i njëjti mund të vazhdojë nëse janë plotësuar kushtet nga neni 79 i këtij ligji.

gj) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të kryerjes së veprimtarisë shkencore-hulumtuese

Kushtet për qëndrim të përkohshëm

Neni 99

(1) Qëndrim i përkohshëm për shkak të kryerjes së veprimtarisë shkencore-hulumtuese lejohet nëse i huaji - hulumtues me kërkesë bashkangjetë edhe:

- marrëveshje të lidhur me subjekte për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese të cilët janë të evidentuara në regjistrin e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës,
- dëshmi për financimin e projektit hulumtues,
- kopje e vërtetuar për nivelin e arsimit (diplomë për ciklin e parë, të dytë ose të tretë të studimeve) dhe
- vërtetim nga subjektet nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni me të cilin është lidhur marrëveshje për marrjen e përgjegjësisë financiare për shpenzimet për qëndrim, sigurimin shëndetësor dhe shpenzimet për kthimin e të huajit i cili do të kryejë veprimtari shkencore-hulumtuese në Republikën e Maqedonisë.

Vërtetim paraprak nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës

Neni 100

(1) Subjekti për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese i cili është evidentuar në regjistrin e subjekteve për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese në Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës, mund të lidhë marrëveshje me të huajin për kryerjen e vepritarisë shkocre-hulumtuese.

(2) Marrëveshja nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të përmbajë:

-titullin dhe qëllimin e veprimtarisë shkencore-hulumtuese,
- obligimin e të huajit-hulumtues ta mbarojë veprimtarinë shkencore-hulumtuese,
- obligimin e subjektit për kryerjen e veprimtarisë shkencore- hulumtuese të sigurojë kushte për realizimin e veprimtarisë shkencore-hulumtuese dhe
- datën e fillimit dhe fundit të veprimtarisë shkencore-hulumtuese;

(3) Ministria e Arsimit dhe Shkencës, në bazë të kërkesës së parashtruar nga ana e subjektit nga paragrafi (1) i këtij neni, vërteton se ai është evidentuar në Regjistrin e subjekteve për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese në Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës.

(4) Me kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni, subjekti nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar të dorëzojë vërtetim për marrjen e përgjegjësisë financiare për shpenzimet e qëndrimit, sigurimit shëndetësor dhe shpenzimet për kthimin e të huajit - hulumtues.

(5) Subjekti nga paragrafi (1) i këtij neni në afat prej 24 orëve e informon Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës në rast të pengesës në kryerjen ose ndërprerjen e kryerjes së veprimtarisë shkencore- hulumtuese.

(6) Në periudhën prej dy muajve pas skadimit të marrëveshjes për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese nga paragrafi (1) i këtij neni është i obliguar ta njoftojë Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës për rezultatet dhe mbarimin e projektit të mbaruar shkencor-hulumtues.

Kushtet për lidhjen e marrëveshjes për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese

Neni 101

(1) Subjekti për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese i cili është evidentuar në regjistrin e subjekteve për kryerjen e veprimtarisë shkencore-hulumtuese në Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës, mund të lidhë marrëveshje me të huajin për kryerjen e vepritarisë shkencore-hulumtuese nëse janë përmbushur kushtet në vijim:

a) projekti shkencor-hulumtues është i pranueshëm nga organi kompetent i subjektit pas përcaktimit të:

- qëllimit dhe kohëzgjatjes së veprimtarisë shkencore-hulumtuese dhe sigurimin e mjeteve financiare për realizimin e tij dhe
- kualifikimet e të huajit-hulumtues nga aspekti i qëllimeve të veprimtarisë shkencore-hulumtuese, të përcaktuara me kopje të vërtetuar të diplomës së tij,

b) i huaji-hulumtues i cili do të kryejë veprimtari shkencore-hulumtuese në Republikën e Maqedonisë do të ketë mjete të mjaftueshme për mbajtje gjatë kohës së qëndrimit të tij në Republikën e Maqedonisë dhe për kthimin e tij dhe

v) i huaji-hulumtues në Republikën e Maqedonisë do të ketë sigurim shëndetësor.

(2) I huaji - hulumtues mund të realizojë mësim i cili nuk është më i gjatë se tetë orë në javë, në pajtim me aktin për normativa dhe standarde për themelimin e institucioneve të arsimit të lartë dhe për kryerjen e veprimtarisë së arsimit të lartë.

Kohëzgjatja e qëndrimit të përkohshëm për shkak të veprimtarisë shkencore-hulumtuese

Neni 102

(1) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të veprimtarisë shkencore-hulumtuese lejohet për periudhë deri në një vit dhe i njëjti do të vazhdohet nëse edhe më tej plotësohen kushtet nga neni 79 i këtij ligji.

(2) Pas kalimit të afatit për zbatimin e projektit shkencor hulumtues të përcaktuar me marrëveshje i huaji hulumtues është i detyruar të dalë nga territori i Republikës së Maqedonisë.

e) Qëndrimi i përkohshëm për shkak të mjekimit

Kushte për lejim të qëndrimit të përkohshëm për shkak të mjekimit

Neni 103

Qëndrim i përkohshëm për shkak të mjekimit lejohet nëse i huaji me kërkesën bashkëngjit edhe:

- vërtetim të lëshuar nga institucioni shëndetësor në Republikën e Maqedonisë ku do të zbatohet mjekimi i nevojshëm i të huajit, në të cilin është përcaktuar kohëzgjatja e mjekimit të nevojshëm dhe të trajtimit eventual pasmjekësor,

- vërtetim të lëshuar nga institucioni shëndetësor në Republikën e Maqedonisë nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni në të cilin do të përcaktohet se pranimi i të huajit në mjekim në atë institucion shëndetësor nuk do të jetë në dëm të pacientëve të cilët janë shtetas të Republikës së Maqedonisë dhe
- dëshmi se janë siguruar mjete për mjekim, në barë të të huajit ose në barë të shtetit nga vendi i origjinës së të huajit.

Kohëzgjatja e lqëndrimit të përkohshëm për mjekim

Neni 104

(1) Qëndrim i përkohshëm për shkak të mjekimit lejohet për periudhë deri një vit dhe i njëjti mund të vazhdohet nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara në nenin 79 të këtij ligji.

(2) Pas skadimit të kohëzgjatjes së mjekimit të nevojshëm dhe trajtimit eventual pasmjekësor i huaji është i detyruar të dal nga territori i Republikës së Maqedonisë.

zh) Qëndrimi i përkohshëm për vendosje ose kujdes në institucione për persona të moshuar

Kushtet për lejim të qëndrimit të përkohshëm për vendosje ose kujdes në institucione për persona të moshuar

Neni 105

(1) Qëndrim i përkohshëm për vendosje ose kujdes në institucione për persona të moshuar mund të jepet nëse i huaji kërkesës i bashkëngjet edhe:
- dëshmi se është më i moshuar se 60 vjet,
- marrëveshje për vendosje ose kujdes, të lidhur ndërmjet të huajit dhe institucionit për persona të moshuar në Republikën e Maqedonisë dhe
- dëshmi për marrjen e përgjegjësive financiare të institucionit të paragrafit (1) alinesë 2 të këtij neni për shpenzimet në rast të vdekjes së tij,

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni, në rast kur i huaji nuk i ka mbushur 60 vjet, kërkesës i bashkëngjitet edhe dokumentacion shëndetësor përkatës i lëshuar nga vendi shtetas i të cilit është, për nevojën nga vendosja e tij ose kujdes në institucion për persona të moshuar.

Kohëzgjatja e qëndrimit të përkohshëm për vendosje ose kujdes në institucione për persona të moshuar

Neni 106

(1) Qëndrim i përkohshëm për vendosje ose kujdes në institucione për persona të moshuar lejohet për periudhë deri në një vit dhe i njëjti mund të vazhdohet nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara në nenin 79 të këtij ligji.

(2) Pas skadimit të marrëveshjes nga neni 105 paragrafi (1) alineja 2 të këtij ligji ose në rast të prishjes së saj të përkohshme i huaji është i detyruar ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë.

z) Qëndrimi i përkohshëm në bazë të bashkimit familjar

E drejta e bashkimit familjar

Neni 107

(1) Të huajit të cilit në Republikën e Maqedonisë i është lejuar qëndrim i përhershëm ose qëndrim i përkohshëm, për periudhë prej një viti, për punë, veprimtari shkencore-hulumtuese, vullnetari ose i cili është me origjinë nga Republika e Maqedonisë, nën kushte në pajtim me këtë ligj, i pranohet e drejta e bashkimit familjar me anëtarët e familjes së tij të ngushtë të cilët janë të huaj, pavarësisht nëse marrëdhënia familjare është krijuar para ose pas hyrjes së të huajit i cili është bartës i të drejtës së bashkimit familjar (në tekstin e mëtejmë: mbrojtës).

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, e drejtë e bashkimit familjar nuk u pranohet anëtarëve të familjes së ngushtë të huajit i cili ka leje për qëndrim të përkohshëm për shkak të punësimit sezonal sipas nenit 88 të këtij ligji.

Anëtari i familjes së ngushtë të mbrojtësit

Neni 108

(1) Anëtar i familjes së ngushtë të mbrojtësit, sipas të këtij ligji, llogariten të huajit të cilët janë:
- bashkëshort i mbrojtësit,
- fëmijë të mitur të përbashkët të mbrojtësit dhe bashkëshortit të tij duke përfshirë edhe fëmijët e birësuar, të përcaktuar me dëshmi nga vendi amë në të cili është kryer birësimi,
- fëmijë të mitur të mbrojtësit duke përfshirë edhe fëmijët e birësuar, ndaj të cilëve ka kujdestari dhe të cilët varen nga ai dhe
- fëmijë të mitur, duke përfshirë edhe fëmijët e birësuar të bashkëshortit të mbrojtësit ndaj të cilëve bashkëshorti ka kujdestari dhe të cilët varen nga ai.

(2) Fëmijët e mitur duhet të jenë në moshë deri në 18 vjet dhe të mos jenë në martesë.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, anëtarë të familjes së ngushtë llogariten edhe të huaj të cilët janë:
- prindërit e mbrojtësit ose të bashkëshortit të tij, kur ata varen prej tyre dhe nuk gëzojnë mbështetje familjare përkatëse në shtetin në të cilin jetojnë,
- fëmijët e rritur të të huajit ose të bashkëshortit të tij,që nuk janë të martuar kur për gjendjen e tyre shëndetësore nuk mund t'i kënaqin nevojat personale dhe
- prindërit e fëmijës së mitur, nëse atë e imponojnë interesat më të mira të fëmijës.

Të drejtat e anëtarëve të familjes më të ngushtë të mbrojtësit

Neni 109

Anëtarët e familjes së ngushtë të mbrojtësit të cilit i është lejuar qëndrim i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë kanë të drejtë të arsimimit, përsosjes profesionale, punësimit dhe kryerjes së veprimtarisë së pavarur, nën kushte të përcaktuara me ligj.

Kushtet për lejim të qëndrimit të përkohshëm

Neni 110

(1) Kërkesë për lejim të qëndrimit të përkohshëm të anëtarëve të familjes së tij të ngushtë mund të parashtrojë edhe mbrojtësi, të cilit i është lejuar qëndrim në Republikën e Maqedonisë, i cili kërkesën e paraqet në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(2) Kërkesa nga paragrafi (1) i këtij neni mund të parashtrohet në Ministrinë e Punëve të Brendshme dhe nga anëtari i familjes më të ngushtë i cili ligjërisht qëndron në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(3) Me kërkesën mbrojtësi është i detyruar të dorëzojë dëshmi për:
- qëndrimin e lejuar në territorin e Republikës së Maqedonisë,
- lidhjet familjare,
- burimet stabile dhe të rregullta të cilat janë të mjaftueshme për mbajtjen e tij dhe për mbajtjen e familjes së tij të ngushtë të cilët nuk kanë qëllim të qëndrojnë në Republikën e Maqedonisë,
- vendosjen e sigurt për anëtarët e familjes së ngushtë,
- sigurimin shëndetësor personal, si dhe sigurimin shëndetësor për anëtarët e familjes së ngushtë dhe
- kopjet e vërtetuara nga dokumentet e tyre të udhëtimit.

(4) Në rastin kur parashtrohet kërkesë për lejim të qëndrimit të përkohshëm për fëmijë të mitur të mbrojtësit ose bashkëshortit/es të saj/tij të përcaktuar në nenin 108 paragrafin (1) alinenë 2 të ktij ligji, kurse kryerja e të drejtës prindërore është ndarë, me kërkesën mbrojtësi doemos duhet të paraqesë edhe pëlqim nga prindi tjetër, të vërtetuar nga autoriteti kompetent në shtetin ku qëndron prindi tjetër.

(5) Në rastet kur kujdestaria nga neni 108 paragrafi (1) alinetë 3 dhe 4 të këtij ligji është e ndarë, për realizimin e të drejtës së bashkimit familjar me kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni mbrojtësi detyrimisht duhet të parashtrojë edhe pëlqim nga kujdestari tjetër që e ndan kujdestarinë, të vërtetuar nga organi kompetent në shtetin në të cilin qëndron ai.

(6) Qëndrimi i përkohshëm në bazë të bashkimit familjar nuk do të lejohet nëse ekzistojnë baza për dyshim se martesa me mbrojtësin që ka leje për qëndrim në Republikën e Maqedonisë, përkatësisht birësimi ose kujdestaria ndaj fëmijëve të mitur është lidhur vetëm me qëllim për t'i mundësuar personit të hyjë ose të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë.

(7) Në rast të martesës poligamike, kur mbrojtësi që ka leje për qëndrim në Republikën e Maqedonisë ka bashkëshort/e që jeton në territorin e Republikës së Maqedonisë, nuk do të lejohet bashkimi familjar me bashkëshort/e tjetër .

Kohëzgjatja e qëndrimit të përkohshëm

Neni 111

(1) Anëtarëve të familjes së ngushtë të mbrojtësit që ka leje për qëndrim të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë u lejohet qëndrim i përkohshëm për periudhë prej një viti, me mundësi i njëjti të vazhdohet për periudhë të njëjtë kohore si dhe leje për qëndrim të përkohshëm të mbrojtësit.

(2) Anëtarëve të familjes së afërt të mbrojtësit i cili ka leje për qëndrim të përhershëm u lejohet qëndrim i përkohshëm për periudhë deri në një vjet me mundësi, sipas kushteve të përcaktuara me këtë ligj, i njëjti të vazhdohet deri në arritjen e kushteve për qëndrim të përhershëm.

(3) Përveç shkaqeve të përcaktuara në nenin 79 paragrafin (4) të këtij ligji, qëndrimi nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk do të vazhdohet edhe nëse është përcaktuar se:

- mbrojtësi dhe anëtarët e familjes së tij të afërt nuk jetojnë në bashkësi martesore familjare të vërtetë ,
- përcaktohet se bashkëshorti/ja është i/e martuar, ose është në marrëdhënie të përhershme afatgjatë me person tjetër,
- është vërtetuar se në procedurën për vendosje për kërkesën e parashtruar për vazhdimin e qëndrimit të përkohshëm janë dhënë informata të rrejshme ose të gabuara ose janë përdorur dokumente të falsifikuara, të huaja ose të pavlefshme ose është kryer mashtrim në mënyrë tjetër,
- ekzistojnë baza për dyshim se martesa me mbrojtësin i cili ka leje për qëndrim në Republikën e Mqedonisë, përkatësisht birësimi ose kujdestaria për fëmijët e mitur është lidhur sipas marrëveshjes dhe nëse
- qëndrimi i mbrojtësit është ndërprerë, kurse anëtari i familjes nuk i plotëson kushtet për marrje të lejes autonome për qëndrim.

(4) Rrethanat nga paragrafi (3) i këtij neni mund të përcaktohen nga deklaratat e personave të prekur ose nga persona të tretë, në bazë të dokumentacionit të shkruar ose kontrolleve të kryera nga Ministria së Punëve të Brendshme.

(5) Gjatë vendosjes për lejim të vazhdimit të qëndrimit të përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni, merren parasysh kohëzgjatja e qëndrimit të të huajit në Republikën e Maqedonisë, marrëdhëniet e tij personale, familjare si dhe ekzistimi i lidhjeve familjare, kulturore dhe sociale me vendin e tij të origjinës.

Leja autonome për qëndrim

Neni 112

(1) Me kërkesë të bashkëshortit/es, si dhe fëmijës që ka arritur moshën madhore, kurse të cilët kanë pasur leje për qëndrim të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë në bazë të bashkimit familjar në kohëzgjatje të pandërprerë prej të paktën katër vjetësh dhe të cilëve nuk u është lëshuar leje për qëndrim të përkohshëm për arsye të tjera të përcaktuara në nenin 71 të këtij ligji, do t'u jepet leje për qëndrim autonom nëse i plotësojnë kushtet nga neni 72 i këtij ligji.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, në rast kur mbrojtësi ka vdekur ose bashkësia martesore ka pushuar së ekzistuari, si dhe për shkak të rrethanave veçanërisht të vështira të personave nga paragrafi (1) i këtij neni, mund t'u jepet leje autonome për qëndrim nëse qëndrimi i përkohshëm në bazë të bashkimit familjar ishte në kohëzgjatje të pandërprerë prej të paktën tre vjetësh.

Martesa me marrëveshje

Neni 113

(1) Martesa me marrëveshje, sipas këtij ligji, paraqet martesë të lidhur ndërmjet shtetasit të Republikës së Maqedonisë ose të huajit i cili ka leje për qëndrim në Republikën e Maqedonisë me një të huaj, me qëllim të vetëm për shmangie të kushteve për hyrje dhe qëndrim të përcaktuar me këtë ligj dhe leje për qëndrim në Republikën e Maqedonisë.

(2) Baza për dyshim se martesa është lidhur me marrëveshje ekzistojnë posaçërisht, nëse:

- bashkëshortët nuk jetojnë së bashku,
- ekziston mangësi e kontributit përkatës ndaj përgjegjësive që dalin në martesë,
- dhënie të informatave kontradiktore për të dhëna personale për partnerin tjetër martesor (emri dhe mbiemri, adresa, nacionaliteti, puna dhe të ngjashme), për rrethanat e takimit të tyre të drejtë ose informata tjera personale të rëndësishme,
- bashkëshortët nuk janë takuar para martesës,
- bashkëshortët nuk flasin gjuhë që është e kuptueshme për të dytë,
- është bërë pagesë me shumë të caktuar parash për lidhjen e martesës, me përjashtim të parave të dhëna në formë të prikës nëse i huaji vjen nga një vend ku dhënia e prikës është praktikë e zakonshme,
- e kaluara e njërit ose të dy bashkëshortëve përmban dëshmi për martesa paraprake me marrëveshje ose anomali në qëndrim dhe
- ekzistojnë rrethana të tjera që dëshmojnë se martesa është me marrëveshje.

(3) Bazat për dyshim nga paragrafi (2) i këtij neni përcaktohen nga deklaratat e personave të prekur ose nga persona të tretë, në bazë të dokumentacionit të shkruar ose kontrolleve të kryera nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Dispozitat nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni zbatohen edhe në procedurën për lejim të qëndrimit të përhershëm.

x) Lejimi për qëndrim të përkohshëm të huajit i cili është anëtar i familjes së ngushtë të shtetasit të Republikës së Maqedonisë

Neni 114

I huaji që është anëtar i familjes së ngushtë të shtetasit të Republikës së Maqedonisë, sipas kushteve të përcaktuara në pajtim me këtë ligj, ka të drejtë të lejes për qëndrim të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë.

Anëtari i familjes së ngushtë të shtetasit të Republikës së Maqedonisë

Neni 115

(1) Anëtar i familjes së afërt të shtetasit të Republikës së Maqedonisë (në tektsin e mëtejmë: shtatasi),sipas këtij ligji, konsiderohen të huajt të cilët janë:

- bashkëshort/e i/e shtetasit,
- fëmijë të mitur të përbashkët të shtetasit dhe bashkëshortit/es të saj/tij duke përshirë edhe fëmijët e birësuar, të përcaktuar me vërtetim (dëshmi) të vendit amë në të cilin është kryer birësimi,
- fëmijë të mitur të shtetasit duke përfshirë edhe fëmijët e birësuar, ndaj të cilëve ka kujdestari dhe të cilët varen nga ai dhe
- fëmijë të mitur, duke përfshirë edhe fëmijët e birësuar të bashkëshortit/es të shtetasit , ndaj të cilëve bashkëshorti/ja ka kujdestari dhe të cilët varen nga ai/ajo.

(2) Fëmijët e mitur duhet të jenë në moshë deri 18 vjet dhe të mos jenë të martuar.

(3) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, anëtarë të familjes më të ngushtë konsiderohen edhe të huajt të cilët janë:

- prindër të shtetasit ose të bashkëshortit/es së saj/tij, kur ata janë të varur prej tij/saj dhe nuk gëzojnë përkrahje adekuate familjare në shtetin në të cilin jetojnë,
- fëmijë të moshës madhore të shtetasit ose të bashkëshorit/es të saj/tij të cilët nuk janë në martesë për shkak të gjendjes së tyre shëndetësore nuk mund t'i kënaqin nevojat personale dhe
- prindër të fëmijës së mitur, nëse atë e imponojnë interesat më të mira të fëmijës.

Kushtet për lejimin e qëndrimit të përkohshëm

Neni 116

(1) Shtetasi i Republikës së Maqedonisë i cili në Republikën e Maqedonisë ka paraqitur vendbanim mund të paraqesë kërkesë për lejimin e qëndrimit të përkohshëm të anëtarëve të familjes së ngushtë të tij.

(2) Kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni shtetasi i Republikës së Maqedonisë mund ta paraqesë edhe në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(3) Qëndrimi i përkohshëm i personit nga paragrafi (1) i këtij neni lejohet per periudhën deri një vit dhe i njëjti mund të vazhdohet me kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

(4) Personit nga paragrafi (1) i këtij neni qëndrimi i përkohshëm në mënyrë të pavarur mund t'i vazhdohet edhe kur shtetasi i Republikës së Maqedonisë ka ndërruar jetë ose ka përfunduar bashkësia martesore, kurse në Republikën e Maqedonisë ka zgjatur së paku tre vjet, si dhe në rast kur atë e imponojnë posaçërisht rrethana të vështira.

(5) Qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni nuk do të lejohet, e as të vazhdohet nëse vërtetohet se ekzistojnë baza të dyshimit se martesa me shtetasin e Republikës së Maqedonisë është lidhur me marrëveshje.

(6) Fëmijës që ka lindur në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe në momentin e lindjes së të cilit njëri nga prindërit është shtetas i Republikës së Maqedonisë, ndërsa prindi tjetër është i huaj me qëndrim të lejuar të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë, ndërsa i cili nuk ka shtetësi në Republikën e Maqedonisë, në gjashtë muajt e parë të jetës i nevojitet leje qëndrimi.

(7) Me përjashtim të paragrafit (6) të këtij neni, në bazë të kërkesës së parashtruar nga shtetasi i Republikës së Maqedonisë, i dorëzuar me pajtim të prindit tjetër, Ministria e Punëve të Brendshme pas gjashtë muajve nga dita e lindjes së fëmijës nga paragrafi (6) i këtij neni do t'i lejojë qëndrim të përhershëm në Republikën e Maqedonisë.

i) Qëndrimi i përkohshëm i të huajit i cili me origjinë është nga Republika e Maqedonisë

Kushtet për lejimin e qëndrimit

Neni 117

(1) Të huajit i cili me origjinë është nga Republika e Maqedonisë do t'i lejohet qëndrimi i përkohshëm nëse i huaji i përmbush kushtet për lejim të qëndrimit të përkohshëm të përcaktuar në nenin 72 të këtij ligji.

(2) Në rast kur i huaji nga paragrafi (1) i këtij neni në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë, kërkesën për lejimin e qëndrimit të përkohshëm mund ta paraqesë edhe në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(3) Qëndrimi i përkohshem nga paragrafi (1) i këtij neni lejohet për periudhën deri në një vit dhe i njëjti mund të vazhdojë nëse i huaji i përmbush kushtet nga neni 79 i këtij ligji.

j) Qëndrimi i përkohshëm i fëmijës së të huajit i lindur në Republikën e Maqedonisë

Neni 118

(1) Fëmijës së të huajit i cili ka lindur në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe i cili nuk është shtetas i Republikës së Maqedonisë, në gjashtë muajt e parë të jetës nuk i nevojitet leje për qëndrim.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, në bazë të kërkesës së parashtruar të njërit prej prindërve, përkatësisht kujdestarit, i cili ka leje qëndrim të përkohshëm, në Republikën e Maqedonisë, ndërsa në pajtim me prindin tjetër, Ministria e Punëve të Brendshme fëmijës nga paragrafi (1) i këtij neni pas gjashtë muajve nga dita e lindjes i lejon qëndrim të përkohshëm për periudhën deri në një vit.

(3) Qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (2) i këtij neni mund të vazhdohet në bazë të kërkesës së paraqitur nga njëri prej prindërve, përkatësisht kujdestari i fëmijës dhe i njëjti mund të vazhdohet për periudhën kohore për të cilën vlen qëndrimi i përkohshëm i njërit nga prindërit e fëmijës, përkatësisht të kujdestarit të fëmijës.

(4) Në rast kur njëri nga prindërit, përkatësisht kujdestari i fëmijës nga paragrafi (1) i këtij neni ka qëndrim të përhershëm në Republikën e Maqedonisë, fëmijës pas gjashtë muajve nga dita e lindjes së tij, në bazë të kërkesës së parashtruar nga prindi, përkatësisht kujdestari, ndërsa në pajtim me prindin tjetër, i lejohet qëndrim i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë.

k) Qëndrimi i përkohshëm i të huajit i cili ka fituar të drejtën e pronësisë për banesë, ndërtesë banimi dhe shtëpi në territorin e Republikës së Maqedonisë

Neni 119

(1) Të huajit rezident në shtetin anëtar të Bashkimit Evropian edhe të OECD-së, i lejohet qëndrim i përkohshëm nëse i huaji ndaj kërkesës bashkangjet edhe dëshmi se ka fituar të drejtën e pronësisë për banesë, ndërtesë banimi dhe shtëpi në territorin e Republikës së Maqedonisë me kushte të përcaktuara me ligj.

(2) Qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni lejohet për periudhën deri në një vit dhe i njëjti mund të vazhdohet në pajtim me nenin 79 të këtij ligji.

ll) Qëndrimi i përkohshëm për shkaqe humanitare

Neni 120

(1) Qëndrimi i përkohshëm për shkaqe humanitare lejohet me përjashtim, të të huajit i cili nuk i plotëson kushtet për lejimin e qëndrimit të përkohshëm të përcaktuar me këtë ligj në rastet në vijim:

- nëse ekzistojnë baza për dyshim se është viktimë e veprës penale "Tregti me njerëz" e përcaktuar me Kodin penal,
- të miturit të pashëqoruar,
- personave pa nënshtetësi ose
- shkaqe të tjera të arsyeshme me karakter humanitar.

(2) Qëndrimi i përkohshëm nga paragrafi (1) alinetë 2,3 dhe 4 të këtij neni, jepet për periudhë deri në një vit dhe ai mund të vazhdohet nëse përcaktohet se edhe më tutje ekzistojnë shkaqe humanitare.

(3) Në rast kur të huajit i lejohet qëndrimi i përkohshëm për shkaqe humanitare, nuk zbatohen dispozitat për kthim në pajtim të këtij ligji deri sa të eksistojnë arsyet humanitare.

(4) Me lejimin e qëndrimit nga paragrafi (1) i këtij neni, për të huajin pushonë të vlejnë dispozitat nga neni 145 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji.

Qëndrimi i përkohshëm i viktimave të tregtisë me njerëz

Periudha e shërimit dhe reflektimit

Neni 121

(1) Të huajti për të cilin eksistojnë bazat për dyshim se është viktimë e veprës penale "Tregti me njerëz" të përcaktuar me Kodin penal (në tekstin e mëtejshëm: viktimë e tregtisë me njerëz), i mundësohet periudhë e shërimit dhe reflektimit në kohëzgjatje deri në dy muaj për shkak të theksimit të mbrojtjes dhe ndihmës në shërim dhe shmangies së ndikimit të kryerësve të veprës penale "Tregti me njerëz"

(2) Gjatë periudhës kohore të shërimit dhe reflektimit, i huaji i cili është viktimë e tregtisë me njerëz, duhet të marrë vendim se a do të bashkëpunojë me organet shtetërore kompetente në zbulimin e veprave penale dhe ndjekjen e kryerësve të tyre apo do të kthehet në shtetin shtetas i të cilit është apo në të cilin ka qëndrim ligjor

(3) Periudha e shërimit dhe reflektimit nuk është e kushtëzuar nga bashkëpunimi i viktimave me tregti me njerëz me organet shtetërore kompetente nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) I huaji nga paragrafi (1) i këtij neni për periudhën kohore të shërimit dhe reflektimit vendoset në hapësirë të veçantë në Qendrën e Pranimit për të Huaj në Ministrinë e Punëve të Brendhsme, ndërsa pas miratimit të qëndrimit të përkohshëm në pajtim me këtë ligj, në Qendrën për persona viktima të tregtisë me njerëz në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale.

(5) Qëndrimin e përkohshëm nga paragrafi (4) i këtij neni Ministria e Punëve të Brendshme e miraton në afatin më të shkurtë kohor, por jo më gjatë se pesë ditë.

(6) Në rastin kur viktima të tregtisë me njerëz janë të miturit nën 18 vjeç, duke u nisur interesat më të mira të të miturve, periudha nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet.

(7) Gjatë periudhës së përcaktuar në paragrafët (1) dhe (5) të këtij neni i huaji nuk mund të dëbohet nga Republika e Maqedonisë.

(8) Periudha nga paragrafi (1) i këtij neni mund të ndërpritet, nëse:

- i huaji paraqet rrezik për rendin publik dhe sigurimin nacional të Republikës së Maqedonisë, ose
- përcaktohet se statusi viktimë e veprës penale "Tregti me njerëz" është fituar në mënyrë të paligjshme.

(9) Për ndërprerjen e periudhës së shërimit dhe reflektimit, Ministria e Punëve të Brendshme miraton aktvendim, kundër të cilit i huaji ka të drejtë të ankesës në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit deri në Komisionin Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(10) Aktvendim të Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 30 ditësh nga dita e parashtrimit të ankesës.

(11) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë mund të ngritet kontest administrativ në gjykatën kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

Të drejtat e viktimave të tregtisë me njerëz për periudhën kohore të shërimit dhe reflektimit

Neni 122

(1) Për periudhën kohore të shërimit dhe reflektimit, viktima e tregtisë me njerëz ka të drejtë të vendosjes përkatëse dhe të sigurt; ndihmë sociale psikologjike dhe mjekësore; ndihmë materiale; përkthim dhe interpretim të këshillave dhe informacione për të drejtat ligjore të tyre, si dhe ndihma juridike për kohë të procedurës penale ose procedurë tjetër në të cilën viktima e tregtisë me njerëz i realizon të drejtat e tij të përcaktuara me ligj.

(2) Viktima e tregtisë me njerëz në gjuhë të cilën mund ta kuptojë njoftohet për të drejtën e arsimit, për procedurat përkatëse gjyqësore ose administrative, si dhe për realizimin e të drejtës për azil, për mundësitë dhe procedurën për kthimin e tyre në shtetin shtetas i të cilit është apo në të cilin ka qëndrim ligjor para hyrjes së tyre në territorin e Republikën e Maqedonisë, si dhe për kushtet për lëshimin e lejes për qëndrim të përkohshëm në Republikës së Maqedonisë.

Shpenzimet në periudhën e vendosjes

Neni 123

Shpenzimet që do të bëhen me vendosjen e viktimave të tregëtis me njerëz në Qendrën e Pranimit të Ministrisë për Punë të Brendshëm në periudhën e shërimit dhe reflektimit, bien në barrë të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

Kushtet për lejimin e qëndrimit të përkohshëm dhe kohëzgjatje të përkohshme

Neni 124

(1) Në periudhën e shërimit dhe reflektimit të huajit të cilit i përcaktohet statusi viktimë e tregtisë me njerëz mund t'i jepet leje për qëndrim të përkohshëm, nëse:

- qëndrimi i tij është i domosdoshëm për shkak të gjendjes personale ose
- qëndrimi i tij është i domosdoshëm për shkak bashkëpunimit me organet shtetërore kompetente për zbulim të veprave penale dhe ndjekje të kryerësve të tyre.

(2) Qëndrim i përkohshëm nga paragrafi (1) i këtij neni do të lejohet për periudhën deri në gjashtë muaj dhe i njëjti do të vazhdohet, nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Heqja e të drejtës së qëndrimit të përkohshëm

Neni 125

Qëndrimi i përkohshëm viktimës së tregtisë me njerëz do t'i hiqet:

- nëse i huaji e keqpërdor ose e ka humbur statusin e viktimës së tregtisë me njerëz ose
- paraqet rrezik për rendin publik dhe sigurinë nacionale të Republikës së Maqedonisë.

3. Ndërprerja e qëndrimit të përkohshëm

a) Heqja e qëndrimit të përkohshëm

Shkaqet për heqjen e qëndrimit të përkohshëm

Neni 126

(1) Të huajit i cili ka leje për qëndrim të përkohshëm, përveç lejes për qëndrim të përkohshëm të dhënë viktimave të tregtisë me njerëz, mund t'i hiqet e drejta e qëndrimit të përkohshëm, nëse:

- me aktgjykim të plotfuqishëm është i dënuar me dënim me burg në kohëzgjatje prej së paku tre muaj,
- mbetet pa mjete për mbajtje dhe strehim, ndërsa mbajtja dhe strehimi gjatë qëndrimit në Republikën e Maqedonisë nuk i është siguruar në mënyrë tjetër ligjore,
- vërtetohet se i huaji në mënyrë të vetëdijshme ka dhënë informata jo të sakta apo në mënyrë të vetëdijshme e ka fshehur qëllimin dhe rrethanat që janë të rëndësishme për dhënien e lejes për qëndrim të përkohshëm, ose janë shfrytëzuar dokumente të falsifikuara, të huaja apo të pavlefshme,
- në mënyrë plotësuese vërtetohet se i huaji më nuk i plotëson kushtet për lejim të qëndrimit të përkohshëm,
- qëndron në kundërshtim me qëllimin e përmendur dhe rrethanat e qëndrimit,
- refuzon t'i zbatojë vendimet e organeve shtetërore,
- bën shkeljen e dispozitave të këtij ligji,
- paraqet rrezik për rendin publik dhe sigurimin nacional të Republikës së Maqedonisë,
- vërtetohet se i huaji në mënyrë të paarsyeshme ka qëndruar jashtë nga Republika e Maqedonisë në periudhë më të gjatë se një e katërta e periudhës për të cilën i është lejuar qëndrimi i përkohshëm,
- i është dhënë qëndrimi i përkohshëm për shkak të bashkimit familjar, dhe vërtetohet se nuk banon në bashkësi të vërtetë martesore apo familjare me të huajin i cili është bartës i të drejtës së bashkimit familjar,
- i është lejuar qëndrim i përkohshëm për punë, ndërsa nuk ka arritur të lidhë marrëveshje për punësim me person juridik ose marrëveshja për punësim pushon t'i vlejë para skadimit të vlefshmërisë së lejes së dhënë për qëndrim të përkohshëm për shkak të punës, ose nëse i huaji fillon të kryejë punë të ndryshme nga puna për të cilën i është dhënë leja për qëndrim të përkohshëm për shkak të punës, për çka Agjencia për Punësim dorëzon njoftim në Ministrinë e Punëve të Brendshme,
- përcaktohet se mbrojtësi ose bashkëshorti/a e tij/saj është në martesë ose lidhje afatgjatë me person tjetër ose
- ekzistojnë dyshime me bazë se martesa me të huajin i cili ka leje për qëndrim apo me shtetasin e Republikës së Maqedonisë është lidhur me marrëveshje apo ekzistojnë dyshime se martesa nuk është kontraktuar me dëshirë të njërës apo palës tjetër.

(2) Gjatë vendimmarrjes për heqjen e qëndrimit të përkohshëm merren parasysh kohëzgjatja e qëndrimit të të huajit në Republikën e Maqedonisë, lidhjet e tij personale, ekonomike dhe lidhjet tjera me Republikën e Maqedonisë, si dhe pasojat që do të dalin nga masa e shqiptuar për atë dhe familjen e tij.

(3) Para marrjes së aktvendimit nga i huaji do kërkohet deklaratë për rrethanat që janë të rëndësishme për marrjen e aktvendimit.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, qëndrimi i përkohshëm nuk do të hiqet nëse serioziteti i veprës së kryer dhe lidhjet e të huajit me Republikën e Maqedonisë tregojnë se heqja e qëndrimit të përkohshëm do të ketë pasoja të rënda të papërpjestueshme për të huajin apo për anëtarin e familjes së tij më të ngushtë, i cili në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë

Kompetenca për marrjen e aktvendimit për heqjen e qëndrimit të përkoshëm

Neni 127

(1) Për heqjen e qëndrimit të përkohshëm vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim.

(2) Me aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohet afati për kthim vullnetar në të cilin i huaji është i obliguar që ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë në pajtim me nenin 152 të këtij ligji.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji ka të drejtë për ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin Shetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë për Marrëdhënie Pune në Shkallë të Dytë.

(4) Ankesa për aktvendimin, e parashtruar nga i huaji i cili ka qëndruar në territorin e Republikës së Maqedonisë në bazë të lejes për qëndrim të përkohshëm më pak se tre vjet nuk e shtyn zbatimin e aktvendimit.

(5) Dispozita nga paragrafi (4) i këtij neni nuk ka të bëjë në rast se i huaji ka fëmijë i cili është me qëndrim ligjor në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe i cili banon në ekonomi familjare të përbashkët me të huajin.

(6) Aktvendim i Komisionit Shteteror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë për Marrëdhënie Pune në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 15 ditësh nga dita e parashtrimit të ankesës.

(7) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë për Marrëdhënie Pune në Shkallë të Dytë mund të ngritet kontest administrativ në gjykatën kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

b) Pushimi i qëndrimit të përkohshëm

Neni 128

Qëndrimi i përkohshëm i të huajit pushon:

- nëse është dëbuar nga Republika e Maqedonisë,
- nëse i është shqiptuar ndalim për hyrje në Republikën e Maqedonisë,
- nëse i është hequr e drejta e qëndrimit të përkohshëm,
- me skalimin e afatit për të cilin i është dhënë qëndrim i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë, ndërsa i huaji në afatin e caktuar nuk parashtron kërkesë për vazhdimin e lejes për qëndrim të përkohshëm,
- nëse i huaji heq dorë nga qëndrimi i përkohshëm dhe atë nga dita e deklaratës së parashtruar për refuzimin e qëndrimit të përkohshëm ose
- kur do të fitojë shtetësi të Republikës së Maqedonisë.

4. Qëndrimi i përhershëm

4.1 Lejimi i qëndrimit të përhershëm

Neni 129

(1) Qëndrimi i përhershëm i lejohet të huajit, i cili së paku pesë vjet para parashtrimit të kërkesës për dhënien e qëndrimit të përhershëm në mënyrë të pandërprerë ka qëndruar në territorin e Republikës së Maqedonisë në bazë të lejes për qëndrim të përkohshëm.

(2) Qëndrimi i përhershëm do t'i lejohet të huajit me mbrojtje ndërkombëtare, i cili së paku pesë vjet para parashtrimit të kërkesës për dhenien e qëndrimit të përhershëm në mënyrë të pandërprerë ka qëndruar në territorin e Republikës së Maqedonisë në pajtim me këtë status.

(3) Qëndrimi i përhershëm nuk do t'i lejohet të huajit, i cili ka qëndruar në Republikën e Maqedonisë në bazë të lejes për qëndrim të përkohshëm për shkak:

- të punës së punëtorëve sezonalë, migrantë ditorë, punëtorë të zhvendosur ose punëtorë të dërguar nga siguruesit e shërbimit për shërbimet e tërësishme të siguruara tejkufitare,

- shkollimit apo studimit,
- pjesëmarrjes në programet e këmbimit ndërkombëtar të nxënësve apo studentëve,
- specializimit, përsosjes profesionale apo aftësimit praktik,
- punës vullnetare,
- hulumtimit shkencor,
- bashkimit familjar me mbrojtës i cili qëndron përkohësisht në Republikën e Maqedonisë për shkak të hulumtimit shkencor,
- bashkimit familjar me mbrojtës i cili qëndron përkohësisht në Republikën e Maqedonisë për shkak të punës vullnetare,
- akomodimit ose kujdesit në institucionet për persona të moshuar,
- shërimit dhe
- shkaqe humanitare

(4) Qëndrimi i përhershëm nuk i lejohet edhe të huajit i cili:
- ka leje të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë në bazë të mbrojtjes të përkohshme ose ka parashtruar kërkesë për leje për qëndrim në bazë të kësaj dhe pret vendim për status të tij,
- ka parshtruar kërkesë për mrojtje ndërkombëtare dhe nuk është miratuar vendim përfundimtar në procedurë për njohjen e të drejtës së mbrojtjes ndërkombëtare,
- ka leje për qëndrim të përkohshëm për shkak të fitimit të të drejtës për pronësi për banesë, ndërtesë banimi dhe shtëpi në territorin e Republikës së Maqedonisë në pajtim me dispozitat e këtij ligji,
- ka status ligjor të rregulluar me konventën e Vjenës për marrëdhënie diplomatike të vitit 1961, Konventën e Vjenës për marrëdhënie konsullore të vitit 1963 apo Konventën e Vjenës për prezantimin e shteteve në marrëdhëniet e tyre me organizatat ndërkombëtare me karakter universal.

(5) Në bazë të bashkimit familjar qëndrim i përhershëm do t'u lejohet vetëm anëtarëve të familjes më të ngushtë të të huajit i cili paraprakisht ka fituar leje për qëndrim të përhershëm, nëse jetojnë në bashkësi të vërtetë martesore apo familjare, si dhe anëtarëve të varur të familjes më të ngushtë të të huajit, ndërsa të cilët i plotësojnë kushtet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Të huajit, qëndrimi i të cilit është në interes të Republikës së Maqedonisë, do t'i lejohet qëndrim i përhershëm para kalimit të afatit nga paragrafi (1) i këtij neni.

(7) Lejen për qëndrim të përhershëm e lëshon Ministria e Punëve të Brendshme personalisht të huajit, të cilit i dedikohet.

Kushtet për lejim të qëndrimit të përhershëm

Neni 130

Qëndrim i përhershëm do t'i llejohet të huajit dhe personit me mbrojtje ndërkombëtare, të cilët:
- deri në momentin e paraqitjes së kërkesës ka qëndruar në Republikën e Maqedonisë pesë vjet pa ndërprerje, në pajtim me nenin 129 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji,
- kanë mjete të rregullta dhe të qëndrueshme për mbajtje, pa shfrytëzim të ndihmës sociale,
- kanë të siguruar vendosje ose mjete për vendosje,
- kanë sigurim shëndetësor,
- gjatë qëndrimit në Republikën e Maqedonisë, në periudhë prej pesë vjetësh para paraqitjes së kërkesës për qëndrim të përhershëm, nuk kanë kryer vepër penale për të cilën parashihet dënimi me burg në kohëzgjatje së paku prej një viti,
- nuk paraqesin rrezik për rendin publik,shëndetin publik, sigurinë nacionale ose marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë,
- e zotërojnë gjuhën maqedone deri në atë shkallë sa të mund të kuptohen lehtë me rrethin.

Përllogaritja

Neni 131

(1) Kushti për pesë vjet të qëndrimit të pandërprerë në Republikën e Maqedonisë nga neni 129 paragrafi (1) të këtij ligji konsiderohet se është plotësuar nëse i huaji në periudhën prej pesë vjetësh para parashtrimit të kërkesës për lejim të qëndrimit të përhershëm nuk ka qëndruar jashtë Republikës së Maqedonisë gjashtë muaj të njëpasnjëshme ose në periudhë kohore që në kohëzgjatje të përgjithshme nuk i ka tejkaluar dhjetë muaj.

(2) Në rastet për shkaqe të veçanta ose të jashtëzakonshme nga natyra e përkohshme afati i paraparë nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet.

(3) Për të huaj që ka të lejuar qëndrim në Republikën e Maqedonisë në pajtim me nenin 71 paragrafin (1) alinetë 2, 3 dhe 4 të këtij ligji, gjatë llogaritjes së periudhës nga neni 129 paragrafi (1) të këtij ligji, në rast kur i plotëson kushtet nga nenet 129 dhe 130 të këtij ligji, përllogaritet vetëm gjysma e periudhës nga qëndrimi i përkohshëm.

(4) Për person me mbrojtje ndërkombëtare, gjatë përllogaritjes të periudhës nga neni 129 paragrafi (1) të këtij ligji:
- llogaritet gjysma e saj, nëse periudha nga data e kërkesës së parashtruar për mbrojtje ndërkombëtare deri në miratimin e aktvendimit përfundimtar në procedurën për njohjen e të drejtës së mbrojtjes ndërkombëtare nuk tejkalon 18 muaj dhe
- përllogaritet e tëra, nëse periudha nga data e kërkesës së parashtruar për mbrojtje ndërkombëtare deri në miratimin e aktvendimit përfundimtar në procedurë për njohjen e të drejtës për mbrojtje ndërkombëtare tejkalon 18 muaj.

Kushtet e veçanta për lejim të qëndrimit të përhershëm

Neni 132

(1) Personat të cilët me hyrjen në fuqi të këtij ligji do të konsiderohen për të huaj në Republikën e Maqedonisë, ndërsa të cilët deri më 8 shtator 1991 kanë qenë shtetas të RSFJ-së dhe kanë pasur qëndrim ligjor në territorin e RSM-së, ndërsa pas 8 shtatorit 1991 kanë vazhduar të qëndrojnë në Republikën e Maqedonisë, si dhe fëmijët e tyre të cilët janë të moshës mbi pesë vjet, do të fitojnë të drejtën e qëndrimit të përhershëm në Republikën e Maqedonisë, nëse në afat prej tre vjetëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji parashtrojnë kërkesë për lejimin e qëndrimit të përhershëm.

(2) Për personin nga paragrafi (1) i këtij neni nuk vlejnë dispozitat e nenit 130 të këtij ligji.

(3) Në raste të caktuara (raste sociale, fëmijë të mitur, persona jo to evidentuar në librin amë të të lindurve) me kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni në procedurën për lejimin e qëndrimit të përhershëm bashkangjitet edhe mendimi nga institucioni kompetent se personi ose anëtarët e familjes kanë shfrytëzuar të drejta të caktuara nga organi kompetent në Republikën e Maqedonisë.

(4) Personat nga paragrafi (1) i këtij neni është e nevojshme të dorëzojnë dëshmi se nuk janë shtetas të shtetit tjetër për të cilën me arsye mund të supozohet se është vendi i tij i origjinës ose i origjinës së prindërve të tij.

(5) Për personat nga paragrafi (4) i këtij neni të cilët janë shtetas të ndonjë shteti tjetër zbatohen dispozitat e nenit 130 të këtij ligji.

Të drejtat e të huajit me leje për qëndrim të përhershëm

Neni 133

(1) Nëse me ligj tjetër është përcaktuar ndryshe, i huaji i cili ka leje për qëndrim të përhershëm në Republikën e Maqedonisë ka të drejta të njëjta si edhe shtetasi i Republikës së Maqedonisë edhe atë:

- qëndrim në Republikën e Maqedonisë pa kufizim kohor,
- qasje në punësim ose kryerjen e vepritartisë së pavarur,
- arsim dhe trajnim profesional, duke përfshirë edhe studimin,
- njohje e displomave profesionale, certifikata dhe kualifikime tjera,
- mbrojtje sociale dhe ndihmë sociale,
- benefite tatimore,
- qasje ndaj mallrave dhe shërbimeve dhe furnizimeve të mallrave dhe shërbime të arritshme për publikun,
- liri të shoqërimit dhe anëtarësimit në organizatë të caktuar të punëtorve ose punëdhënësve ose organizata anëtarë të së cilës janë përfshirë në bazë të profesioneve të caktuara dhe
- qasje të lirë në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë, përveç në rajonet në të cilat lëvizja është e ndaluar ose e kufizuar për shkak të mbrojtjes dhe sigurisë ose mbrojtjes së Republikës së Maqedonisë.

(2) I huaji i cili ka leje për qëndrim të përhershëm mund të dalë dhe të hyjë në Republikën e Maqedonisë pa vizë.

(3) Për të drejtat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, i huaji informohet nga Ministria e Punëve të Brendshme gjatë dorëzimit të aktvendimit nga neni 135 i këtij ligji.

Procedura për lejim të qëndrimit të përhershëm

Kërkesa për lejim të qëndrimit të përhershëm

Neni 134

(1) Qëndrimi i përhershëm lejohet pas kërkesës së paraqitur të të huajit.

(2) Me kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji është i detyruar të dorëzojë dokument të vlefshëm të udhëtimit ose kopje të vërtetuar të saj, si dhe dëshmi se janë përmbushur kushtet nga neni 130 paragrafi (1) alinetë 1, 2, 3, 4, dhe 6 të këtij ligji.

(3) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni i huaji i cili është person nën mbrojtje ndërkombëtare si dhe person i paraparë në nenin 130 paragrafin (1) të këtij ligji, nuk është i detyruar të dorëzojë dokument të vlefshëm të udhëtimit ose kopje të vërtetuar të tij.

(4) Gjatë shqyrtimit të kërkesës për leje qëndrim të përhershëm do të merret parasysh interesi më i mirë i fëmijëve të mitur.

Kompetenca për miratimin e aktvendimit për lejim të qëndrimit të përhershëm

Neni 135

(1) Për kërkesën e të huajit për lejim të qëndrimit të përhershëm në Republikën e Maqedonisë vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim, më së voni katër muaj nga dita e dorëzimit të kërkesës me dokumentet nga neni 134 paragrafi (2) të këtij ligji.

(2) Në raste të jashtëzakonshme të lidhura me ndërlikueshmërinë e shfrytëzimit të kërkesës, afati kohor nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të vazhdohet jo më gjatë se tre muaj.

(3) Në rast kur nuk do të lejohet qëndrimi i përhershëm i të huajit për arsye të përcaktuara në nenin 130 paragrafin (1) alinenë 6 të këtij ligji, organi kompetent nuk është i detyruar t'i arsyetojë shkaqet nga të cilat është udhëhequr gjatë miratimit të aktvendimit të tillë.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji ka të drejtë të ankesës në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit për Komisionin Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(5) Aktvendimi i Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 30 ditëve nga dita e paraqitjes së ankesës.

(6) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë mund të ngritet kontest administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me ligjin.

4.2 Ndërprerja e qëndrimit të përhershëm

a) Heqja e qëndrimit të përhershëm

Shkaqet për heqjen e qëndrimit të përhershëm

Neni 136

(1) Të huajit të cilit i është lejuar qëndrim i përhershëm në Republikën e Maqedonisë, do t'i hiqet qëndrimi i përhershëm, nëse:

- me aktgjykim të plotfuqishëm është dënuar me dënim me burg, në kohëzgjatje prej së paku një viti për vepër penale e cila ndiqet me detyrë zyrtare dhe paraqet rrezik për rendin publik në Republikën e Maqedonisë,
- konfirmohet se i huaji me vetëdije ka ofruar të dhëna të pavërteta, ose me vetëdije i ka fshehur qëllimin dhe rrethanat që janë me rëndësi për lëshimin e lejes për qëndrim të përhershëm,
- konfirmohet se i huaji qëndron jashtë Republikës së Maqedonisë pa ndërprerje më gjatë se 12 muaj, pa pëlqimin e Ministrisë së Punëve të Brendshme ose
- pushon mbrojtja ndërkombëtare e të huajit në Republikën e Maqedonisë.

(2) Ministria e Punëve të Brendshme, përveç për të huajin nga neni 129 paragrafi (2) të këtij ligji, mund t'i japë pëlqim të huajit që të qëndrojë jashtë Republikës së Maqedonisë më gjatë se 12 muaj të njëpasnjëshëm, pa ia hequr me këtë rast të drejtën për qëndrim të përhershëm, me ç'rast do të kihet parasysh kohëzgjatja e qëndrimit të të huajit në Republikën e Maqedonisë, si dhe qëllimi dhe rrethanat e qëndrimit jashtë Republikës së Maqedonisë.

(3) Gjatë vendimmarrjes për heqjen e të drejtës për qëndrim të përhershëm, merren parasysh kohëzgjatja e qëndrimit të të huajit në Republikën e Maqedonisë, mosha e të huajit, lidhjet e tij personale, ekonomike e të tjera me Republikën e Maqedonisë, si dhe pasojat nga aktvendimi i atillë për të ose për familjen e tij më të ngushtë.

(4) Para se të miratohet aktvendimi, nga i huaji do të kërkohet deklaratë për rrethanat që janë me rëndësi për miratimin e aktvendimit.

(5) Qëndrimi i përhershëm nuk do të hiqet nëse serioziteti i veprës së kryer dhe lidhjet e të huajit me Republikën e Maqedonisë, tregojnë se heqja e qëndrimit të përhershëm do të ketë pasoja të rënda joproporcionale për të huajin ose anëtarin e familjes së tij më të ngushtë i cili sipas ligjit qëndron në territorin e Republikës së Maqedonisë.

Kompetenca për miratimin e aktvendimit për heqjen e qëndrimit të përhershëm

Neni 137

(1) Për heqjen e qëndrimit të përhershëm vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim.

(2) Me aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, përcaktohet afati i kthimit vullnetar në të cilin i huaji është i obliguar që ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë në pajtim me nenin 152 të këtij ligji.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, i huaji ka të drejtë për ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(4) Ankesa nga paragrafi (3) i këtij neni, e shtyn zbatimin e aktvendimit, përveç në rast kur i huaji paraqet kërcënim për rendin publik dhe sigurinë nacionale.

(5) Aktvendimi i Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, do të miratohet në afat prej 30 ditësh nga dita e parashtrimit të ankesës.

(6) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendosje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

b) Ndërprerja e qëndrimit të përhershëm

Neni 138

(1) Qëndrimi i përhershëm i të huajit ndërpritet:

- nëse është dëbuar nga Republika e Maqedonisë,
- nëse i është shqiptuar ndalim për hyrje në Republikën e Maqedonisë,
- nëse i është marrë e drejta e qëndrimit të përhershëm,
- heq dorë nga e drejta e qëndrimit të përhershëm dhe atë nga dita e deklaratës së parashtruar për heqje dorë nga leja për qëndrim të përhershëm dhe
- fiton shtetësi të Republikës së Maqedonisë.

(2) Skadimi i vlefshmërisë së lejes për qëndrim të përhershëm nuk do të thotë ndërprerje e të drejtës së qëndrimit të përhershëm të të huajit.

5. Forma dhe përmbajtja e lejes për qëndrim

Neni 139

(1) Leja për qëndrim të përkohshëm dhe leja për qëndrim të përhershëm (në tekstin e mëtutjeshëm: leje për qëndrim) jepen në formë të dokumentit të veçantë.

(2) Leja për qëndrim përmban:

- llojin e lejes për qëndrim,
- numrin e lejes,
- fotografinë e bartësit të lejes,
- emrin dhe mbiemrin e personit të cilit i është lëshuar leja,
- afatin e vlefshmërisë,
- vendin dhe datën e lëshimit,
- shtetësinë,
- vendin dhe datën e lindjes,
- gjininë,
- numrin amë për të huaj të personit të cilit i jepet,
- nënshkrimin e bartësit të lejes,
-vendqëndrimin dhe adresën, përkatësisht vendbanimin dhe adresën;
- stemën e Republikës së Maqedonisë,
- zonën e lexueshme makinerike,
- teknikën e sigurisë të shtypit,
- mbrojtjen ultravjollce dhe infra të kuqe,
- mbrojtjen me ngjyra optike variabile,
- motivet speciale efektive mbrojtëse kundër falsifikimit dhe mashtrimit,
- mbrojtjen kundër kopjimit dhe
- mbrojtjet në teknika të lëshimit.

(3) Leja për qëndrim përmban shenjat mbrojtëse të vendosura.

Kohëzgjatja e lejeve për qëndrim

Neni 140

(1) Dokumenti i posaçëm me të cilin lëshohet leja për qëndrim të përhershëm për të huaj për moshë prej pesë deri 27 vjet lëshohet në afat të vlefshmërisë prej pesë vjetëve, ndërsa të huajit më të moshuar se 27 vjet me afat të vlefshmërisë prej dhjetë vjetëve.

(2) Pas skadimit të afatit të vlefshmërisë së lejes për qëndrim të përhershëm, ndërsa pas kërkesës së parashtruar ajo ripërtërihet.

(3) Dokumenti i përhershëm me të cilin jepet leje për qëndrim të përkohshëm lëshohet me afat të vlefshmërisë së aktvendimit me të cilin lejohet qëndrimi i përkohshëm, por jo më shumë se një vit.

Obligimi i mbajtjes së lejes për qëndrim

Neni 141

I huaji është i obliguar që lejen për qëndrim ta mbajë me vete.

Obligimi për ndërrimin e lejes për qëndrim

Neni 142

(1) I huaji është i obliguar të paraqesë kërkesë për ndërrimin e lejes për qëndrim:

- nëse e njëjta është dëmtuar ose vjetruar, ose për arsye tjera mund të shërbejë për qëllimin e vet,
- nëse i huaji e ndërron emrin personal ose
- kur skadon afati i vlefshmërisë së saj, i përcaktuar në nenin 140 paragrafin (1) të këtij neni.

(2) I huaji është i obliguar më së voni në afat prej 15 ditëve nga dita e ndodhjes së cilës do arsye nga paragrafi (1) i këtij neni, të paraqesë kërkesë për ndërrim të lejes për qëndrim.

Obligimi për kthimin e lejes për qëndrim

Neni 143

I huaji është i obliguar që lejen e lëshuar për qëndrim ta kthejë në Ministrinë e Punëve të Brendshme, në rastet e përcaktuara në nenet 128 dhe 138 të këtij ligji.

6. Kufizimi ose ndalimi për lëvizje të të huajve në Republikën e Maqedonisë

Neni 144

Qeveria e Republikës së Maqedonisë me akt të posaçëm do ta kufizojë ose ndalojë lëvizjen e të huajve në rajonet e caktuara ose të ndalojë qëndrim të përhershëm ose të përkohshëm në vende të caktuara kur ajo është e nevojshme për mbrojtje të sigurisë ose mbrojtje të Republikës së Maqedonisë.

Kreu V

KTHIMI I TË HUAJIT

1. Kushtet e kthimit

Neni 145

(1) Ministria e Punëve të Brendshme vendos për kthimin e të huajit, të cilit i anulohet ose i hiqet qëndrimi ligjor në shtet, i cili në mënyrë joligjore qëndron ose dëbohet nga territori i Republikës së Maqedonisë, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Vendimi për kthim është pjesë përbërëse e aktvendimeve me të cilat anulohet ose hiqet qëndrimi ligjor i të huajit, aktvendimi për kthim dhe aktvendimi për dëbim.

(3) Për aktvendimin për kthim, si dhe për pjesën e aktvendimeve nga paragrafi (2) të këtij neni i cili ka të bëjë me kthimin e të huajit dhe mjetet juridike, me kërkesë të të huajit, sigurohet përkthim në gjuhën për të cilën konsiderohet se i huaji e kupton ose mund ta kuptojë.

(4) Në rastin kur i huaji në mënyrë joligjore e ka kaluar kufirin shtetëror jashtë vendit, kohës ose mënyrës së përcaktuar për kalimin e kufirit shtetëror ose është kapur menjëherë pa kalimit joligjor të kufirit shtetëror, nuk do të veprohet në pajtim me paragrafin (3) të këtij ligji.

Principi i moskthimit, interesi më i mirë i fëmijës së mitur, jeta në familje dhe gjendja shëndetësore

Neni 146

(1) Kthimi i të huajit bëhet në pajtim me principin e moskthimit, interesit më të mirë të fëmijës së mitur dhe nevojat e personave të tjerë të cenueshëm dhe viktima të tregtisë me njerëz, jetën në familje dhe gjendjen shëndetësore të të huajit.

(2) I huaji kthehet në vendin e tij të origjinës, në vendin transit, në pajtim me marrëveshjet për ripranim ose procedura të tjera, si dhe në vend tjetër në të cilin në mënyrë vullnetare vendos të kthehet dhe në të cilin do të pranohet.

(3) Fëmija i mitur nuk guxon të kthehet në shtetin amë ose në shtet tjetër i cili pajtohet ta pranojë. derisa në atë shtet nuk i sigurohen kushte përkatëse për pranim.

(4) Fëmija i mitur nuk guxon të kthehet në shtet tjetër ku kthimi i tij do të jetë në kundërshtim me Konventën për të Drejtat e Fëmijëve, Konventën për mbrojtje nga tortura dhe veprimi johuman ose nënçmues ose dënimi ose Konventën për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut.

(5) Në rast zbulimit të fëmijës së mitur të pashoqëruar i cili në mënyrë joligjore qëndron në territorin e Republikës së Maqedonisë, Ministria e Punëve të Brendshme i njofton:

- përfaqësinë diplomatike - konsullore të vendit shtetas i të cilit është, për shkak të përcaktimit të anëtarëve të familjes së tij më të ngushtë, si dhe
- qendrën për punë sociale me qëllim të caktohet kujdestar në pajtim me ligjin.

(6) Fëmija i mitur i pashoqëruar nga paragrafi (5) të këtij neni do të vendoset në lokacion të propozuar nga kujdestari, ndërsa në raste të jashtëzakonshme do të vendoset në Qendrën për Pranimin e të Huajve në procedurë të përcaktuar me ligj.

Qëndrimi joligjor

Shkaqe për qëndrim joligjor

Neni 147

(1) I huaji në mënyrë të paligjshme qëndron në Republikën e Maqedonisë nëse nuk i plotëson ose nuk i plotëson më kushtet për hyrje dhe qëndrim, respektivisht nëse:

- hyn në mënyrë të paligjshme në Republikën e Maqedonisë,
- qëndron më gjatë se 90 ditë gjatë 180 ditëve të cilat i paraprijnë çdo dite qëndrim në Republikën e Maqedonisë, ndërsa për hyrje nuk i nevojitet vizë,
- nuk ka vizë valide, nëse i nevojitet në pajtim me regjimin për hyrje në Republikën e Maqedonisë,
- e ka shfrytëzuar vizën ose ka skaduar vlefshmëria e vizës së dhënë,
- me skadimin e afatit për të cilin i është aprovuar qëndrimi i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë, ndërsa i huaji në afatin e caktuar nuk ka paraqitur kërkesë për vazhdimin e lejes për qëndrim të përkohshëm,
- nuk është larguar nga Republika e Maqedonisë në afatin e përcaktuar,
- ka hyrë në Republikën e Maqedonisë para skadimit të ndalimit për hyrje,
- përfundimisht është refuzuar gjatë procedurës pas dorëzimit të kërkesës për realizimin e të drejtës për mbrojtje ndërkombëtare nga Republika e Maqedonisë, si dhe personi e drejta e të cilit për azil ka pushuar, është anuluar ose abroguar në pajtim me Ligjin për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme dhe nuk është larguar nga territori i Republikës së Maqedonisë në afatin e përcaktuar në pajtim me ligjin,
- i huaji i cili ka shfaqur qëllim të paraqesë kërkesë për njohjen e të drejtës për azil, nëse në afat prej 72 orë nuk ka paraqitur kërkesë për njohjen e të drejtës për azil në pajtim me dispozitat e Ligjit për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme.

(2) Dispozita nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni nuk ka të bëjë me të huaj për të cilin ekzistojnë baza për dyshim se është viktimë e veprës penale "Tregti me njerëz", nëse hyrja e pa lejuar është kryer si pasojë e veprës penale "Tregti me njerëz".

(3) Dispozita nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij neni nuk ka të bëjë me të huaj i cili ka kërkuar njohjen e të drejtës për mbrojtje ndërkombëtare në pajtim me Ligjin për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme.

Kompetenca për marrjen e vendimit për kthimin e të huajit

Neni 148

(1) Për kthimin e të huajit në rastet nga neni 147 të këtij ligji vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim.

(2) Me aktvendimin për kthim përcaktohet afati për kthimin vullnetar gjatë të cilit i huaji është i obliguar të largohet nga territori i Republikës së Maqedonisë në pajtim me nenin 152 të këtij ligji.

(3) Me aktvendimin nga paragrafi (1) të këtij neni, i huaji njoftohet se nëse nuk lëshon territorin e Republikës së Maqedonisë në afatin e kthimit vullnetar, do të largohet nga Republika e Maqedonisë.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni i huaji mund të ngrejë kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(5) Ngritja e kontestit administrativ në gjykatën kompetente nga paragrafi (4) të këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit për kthim.

(6) Procedura në gjykatën kompetente është urgjente.

2. Dëbimi i të huajit

Shkaqe për dëbim

Neni 149

(1) I huaji mund të dëbohet, nëse:

- me aktvendim gjyqësor të plotfuqishëm është dënuar me dënim me burg në kohëzgjatje prej së paku një vit,
- paraqet rrezik serioz për rendin publik dhe rregullimin, sigurinë nacionale ose raportet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë,
- ekzistojnë shkaqe serioze të konsiderohet se ka kryer vepra të rënda penale, dhe në veçanti vepra penale në lidhje me prodhimin dhe lëshimin në qarkullim të drogave narkotike, substancave psikotropike dhe prekurzorëve ose ekzistojnë prova të forta për qëllimin e tij të kryejë vepra të tilla penale në territorin e Republikës së Maqedonisë,
- përfundimisht është refuzuar në procedurën pas dorëzimit të kërkesës për realizimin e të drejtës për mbrojtje ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë, si dhe personi e drejta e të cilit për azil ka pushuar, anuluar ose abroguar në pajtim me ligjin për mbrojte ndërkombëtare dhe të përkohshme, dhe nuk është larguar nga territori i Republikës së Maqedonisë në afatin e përcaktuar me ligj,
- qëndron në kundërshtim me qëllimin e përcaktuar dhe rrethanat e qëndrimit,
- paraqet rrezik për shëndetin publik ose
- kryen më shumë herë shkelje të përsëritura apo më të rënda të dispozitave të këtij ligji.

(2) Dispozita nga neni (1) alineja 6 të këtij neni nuk do të zbatohet nëse sëmundja e të huajit që paraqet rrezik për shëndetin publik është paraqitur pas skadimit të tre muajve nga dita kur i huaji ka hyrë në Republikën e Maqedonisë.

(3) Gjatë vendosjes për dëbimin e të huajit nga Republika e Maqedonisë merren parasysh gjatësia e qëndrimit të të huajit në Republikën e Maqedonisë dhe pasojat që do të rezultojnë nga masa e shqiptuar për të ose për anëtar të familjes së tij më të ngushtë i cili në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë.

(4) Dispozitat e këtij neni nuk zbatohen për të huaj i cili kërkon mbrojtje ndërkombëtare nga Republika e Maqedonisë në pajtim me Ligjin për mbrojtje ndërkombëtare dhe të përkohshme.

Dëbimi i të huajve të cilët gëzojnë mbrojte të veçantë

Neni 150

(1) I huaj i cili ka leje për qëndrim në Republikën e Maqedonisë dhe i huaj i cili është bashkëshort i shtetasit të Republikës së Maqedonisë dhe i cili qëndron në Republikën e Maqedonisë në bazë të lejes për qëndrim të përkohshëm mund të dëbohet nga Republika e Maqedonisë, nëse:

- me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor është i dënuar me dënim me burg së paku tre vjet dhe
- paraqet rrezik serioz për rendin publik, sigurinë nacionale dhe marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë.

(2) I huaji nga paragrafi (1) alineja 1 të këtij ligji, nuk do të dëbohet nëse serioziteti i veprës së kryer dhe lidhjet e të huajve me Republikën e Maqedonisë sugjerojnë se dëbimi i të huajit do të ketë pasoja të mëdha të rënda për të huajin ose për anëtar të familjes së tij më të ngushtë i cili qëndron në Republikën e Maqedonisë në mënyrë ligjore.

Kompetenca për miratimin e aktvendimit

Neni 151

(1) Ministria e Punëve të Brendshme miraton aktvendim për dëbimin e të huajit nga Republika e Maqedonisë.

(2) Me aktvendimin nga paragrafi (1) të këtij neni përcaktohet afati i kthimit vullnetar, gjatë të cilit i huaji është i obliguar ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë në pajtim me nenin 152 të këtij ligji, si dhe kohën për të cilën i është ndaluar hyrja përsëri në Republikën e Maqedonisë, përcaktuar në nenin 153 të këtij ligji.

(3) Në rastin kur i huaji dëbohet për shkaqet e përcaktuara në nenin 149 paragrafi (1) alineja 2 dhe 3 të këtij ligji, organi kompetent nuk është i obliguar të arsyetojë shkaqet nga të cilat është udhëhequr gjatë miratimit të aktvendimit të atillë.

(4) Me aktvendimin nga paragrafi (1) të këtij neni i huaji njoftohet se në mënyrë vullnetare nuk është larguar nga territori i Republikës së Maqedonisë në afatin e caktuar, do të përjashtohet nga Republika e Maqedonisë.

(5) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni i huaji mund të ngrejë kontest administrativ në gjykatën kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(6) Ngritja e kontestit administrativ në gjykatë kompetente nga paragrafi (5) të këtij neni nuk e prolongon kryerjen e aktvendimit.

(7) Dëbimi, afati në të cilin i huaji është i obliguar të largohet nga territori i Republikës së Maqedonisë, si dhe koha për të cilën të huajit i ndalohet të hyjë përsëri në Republikën e Maqedonisë, regjistrohen në dokumentin për udhëtim të të huajit, nëse e posedon.

Periudha e kthimit vullnetar

Neni 152

(1) Periudha e kthimit vullnetar është ndërmjet shtatë dhe tridhjetë ditë dhe nuk e përjashton mundësinë për largimin e parakohshëm të të huajit.

(2) Gjatë përcaktimit të afatit gjatë të cilit i huaji është i obliguar të largohet nga territori i Republikës së Maqedonisë merren parasysh koha e nevojshme që i huaji t'i sigurojë dokumentet e nevojshme ose mjetet financiare për largim nga Republika e Maqedonisë.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) të këtij neni, gjatë ekzistimit të shkaqeve të arsyeshme (kohëzgjatja e qëndrimit të tyre, persona të mitur të cilët ndjekin mësim dhe shkaqe të tjera të arsyeshme), me kërkesës të të huajit, Ministria e Punëve të Brendshme mund të vazhdojë periudhën nga paragrafi (1) të këtij neni, por jo më gjatë se 90 ditë.

(4) Gjatë periudhës së kthimit vullnetar, si dhe në rastin nga paragrafi (3) të këtij neni, të huajit i mundësohet të mbajë bashkësi familjare me anëtarët e familjes së tij të cilët ndodhen në territorin e Republikës së Maqedonisë, kujdes shëndetësor urgjent dhe trajtim përkatës së sëmundjes nëse e ka, plotësimin e nevojave të veçanta të personave të cenueshëm si dhe qasje drejt sistemit themelor arsimor për personat e mitur në varësi të kohëzgjatjes së qëndrimit të tyre.

(5) Në rastin kur ekziston rrezik nga arratisja ose kur i huaji paraqet rrezik për rendin publik, sigurinë nacionale ose marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë, si dhe në rastin e heqjes dorë nga qëndrimi afatshkurtër, me aktvendim mund të përcaktohet i huaji të largohet nga Republika e Maqedonisë në afat më të shkurtër se ai që është paraparë në paragrafin 1 të këtij neni.

(6) Ministria e Punëve të Brendshme mund ta ndryshojë vendimin nga paragrafi (5) të këtij neni dhe në mënyrë plotësuese të përcaktojë afat për largim vullnetar, duke i pasur parasysh rrethanat specifike siç janë (kohëzgjatja e qëndrimit, fëmijët të cilët shkojnë në shkollë, ekzistimi i familjes tjetër, lidhje sociale dhe të tjera).

(7) Nëse bëhet fjalë për kategori të cenueshme të personit të huaj, ndërkaq të cilit i është përcaktuar afat për kthim vullnetar në pajtim me paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni, i njëjti mund të akomodohet në vend të caktuar nga Ministria e Punës dhe Politikës Sociale.

(8) Të huajit të cilit i është përcaktuar afat i caktuar për kthim vullnetar, me qëllim të evitohet rrezik nga arratisja, mund të përcaktohet obligime për paraqitje të rregullt në Ministrinë e Punëve të Brendshme, depozitimi i garancisë së caktuar financiare, dorëzimi i dokumenteve ose obligim të qëndrojë në vend të caktuar.

(9) Ministria e Punës dhe Politikës Sociale, nëpërmjet programit vjetor do t'i propozojë masat për mbështetjen e procesit për kthim vullnetar.

(10) I huaji, të cilit i është përcaktuar periudha për kthim vullnetar mund të paraqesë kërkesë për të ndihmuar procesin e kthimit vullnetar.

(11) Afati në të cilin i huaji është i obliguar ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë, regjistrohet në dokumentin për udhëtim të të huajit, nëse e posedon.

Ndalim për hyrje

Neni 153

(1) I huaji i cili nuk largohet nga Republika e Maqedonisë gjatë periudhës për kthim vullnetar, të cilit i është përcaktuar afat vullnetar në pajtim me nenin 152 paragrafi 5 të këtij ligji, të cilit me aktvendim të Ministrisë së Punëve të Brendshme i është anuluar qëndrimi afatshkurtër ose është dëbuar nga Republika e Maqedonisë, mund t'i përcaktohet periudhë e caktuar kohore gjatë së cilës nuk mund të hyjë në Republikën e Maqedonisë.

(2) Periudha kohore për të cilën të huajit i ndalohet të hyjë përsëri në Republikën e Maqedonisë, nuk mund të jetë më e gjatë se pesë vjet.

(3) Ndalimi për hyrje kur është miratuar aktvendimi për dëbim nuk mund të jetë më i shkurtër se gjashtë muaj.

(4) Ndalimi për hyrje kur është miratuar aktvendimi për anulimin e qëndrimit të shkurtër nuk mund të jetë më i shkurtë se 30 ditë, as më i gjatë se tre muaj.

(5) Me përjashtim, periudha nga paragrafi (2) të këtij neni mund të jetë më e gjatë nëse i huaji paraqet kërcënim serioz për rendin publik, rregullimin publik ose sigurinë nacionale, në rastet e përcaktuara me ligj të veçantë.

(6) Gjatë vendosjes për ndalim për hyrje në Republikën e Maqedonisë merren parasysh gjatësia e qëndrimit të të huajit në Republikën e Maqedonisë, mosha e tij, lidhjet e tij personale, ekonomike dhe lidhje të tjera me Republikën e Maqedonisë dhe pasojat që do të rezultojnë nga masa e shqiptuar për të ose për anëtar të familjes së tij më të ngushtë i cili në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë.

(7) Nëse ekzistojnë shkaqe humanitare ose shkaqe me interes për Republikën e Maqedonisë, Ministria e Punëve të Brendshme, të huajit mund t'ia ndërpresë ose t'ia shkurtojë periudhën për ndalim për hyrje nëse vërteton se në tërësi ka vepruar në pajtim me aktvendimin nga neni 151 paragrafi (2) të këtij ligji, me qëllim të lehtësohet kthimi vullnetar.

(8) Në rast kur i huaji ka paraqitur kërkesë për njohjen e të drejtës për azil, ndalimi për hyrje do t'i ndërpritet, ndërsa kur i është aprovuar statusi i refugjatit ose personit nën mbrojtje subsidiare, ndalimi për hyrje do të tërhiqet.

(9) Kërkesën nga paragrafi (7) të këtij neni i huaji e paraqet në Ministria e Punëve të brendshme nëpërmjet përfaqësisë diplomatike - konsullore të Republikës së Maqedonisë në vend të huaj.

(10) Ndalimi për hyrje regjistrohet në dokumentin për udhëtim të të huajit, nëse e posedon.

Largimi

Neni 154

(1) I huaji i cili nuk është larguar nga Republika e Maqedonisë gjatë periudhës për kthim vullnetar ose kur nuk është përcaktuar kthimi vullnetar në rastet e përcaktuara me këtë ligj, largohet nga territori i Republikës së Maqedonisë.

(2) Të huajit të cilit i është shqiptuar dënim ose sanksion për kundërvajtje dëbim i të huajit nga vendi, menjëherë largohet nga shteti.

Zbatimi i largimit

Neni 155

(1) Në rastin kur është përcaktuar periudhë për kthim vullnetar, largimi nga neni 154 paragrafi (1) të këtij ligji, zbatohet pas skadimit të asaj periudhe, përveç nëse në ndërkohë nuk janë krijuar rrethanat nga neni 152 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) I huaj i cili në pajtime këtë ligj, largohet nga shteti, nëpunësit policorë të Ministrisë së Punëve të brendshme e shoqërojnë deri në kufirin shtetëror, e dërgojnë përtej kufirit, e dorëzojnë te përfaqësuesit e shtetit të huaj, shtetas i të cili është i huaji ose përfaqësuesve të shtetit të huaj nga i cili ka ardhur.

(3) Kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për atë, i huaji me pëlqimin e tij mund të bartet në shtet tjetër i cili nuk është vendi i origjinës (shtet shtetas i të cilit është) ose vend të transitit.

(4) Gjatë zbatimit të largimit nevojitet të merren parasysh gjendja fizike dhe kapaciteti mental i të huajit.

(5) Nëse gjatë zbatimit të largimit, i huaji reziston dhe nevojitet përdorimi i mjeteve për detyrim të nga nëpunësit policorë, të njëjtat do të zbatohen si mjet i fundit, në mënyrë proporcionale dhe racionale, në pajtim me ligjin, duke i respektuar të drejtat themelore, dinjitetin dhe integritetin fizik të të huajit.

(6) I mituri pa shoqërim, largohet në shtet ku do t'i dorëzohet anëtarit të familjes, kujdestarit të caktuar ose në institucion për pranimin e fëmijëve.

(7) Në procedurën për largimin e të huajit, Ministria e Punëve të brendshme, mund të bashkëpunojë me organe të tjera shtetërore, organe kompetente të shteteve të tjera ose organizata ndërkombëtare.

Prolongimi i largimit

Neni 156

(1) Largimi i të huajit mund të prolongohet për periudhë të caktuar duke i marrë parasysh rrethanat specifike të rasteve individuale, si vijon:

- kur me atë cenohet parimi i moskthimit,
- kur cenohet gjendja fizike ose shëndetësore e të huajit ose
- nuk ekziston mundësi për transport gjatë kthimit të të huajit.

(2) Në rastet e përcaktuara në paragrafin (1) alineja 1,2 dhe 3 të këtij neni, Ministria e Punëve të brendshme, të huajit i lëshon vërtetim për prolongimin e largimit.

(3) Për të huajin të cilit i është prolonguar largimi mund të përcaktohen obligimet nga neni 152 paragrafi (8) të këtij ligji.

(4) Gjatë periudhës së prolongimit të largimit, të huajit i mundësohet kujdesi për bashkësinë familjare me anëtarët e familjes së tij të cilët gjenden në territorin e Republikës së Maqedonisë, kujdes mjekësor urgjent dhe trajtim përkatës të sëmundjes nëse ekziston, plotësimin e nevojave të veçanta të personave të cenueshëm, si dhe qasje në sistemin arsimor për personat e mitur në varësi të kohëzgjatjes së qëndrimit të tyre.

Ndalim për largimin e të huajit

Neni 157

I huaji nuk guxon të largohet në shtet:

- në të cilin jeta ose liria e tij do të rrezikohej për shkak të racës së tij, religjionit, nacionalitetit, përkatësisë së grupit social ose bindjes politike ose
- ku do t'i nënshtrohej mundimit, veprimit johuman ose ofendues ose dënimit.

Mbajtja e përkohshme e të huajit

Neni 158

(1) Për sigurim gjatë procedurës për largim, i huaji mund të mbahet nga Ministria e Punëve të Brendshme më së gjati deri 24 orë.

(2) I huaji nga paragrafi (1) të këtij neni menjëherë njoftohet për shkaqet për mbajtjen dhe për mundësinë me kërkesë të tij ta informojë përfaqësinë diplomatike - konsullore të shtetit, shtetas i të cilit është, të realizojë kontakt me përfaqësuesin juridik dhe anëtarët e familjes së tij.

(3) Për mbajtjen e fëmijës së mitur të pashoqëruar menjëherë njoftohen Qendra për Punë Sociale dhe përfaqësia diplomatike - konsullore e shtetit, shtetas i të cilit është.

(4) Mbajtja e të huajit, pushon menjëherë pas pushimit të shkaqeve për mbajtjen e tij, ndërsa më së voni deri në skadimin e afatit të përcaktuar në paragrafin (1) të këtij neni.

Akomodimi i të huajit në Qendrën e Pranimit për të Huaj të Ministrisë së Punëve të Brendshme

Neni 159

(1) Për akomodimin e të huajve të cilët nuk është e mundur të largohen nga territori i Republikës së Maqedonisë, për cilat do shkaqe në afatin e përcaktuar në nenin 158 paragrafi (1) të këtij ligji, formohet Qendër e Pranimit e Ministrisë së Punëve të brendshme (në tekstin në vijim: Qendra e Pranimit).

(2) Në Qendrën për Pranim përkohësisht mund të mbahet edhe i huaj i cili në mënyrë joligjore qëndron në territorin e Republikës së Maqedonisë ndërsa për të cilin nuk është marrë vendim për kthim për shkak të rrezikut nga arratisja ose kur i huaji e eviton ose pengon procedurën për kthim.

(3) Në Qendrën për Pranim përkohësisht mund të mbahet i huaj për të cilin është vendosur të kthehet, ndërsa i cili nuk posedon dokument udhëtimi të vlefshëm për çka nuk në mënyrë vullnetare të largohet nga Republika e Maqedonisë.

(4) Në Qendrën për Pranim mund të akomodohet kërkues i të drejtës për azil, për të cilin është marrë vendim për kufizimin e lirisë së lëvizjes në pajtim me ligjin.

(5) Në hapësirë të veçantë për të miturit në kuadër të Qendrës për Pranim akomodohet edhe i mituri i pa shoqëruar i cili për shkaqe objektive menjëherë nuk mund tu dorëzohet organeve të shtetit, shtetas i të cilit është dhe për këtë njoftohet Qendra për Punë Sociale, për shkak të caktimit të kujdestarit në pajtim me Ligjin për familje.

(6) Në rastet nga paragrafi (5) të këtij neni respektohet parimi i interesit më të mirë të fëmijës.

(7) Fëmijët e mitur të pashoqëruar dhe familjet me fëmijë të mitur mbahen në Qendra e Pranimit vetëm në rast të fundit dhe për periudhë kohore sa më të shkurtër të mundshme.

(8) Gjatë kohës së akomodimit të të huajve në Qendrën e Pranimit do t'u mundësohet përfshirja në aktivitete të lira dhe rekreative përkatëse me moshën e tyre, ndihmë juridike, sociale, mjekësore dhe psikologjike, si dhe e drejta e arsimimit në institucionet arsimore në Republikën e Maqedonisë.

Kompetencë për miratimin e aktvendimit

Neni 160

(1) Për mbajtjen e përkohshme të të huajve nga neni 159 të këtij ligji në Qendrën e Pranimit vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni, i huaji mund të ngrejë kontest administrativ në gjykatën kompetente në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(3) Ngritja e kontestit administrativ në gjykatën kompetente nga paragrafi (2) të këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(4) Procedura në gjykatën kompetente është urgjente.

Kohëzgjatja e mbajtjes së përkohshme në Qendrën e Pranimit

Neni 161

(1) I huaji mbahet përkohësisht në Qendrën e Pranimit deri në pushimin e shkaqeve të cilat kanë pamundësuar largimin e tij nga territori i Republikës së Maqedonisë, por jo më gjatë se gjashtë muaj.

(2) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, mbajtja mund të vazhdojë më së gjati edhe për 12 muaj, nëse i huaji:

- refuzon të japë të dhëna personale ose të dhëna të tjera të cilat janë të nevojshme për largimin e tij ose ka dhënë të dhëna të rrejshme,
- në mënyrë tjetër e ka penguar ose prolonguar largimin ose
- nëse me arsye pritet dorëzimi i dokumenteve për udhëtim ose dokumente të tjera të nevojshme për largim, të cilat kërkohen nga organet kompetente të shteteve të tjera.

(3) I huaji nga neni 159 paragrafi (3) të këtij ligji do të mbahet në Qendrën e Pranimit deri në marrjen e dokumentit për udhëtim të vlefshëm, nga shteti, shtetas i të cilit është, respektivisht deri në lëshimin e pasaportës nga neni 170 paragrafi (2) të këtij ligji.

(4) I huaji nuk guxon të lëshojë Qendrën e Pranimit, përveç nëse ekzistojnë shkaqe veçanërisht të arsyeshme dhe për këtë i është dhënë pëlqim nga organi kompetent.

(5) Pas skadimit të afateve nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, i huaji largohet nga Qendra e Pranimit.

Neni 162

I huaj i cili nuk mund të largohet, si dhe i huaji nga neni 159 paragrafi (3) të këtij ligji, nëse ka siguruar akomodim dhe mjete për jetesë në Republikën e Maqedonisë dhe nëse nga rrethanat e rastit mund të vlerësohet se nuk i nevojitet akomodim në Qendrën e Pranimit, Ministria e Punëve të Brendshme mund të miratojë aktvendim me të cilin do t'i kufizohet lëvizja vetëm në vendin e qëndrimit dhe do të përcaktojë obligim për paraqitjen e tij të rregullt në periudha të caktuara kohore në Ministrinë e Punëve të Jashtme.

Pushimi i kohëzgjatjes së mbajtjes së përkohshme në Qendrën e Pranimit

Neni 163

(1) Mbajtja e përkohshme e të huajit në Qendrën për Pranim, pushon:

- me largimin e të huajit,
- me skadimin e afatit për të cilin është përcaktuar mbajtja e përkohshme,
- nëse qëndrimi i të huajit është bërë ligjor,
- nëse është anuluar aktvendimi për mbajtje,
- nëse pushojnë shkaqet për të cilat është miratuar aktvendim për mbajtje,
- me përjashtim nga Qendra e Pranimit.

(2) I huaji do të përjashtohet nga Qendra e Pranimit, nëse:

- rrethanat sugjerojnë se largimi nuk do të mund të kryhet,
- i huaji mbahet përkohësisht në Qendrën e Pranimit kur nuk mund të përcaktohet identiteti në pajtim me nenin 183 paragrafi (3) të këtij ligji, ndërsa pas përcaktimit të identitetit nuk është miratuar aktvendim i ri për mbajtjen e përkohshme në Qendrën e Pranimit.

(3) I huaji mund të lëshohet nga Qendra e Pranimit edhe në rastin kur:

- largimi i të huajit është anuluar për shkak të cenimit të parimit të moskthimit dhe
- janë plotësuar kushtet nga neni 162 të këtij ligji.

(4) Për pushimin e mbajtjes së përkohshme të të huajit në Qendrën e Pranimit vendos Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim.

(5) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij ligji, i huaji mund të ngrejë kontest administrativ në gjykatën kompetente në pajtim me Ligjin për konteste administrativ.

(6) Ngritja e kontestit administrativ në gjykatën kompetente nga paragrafi (5) të këtij neni nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(7) Procedura në gjykatën kompetente është urgjente.

Shpenzime për largim

Neni 164

(1) Shpenzimet që do të shkaktohen me mbajtjen e përkohshme të të huajit në Qendrën për Pranim, si dhe shpenzimet të tjera që do të shkaktohen me largimin e tij i bart i huaji.

(2) Nëse i huaji nuk ka mjete, shpenzimet janë në ngarkim të transportuesit i cili e ka sjellë të huajin në territorin e Republikës së Maqedonisë, pa dokument të vlefshëm dhe të pranuar për udhëtim, ose me dokument për udhëtim pa vizë ose leje për qëndrim, nëse nevojiten.

(3) Nëse shpenzimet nuk janë ngarkim të transportuesit në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni, shpenzimet janë në ngarkim të personit i cili obligohet se do t'i bartë shpenzimet për të huajin gjatë kohës së qëndrimit të tij në Republikën e Maqedonisë.

(4) Në rastin kur nuk mund të sigurohen mjete në mënyrën e përcaktuar në paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni, shpenzimet janë në ngarkim të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

Kreu VI

DOKUMENTE PËR UDHËTIM DHE DOKUMENTE TË TJERA TË TË HUAJVE

1. Dokumente udhëtimi

Përkufizimi i dokumentit për udhëtim

Neni 165

Dokumente për udhëtim në kuptimin e këtij ligji janë:
- dokument udhëtimi i huaj dhe
- dokument udhëtimi për të huaj.

Dokument udhëtimi i huaj

Neni 166

Dokument udhëtimi i huaj në kuptimin e këtij ligji konsiderohet:

- pasaportë ose dokument tjetër për udhëtim i lëshuar në pajtim me standardet ndërkombëtare dhe organizatat ndërkombëtare të njohura dhe të pranuara nga Republika e Maqedonisë,
- pasaportë ose dokumente të tjera për udhëtim të cilat edhe pse janë lëshuar nga shtete ose organizata ndërkombëtare nuk janë të pranuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, garantojnë kthimin e të huajti dhe të cilat me akt të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, janë përcaktuar si dokumente udhëtimi të cilat mundësojnë hyrje dhe qëndrim në Republikën e Maqedonisë,
- dokument për udhëtim për refugjat të pranuar, të lëshuar në pajtim me Konventën për statusin e refugjatit nga viti 1951 dhe Protokollin për statusin e refugjatit nga viti 1967 dhe
- dokument për udhëtim për persona pa shtetësi, të lëshuar në pajtim me Konventën për persona pa shtetësi nga viti 1954.

Kusht për pranimin e dokumentit për udhëtim të huaj

Neni 167

Dokument udhëtimi i huaj do të pranohet si i vlefshëm, nëse:

- përmban të dhëna për përcaktimin e identitetit të bartësit, ndërsa dokumente udhëtimi nga neni 166 alinetë 1 dhe 2 të këtij ligji dhe të dhënat për shtetësinë ose nacionalitetin e bartësit,
- është lëshuar në pajtim me standardet ndërkombëtare,
- afati i vlefshmërisë është më i gjatë për së paku tre muaj nga qëndrimi i lejuar i të huajit në Republikën e Maqedonisë,
- mundëson kthimin e të huajit nga vendi nga i cili është me origjinë ose hyrje në vend të tretë dhe
- është e plotë, nuk është korrigjuar, e rrejshme ose e falsifikuar.

Dokument udhëtimi për të huaj

Neni 168

(1) Dokument udhëtimi për të huaj është dokument të cilin e lëshon organi kompetent i Republikës së Maqedonisë për të huaj i cili në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë.

(2) Dokument për udhëtim për të huaj është:
- pasaportë për të huaj,
- fletudhëtim për të huaj,
- dokument udhëtimi për person pa shtetësi, në pajtim me Konventën për statusin e personave pa shtetësi nga viti 1954 dhe
- dokument për udhëtim për refugjatë të pranuar, në pajtim me Konventën për statusin e refugjatëve nga viti 1951 dhe Protokollin për statusin e refugjatëve nga viti 1967, të përcaktuar me ligj.

Kërkesa për lëshimin e dokumentit për udhëtim për të huaj

Neni 169

(1) Dokument rrugor për të huaj lëshohet me kërkesë të të huajit i cili ka mbushur 18 vjet dhe i cili ka aftësi të plotë afariste.

(2) Për fëmijë të mitur, respektivisht person i cili nuk ka aftësi për punë, kërkesën për lëshimin e dokumentit për udhëtim e paraqet një nga prindërit, me pëlqimin e prindërit tjetër.

(3) Kur të drejtën prindërore e kryen njëri nga prindërit, kërkesën për lëshimin e dokumentit për udhëtim për person më të ri se 18 vjeç e paraqet prindi, të cilit i është besuar personi për ruajtje dhe edukim.

(4) Për kërkesën e të huajit vendos Ministria për Punë të Brendshme me aktvendim, kundër të cilit i huaji ka të drejtë për ankesë në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(5) Aktvendimi i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 30 ditësh nga dita e paraqitjes së ankesës.

(6) Kundër aktvendimit të Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë, mund të ngrihet kontest administrativ në gjykatën kompetente, në pajtim me Ligjin për konteste administrative.

(7) Dispozitat e paragrafëve (1), (2), (3), (4), (5) dhe (6) të këtij neni nuk kanë të bëjnë për lëshimin e dokumentit për udhëtim për refugjat.

Pasaporta e të huajit

Neni 170

(1) Të huajit i cili në mënyrë ligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë, kurse nuk ka dhe nuk mund të sigurojë dokument udhëtimi të huaj dhe të vlefshëm nga shteti shtetas i të cilit është, për daljen dhe hyrjen në Republikën e Maqedonisë mund t'i lëshohet pasaportë për të huaj.

(2) Të huajit i cili duhet ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë, kurse nuk ka dhe nuk mund të sigurojë dokument udhëtimi të huaj dhe të vlefshëm nga shteti shtetas i të cilit është, për daljen nga Republika e Maqedonisë mund t'i lëshohet pasaportë për të huaj.

(3) Dispozita nga paragrafi (1) i këtij neni nuk ka të bëjë me të huajin i cili ka status të refugjatit në pajtim me Konventën për statusin e refugjatëve nga viti 1951 dhe Protokollin për statusin e refugjatëve nga viti 1967.

Neni 171

(1) Pasaportë për të huajin lëshon Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Të huajit i cili ka leje për qëndrim të përkohshëm në Republikën e Maqedonisë dhe i cili i përmbush kushtet nga neni 178 të këtij ligji, i lëshohet pasaportë për të huaj me afat të vlefshmërisë deri në vlefshmërinë e lejes për qëndrim të përkohshëm, por jo më gjatë se një vit.

(3) Të huajit i cili ka leje për qëndrim të përhershëm dhe i cili i përmbush kushtet nga neni 178 të këtij ligji, i lëshohet pasaportë për të huajin me afat të vlefshmërisë deri në dy vjet.

Neni 172

(1) Pasaporta për të huajin i mundëson të huajit të hyjë dhe të largohet nga Republika e Maqedonisë në periudhën për të cilën është lëshuar.

(2) Pasaporta për një të huaj vlen për të gjitha shtetet, përveç për shtetin shtetas i të cilit është i huaji.

(3) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, pasaporta për të huaj mund të lëshohet edhe me vlefshmëri vetëm për shtete të caktuara.

(4) Kur ekzistojnë arsye veçanërisht të justifikuara, pasaporta mund të vlejë edhe për shtetin shtetas i të cilit është i huaji.

Fletudhëtimi për të huajin

Neni 173

(1) Fletudhëtim për të huajin lëshon përfaqësia diplomatike konsullore e Republikës së Maqedonisë jashtë vendit në bazë të pëlqimit paraprak nga Ministria për Punë të Brendshme, të huajit që qëndron në mënyrë të ligjshme në Republikën e Maqedonisë dhe i cili jashtë vendit ka mbetur pa dokument të vlefshëm udhëtimi për të huaj të lëshuar nga organi kompetent i Republikës së Maqedonisë.

(2) Dokumenti nga paragrafi (1) i këtij neni vlen vetëm për kthimin e të huajit në Republikën e Maqedonisë dhe i njëjti lëshohet me afat vlefshmërie deri në 30 ditë.

Dokumenti i udhëtimit për personin pa shtetësi

Neni 174

(1) Dokument udhëtimi për personin pa shtetësi lëshon Ministria për Punë të Brendshme, në përputhje me Konventën për statusin e personave pa shtetësi nga viti 1954.

(2) Dokumenti i udhëtimit nga paragrafi (1) i këtij neni jepet me afat vlefshmërie deri në një vit.

(3) Dokumenti i udhëtimit nga paragrafi (1) i këtij neni mund të vazhdohet në përputhje me Konventën për statusin e personave pa shtetësi nga viti 1954.

Dokumenti i udhëtimit për refugjat

Neni 175

(1) Dokument udhëtimi për refugjat lëshon Ministria e Punëve të Brendshme, në përputhje me Konventën për statusin e refugjatëve nga viti 1951 dhe me Protokollin për statusin e refugjatëve nga viti 1967 të përcaktuar me ligj.

(2) Dokumenti i udhëtimit nga paragrafi (1) i këtij neni, jepet me afat vlefshmërie deri në dy vite.

(3) Dokumenti i udhëtimit nga paragrafi (1) i këtij neni, mund të vazhdohet në përputhje me Konventën për statusin e refugjatëve nga viti 1951.

Refuzimi i lëshimit të pasaportës për të huajin

Neni 176

Pasaporta për të huajin nuk do t'i jepet të huajit:

- kundër të cilit mbahet procedurë penale ose kundërvajtëse, me kërkesën e gjykatës kompetente,
- të cilit i është shqiptuar dënim i pakushtëzuar me burg, nëse nuk e vuan dënimin,
- i cili nuk i ka shlyer detyrimet pronësore-juridike apo financiare ndaj Republikës së Maqedonisë, me kërkesë të organit kompetent,
- për të cilët ekziston dyshim lidhur me identitetin e të huajit,
- i cili nuk mund të dëshmojë se nuk do të ofrojë apo nuk mundet të sigurojë dokument udhëtimi të vlefshëm nga shteti shtetas i të cilit është ose
- nëse këtë e kërkojnë interesat e sigurisë nacionale ose marrëdhëniet ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë.

Heqja e dokumentit të udhëtimit për të huajin

Neni 177

(1) Dokumenti i udhëtimit për të huajin hiqet kur:

- përcaktohet në mënyrë plotësuese se para ditës së lëshimit të dokumentit të udhëtimit kanë ekzistuar arsyet nga neni 135 i këtij ligji,
- krijohen shkaqe plotësuese nga neni 184 të këtij ligji,
- e drejta për qëndrim i pushon,
- i huaji dëbohet nga Republika e Maqedonisë ose i hiqet e drejta e qëndrimit,
- dokumenti i udhëtimit është dëmtuar ose është i papërdorshëm,
- është bërë ndryshim ose plotësim i përmbajtjes së dokumentit të udhëtimit, pa dijeninë e organit kompetent,
- nuk ka fotografi ose në bazë të fotografisë identiteti i të huajit nuk mund të përcaktohet ose
- dokumentin e posedon person i paautorizuar.

(2) Aktvendim për heqjen e dokumentit të udhëtimit miraton Ministria e Punëve të Brendshme, kundër të cilit i huaji ka të drejtë ankese në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurën Administrative dhe Procedurën e Marrëdhënieve të Punës në Shkallë të Dytë.

(3) Ankesa nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(4) Aktvendimi i Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurën Administrative dhe Procedurën e Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë do të miratohet në afat prej 15 ditëve nga dita e parashtrimit të ankesës.

(5) Kundër aktvendimit të Komisionit shtetëror për vendimmarrje në procedurën administrative dhe procedurën e marrëdhënies së punës në shkallë të dytë mund të ngrihet kontest administrativ në gjykatën kompetente, në pajtim me Ligjin për kontestet administrative.

Obligimi për kthimin e dokumentit të udhëtimit për të huajin

Neni 178

(1) I huaji është i detyruar ta kthejë dokumentin e udhëtimit për të huaj kur do të marrë një dokument udhëtimi të vlefshëm nga shteti shtetas i së cilit është ose kur të marrë shtetësinë e Republikës së Maqedonisë.

(2) Nëse i huaji nuk vepron në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni, i njëjti do t'i hiqet nga ana e Ministrisë së Punëve të Brendshme.

2. Letërnjoftim diplomatik, zyrtar, konsullor ose special

Neni 179

(1) I huaji i cili është anëtar i përfaqësisë diplomatike konsullore të një shteti të huaj ose është anëtar i një misioni tjetër të huaj i cili në Republikën e Maqedonisë ka status diplomatik, si dhe anëtarët e familjes së tij më të ngushtë (bashkëshorti dhe fëmijët) jepet letërnjoftim diplomatik ose konsullor.

(2) Të huajit i cili është anëtar i një përfaqësie të një shteti të huaj ose një mision tjetër i huaj, të cilët në Republikën e Maqedonisë kanë status të posaçëm të përcaktuar me marrëveshje të veçantë ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe shtetit të huaj, përkatësisht misionit të huaj, si dhe anëtarëve të familjes së tyre (bashkëshortit dhe fëmijëve) u lëshohet letërnjoftim special.

(3) Letërnjoftimi special nga paragrafi (2) i këtij neni u lëshohet edhe:

- ekspert i huaj ose vullnetar i angazhuar për realizimin e projekteve me interes publik për Republikën e Maqedonisë, nga ana e organeve të administratës shtetërore të Republikës së Maqedonisë ose nga ana e përfaqësisë diplomatike-konsullore të shtetit të huaj ose përfaqësisë së misionit tjetër të huaj, i cili në Republikën e Maqedonisë ka status diplomatik ose status special,
- prindi i të huajit që është anëtar i përfaqësisë diplomatike konsullore të shtetit të huaj ose përfaqësisë së misionit tjetër të huaj që ka status diplomatik apo special në Republikën e Maqedonisë dhe
- të huajit i cili është anëtar i personelit ndihmës i angazhuar nga përfaqësia diplomatike konsullore e shtetit të huaj ose përfaqësia e misionit tjetër të huaj që ka status diplomatik.

(4) Letërnjoftimin diplomatik, zyrtar, konsullor ose special nga paragrafi (1) të këtij neni e lëshon Ministria e Punëve të Jashtme.

(5) I huaji nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni është i obliguar ta mbajë me vete letërnjoftimin diplomatik, zyrtar, konsullor ose special dhe të njëjtin ta kthejë pas përfundimit të statusit të tij.

3. Paraqitja e dokumentit të udhëtimit të zhdukur, të humbur, të vjedhur ose tjetërsimi tjetër i dokumentit tjetër të udhëtimit të të huajit

Neni 180

(1) Zhdukja ose humbja, vjedhja ose tjetërsimi tjetër i dokumentit të udhëtimit respektivisht dokumentit me të cilin i huaji e dëshmon identitetin e vet, i huaji është i detyruar ta paraqesë në Ministrinë e Punëve të Brendshme më së voni në afat prej 24 orësh nga momenti që e ka vërejtur këtë.

(2) Ministria e Punëve të Brendshme i lëshon të huajit vërtetim për paraqitjen në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni.

(3) I huaji i cili do ta humb dokumentin e udhëtimit të lëshuar nga Ministria e Punëve të Brendshme jashtë vendit, është i obliguar ta paraqesë atë në përfaqësinë diplomatike konsullore të Republikës së Maqedonisë jashtë vendit.

(4) Në rastet nga paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni, i huaji është i obliguar t'i theksojë dhe arsyetojë të gjitha rrethanat që lidhen me zhdukjen, humbjen, vjedhjen ose tjetërsimin tjetër të dokumentit të udhëtimit, respektivisht të dokumentit me të cilin e dëshmon identitetin.

Kreu VII

DËSHMIMI I IDENTITETIT TË TË HUAJIT

Dokumentet për dëshmimin e identitetit

Neni 181

(1) I huaji e dëshmon identitetin e vet me: dokumentin e udhëtimit të vendit në të cilin ai është shtetas, dokumentin e udhëtimit për të huajt, lejen e qëndrimit, letërnjoftimin diplomatik, zyrtar, konsullor ose special ose me dokument tjetër publik që përmban fotografi nga e cila mund të përcaktohet identiteti i tij.

(2) Ndalohet që i huaji ta japë dokumentin nga paragrafi (1) i këtij neni për t'i shërbyer një personi tjetër ose të shërbehet me dokument udhëtimi të huaj si të jetë i tij.

(3) Ndalohet që dokumenti nga paragrafi (1) i këtij neni të jepet ose të merret peng për shkak të obligimeve të pashlyera ndaj organeve shtetërore, personave juridik ose fizik, si dhe për realizimin e një dobie apo të drejte tjetër.

(4) Ndalohet ndryshimi, fshirja ose korrigjimi i të dhënave dhe vërejtjeve në dokument nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe ndryshimi i fotografisë ose nënshkrimit në dokument.

(5) Ndalohet përdorimi i dokumentit nga paragrafi (1) i këtij neni i cili është futur në evidencën për dokumentet e humbura dhe të zhdukura.

Obligimi për tregimin e dokumentit për identifikim

Neni 182

(1) I huaji është i obliguar me kërkesë të personit të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme ta tregojë dokumentin me të cilin e dëshmon identitetin, si dhe të japë informata tjera lidhur me identitetin e tij dhe vendbanimin në Republikën e Maqedonisë.

(2) Nëse ekziston dyshimi se identiteti i përcaktuar i të huajit nuk është i vërtetë, i huaji është i obliguar të kontribuojë në sqarimin e identitetit të tij, me ç'rast do t'i mundësohet ta dëshmojë identitetin e tij në çfarëdo mënyre.

(3) Në rast nga paragrafi (2) i këtij neni, i huaji do të informohet se është e ndëshkueshme të jepen të dhëna të pavërteta.

Mbajtja e të huajit identiteti i të cilit nuk mund të përcaktohet

Neni 183

(1) Nëse i huaji refuzon ose nuk ka mundësi ta dëshmojë identitetin e vet, personat e autorizuar zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme me qëllim që ta përcaktojnë identitetin e tij mund ta mbajnë të huajin, por jo më shumë se 12 orë.

(2) Nëse në afatin nga paragrafi (1) i këtij neni nuk mund të përcaktohet identiteti i të huajit, personat e autorizuar zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme parashtrojnë kërkesë për ngritjen e procedurës kundërvajtëse në gjykatën kompetente.

(3) Në bazë të aktvendimit të gjykatës me të cilin të huajit i është caktuar masa "mbajtja e të huajit në Qendrën e Pranimit", personat e autorizuar zyrtar të Ministrisë së Punëve Brendshme e mbajnë të huajin në Qendrën e Pranimit.

(4) I huaji nga paragrafi (1) i këtij neni mund të mbahet në Qendrën e Pranimit deri sa të merren të dhëna për identitetin e tij, për të cilin gjykata vendos me aktvendim.

Mbajtja e dokumentit të udhëtimit për të huajin

Neni 184

(1) Kur ekzistojnë baza për dyshim se identiteti i të huajit nuk është i vërtetë, personi zyrtar i autorizuar i Ministrisë së Punëve të Brendshme mund ta mbajë dokumentin e udhëtimit, respektivisht dokumentin tjetër me të cilin i huaji e dëshmon identitetin e vet.

(2) Nëpunësi i autorizuar zyrtar i Ministrisë së Punëve të Brendshme mund ta mbajë dokumentin e udhëtimit, respektivisht dokumentin tjetër me të cilin i huaji dëshmon identitetin e tij edhe kur ka baza për dyshim se i huaji ka kryer një vepër penale për të cilën ai ndiqet me detyrë zyrtare, respektivisht kundërvajtje.

(3) Për mbajtjen e dokumentit në rastet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, personi i autorizuar zyrtar të huajit i lëshon një vërtetim, ndërsa dokumentin së bashku me kërkesën për ngritjen e procedurës kundërvajtëse respektivisht kallëzimin penal i dërgon në gjykatën kompetente.

Kontrolli dhe ekzaminimi i të huajit

Neni 185

Nëse i huaji me kërkesë të personit zyrtar të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme nuk e tregon dokumentin me të cilin e dëshmon identitetin, respektivisht hesht ose fsheh informacione lidhur identitetin e tij,

personat zyrtarët të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme munden, në pajtim me ligjin, të kryejnë kontroll dhe ekzaminim të të huajit, bastisjen e shtëpisë së tij dhe hapësirave të tjera, si dhe kontrollin e mjeteve të transportit.

Fotografimi dhe marrja e shenjave të gishtave

Neni 186

(1) Personat zyrtarë të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme mund të fotografojnë të huajin dhe të marrin shenjat e gishtërinjve kur:

- nuk mund të sigurojë dëshmi të identitetit të tij, jep informacion të rremë në lidhje me identitetin e tij ose kur dokumentet për identitet i janë të falsifikuara, të huaja ose të pavlefshme,
- i lëshohet leje për qëndrim,
- i jepet dokument udhëtimi për të huaj,
- është refuzuar pas kërkesës së parashtruar për miratimin e qëndrimit;
- në territorin e Republikës së Maqedonisë ka kryer vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënim me burg,
- është dëbuar nga Republika e Maqedonisë,
- i është hequr e drejta e qëndrimit të përkohshëm ose të përhershëm ose
- qëndron ilegalisht në Republikën e Maqedonisë.

(2) Personat zyrtarë të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme mund të kryejnë zbatimin e shenjave të gishtave të të huajit nga paragrafi (1) i këtij neni me shenjat e ekzistuese të gishtërinjve në përmbledhjet daktiloskopike.

Kreu VIII

PARAQITJA E VENDBANIMIT DHE VENDQËNDRIMIT

Obligimi i të huajit që ta paraqesë vendqëndrimin ose vendbanimin

Neni 187

(1) I huaji është i detyruar në Ministrinë e Punëve të Brendshme gjatë qëndrimit të tij të afatshkurtër ta paraqesë vendqëndrimin në Republikën e Maqedonisë.

(2) Vendqëndrimi në kuptim të këtij ligji është vendi ku i huaji banon përkohësisht gjatë qëndrimit të tij afatshkurtër ose gjatë vlefshmërisë së lejes për qëndrimit të përkohshëm.

(3) Vendbanimi në kuptim të këtij ligji është vendi ku i huaji me leje për qëndrim të përhershëm është shpërngulur me qëllim që të jetojë në të përgjithmonë.

Paraqitja e të huajit me qëndrim të përkohshëm ose të përhershëm

Neni 188

(1) Të huajit të cilit i është lejuar qëndrim i përkohshëm në Republikën e Maqedonisë është i obliguar ta paraqesë vendbanimin ose ndryshimin e adresës së banesës brenda tri ditëve nga dita e kalimit të kufirit shtetëror, përkatësisht nga dita e ndryshimit të adresës së banesës.

(2) Të huajit të cilit i është miratuar qëndrim i përhershëm në Republikën e Maqedonisë është i detyruar ta paraqesë vendbanimin dhe ndryshimin e adresës së banesës në afat prej tetë ditësh nga dita e ardhjes në vendbanim, respektivisht nga dita e ndryshimit të adresës.

(3) I huaji nga paragrafi (2) i këtij neni i cili ka për qëllim të qëndrojë më gjatë se 30 ditë jashtë vendit të vendbanimit të tij është i obliguar ta paraqesë vendqëndrimin në afat prej tri ditëve pas mbërritjes në vendin e vendqëndrimit.

(4) I huaji i nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni është i obliguar ta çlajmërojë vendqëndrimin ose vendbanimin në afat prej 24 orëve përpara largimit.

Obligimi i institucioneve shëndetësore

Neni 189

Institucionet shëndetësore që kanë pranuar të huajin për mjekim dhe për të cilët konstatohet se sëmundja e të huajit paraqet rrezik për shëndetin publik janë të obliguar që ta paraqesin mjekimin e të huajit në Ministrinë e Punëve të Brendshme në afat prej 24 orëve nga pranimi i të huajit.

Paraqitja e të huajit i cili qëndron në afat të shkurtër

Neni 190

(1) Personat juridikë dhe fizikë të cilët ofrojnë shërbime për akomodimin e të huajve me arkëtim janë të obliguar ta paraqesin qëndrimin e të huajit në Ministrinë e Punëve të Brendshme në afat prej 12 orëve nga ora e dhënies së shërbimit.

(2) Personat e tjerë te të cilët qëndrojnë të huajt janë të obliguar ta paraqesin qëndrimin e të huajit brenda 48 orëve nga ora e ardhjes së të huajit.

(3) I huaji i cili nuk i shfrytëzon shërbimet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, është i obliguar ta paraqesë vetë qëndrimin e tij në Ministrinë e Punëve të Brendshme në afat prej 48 orëve nga ora e kalimit të kufirit shtetëror, respektivisht në afat prej 48 orëve ta paraqesë ndryshimin e adresës së banesës në vendin e qëndrimit.

(4) Dispozitat e paragrafëve (1), (2) dhe (3) të këtij neni, kanë të bëjnë me të huaj i cili qëndron në Republikën e Maqedonisë në afat të shkurtër.

Evidenca për të huajt

Neni 191

(1) Personat juridik dhe fizikë që ofrojnë shërbime të akomodimit për të huajt me arkëtim janë të obliguar të mbajnë evidencë për të huajt.

(2) Evidencat nga paragrafi (1) i këtij neni verifikohen nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Evidenca e të huajve mbahet për tri vjet nga data e qëndrimit të fundit të evidentuar.

(4) Personat juridikë dhe fizikë janë të obliguar që personave zyrtarë të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme t'u mundësojnë mbikëqyrje në evidencën për të huajt.

Kreu IX

PROCEDURA, NDIHMA JURIDIKE DHE MBROJTJA GJYQËSORE

Neni 192

(1) Kur i huaji nuk e kupton gjuhën në procedurë ndërsa kundër tij është ngritur procedurë për dëbim nga Republika e Maqedonisë, për heqjen dorë dhe heqjen e të drejtës për qëndrim ose ka nevojë të largohet nga Republika e Maqedonisë në përputhje me vendimin për kthim, Ministrinë e Punëve të Brendshme do t'i sigurojë të huajit shpjegim të gjuhës që i huaji e kupton.

(2) Shpenzimet nga paragrafi (1) i këtij neni sigurohen nga Ministria e Punëve të Brendshme.

Ndihma juridike dhe mbrojtja gjyqësore

Neni 193

Kur kundër të huajit ngrihet procedurë për dëbim nga Republika e Maqedonisë, heqja e të drejtës së qëndrimit ose privim nga liria, ose është e nevojshme të largohet nga Republika e Maqedonisë në përputhje me aktvendimin për

kthim, i huaji njoftohet se ka të drejtën e ndihmës juridike dhe të mbrojtjes gjyqësore dhe të drejtën për të kontaktuar përfaqësuesin e shtetit të tij në Republikën e Maqedonisë.

Kreu X

EVIDENCAT DHE AUTORIZIMI PËR RREGULLAT NËNLIGJORE

Neni 194

(1) Me qëllim të sigurimit të të dhënave për gjendjen dhe lëvizjen e të huajve, si dhe për dokumentet e lëshuara, Ministria e Punëve të Brendshme mban evidencë, edhe atë:

1. Evidenca për qëndrim të miratuar të përkohshëm që mbahet në formë të regjistrave, dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data e lindjes,
- vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- numri i amzës i të huajit,
- lloji i arsimit,
- gjendja martesore,
- numri, lloji, data, vendi i lëshimit dhe afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- data dhe vendi i hyrjes në Republikën e Maqedonisë,
- vendqëndrimi, respektivisht adresa në Republikën e Maqedonisë,
-ndryshimi i adresës së vendqëndrimit,
- shkaku për qëndrimin e miratuar të përkohshëm,
- numri, data dhe afati i vlefshmërisë së lejes së lëshuar për qëndrim të përkohshëm dhe
- vërejtje.

2. Evidenca për qëndrimet e refuzuara për qëndrim të përkohshëm që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data e lindjes, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- numri, lloji, data, vendi i lëshimit dhe afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- data e parashtrimit të kërkesës,
- baza juridike, respektivisht shkaku për refuzimin e kërkesës dhe
- vërejtje.

3. Evidenca për qëndrim të lejuar të përhershëm që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data e lindjes,
- vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- numri amë i të huajit.
- lloji i arsimit,
- gjendja martesore,
- numri, lloji, data, vendi i lëshimit dhe afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- data dhe vendi i hyrjes në Republikën e Maqedonisë,
- vendbanimi në Republikën e Maqedonisë,
- ndryshimi i adresës së vendbanimit,
- numri dhe data e vendimit për qëndrim të miratuar të përhershëm,
- numri, data dhe afati i vlefshmërisë së lejes së lëshuar për qëndrim të përhershëm dhe
- vërejtje.

4. Evidenca për kërkesat e refuzuara për qëndrim të përkohshëm, që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data e lindjes, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- numri amë për të huajin,
- numri, lloji, data, vendi i lëshimit të afatit të vlefhmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- data e parashtrimit të kërkesës,
- baza juridike, respektivisht shkaku për refuzimin e kërkesës dhe
- vërejtje.

5. Evidenca për të huajt për qëndrim afatshkurtër që mbahet në formë të regjistrave, të cilët i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data e paraqitjes,
- data e çlajmërimit,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji, numri dhe vlefshmëria e dokumentit të udhëtimit,
- lloji, numri, vlefshmëria dhe vendi i dhënies së vizës,
- vendqëndrimi, respektivisht adresa e banesës në Repblikën e Maqedonisë,
- data dhe vendi i hyrjes në Republikën e Maqedonisë dhe
- vërejtje.

dhe në formë të kartotekave, të cilat i përmbajnë këta rubrika:

a) Pjesa e parë e kartotekës me titull Lajmërimi dhe çlajmërimi i vendqëndrimit, adresa në Republikën e Maqedonisë, që i përmbajnë rubrikat në vijim:
- emri dhe mbiemri,
- dita, muaji dhe viti i lindjes,
- vendi dhe shteti i lindjes,
- lloji dhe numri dokumentit të udhëtimit,
- shtetësia,
- lloji, numri, vlefshmëria dhe vendi i dhënies së vizës,
- vendi dhe data e kalimit të kufirit,
- deri kur ligjërisht mund të qëndrojë,
- paraqitja paraprake e vendqëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
- paraqitja e tanishme e vendqëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
- data e paraqitjes,
- data e çlajmërimit,
- vërejtje dhe
- nënshkrimi i parashtruesit.

b) Pjesa e dytë e kartotekës Lajmërimi dhe çlajmërimi i vendbanimit, adresës në Republikën e Maqedonisë që është si vijon "VËRTETIM":
- emri dhe mbiemri,
- dita, muaji dhe viti i lindjes,
- lloji dhe numri dokumentit të udhëtimit
- adresa në Republikën e Maqedonisë,
- vendi për vulë dhe
- nënshkrimi i personit zyrtar.

6. Evidenca e të huajve me vendqëndrim/vendbanim të paraqitur që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data e lajmërimit,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit,

- vendbanimi, vendqëndrimi, respektivisht adresa e banesës në Republikën e Maqedonisë,
- data dhe vendi i hyrjes në Republikën e Maqedonisë,
- data e çlajmërimit dhe
- vërejtje.

7. Evidenca e kërkesave të paraqitura dhe vizave të lëshuara në vendkalimin kufitar, e cila mbahet në formën e regjistrave dhe përmban rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji, numri dhe afati i dokumentit të udhëtimit,
- lloji i vizës së dhënë,
- shkaku i dhënies,
- afati i vlefshmërisë së vizës dhe
- vërejtje.

8. Evidenca e vizave të anuluara, të revokuara, vizave të vazhduara, vizave të cilave u është shkurtuar vlefshmëria e tyre si dhe e vizave të asgjësuara etiketa, që mbahet në formën e regjistrave dhe përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji, numri dhe afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- lloji dhe numri i vizës që është anuluar, e revokuar ose e vazhdua,r
- përfaqësia diplomatike konsullore ku është lëshuar viza,
- shkaqet për anulimin, respektivisht revokimin ose vazhdimin e vizës,
- lloji dhe numri i vizës së re dhe
- vërejtje.

9. Evidenca e pasaportave të lëshuara për të huajt dhe dokumente udhëtimi për personat pa shtetësi, e cila mbahet në formën e regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- numri amë për të huaj,
- vendbanimi/vendqëndrimi në Republikën e Maqedonisë,
- shkaku për dhënien e pasaportës,
- lloji dhe numri i pasaportës së dhënë,
- afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit dhe
- vërejtje.

10. Evidenca e kërkesave të refuzuara për dhënien e pasaportave për të huajt dhe dokumenteve të udhëtimit për personat pa shtetësi e cila mbahet në formën e regjistrave dhe përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- shtetësia,
- vendbanimi/vendqëndrimi, respektivisht adresa e banesës,
- baza ligjore sipas së cilës kërkesa është refuzuar,
- data e parashtrimit të ankesës,
- rezultati nga ankesa,
- data e parashtrimit të padisë,
- rezultati nga padia dhe
- vërejtje.

11. Evidenca e dokumenteve për udhëtim të paraqitura të zhdukura, humbura, vjedhura ose tjetërsuara në mënyrë tjetër dhe dokumenteve tjera, e cila mbahet në formën e regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- shkaku i qëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
- lloji dhe numri i dokumentit të humbur për udhëtim,
- mënyra e përcaktimit të identitetit dhe
- vërejtje.

12. Evidenca për të huajt e akomoduar në Qendrën e pranimit, që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji dhe numri i dokumentit për identifikim,
- shkaku i akomodimit dhe
- vërejtje.

13. Evidenca për masa të shqiptuara ndaj të huajve dhe të huajt e përjashtuar nga Republika e Maqedonisë, e cila mbahet në formë të regjistrave dhe i që përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit,
- shkaku i qëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
- baza ligjore,
- afati në të cilin i huaji është i obliguar ta lëshojë Republikën e Maqedonisë,
- koha gjatë së cilës i është ndaluar hyrja në Republikën e Maqedonisë dhe
- vërejtje.

14. Evidenca për të huajt të cilëve u është refuzuar qëndrimi afatshkurtër në Republikën e Maqedonisë, që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data e lindjes,
- vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit,
- afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- shkaqet për refuzimin e qëndrimit afatshkurtër,
- afati për largim vullnetar nga Republika e Maqedonisë,
- afati i ndalimit për hyrje të sërishme në Republikën e Maqdonisë dhe
- vërejtje.

15. Evidenca për të huajt të cilëve u është hequr qëndrimi i përkohshëm/përhershëm në Republikën e Maqedonisë, që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- numri i dokumentit të udhëtimit,
- afati i vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- numri amë i të huajit,
- shkaku i qëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
- baza ligjore për heqjen e qëndrimit,
- afati i largimit,
- ndalim dhe
- vërejtje.

16. Evidenca për të huajt të cilëve u është lëshuar aktvendim për kthim, që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit,
- shkaqet e qëndrimit në Republikën e Maqedonisë,
- baza ligjore për kthim,
- afati në të cilin i huaji është i obliguar të largohet nga Republika e Maqedonisë,
- koha gjatë së cilës i është ndaluar hyrja në Republikën e Maqedonisë dhe
- vërejtje.

17. Evidenca për të huajt të cilëve u është refuzuar hyrja në shtet, që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- data,
- emri dhe mbiemri,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- lloji, numri, data, vendi dhe lëshimit të afatit të vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- shkaku për refuzimin e hyrjes dhe
- vërejtje.

18. Evidenca për të huajt të cilëve u janë marrë shenjat e gishtave që mbahet në formë të regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat ne vijim:
- numri rendor,
- emri dhe mbiemri i të huajit,
- data, vendi dhe shteti i lindjes,
- gjinia,
- lloji, numri, data, vendi dhe lëshimit të afatit të vlefshmërisë së dokumentit të udhëtimit,
- shkaqet për marrjen e shenjave të gishtave dhe
- vërejtje.

19. Evidencat që i mbajnë personat juridikë dhe fizikë që japin shërbime për strehimin e të huajve me arkëtim, e cila mbahet në formën e regjistrave dhe i përmbajnë rubrikat në vijim:
- numri rendor,
- emri dhe mbiemri,
- data e lindjes,
- vendi dhe shteti i lindjes,
- shtetësia,
- lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit dhe
- lloji dhe numri i lejes për qëndrim.

(2) Ministria e Punëve të Jashtme mban evidencë për:
- kërkesat e parashtruara për lëshimin e vizave të lëshuara, anuluara dhe revokuara dhe shkatërrimin e etiketave të vizave që përmbajnë të dhënat e përcaktuara në nenin 49 të këtij ligji,
- fletudhëtimet e lëshuara për të huajt në të cilat përmbahen të dhënat në vijim: mbiemrin, emrin, gjininë, shtetësinë, datën e lindjes, vendin e lindjes, vendbanimin dhe adresën, numrin unik të amzës, datën e lëshimit, organin që e ka lëshuar, vlefshmërinë, llojin, kodin dhe numrin e fletudhëtimit për të huajin,
- letërnjoftimet e lëshuara diplomatike, zyrtare, konsullore ose speciale, që përmban të dhëna për poseduesin e letërnjoftimit edhe atë emri dhe mbiemri, gjinia, dita, muaji dhe viti i lindjes, vendi i lindjes, lloji dhe numri i dokumentit të udhëtimit, funksioni, adresa e banesës dhe emri i përfaqësisë së huaj diplomatike ose konsullore, përkatësisht organizatës ndërkombëtare dhe
- marrëveshjet e lidhura me ofruesit e jashtëm të shërbimeve për viza dhe akreditimet e lëshuara për ndërmjetësit tregtarë për viza i përmban të dhënat në vijim: numrin dhe datën e marrëveshjes së lidhur me një ofrues të jashtëm të shërbimeve për viza, afatin e vlefshmërisë së marrëveshjes, emrin dhe mbiemrin dhe funksionin e nënshkruesve të marrëveshjes, emrin dhe selinë e ofruesit juridik të huaj të shërbimit për viza apo ndërmjetës tregtar, numri dhe data e licencës së dhënë, emri i përfaqësisë diplomatike dhe konsullore të Republikës së Maqedonisë në të cilën ndërmjetësi tregtar do t'i dorëzojë kërkesat e parashtruara për viza, emri dhe mbiemri, data e lindjes, numri i pasaportës dhe shtetësia e përfaqësuesit të ndërmjetësit tregtar të autorizuar për paraqitjen e kërkesave për viza, kohëzgjatjen e akreditimit, emrin dhe mbiemrit dhe funksionin e nënshkruesit të akreditimit.

(3) Ministria e Punëve të Brendshme dhe Ministria e Punëve të Jashtme kanë qasje në evidencat e mbajtura nga ana e tyre, në mënyrën e përcaktuar me rregull nënligjor.

(4) Të dhënat nga evidencat për qëndrim të përkohshëm të miratuar dhe kërkesat e refuzuara për miratimin e tij ruhen pesë vjet pas skadimit të vlefshmërisë së qëndrimit të përkohshëm të miratuar, përkatësisht nga kërkesa e paraqitur.

(5) Të dhënat nga evidencat për qëndrim të miratuar të përkohshëm dhe kërkesat e refuzuara për miratimin e tij ruhen dhjetë vjet nga ndërprerja e qëndrimit të përhershëm, respektivisht nga kërkesa e parashtruar.

(6) Të dhënat nga evidencat e vendqëndrimit/vendbanimit të paraqitur ruhen pesë vjet nga çlajmërimi, përkatësisht pas skadimit të paraqitjes për vendqëndrim ose vendbanim.

(7) Të dhënat nga evidencat për qëndrimin afatshkurtër ruhen pesë vjet nga çlajmërimi, përkatësisht pas skadimit të afatit të qëndrimit afatshkurtër.

(8) Të dhënat nga evidencat e vizave të anuluara, të revokuara, vizave të vazhduara, vizave të cilave u është shkurtuar vlefshmëria e tyre, si dhe etiketave të shkatërruara të vizave, ruhen pesë vjet nga shkatërrimi i tyre, revokimi, vazhdimi ose shkurtimi i vlefshmërisë së tyre.

(9) Të dhënat nga evidencat për kërkesat e paraqitura dhe vizat e lëshuara në pikën e kalimit kufitar ruhen pesë vjet nga data e lëshimit të tyre.

(10) Të dhënat nga evidencat për kërkesat e lëshuara ose të refuzuara për lëshimin e dokumenteve të udhëtimit dhe dokumenteve të tjera ruhen dhjetë vjet nga lëshimi i tyre.

(11) Të dhënat nga evidencat e dokumentit të udhëtimeve ose dokumenteve tjera të zhdukura, të humbura, të vjedhura ose të tjetërsuara ruhen dy vjet nga paraqitja e tyre për zhdukje, humbje, vjedhje ose në mënyrë tjetër të tjetërsuara.

(12) Të dhënat për masat e shqiptuara (masat e sigurisë dhe masat mbrojtëse, anulimi i qëndrimit afatshkurtër, heqja e qëndrimit të përkohshëm ose i përhershëm, vendimi për kthim, dëbim, refuzimi i hyrjes) ruhen pesë vjet nga skadimi i afatit për të cilën do masë të shqiptuar.

(13) Të dhënat nga evidencat për të huajt e vendosur në Qendrën e Pranimit ruhen pesë vjet nga përfundimi i qëndrimit të tyre në Qendrën e pranimit.

Neni 195

Organet shtetërore mund të shfrytëzojnë të dhënat nga evidencat nga neni 194 i këtij ligji nëse për atë ka interes juridik, për çka vendos Ministria e Punëve të Brendshme, përkatësisht Ministria e Punëve të Jashtme.

Neni 196

(1) Ministri i Punëve të Brendshme do të miratojë rregulla nënligjore për:
- mënyrën e lejimit dhe refuzimit të hyrjes, lejimit dhe vazhdimit të qëndrimit të përkohshëm dhe lejimit të qëndrimit të përhershëm, refuzimit dhe heqjes së qëndrimit, kthimit, deportimit dhe mënjanimit të të huajit, paraqitjes dhe çlajmërimit të vendbanimit dhe vendqëndrimit të të huajit, si dhe për mënyrën e mbajtjes dhe shfrytëzimit të të dhënave nga evidencat nga neni 194 paragrafi (1) të këtij ligji,

- formën dhe përmbajtjen e formularit të: aktvendimit për refuzim të hyrjes së të huajit në Republikën e Maqedonisë, aktvendimit për refuzim të qëndrimit afatshkurtër, kërkesës për lëshim/vazhdim të qëndrimit të përkohshëm, aktvendimit për lejim të qëndrimit të përkohshëm, lejes për qëndrim të përkohshëm, aktvendimit për vazhdim të qëndrimit të përkohshëm, vërtetimit për qëndrim në Republikën e Maqedonisë deri te miratimi i vendimit për vazhdim të qëndrimit të përkohshëm, aktvendimit për refuzim të kërkesës për lejim/vazhdim të qëndrimit të përkohshëm, aktvendimit për marrje të qëndrimit të përkohshëm, kërkesës për lejim të qëndrimit të përhershëm, lejes për qëndrim të përhershëm, aktvendimit për refuzim të qëndrimit të përhershëm, aktvendimit për marrje të qëndrimit të përhershëm, kërkesës për zëvendësim të lejes për qëndrim, aktvendimit për kthim, aktvendimit për deportim të të huajit nga Republika e Maqedonisë, aktvendimit për qëndrim të përkohshëm të të huajit në Qendrën e Pranimit për të Huaj të Ministrisë së Punëve të Brendshme, aktvendimit për kufizim të lëvizjes së të huajit vetëm në vendin e qëndrimit, vulës katrore për deportim, vulës katrore për refuzim të qëndrimit afatshkurtër, vulës katrore për marrje të qëndrimit të përkohshëm/të përhershëm, formularit për pajtim të cili e lëshon Ministria e Punëve të Brendshme për të huaj për qëndrim jashtë nga Republika e Maqedonisë më gjatë se 12 muaj gjatë qëndrimit të përhershëm dhe formularit të vërtetimit në Republikën e Maqedonisë deri te miratimi i vendimit për lejim të qëndrimit të përkohshëm,
- formën dhe përmbajtjen e formularit me të cilin paraqitet ose ç'lajmërohet vendbanimi ose vendqëndrimi i të huajit, si dhe formularit të kartotekës paraqitje dhe ç'lajmërim të vendqëndrimit, adresa në Republikën e Maqedonisë si dhe të formularit për evidencë të të huajit të cilën e mbajnë personat juridikë dhe individë të cilëve të huajve u japin shërbime për vendosje dhe
- rendit shtëpiak të Qendrës për Pranim.

Neni 197

(1) Ministri i Punëve të Brendshme në pajtim me ministrin e Punëve të Jashtme do të miratojë rregulla nënligjore për:
- mënyrën e dhënies së dokumenteve rrugore dhe të tjera për të huaj;
- mënyrën e paraqitjes së dokumenteve të zhdukura,të humbura, të vjedhura ose tjetërsimit tjetër të dokumenteve rrugore dhe dokumenteve të tjera të të huajit,
- formën dhe përmbajtjen e formularit të dokumentit rrugor dhe dokumentit tjetër për të huaj, si dhe të formularit të kërkesës për lëshimin e tyre dhe
- mënyrën e mbajtjes së evidencës dhe shfrytëzimit të të dhënave nga evidenca për dokumente të lëshuara të udhëtimit dhe dokumente tjera të të huajit.

Neni 198

Ministri i Punës dhe Politikës Sociale do të miratojë rregulla nënligjore për mënyrën e dhënies së mendimit nga neni 83 paragrafi (2) të këtij ligji.

Neni 199

(1) Ministri i Punëve të Jashtme në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme, do të miratojë rregulla nënligjore për:
- mënyrën e dhënies së vizave për të huaj, anulimin dhe tërheqjen e vizave, vazhdimin, shkurtimin e vlefshmërisë së tyre, si dhe anulimin e ngjitëses së vizës dhe
- formën dhe përmbajtjen e formularit të ngjitëses së vizës, formularit për parashtrim të kërkesës për dhënie të vizës, formularit për dhënie të vizës në rast kur dokumenti i udhëtimit nuk është pranuar nga Republika e Maqedonisë, si dhe formularit për refuzim, anulim dhe tërheqje të vizës.

(2) Ministri i Punëve të Jashtme do të miratojë rregulla nënligjore për:
- mënyrën e mbajtjes së evidencës dhe shfrytëzimit të të dhënave nga evidenca nga neni 194 paragrafi (2) të këtij ligji,
- formën dhe përmbajtjen e formularit të akreditimit për bashkëpunim me ndërmjetës tregtarë,
- mënyrën e zgjedhjes së dhënësit të jashtëm të shërbimeve,
- mënyrën e veprimit dhe shpërndarjes së formularëve për viza dhe
- mënyrën e punës dhe funksionimit të S-INV.

(3) Ministria e Punëve të Jashtme, në pajtim me nenin 166 paragrafin (1) alinenë 1 të këtij ligji, shpall Listë të pasaportave dhe dokumenteve tjera të udhëtimit të lëshuara në pajtim me standardet ndërkombëtare, ndërsa të cilat janë të lëshuara nga shtete dhe organizata ndërkombëtare të cilat janë të njohura dhe të pranuara nga Republika e Maqedonisë ose nga regjione speciale të administrimit dhe subjekte dhe pushtete territoriale të cilat nuk janë të pranuara si shtete.

(4) Ministria e Punëve të Jashtme, në pajtim me nenin 166 paragrafin (1) alinenë 2 të këtij ligji shpall Listë të pasaportave ose dokumenteve tjera të udhëtimit të lëshuara nga shtete dhe organizata ndërkombëtare, ose nga regjione administrative speciale dhe subjekte dhe pushtete territoriale të cilat nuk janë të njohura si shtete, ndërsa të cila dokumente të udhëtimit nuk janë të njohura dhe të pranuara nga Republika e Maqedonisë.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë në propozim të Ministrisë së Punëve të Jashtme, në bashkëpunim me Ministrinë e Punëve të Brendshme, në pajtim me nenin 25 paragrafin (2) të këtij ligji, miraton Listë të shteteve nga të cilat shtetas kërkohet të posedojnë vizë transite të aeroportit kur kalojnë zonë ndërkombëtare të transitit në aeroportet në Republikën e Maqedonisë (Viza A).

(6) Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të Ministrisë së Punëve të Jashtme miraton rregullore për caktimin e shteteve shtetasit e të cilave doemos duhet të posedojnë vizë kur e kalojnë kufirin e Republikës së Maqedonisë dhe të atyre shteteve shtetasit e të cilave janë marrë nga ai detyrim (Regjimi i vizave i Republikës së Maqedonisë).

Kreu XI

BAZA E INTEGRUAR PËR TË HUAJ, DUKE PËRFSHIRË TË DHËNA PËR AZIL, MIGRIME DHE VIZA

1. Vendosja dhe funksionimi

Vendosja

Neni 200

(1) Në Ministrinë e punëve të Jashtme vendoset Bazë e integruar e të dhënave për të huaj duke përfshirë të dhëna për azil, migrime dhe viza (në tekstin e mëtejmë: Baza).

(2) Baza paraqet sistem të integruar të informatave i cili mundëson përpunim dhe shfrytëzim të të dhënave ndërmjet organeve kompetente, me qëllim evidentimin e gjendjeve në lidhje me hyrjen, lëvizjen dhe qëndrimin e të huajve në Republikën e Maqedonisë në baza të ndryshme të përcaktuara me ligj.

Përmbajtja e Bazës

Neni 201

(1) Baza përmban të dhëna për:
- të huajt,
- anëtarët e familjes më të ngushtë të të huajit,
- personin te i cili qëndron i huaji,

- të dhëna specifike për procedurat në të cilat përpilohen të dhënat të përmbajtura në Bazë dhe
- të dhëna për dokumentet të cilat dalin nga procedurat në të cilat përpunohen të dhënat e përmbajtura në Bazë.

(2) Në Bazë mund të përpunohen vetëm këto të dhëna personale për të huaj, numri unik i të huajit; numri unik amë për të huaj; emri, mbiemri, mbiemri i nusërisë, emri i mesëm, emri i babës dhe emri i nënës; gjinia; shtetësia; data e lindjes; vendi i lindjes jashtë vendit; kodi postar i vendit të lindjes jashtë vendit; vendi i lindjes në Republikën e Maqedonisë; shteti i lindjes; profesioni; arsimi; e-mail adresa; telefoni për kontakt; statusi martesor; data e lidhjes së martesës; vendi i lidhjes së martesës; punësimi; vendbanimi/vendqëndrimi para ardhjes në Republikën e Maqedonisë; kodi postar i vendbanimit/vendqëndrimit para ardhjes në Republikën e Maqedonisë; vendqëndrimi, shteti, emrin dhe numri; vendi i qëndrimit ose banimit në Republikën e Maqedonisë; dokumente për identifikim; lloj i dokumentit të udhëtimit, shteti i cili e ka dhënë dokumentin e udhëtimit, numri i dokumentit të udhëtimit, data e lëshimit të dokumentit të udhëtimit dhe afati i dokumentit të udhëtimit dhe shërbimi ushtarak - viti, shërbimi ushtarak - grada dhe shërbimi ushtarak - vendi.

(3) Në Bazë mund të përpunohen vetëm këto të dhëna personale për anëtarët e familjes më të ngushtë të të huajit: numri unik i të huajit - bartës; lidhja familjare me të huajin - bartës; në martesë me të huajin - bartës; numri i vetëm i të huajit; numri unik amë; emri, mbiemri, mbiemri para martesës, emri i mesëm, emri i babës dhe emri i nënës; gjinia; shtetësia; data e lindjes; vendi i lindjes jashtë vendit; vendi i lindjes në Republikën e Maqedonisë; shteti i lindjes; profesioni; arsimimi; statusi martesor; vendbanimi/vendqëndrimi para ardhjes në Republikën e Maqedonisë; kodi postar i vendbanimit/vendqëndrimit para ardhjes në Republikën e Maqedonisë; vendqëndrimi, shteti, rruga dhe numri; vendi i qëndrimit ose vendbanimit në Republikën e Maqedonisë dhe lloji i dokumentit të udhëtimit, shteti i cili e ka lëshuar dokumentin e udhëtimit, numri i dokumentit të udhëtimit, data e lëshimit të dokumentit të udhëtimit dhe afati i dokumentit të udhëtimit.

(4) Në Bazë mund të përpunohen vetëm këto të dhëna personale për personin te i cili qëndron i huaji, numri unik i të huajit - bartës; lidhja familjare më të huajin - bartës; në martesë me të huajin - bartës; numri unik amë; emri, mbiemri, mbiemri para martesës, emri i mesëm, emri i babës dhe emri i nënës; gjinia; shtetësia; data e lindjes; vendi i lindjes jashtë vendit; vendi i lindjes në Republikën e Maqedonisë; shteti i lindjes; profesioni; arsimimi; statusi martesor dhe rruga, numri dhe vendi i qëndrimit ose banimit në Republikën e Maqedonisë.

(5) Të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni përpunohen në procedurat për qëndrim të përkohshëm në pajtim me kushtet për dhënie të lejes për qëndrim të përkohshëm të të huaji, përkatësisht marrje të të drejtës së qëndrimi të përkohshëm të të huajit në Republikën e Maqedonisë në pajtim me ligj; procedurat për qëndrim të përhershëm në pajtim me kushtet për dhënie të lejes për qëndrim të përhershëm të të huajit, përkatësisht marrje të të drejtës së qëndrimit të përhershëm të të huajit në Republikën e Maqedonisë në pajtim me ligj, procedurat për shtetësi; dalje, përkatësisht lëshim të territorit të Republikës së Maqedonisë; procedurat për readmision dhe migrim ilegal; procedurat për dhënie ose vazhdim të vizës; procedurat për dhënie, përkatësisht vazhdim të lejeve të punës në pajtim me rregullat për punësim dhe punë të të huajve; procedurat për marrje dhe pushim të të drejtës së mbrojtjes ndërkombëtare në pajtim me ligj, si dhe për punë vullnetare në pajtim me rregullat për punë vullnetare.

Organet kompetente për përpunim dhe shfrytëzim të të dhënave nga Baza

Neni 202

(1) Përpunimin i të dhënave nga Baza kryejnë këto organe kompetente:
1) Ministria e Punëve të Brendshme;
2) Ministria e Punëve të Jashtme;
3) Ministria e Punës dhe Politikës Sociale dhe
4) Agjencia për Punësim e Republikës së Maqedonisë.

(2) Të dhënat nga Baza mund t'i jepen për shfrytëzim Entit Shtetëror për Statistikë për përpunimin e tyre në pajtim me ligj.

Përpunimi i të dhënave personale

Neni 203

(1) Të dhënat personale të cilat futen në Bazë mund të përpunohen në pajtim me qëllimet e përcaktuara me ligj dhe në pajtim me rregullat për mbrojtje të të dhënave personale.

(2) Të dhënat personale të cilat janë përfshirë në proceset e përpunimi shlyhen menjëherë në rastet kur do të përcaktohet se nuk janë të sakta ose kanë pushuar shkaqet, përkatësisht kushtet për shkak të të cilave e dhëna personale është përfshirë në ato procese.

(3) Të dhënat personale të përmbajtura në Bazën nga futja e tyre, deri në shlyerjen e tyre mund të jepen në shfrytëzim me kushte dhe në procedurë të përcaktuara me ligj dhe me rregullat për mbrojtje të të dhënave personale.

Mirëmbajtja e Bazës

Neni 204

(1) Ministria e Punëve të Brendshme e mirëmban Bazën, në pajtim me ligj dhe rregullat për mbrojtje të të dhënave personale.

(2) Organet kompetente nga neni 202 paragrafi (1) pikat 2, 3, dhe 4 të këtij ligji janë të obliguara të caktojnë person të autorizuar për administrim të bazave të të dhënave të cilat i mbajnë në pajtim me ligj, me qëllim për funksionim me sukses të Bazës.

(3) Mënyrën e mbajtjes së Bazës, si dhe marrëdhëniet e ndërsjella të organeve kompetente nga neni 202 të këtij ligji në procesin e mirëmbajtjes së Bazës, i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

2. Përpunimi i të dhënave në bazë

Qasja te Baza

Neni 205

(1) Personave të punësuar në organet kompetente mund t'u ndahet qasje te Baza, nëse punojnë në vende pune për të cilat është përcaktuar nevojë për përpunimin e të dhënave nga Baza në pajtim me aktet e tyre për sistematizim të vendeve të punës.

(2) Personave u merret qasja, nëse:
- më nuk punojnë në vende pune për të cilat është përcaktuar nevojë për përpunim të të dhënave nga Baza,
- në mënyrë të paautorizuar i përpunojnë të dhënat nga Baza ose
- nuk i zbatojnë masat teknike dhe organizative për siguri të Bazës.

(3) Mënyrën e ndarjes së qasjes, nivelet e qasjes, kriteret më të afërta sipas së cilave përcaktohet niveli i qasjes, kohëzgjatja e qasjes, mënyra e përcaktimit të pushimit dhe për marrje të qasjes së të dhënave në Bazë i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Përgjegjësia për kualitetin e të dhënave

Neni 206

(1) Organet kompetente janë përgjegjëse për kualitetin e të dhënave në Bazë dhe për vërtetësinë dhe saktësinë e tyre.

(2) Personat e punësuar në organet kompetente janë të obliguar t'i fusin të dhënat në Bazën e përcaktuar në nenin 201 të këtij ligji.

(3) Vetëm organi kompetent i cili i ka futur të dhënat mund t'i plotësojë, ndryshojë dhe shlyejë të dhënat të cilat janë të paplota, të pasakta ose të paazhurnuara.

(4) Në rast kur organet kompetente në Bazë kanë futur të dhëna për person të njëjtë, do të konsultohen ndërmjet veti që të përcaktohet vërtetësia dhe saktësia e të dhënave.

Mënyrë e përpunimit dhe afateve të ruajtjes së të dhënave në Bazë

Neni 207

(1) Të dhënat në Bazë përpunohen në mënyrë automatike ose në mënyrë tjetër dhe jashtëzakonisht për qëllimet të përcaktuara me ligj.

(2) Të dhënat në Bazë ruhen për periudhë të domosdoshme për realizimin e qëllimeve për të cilat të dhënat janë grumbulluar, por më së shumti në afatin e përcaktuar me ligj.

(3) Kur do të përcaktohet se qëllimet për të cilin të dhënat janë futur në Bazë janë plotësuar, përkatësisht kur do të përcaktohet se shkaqet për të cilat të dhënat janë futur në Bazë kanë pushuar, ato menjëherë shlyhen ose asgjësohen nga Baza nga organi kompetent i nenit 202 të këtij ligji.

Detyrimi për ruajtje të sekretit

Neni 208

Personat e punësuar në organet kompetente të cilëve u është ndarë qasje te Baza janë të obliguar t'i ruajnë si sekret të dhënat deri te të cilat kanë ardhur gjatë punës së tyre si gjatë kohës së marrëdhënies së tyre të punës në organet kompetente të shtetit, ashtu edhe pas pushimit të saj, ndërsa të cilat paraqesin të dhëna personale në pajtim me ligj.

Të drejtat e subjektit të të dhënave personale

Neni 209

(1) Çdo subjekt i të dhënave personale ka të drejtë në qasje, korrigjim ose shlyerje të të dhënave të tij personale të përmbajtura në Bazë.

(2) Subjekti nga paragrafi (1) i këtij neni të drejtën për qasje, korrigjim ose shlyerje të të dhënave të tij personale të përmbajtura në Batë e realizon me kushte dhe në procedurë të përcaktuar me ligj.

(3) Pas përjashtimit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, subjektit të të dhënave personale nuk do t'i sigurohet e drejtë e qasjes te të dhënat, nëse ajo është e domosdoshme për parandalimin dhe zbardhjen e veprave penale, përkatësisht kur ajo është e domosdoshme për mbrojtje të subjektit të të dhënave personale ose të drejtave dhe lirive të personave të tjerë.

3. Siguria e të dhënave në bazë

Neni 210

(1) Organet kompetente janë të obliguara t'i ndërmarrin të gjitha masat e domosdoshme teknike dhe organizuese në pajtim me ligj, përkatësisht siguri të të dhënave të cilat i përpilojnë në Bazë.

(2) Sigurimin e sekretit, mbrojtjes dhe sigurisë të të dhënave të përmbajtura në Bazë e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Kreu XII

DISPOZITAT NDËSHKUESE DHE PËR KUNDËRVAJTJE

Vepra penale

Ndihma e të huajit gjatë hyrjes së palejuar dhe transitit

Neni 211

(1) Ai i cili do t'i ndihmojë të huajit në mënyrë të palejuar të hyjë në Republikën e Maqedonisë ose të kalojë nëpërmjet territorit të Republikës së Maqedonisë në kundërshtim me dispozitat e parapara me këtë ligj do të dënohet për vepër penale ndihmë të të huajit gjatë hyrjes së palejuar dhe transitit me dënim me burg deri në një vjet ose me dënim me para.

(2) Ai i cili veprën penale nga paragrafi (1) i këtij neni do ta bëjë me qëllim për vete ose për tjetër të përfitojë dobi kundërligjore pronësore do të dënohet me dënim me burg së paku tre vjet.

(3) Nëse gjatë kryerjes së veprës penale nga paragrafi (2) i këtij neni është kërcënuar jeta e të huajit ose vepra është kryer në përbërje të grupit, bandës ose bashkimit tjetër të krijuar për kryerje të vepre të tilla, kryerësi do të dënohet me burg së paku tetë vjet.

(4) Përpjekja për veprën penale nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni është e dënueshme.

(5) Nëse veprën penale nga paragrafët (1), (2), (3) dhe (4) të këtij neni e kryen person juridik do të dënohet me dënim me para, ndërsa për vepër penale nga paragrafët (2) dhe (3) të këtij neni personit juridik krahas dënimit me para do t'i shqiptohet edhe ndalim i përkohshëm e ushtrimit të veprimtarisë ose ndalim i përhershëm për ushtrim të veprimtarisë së caktuar.

(6) Mjetet transportuese të përdorura për kryerje të veprës konfiskohen.

Ndihma e të huaji gjatë qëndrimit joligjor

Neni 212

(1) Ai i cili me qëllim për vete ose për tjetër të grumbullojë dobi kundërligjore pronësore do t'i ndihmojë të huajit të qëndrojë në Republikën e Maqedonisë në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji do të dënohet për vepër penale ndihmë të të huaji gjatë qëndrimit joligjor me dënim me burg së paku tre vjet.

(2) Përpjekja për veprën penale nga paragrafi (1) i këtij neni është e dënueshme.

(3) Nëse veprën penale nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen person juridik, do të dënohet me dënim me para dhe do t'i shqiptohet edhe ndalim i përkohshëm i ushtrimit të veprimtarisë të caktuar ose ndalim i përhershëm për ushtrim të veprimtarisë së caktuar.

(4) Mjetet transportuese të përdorura për kryerje të veprës konfiskohen.

Kundërvajtjet

Neni 213

(1) Gjobë në shumë prej 3.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) në territorin e Republikës së Maqedonisë sjell ose refuzon të nxjerrë të huaj i cili nuk ka dokument udhëtimi të vlefshëm ose dokument tjetër të përcaktuar për kalim të kufirit shtetëror, vizë të vlefshme ose leje për qëndrim, nëse janë të nevojshme, ose refuzon t'i mbajë shpenzimet për kthimin e tij, mbajtje të përkohshme dhe mënjanim me dhunë (neni 16);

2) mban dokument të të huajit në peng për shkak të detyrimeve të papërmbushura ose realizim të dobisë tjetër ose të drejtës (neni 181 paragrafi (3));

3) nuk e paraqet në afatin e përcaktuar pranimin e të huajit në shërbim për të cilin do të përcaktohet se sëmundja paraqet rrezik për shëndetin publik (neni 189);

4) nuk e paraqet qëndrimin e të huajit në afatin e përcaktuar (nenin 190 paragrafi (1));

5) nuk mban ose në mënyrë të parregullt e mban evidencën për të huaj ose nëse nuk e ruan tre vjet nga dita qëndrimit të fundit të evidentuar (neni 191 paragrafët (1) dhe (2)) dhe

6) nuk u mundëson personave të autorizuar zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme të kryejnë kontroll në evidencën për të huaj (neni 191 paragrafi (4)).

(2) Personit juridik nga paragrafi (1) pika 1 të këtij neni do t'i shqiptohet edhe sanksion i kundërvajtjes ndalim i përkohshme për ushtrim të veprimtarisë, në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

(3) Gjobë në shumë prej 30% nga gjoba e matur për personin juridik do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës te personi juridik për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 214

Përcaktimi i lartësisë së gjobës për personin juridik bëhet në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

Neni 215

(1) Gjobë në shumë prej 800 deri në 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit i cili kryen veprimtari të pavarur dhënie të shërbimeve për vendosje, nëse:

1) mban dokument të të huajit në peng për shkak të detyrimeve të papërmbushura të shfrytëzuesi tjetër ose ndonjë të drejte (neni 181 paragrafi (3));

2) nuk e paraqet qëndrimin e të huajit në afatin e përcaktuar (nenin 190 paragrafi (1));

3) nuk mban ose në mënyre të parregullt e mban evidencën për të huaj ose nëse nuk e ruan tre vjet nga dita ë qëndrimit të fundit të evidentuar (neni 191 paragrafët (1) dhe (2)) dhe

4) nuk u mundëson personave të autorizuar zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme të kryejnë kontroll në evidencën për të huaj (neni 191 paragrafi (4)).

(2) Gjobë nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i shqiptohet edhe punëdhënësit privat i cili në mënyrë profesionale merret me transport të udhëtarëve, nëse në territorin e Republikës së Maqedonisë sjell ose refuzon të nxjerrë të huaj i cili nuk ka dokument udhëtimi të vlefshëm dhe të pranuar me vizë ose me leje për qëndrim, nëse janë të nevojshme ose refuzon t'i mbajë shpenzimet për kthimin e tij, mbajtje të përkohshme dhe mënjanim me forcë (nenin 16).

(3) Punëdhënësit privat nga paragrafi (2) i këtij neni mund t'i shqiptohet edhe sanksion i kundërvajtjes ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës.

Neni 216

(1) Gjobë në shumë prej 600 deri në 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik i cili:

1) do të mbajë dokument të të huajit në peng për shkak të detyrimeve të papërmbushura ose realizim të dobisë tjetër ose të drejtës (neni 181 paragrafi (3));

2) në dokument kryen ndryshim, shlyerje ose korrigjim të të dhënave dhe të vërejtjeve, si dhe ndryshim të fotografisë ose nënshkrimit të dokumentit (nenin 181 paragrafi (4));

3) shfrytëzon dokument i cili është i futur në evidencë për dokumente të humbura dhe të zhdukura (nenin 181 paragrafi (5)) dhe

4) në afatin e caktuar nuk e paraqet qëndrimin e të huajit (nenin 190 paragrafi (2));

Neni 217

(1) Gjobë në shumë prej 700 deri në 1000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit të huaj, nëse:

1) në mënyrë joligjore hyn në Republikën e Maqedonisë (neni 10 paragrafi (1));

2) qëndron në Republikën e Maqedonisë në kundërshtim me qëllimin e theksuar dhe shkaqet për qëndrim (nenet 23 paragrafi (3) neni 67 paragrafi (4) dhe 71 paragrafi (3));

3) në vizën e dhënë i shlyen ose i ndryshon të dhënat (neni 42 paragrafi (4);

4) nuk e lëshon Republikën e Maqedonisë në afatin i cili i është caktuar (nenet 70 paragrafi (2), 127 paragrafi (2), neni 137 paragrafi (2)), neni 148 paragrafi (2) dhe 151 paragrafi (2)).

5) lëviz dhe qëndron në rajone të caktuara në të cilat është kufizuar ose ndaluar lëvizja ose qëndrimi i të huaji (neni 144);

6) në mënyrë joligjore qëndron në Republikën e Maqedonisë (neni 147).

7) e lëshon Qendrën e Pranimit për të Huaj pa pajtim të organet kompetente (neni 161 paragrafi (4));

8) dokumentin e vet ia jep në shërbim tjetrit ose shërbehet me dokument të huaj si me të vetin (neni 181 paragrafi (2));

9) dokumentin e vet e jep si peng për shkak të detyrimeve të papërmbushura ndaj organeve shtetërore, personave juridikë ose fizikë, ose për shkak të realizimit të dobisë tjetër ose të drejtës (neni 181 paragrafi (3));

10) në dokument kryen ndryshim, shlyerje ose korrigjim të të dhënave dhe të vërejtjeve, si dhe ndryshim të fotografisë ose nënshkrimit të dokumentit (nenin 181 paragrafi (4));

11) shfrytëzon dokument i cili është i futur në evidencë për dokumente të humbura dhe të zhdukura (nenin 181 paragrafi (5));

12) në kërkesë të personit të autorizuar zyrtar të Ministrisë për Punë të Brendshme refuzon ta tregojë dokumentin me të cilin dëshmohet identiteti i vet, si dhe refuzon të japë informata në lidhje me identitetin e vet dhe qëndrimin (neni 182 paragrafi (1)) dhe

13) në kërkesë të personit të autorizuar zyrtar të Ministrisë për Punë të Brendshme nuk mund ta dëshmojë identitetin e vet (neni 182 paragrafi (2)).

(2) Për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni të huajit mund t'i shqiptohet edhe sanksion për kundërvajtje dëbim i të huajit nga vendi.

Neni 218

Gjobë në shumë prej 500 deri në 1000 në euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje të huajit i cili:

1) nuk do të paraqitet në Ministrinë e Punëve të Brendshme në afat prej pesë ditësh nga dita e hyrjes në Republikën e Maqedonisë për dhënie të lejes për qëndrim të përkohshëm (neni 27 paragrafi (4));

2) nuk mban me vete leje të vlefshme për qëndrim (neni 141);

3) nuk parashtron kërkesë për zëvendësim të lejes për qëndrim në pajtim me nenin 142 të këtij ligji;

4) nuk e kthen lejen e dhënë për qëndrim (neni 143);

5) nuk e kthen dokumentin e udhëtimit për të huaj kur do të marrë dokument të vlefshëm udhëtimi nga shteti shtetas i të cilës është ose kur do të pajiset me shtetësi të Republikës së Maqedonisë (nenin 178 paragrafi (1));

6) nuk e paraqet dokumentin e udhëtimit të zhdukur, humbur, vjedhur ose në ndonjë mënyrë të tjetërsuar, përkatësisht dokumentin me të cilin e dëshmon identitetin (nenin 180 paragrafi (1));

7) nuk e paraqet përkatësisht ç'lajmëron vendqëndrimin, vendbanimin ose ndryshimin e adresës në afatin e përcaktuar në pajtim me nenin 188 të këtij ligji;

8) nuk e paraqet, përkatësisht ç'lajmëron vendqëndrimin dhe ndryshimin e adresës të të huaj në pajtim me nenin 190 paragrafi (3) të këtij ligji.

Neni 219

Procedurë të kundërvajtjes për kundërvajtje të parapara me këtë ligj mban edhe sanksion të kundërvajtjes shqipton gjykata kompetente.

Kreu XIII

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 220

Rregullat nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen me afat prej 12 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 221

Sistemi informativ nacional i vizave (S-INV) i cili është i vendosur dhe Qendra e Pranimit për të Huaj në Ministrinë e Punëve të Brendshme e cila është formuar me Ligjin për të huaj ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13, 148/15 dhe 217/15) do të vazhdojnë të punojnë në pajtim me këtë ligj.

Neni 222

Procedurat e filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të përfundojnë në pajtim me dispozitat e Ligjit për të huaj („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13, 148/15 dhe 217/15).

Neni 223

Dokumentet e lëshuara në pajtim me rregullat të cilat kanë vlerë deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojë të vlejnë deri në përfundimin e vlefshmërisë të theksuar në to.

Neni 224

Me ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji shfuqizohet Ligji për të huaj („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13, 148/15 dhe 217/15).

Neni 225

Dispozitat e neneve 11, 17, 18, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64 dhe 65 të këtij ligji shfuqizohen me ditën e aderimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian.

Neni 226

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet pas një viti nga dita e hyrjes së tij në fuqi.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1809.

Врз основа на член 60-г став (1) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија” бр.14/06, 24/07, 103/08, 67/10, 24/12, 80/12, 155/12, 42/14, 97/15 152/15, 27/16, 31/16 и 64/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ГОДИШНИОТ ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА 2018 ГОДИНА НА АКЦИОНЕРСКОТО ДРУШТВО ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА ДАВАТЕЛ НА УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНАТА НАВИГАЦИЈА М-НАВ АД СКОПЈЕ

1. Со оваа одлука се одобрува Годишниот финансиски план за 2018 година на Акционерското друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давател на услуги во воздухопловната навигација М-НАВ АД Скопје, донесен од Управниот одбор на М-НАВ АД Скопје бр.02-1576/13 од 14.12.2017 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 44-162/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1810.

Врз основа на член 60-г став (1) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија” бр.14/06, 24/07, 103/08, 67/10, 24/12, 80/12, 155/12, 42/14, 97/15, 152/15, 27/16, 31/16 и 64/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ДАВАЊЕ НА УСЛУГИ НА ВОЗДУХОПЛОВНАТА НАВИГАЦИЈА ЗА 2018 НА АКЦИОНЕРСКОТО ДРУШТВО ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА ДАВАЊЕ УСЛУГИ ВО ВОЗДУХОПЛОВНАТА НАВИГАЦИЈА М-НАВ АД СКОПЈЕ

1. Со оваа одлука се одобрува Програмата за давање на услуги на воздухопловната навигација за 2018 година на Акционерското друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давање услуги во воздухопловната навигација М-НАВ АД Скопје, донесена од Управниот одбор на М-НАВ АД Скопје, бр.02-1576/12 од 14.12.2017 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 44-165/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1811.

Врз основа на член 65, став (2) од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/15, 106/15,153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА СОПСТВЕНОСТ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ ВО КОРИСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО КАТАСТАРОТ НА НЕДВИЖНОСТИ

Член 1

Со оваа одлука се запишува правото на сопственост на недвижни ствари кои се наоѓаат на КП. бр. 3557 м.в. ул.„Железничка“ Б.Б. КО Гевгелија и тоа:

-зграда 1, намена на зграда В 4-1, влез 1, кат ПР, намена на посебен дел од зграда ДП, со внатрешна површина од 330 м2,

-зграда 1, намена на зграда В 4-1, влез 1, кат ПР, намена на посебен дел од зграда ХС, со внатрешна површина од 25 м2,

-зграда 1, намена на зграда В 4-1, влез 1, кат К1, намена на посебен дел од зграда ДП, со внатрешна површина од 314 м2,

-зграда 1, намена на зграда В 4-1, влез 1, кат К1, намена на посебен дел од зграда ХС, со внатрешна површина од 47 м2 и

-зграда 1, намена на зграда В 4-1, влез 1, кат по-1, намена на посебен дел од зграда ДП, со внатрешна површина од 115 м2, во корист на Република Македонија во Катастарот на недвижности.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-1916/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1812.

Врз основа на член 13, став 2, од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15, 106/15, 153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕНЕСУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА СОПСТВЕНОСТ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА ОПШТИНА ВЕЛЕС

Член 1

Со оваа одлука се пренесува правото на сопственост на недвижна ствар на Општина Велес, без надоместок, запишана во ИЛ 27987, за КО Велес, ул.„Благој Ѓорев“ бр.32, сопственост на Република Македонија и тоа:

- КП бр. 1846, дел-0, адреса Благој Ѓорев, број на зграда-1, намена на зграда-509, влез-1,кат-1 внатрешна површина-47 м2,
- КП бр. 1846, ,дел-0, адреса Благој Ѓорев, број на зграда-1, намена на зграда-511, влез-1, кат-ПО внатрешна површина-53 м2,
- КП бр. 1846, ,дел-0, адреса Благој Ѓорев, број на зграда-1, намена на зграда-511, влез-1, кат-МА, внатрешна површина-37 м2,
- КП бр. 1846, дел-0, адреса Благој Ѓорев, број на зграда-1, намена на зграда-547, влез-1, кат-ПР, внатрешна површина-201 м2,
- КП бр. 1846, дел-0, адреса Благој Ѓорев, број на зграда-1, намена на зграда-547, влез-1, кат-1, внатрешна површина-123 м2,
- КП бр. 1846, дел-0, адреса Благој Ѓорев, број на зграда-1, намена на зграда-547, влез-1, кат-МА, внатрешна површина-38 м2.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-3745/2
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1813.

Врз основа на член 193 став (3) од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија” бр. 98/12, 166/12, 15/13, 170/13, 43/14, 44/14, 97/14, 113/14, 160/14, 188/14, 20/15, 61/15, 97/15, 129/15, 147/15, 154/15, 173/15, 217/15, 27/16, 120/16, 132/16 и 35/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА АКЦИИТЕ НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА НА ЈАВНА БЕРЗАНСКА АУКЦИЈА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на акциите на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија на јавна берзанска аукција број 02-1816/1 од 13.4.2018 година, донесена од Управниот одбор на Фондот, на седницата, одржана на 13.4.2018 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4365/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1814.

Врз основа на член 193 став (3) од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија” бр. 98/12, 166/12, 15/13, 170/13, 43/14, 44/14, 97/14, 113/14, 160/14, 188/14, 20/15, 61/15, 97/15, 129/15, 147/15, 154/15, 173/15, 217/15, 27/16, 120/16, 132/16 и 35/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРОДАЖБА НА УДЕЛИТЕ НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА НА ЈАВНА БЕРЗАНСКА АУКЦИЈА

1. Со оваа одлука се дава согласност на Одлуката за продажба на уделите на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија на јавна берзанска аукција број 02-1817/1 од 13.4.2018 година, донесена од Управниот одбор на Фондот, на седницата, одржана на 13.4.2018 година.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4367/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1815.

Врз основа на член 42 став (3) од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15, 106/15, 153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКА ЗА ИЗБОР НА ПРАВНО ЛИЦЕ КОЕ ВРШИ ДЕЈНОСТ ИЛИ ПОСЕДУВА ДОЗВОЛА ЗА СОБИРАЊЕ И/ИЛИ ТРАНСПОРТИРАЊЕ, ПРЕРАБОТКА, РЕЦИКЛИРАЊЕ И УНИШТУВАЊЕ НА ОТПАД

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Јавната здравствена установа Здравствен дом Вевчани да спроведе постапка за избор на правно лице кое врши дејност или поседува дозвола за собирање и/или транспортирање, преработка, рециклирање и уништување на отпад на движни ствари – опрема кои немаат вредност односно се дотраени, неупотребливи и технолошки застарени и не можат да се продадат или разменат како такви, согласно Извештајот од извршениот попис на средствата, побарувањата и обврските со состојба на 31.12.2017 година во ЈЗУ Здравствен дом Вевчани бр.05-134/2 од 22.2.2018 година и Одлуката бр.02-134/3 од 22.2.2018 година, донесена од Управниот одбор на Јавната здравствена установа Здравствен дом Вевчани.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 44-4503/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1816.

Врз основа на член 18 став (4) од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/15, 106/15, 153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА СОЈУЗ НА БОРЦИТЕ ОД НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА И АНТИФАШИСТИЧКА ВОЈНА НА МАКЕДОНИЈА 1941 - 1945 И ГРАЃАНИТЕ ПРОДОЛЖУВАЧИ НА ГРАД СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерство за одбрана му престанува користењето на дел од недвижна ствар, која се наоѓа на улица „Македонија“, зграда бр.1, влез 1, кат МЕ 2, број 1, простории бр.4, 5 и 13, со внатрешна површина од 47 м2, и заеднички простории бр.7, 8 и 9, со внатрешна површина од 6 м2, од вкупно 183 м2, на КП 12064/1 КО Центар 1, запишана во ИЛ.бр.55749 КО Центар 1, сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар од член 1 од оваа одлука се дава на времено користење, за период од 10 години, од денот на влегувањето во сила на оваа одлука, без надомест, на Сојузот на борците од Народноослободителната и Антифашистичка војна на Македонија 1941-1945 и граѓаните продолжувачи на Град Скопје.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар од член 1 од оваа одлука ќе се изврши помеѓу Министерството за одбрана и Сојузот на борците од Народноослободителната и Антифашистичка војна на Македонија 1941-1945 и граѓаните продолжувачи на Град Скопје, во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4544/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1817.

Врз основа на член 18 став (4) од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 78/15, 106/15, 153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР НА ЗДРУЖЕНИЕТО ЗА АФИРМАЦИЈА НА ЛИКОВНОТО ТВОРЕШТВО, ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЛИКОВНИОТ ЖИВОТ И ЗБОГАТУВАЊЕ НА ЛИКОВНАТА КУЛТУРА, ДРУШТВО НА ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ НА МАКЕДОНИЈА, СКОПЈЕ

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерство за одбрана му престанува користењето на недвижна ствар - зграда бр.1, влез 1, кат МЕ 1, број 1, со површина од 86м2, која се наоѓа на улица „Македонија“ бб во Скопје, на КП 12064/1, КО Центар 1, запишана во Имотен лист бр. 55749 , сопственост на Република Македонија.

Член 2

Недвижната ствар од член 1 од оваа одлука се дава на времено користење за период од 10 години од денот на влегувањето во сила на оваа одлука, без надоместок на Здружението за афирмација на ликовното творештво, организација на ликовниот живот и збогатување на ликовната култура, Друштво на ликовните уметници на Македонија, Скопје.

Член 3

Примопредавањето на недвижната ствар од член 1 од оваа одлука ќе се изврши меѓу Министерството за одбрана и Здружението за афирмација на ликовното творештво, организација на ликовниот живот и збогатување на ликовната култура, Друштво на ликовните уметници на Македонија, Скопје, во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4545/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1818.

Врз основа на член 44 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр.78/15, 106/15, 153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНА СТВАР НА ОПШТИНА ШТИП

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерството за труд и социјална политика му престанува користењето на движна ствар – патничко моторно возило марка Сузуки Ван 1.0, број на шасија JSAEDA21V00147243, број на мотор F10A1025028, година на производство 1996, сила на моторот 30 kW, работна зафатнина на моторот 1870 cm3 и боја на каросеријата Бела/01, регистарска ознака SK-176-PS.

Член 2

Движната ствар од член 1 од оваа одлука се дава на трајно користење без надомест на Општина Штип, а за потребите на Општинската јавна установа за деца Детска градинка „Астибо“ - Штип .

Член 3

Министерот за труд и социјална политика склучува договор со градоначалникот на Општина Штип, со кој се уредуваат правата и обврските за движната ствар од член 1 од оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4788/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1819.

Врз основа на член 22, став 4 од Законот за иновациската дејност („Службен весник на Република Македонија“, бр. 79/13, 137/13, 41/14, 44/15, 6/16, 53/16, 190/16 и 64/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ НА ВКЛУЧУВАЊЕ И РАБОТА НА СТРУЧНИТЕ ЛИЦА ВО РАБОТАТА НА ФОНДОТ ЗА ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Правилникот за начинот на вклучување и работа на стручните лица во работата на Фондот за иновации и технолошки развој бр.01-446/5, донесен од Управниот одбор на Фондот за иновации и технолошки развој, на седницата, одржана на 17.5.2018 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4806/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1820.

Врз основа на член 25-а став 4 од Законот за иновациската дејност („Службен весник на Република Македонија“, бр. 79/13, 137/13, 41/14, 44/15, 6/16, 53/16, 190/16 и 64/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ТАРИФНИКОТ ЗА ВИСИНА НА НАДОМЕСТОК ЗА НАПРАВЕНА ЕВАЛУАЦИЈА И ДАДЕНО СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ НА СТРУЧНИ ЛИЦА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Тарифникот за висина на надоместок за направена евалуација и дадено стручно мислење на стручни лица бр. 01-446/6, донесен од Управниот одбор на Фондот за иновации и технолошки развој, на седницата, одржана на 17.5.2018 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4806/2
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1821.

Врз основа на член 36 став 2 од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост („Службен весник на Република Македонија"бр.78/15, 106/15, 153/15, 190/16 и 21/18), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ ВО ЗАКУП НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Со оваа одлука се даваат во закуп недвижни ствари - просторија бр.21 на приземје со површина од 11 м2 и просторија бр 9 на втори кат со површина од 7 м2, во зграда бр. 3, влез 2, ул. „ Првомајска" во Скопје, на КП 8887/1, КО Центар 1, запишани во ИЛ 106130, сопственост на Република Македонија, корисник Основен суд Скопје II - Скопје.

Член 2

Давањето во закуп на недвижните ствари од член 1 од оваа одлука ќе се изврши заедно по пат на електронско јавно наддавање, преку електронскиот систем за јавно наддавање со кој управува и оперира Министерството за финансии - Управа за имотно-правни работи, со проценета вредност, утврдена согласно Проценатa од Министерство за правда - Биро за судски вештачења СВ V- 77/18 од 3.4.2018 година, во која е проценета вкупната вредност на недвижните ствари во износ од 1.066.472,00 денари.

Висината на почетната месечна закупнина изнесува 0,5% од проценетата вкупна вредност на недвижните ствари од став 1 на овој член и истата изнесува 5.332,00 денари.

Јавното наддавање ќе се изврши електронски на следната интернет страница: www.e-aukcii.finance.gov.mk

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-4850/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1822.

Врз основа на член 25 став 4 од Законот за иновациската дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.79/13, 137/13, 41/14, 44/15, 6/16, 53/16, 190/16 и 64/18) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ИНСТРУМЕНТОТ ЗА ПОДДРШКА – КОФИНАНСИРАНИ ГРАНТОВИ ЗА ТЕХНОЛОШКА ЕКСТЕНЗИЈА

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Правилникот за инструментот за поддршка – кофинансирани грантови за технолошка екстензија бр. 01-432/3, донесен од Управниот одбор на Фондот за иновации и технолошки развој, на седницата, одржана на 8.5.2018 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44- 5195/2
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1823.

Врз основа на член 25 став 4 од Законот за иновациската дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр.79/13, 137/13, 41/14, 44/15, 6/16, 53/16, 190/16 и 64/18) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ИНСТРУМЕНТОТ ЗА ПОДДРШКА - КОФИНАНСИРАНИ ГРАНТОВИ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ, РАБОТЕЊЕ И ИНВЕСТИЦИИ НА ДЕЛОВНО-ТЕХНОЛОШКИ АКЦЕЛЕРАТОРИ

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Правилникот за инструментот за поддршка - кофинансирани грантови за воспоставување, работење и инвестиции на деловно-технолошки акцелератори бр. 01-432/4, донесен од Управниот одбор на Фондот за иновации и технолошки развој, на седницата, одржана на 8.5.2018 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44- 5195/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1824.

Врз основа на член 215, став 1, алинеја 3 од Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2004, 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 166/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 06/2016, 30/2016, 61/2016 и 64/2018), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОТПОВИКУВАЊЕ И ИЗБОР НА ЧЛЕН НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР НА ДРУШТВО ФАБРИКА ЗА ШИНСКИ ВОЗИЛА „ВЕЛЕС“, ДООЕЛ – ВЕЛЕС

1. Дарко Радески се отповикува од должноста член на Надзорниот одбор на Друштво фабрика за шински возила „Велес“, ДООЕЛ – Велес.

2. За член на Надзорниот одбор на Друштво фабрика за шински возила „Велес“, ДООЕЛ – Велес, се избира Ванчо Филипов.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5305/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

1825.

Врз основа на член 128 од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/2009, 124/2010, 18/2011, 36/2011, 54/2011, 13/2012, 144/2012, 25/2013, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 28/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016, 39/2016, 71/2016, 132/2016, 35/2018 и 64/2018), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА ДРЖАВНИОТ ИНСПЕКТОРАТ ЗА ГРАДЕЖНИШТВО И УРБАНИЗАМ

1. Боре Еркечов се разрешува од должноста директор на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам, орган во состав на Министерството за транспорт и врски, поради именување на друга функција.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5295/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

_____

1826.

Врз основа на член 44 од Законот за безбедност и здравје при работа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15, 192/15 и 30/16), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИ НА СОВЕТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

1. Во Решението за именување на членови на Советот за безбедност и здравје при работа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 131/09, 69/12, 36/13, 60/13, 181/14, 55/17 и 169/17), во точката 1 алинејата 2 се менува и гласи:

„- Тодор Сендов, Организација на работодавачи на Македонија‘‘.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 44-4867/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1827.

Врз основа на член 100 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 87/2012, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 132/2014, 188/2014, 10/2015, 61/2015, 154/2015, 192/2015, 17/2016 и 37/2016), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈА - СКОПЈЕ

1. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за хематологија – Скопје, се именува Селма Јашари.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5307/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

_____

1828.

Врз основа на член 100 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 87/2012, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 132/2014, 188/2014, 10/2015, 61/2015, 154/2015, 192/2015, 17/2016 и 37/2016), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА НЕВРОХИРУРГИЈА - СКОПЈЕ

1. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Универзитетска клиника за неврохирургија – Скопје, се именува Гордана Ангеловска.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5310/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

1829.

Врз основа на член 114 од Закон за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/2013, 12/2014, 44/2014, 144/2014, 10/2015, 25/2015, 150/2015, 192/2015, 27/2016, 163/2017 и 21/2018), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР-ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈУ ЗА ДЕЦА – ДЕТСКО ОДМОРАЛИШТЕ „ИЛИНДЕН“ - ГОСТИВАР

1. Слаѓана Симуноска се разрешува од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈУ за деца – Детско одморалиште „Илинден“ - Гостивар.

2. За член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈУ за деца – Детско одморалиште „Илинден“ - Гостивар, се именува Рената Дуцеска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5312/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

1830.

Врз основа на член 100, став 3 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2009, 36/2011, 51/2011, 166/2012, 15/2013, 79/2013, 164/2013, 187/2013, 38/2014, 44/2014, 116/2014, 180/2014, 33/2015, 72/2015, 104/2015, 150/2015, 173/2015, 192/2015, 30/2016, 163/2017 и 51/2018), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР-ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА КРИВА ПАЛАНКА

1. За член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Крива Паланка, се именува Далибор Стоилковски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5313/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

1831.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/1996, 9/1997, 6/2002, 40/2003, 49/2006, 22/2007, 83/2009, 97/2010, 6/2012, 119/2013, 41/2014, 138/2014, 25/2015, 61/2015, 39/2016 и 64/2018), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПОВЕЌЕНАМЕНСКОТО ПОДРАЧЈЕ „ЈАСЕН“ – СКОПЈЕ

1. Иљми Селами се разрешува од должноста член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за управување и заштита на повеќенаменското подрачје „ЈАСЕН“ – Скопје.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5314/1
15 мај 2018 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

1832.

Врз основа на член 142 од Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/2004, 14/2006, 84/2007, 35/2010, 47/2011, 148/2011, 59/2012, 13/2013, 163/2013, 41/2014, 146/2015, 39/2016 и 63/2016), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА ОДБОРОТ ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЈАВНАТА УСТАНОВА НАЦИОНАЛЕН ПАРК ПЕЛИСТЕР-БИТОЛА

1. Љубе Кузмановски се разрешува од должноста член на Одборот за контрола на материјално-финансиското работење на Јавната установа Национален парк Пелистер - Битола.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5315/1 Заменик на претседателот
15 мај 2018 година на Владата на Република
Скопје Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

_____

1833.

Врз основа на член 100 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/2012, 145/2012, 87/2012, 164/2013, 39/2014, 43/2014, 132/2014, 188/2014, 10/2015, 61/2015, 154/2015, 192/2015, 17/2016 и 37/2016), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР - ПРЕТСТАВНИК НА ОСНОВАЧОТ НА ЈЗУ ЗДРАВСТВЕН ДОМ „Д-Р РУСЕ БОШКОВСКИ“ - РОСТУШЕ

1. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на ЈЗУ Здравствен дом „д-р Русе Бошковски“ - Ростуше, се именува Арбен Мирто.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5316/1 Заменик на претседателот
15 мај 2018 година на Владата на Република
Скопје Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

_____

1834.

Врз основа на член 100 став 2 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2009, 36/2011, 51/2011, 166/2012, 15/2013, 79/2013, 164/2013, 187/2013, 38/2014, 44/2014, 116/2014, 180/2014, 33/2015, 72/2015, 104/2015, 150/2015, 173/2015, 192/2015, 30/2016, 163/2017 и 51/2018) и член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011, 15/2013, 139/2014, 196/2015), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР-ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОСНОВАЧОТ НА ЈУ СПЕЦИЈАЛЕН ЗАВОД – ДЕМИР КАПИЈА

1. Љупчо Ризов се разрешува од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот на ЈУ Специјален завод – Демир Капија.

2. За членови на Управниот одбор-претставници на основачот на ЈУ Специјален завод – Демир Капија, се именуваат:

- Сузана Крстова
- Ленче Недева
- Соња Симонова.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5317/1 Заменик на претседателот
15 мај 2018 година на Владата на Република
Скопје Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

_____

1835.

Врз основа на член 30-а од Законот за комуналните дејности („Службен весник на Република Македонија “ бр. 95/2012, 163/2013, 42/2014, 11.03.2014, 44/2015, 147/2015, 31/2016 и 64/2018) и член 36 став 6 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010, 51/2011, 15/2013, 139/2014, 196/2015), Владата на Република Македонија на седницата одржана на 15 мај 2018 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА ДРЖАВНИОТ КОМУНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ

1. Елизабета Јованчева се разрешува од должноста директор на Државниот комунален инспекторат, орган во состав на Министерството за транспорт и врски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 24-5318/1 Заменик на претседателот
15 мај 2018 година на Владата на Република
Скопје Македонија,
м-р **Радмила Шекеринска-Јанковска,** с.р.

1836.

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр.43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16 и 37/16), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 22.5.2018 година, донесе

П Р О Г Р А М А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА КАРДИОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ (КВБ) ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2018 ГОДИНА

1. Во Програмата за превенција на кардиоваскуларни болести (КВБ) во Република Македонија за 2018 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 17/18) во делот „V. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА, табелата се заменува со нова табела, која гласи:

„

	Активност	Носител/Извршители	Износ
1	Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимот кој ја основаше државната кардиохирургија и континуирано работи на растот и развојот на државната кардиохирургија на Универзитетската клиника за државна кардиохирургија – Скопје	Министерство за здравство Универзитетска клиника за државна кардиохирургија – Скопје	**6.100.000,00**
2	Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимовите кои континуирано ги воведуваат и развиваат неонаталните кардиохируршки интервенции и интензивната хируршка нега на Универзитетската клиника за детска хирургија – Скопје	Министерство за здравство Универзитетска клиника за детска хирургија – Скопје	**8.530.000,00**
3	Средства наменети за образовни и договорни услуги за тимот кој ќе работи на развојот на техниките од ендоваскуларната неврохирургија, спинална неврохирургија и ендоскопија на хипофиза на Универзитетската клиника за неврохирургија – Скопје	Министерство за здравство Универзитетска клиника за неврохирургија – Скопје	**146.330,00**
	Активност	**Извршител**	**Износ**
1	Лекување на пациенти од цереброваскуларни болести, особено цереброваскуларниот инфаркт, субарахноидално, интрацеребрално и друг вид крвавење, со должина на болнички престој повеќе од 5 години	ЈЗУ Општа болница „Борка Талески“ - Прилеп	**500.000,00**
2	Неизмирени обврски за реализирани програмски активности од 2017 година		**14.723.670,00**
	ВКУПНО:		**30.000.000,00**

“

Во делот „VIII. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА“, во ставот 2 износот „25.000.000,00“ се заменува со износот „30.000.000,00“, а износот „5.000.000,00“ се заменува со износот „10.000.000,00“.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-5225/1
22 мај 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.

1837.

По извршеното срамнување на изворниот текст утврдено е дека во текстот на Одлуката за престанок и за давање на трајно користење на движна ствар на Уставен суд на Република Македонија, објавена во „Службен весник на Република Македонија“, бр.67/2018 направена е техничка грешка, поради што се дава

И С П Р А В К А
НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНА СТВАР НА УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Во членот 1 на Одлуката наместо зборовите „ V EV031.1 “ треба да стојат зборовите „REV 43.2“.

Бр. 42-3252/2
21 мај 2018 година
Скопје

Од Владата
на Република Македонија

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1838.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22, алинеја 5 од Законот за енергетика (“Службен весник на РМ” бр. 16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/14, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16), член 28 од Законот за акцизите (“Службен весник на РМ” бр. 32/2001, 50/2001, 52/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/10, 24/11, 55/11, 135/11, 82/13, 98/13, 43/14 , 167/14, 188/14, 129/15, 154/15, 192/15, 23/16 и 171/17), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност (“Службен весник на РМ” бр. 44/99, 59/99, 86/99, 11/00, 08/2001, 21/2003, 19/2004, 33/2006, 45/2006, 101/2006, 114/2007, 103/2008, 114/2009, 133/2009, 95/10, 102/10, 24/11, 135/11, 155/12, 12/14, 112/14, 130/14, 15/15, 129/15, 225/15, 23/16 и 189/16), Законот за животната средина (“Службен весник на РМ“ бр. 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/209, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16) и Уредбата за начинот на утврдување, пресметување и уплатување на надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати што се плаќаат при увоз и/или производство на нафтени деривати (“Службен весник на РМ“ бр. 138/09, 52/11 и 51/14), на седницата одржана на 28.05.2018 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини		ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до	35,800
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до	37,362
б) Дизел гориво		ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до	35,934
в) Масло за горење		ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до	35,403
г) Мазут		ден/кг
- М-1 НС	до	27,976

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини		ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до	73,50
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до	75,50
б) Дизел гориво		ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до	65,00
в) Масло за горење		ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до	54,00
г) Мазут		ден/кг
- М-1 НС	до	34,534

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од подточката “г” и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
ЕУРОСУПЕР БС - 95	73,00	72,50	72,00
ЕУРОСУПЕР БС - 98	75,00	74,50	74,00
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	64,50	64,00	63,50
Е Л-1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	53,50	53,00	52,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цената за мазутот М-1 НС, важат франко пумпна станица, а цената на мазутот М-1 НС важи франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цената за мазутот М-1 НС , содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини		ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до	0,080
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до	0,080
б) Дизел гориво		ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до	0,030
в) Масло за горење		ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до	0,040
г) Мазут		ден/кг
- М-1 НС	до	0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа Одлука содржан е надоместокот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати кои согласно Законот за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон при увоз и/или производство на нафтени деривати и тоа:

а) Моторни бензини		ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до	0,890
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до	0,890
б) Дизел гориво		ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до	0,300
в) Масло за горење		ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до	0,300
г) Мазут		ден/кг
- М-1 НС	до	0,740

Член 5

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини		ден/лит
- ЕУРОСУПЕР БС - 95	до	21,818
- ЕУРОСУПЕР БС - 98	до	21,951
б) Дизел гориво		ден/лит
- ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до	15,121
в) Масло за горење		ден/лит
- екстра лесно 1 (ЕЛ-1)	до	6,320
г) Мазут		ден/кг
- М-1 НС	до	0,100

Член 6

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
ЕУРОСУПЕР БС - 95	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОСУПЕР БС - 98	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕУРОДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
Е Л 1 - ЕКСТРА ЛЕСНО 1	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М-1 НС	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 7

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 00:01 часот на 29.05.2018 година и истата ќе се објави во "Службен весник на Република Македонија" и на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

Бр. 02-1085/1
28 мај 2018 година
Скопје

Заменик претседател,
м-р **Куштрим Рамадани,** с.р.

Службен весник на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. „Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – Мартин Костовски
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2018 година изнесува 10.100 денари.
„Службен весник на Република Македонија" излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница ЕВРОПА 92 ДООЕЛ, Кочани.

ISSN 0354-1622
2018097